

A TISZÁNINNENI  
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

1908. MÁJUS HÓ 19—20-IK NAPJAIN MISKOLCON  
TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

RADÁCSI GYÖRGY  
EGYHÁZKERÜLETI LEKÉSZI FŐJEGYZŐ.

125. SZÁM.

SÁROSPATAK, 1908.  
NYOMTATTA RADIL KÁROLY A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.



A **tiszánineni** ref. egyházkerület 1908. évi **tavaszi** közgyűlését május hó 19—20. napjain **Miskolcon** tartotta meg **Kun Bertalan** püspök és **Meczner Béla** helyettes főgondnok elnöklete alatt.

### Jelenvoltak:

**Az abauji egyházmegyéből:** Révész Kálmán esperes, Meczner József e.-megyei gondnok, Idrányi Barna, Cziáky Endre, Szobonya István lelkészi, Csoma István, Csoma József, Dobozy Pál világi tanácsbírák.

**Az alsóborsodi egyházmegyéből:** Nagy Ignác esperes, Br. Vay Elemér egyházmegyei gondnok, Sólyom Gyula, Horváth Bertalan, Bónis Bertalan, Deák Gyula világi tanácsbírák, Illyés János lelkészi, dr. Kérészy Barna világi főjegyző.

**A felsőborsodi egyházmegyéből:** Vadász Pál esperes, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok, Svingor József, Szuhay Benedek, Elek József lelkészi tanácsbírák, Gr. Vay Tihamér világi tanácsbíró.

**A gömöri egyházmegyéből:** Csabay Pál esperes, Bornemisza László egyházmegyei gondnok, Ruzskay Gyula, Sággy Sándor lelkészi tanácsbírák, Réz László lelkészi aljegyző, Máriássy Andor, Molnár József világi tanácsbírák.

**A tornai egyházmegyéből:** Ragályi Géza esperes, Ragályi Gyula egyházmegyei gondnok, Arday Janka Dániel, Péter József lelkészi tanácsbírák, Fodor György lelkészi főjegyző, dr. Óváry Pál, Csengery Dezső világi tanácsbírák.

**Az ungi egyházmegyéből:** Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, Virágh József, Komjáthy Gábor lelkészi tanácsbírák, Németh Péter lelkészi aljegyző, Minay István, Szabó Lajos világi tanácsbírák.

**Az alsózempléni egyházmegyéből:** Bálint Dezső lt. esperes, Meczner Béla egyházmegyei gondnok, Ótvey János, Zitás Bertalan lelkészi tanácsbírák, Hézsér Emil lelkészi főjegyző, Meczner András, Kóczán Miklós, Nagy Barna világi tanácsbírák.

**A felsőzempléni egyházmegyéből:** Hutka József esperes, Dókus Ernő egyházmegyei gondnok, Kádár János, Virágh József lelkészi tanácsbírák, Péter Mihály lelkészi főjegyző, Dókus László, Nemes Lajos világi tanácsbírák. Isépi Zoltán világi főjegyző.

**Mint egyházkerületi tanácsbírák:** Kérészy Barna, Radácsi György, dr. Tüdös István lelkészi részről, Debreczeni Bertalan, Léva József, Dókus Gyula, Szent-Imrey Gyula világi részről.

**A sárospataki főiskola képviselőjében:** Dókus Gyula világi aligondnok, Novák Lajos theol., Buza János gimn., Dr. Finkey Ferenc jogakad. tanár.

**A miskolci főgimnázium képviselőjében:** Dr. Kovács Gábor.

**A rimaszombati egyesült főgimnázium képviselőjében:** Bodor István.

**Az egy.-ker. felsőbb leányiskola képviselőjében:** dr. Mitrovics Gyula.

**Mint tanító-képviselők:** Fogarassy Jenő, Vita Károly, Gödz Ferenc.

**Mint egyházkerületi jegyzők:** Radácsi György lelkészi fő-, Szalay László világi fő-, Czinke István, Vattay László lelkészi- és Dr. Finkey Ferenc világi aljegyzők.

**Mint egyházkerületi ügyész:** Bizony Ákos.

**Mint egyházkerületi pénztárnok:** Pataky Sándor.

## I. Közgyűlési ügyek.

1. Kun Bertalan püspök buzgó imádságban kéri Istennek áldó és minden jóra segítő kegyelmét és a békesség és egyetértés lelkének kitöltetését köztanácskozásunkra s a megjelent gyűlés tagokat melegen üdvözölvén,

a közgyűlést megnyitottnak jelenti ki.

2. Ugyancsak Kun Bertalan püspök őszinte sajnálattal jelenti, hogy *br. Vay Béla* szeretve tisztelt főgondnokunk ez idő szerint sem vehet részt tanácskozásaink vezetésében, miért is a hivatal-kora szerint illetékes *Meczner Béla* alsözempléni egyházmegyei gondnokot kéri fel a főgondnoki szék elfoglalására, egyszersmind pedig a tanácskozás vezetésére is.

Közgyűlés a maga részéről is a legteljesebb sajnálkozással veszi tudomásul világi főgondnokának kényszerült elmaradását s *Meczner Béla* legidősebb egyházmegyei gondnokot, mint helyettes főgondnokot, tisztelettel és bizodalommal üdvözi.

3. *Meczner Béla* a főgondnoki széket elfoglalván s magát a tanácskozások vezetésére készséggel felajánlván, örömet fejezi ki afelett, hogy szeretett püspökünk a Gondviselés megkülönböztető kegyelmével közelebbi huzamosabb betegségéből szerencsésen felüdült s köztünk a közügyek asztalánál megjelenhetett s reá a végéremehetetlen isteni szeretetnek további támogató kegyelmét kérvén, a közgyűlést a maga részéről is megnyitottnak jelenti ki.

Egyházkerületünk meleg szívvel osztozkodván a helyettes főgondnoknak püspökünket mélyen megtisztelő érzelmeiben, hálával borul le az isteni gondviselés előtt ennek püspökünkre

megkülönböztetőleg kiárasztott kegyelmeiért, reá ennek további áldásait is gyermeki bizodalommal kérvén.

4. A közgyűlés hivatalos és választás útján küldött tagjainak névsora felolvastatván,

a megjelent tagok a jelen közgyűlés idejére igazoltattak s Szabó Endre ungi esperes, Becske Bálint jánosi tanító igazolt elmaradása tudomásul vétetett.

5. A sárospataki jogakadémia egyházkerületi képviselőjére beadott szavazatok a február hó 27-ikén Miskolcon tartott bizottsági ülésben felbontatván: Dr. Finkey Ferenc kapott 165, dr. Szabó Sándor 65, dr. Illyefalvi Vitéz Géza 62, dr. Szánthó Gyula 24, dr. Finkey József 16, dr. Csiky Kálmán 8, dr. Ferenczy Árpád 6 szavazatot.

A két legtöbb szavazatot nyert egyén: Dr. Finkey Ferenc és dr. Szabó Sándor között új szavazást rendelve el a bizottság, a május 2-ikán tartott szavazatbontó ülésből jelenti, hogy dr. Finkey Ferenc 274 szavazattal, dr. Szabó Sándor 62 szavazatával szemben egyházkerületi képviselővé választott.

Közgyűlésünk a választás eredményét örvendetes tudomásul veszi s dr. Finkey Ferencet a sárospataki jogakadémia öt évre megválasztott egyházkerületi képviselőjének jelenti ki.

6. Ezzel kapcsolatban dr. Finkey Ferenc kérdést intéz az egyházkerületi közgyűléshez, vajjon az ő egyházkerületi képviselőségét nem tartja-e összeférhetetlennek egyházkerületi jegyzői tiszttel?

A Közgyűlés egyhangúlag kijelenti, hogy a két megbízatást nem tartja összeférhetetlennek; ellenkezőleg a gyülekezetek részéről Finkey Ferencsel szemben újabban megnyilvánult bizalmat az egyházkerületi jegyzőségben kifejtett lelkiismeretes munkálkodás és odaadó buzgóság méltánylásának és jutalmának tekinti.

7. Lelkészi főjegyző felolvasta Kun Bertalan püspöknek a letűnt egyházi év főbb eseményeit s az év folyamán végzett hivatali dolgait feltüntető s kisebb-nagyobb veszteségeinket kegyelettel felsoroló évi jelentését.

Egyházkerületi közgyűlés szeretve tisztelt püspökének immár 42-dik jelentését tiszteletteljes elismeréssel veszi tudomásul s kimondja, hogy

1. az egész jelentést és annak szintén felterjesztett mellékleteit jkvébe igtatja;

2. egyházkerületünknek a jelentésben feltüntetett múlt évi fejlődését és haladását megnyugvással veszi tudomásul;

3. az egyház iránti áldozatkészségben magukat kitüntetett egyházközségeknek, egyes hitfelekezetünkbeli és felekezetünkön kívül álló jóltevőknek kisebb-nagyobb adományaikért, a Dunamelléki testvér-egyházkerületnek a szádellői egyházközség szerencsétlensége iránt tanúsított példás segítségeért a maga részéről is halás elismerését és legmelegebb köszönetét nyilvánítja;

4. az egyetemes konventet felkéri, hogy a tanárok állami fizetés-pótlékának, valamint több rendbeli államsegélyünknek törvény útján leendő biztosítását megsürgetni méltóztassék;

5. dr. Finkey Ferenc sárospataki jogtanárnak a Magy. Tud. Akadémia levelező tagjai közé való megválasztását örömmel veszi tudomásul s ezt a kitüntetést főiskolánkra nézve is megtisztelőnek tekinti;

6. dr. Bartók György erdélyi püspök halálát közegyházi nagy veszteségként fájjalja s helyének Kenessy Béla főjegyzővel történt betöltését, mint az igazi érdem, írói és közegyházi buzgó munkásság méltó elismerését örömmel üdvözli s a megválasztottra Istennek áldó kegyelmét kéri;

7. egyházkerületünk halottainak emlékezetét kegyelettel igtatja jegyzőkönyvébe.

### *Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!*

Az isteni gondviselés jósága ismét megengedte érnem, hogy a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés előtt számot adhassak az elmúlt esztendőben egyházunk építése körül végzett munkálkodásunkról s egyházunk, közelebbről pedig egyházkerületünk életének kiemelkedőbb mozzanatairól. — E feladatomnak megoldása nem épen könnyű dolog, hiszen a lefolyt év mintegy határkö áll valósággal a többi évek mellett. Az egyházi törvények életbeléptetése s az annak nyomában járó átalakulások — külsőleg legalább — mozgalmasabbá tették egyházi életünket, de hogy bensőképen mennyivel viszik előbbre egyházunkat, mennyivel fogják gyorsabban hajtani „a szívek mozdulását”: azt majd az idő fogja megbizonyítani. Én erős lélekkel hiszem, hogy az 1904—1907. évi zsinat, melyet törvényalkotásában, egész munkálkodásában egyházunk múltjának, jelenének s jövődjének a haladó kor szellemével való összhangzatos egybevetése vezérelt, a lehetőség szerint megfelelt nagy feladatának.

Hangzanak ugyan s hangzani is fognak kifogások, de hát az átalakulások bizonyos megrázkódtatások nélkül sohasem járnak. Főként az adózás kérdése és a lelkészi nyugdíjintézet ügye azok a már életbe léptetett egyházi törvényben, amelyek különösen sok vitatkozásra s még több nyughatatlanságra szolgáltatnak bőséges alkalmat. Hiszen csak egy kellene hozzá, hogy úgy az egyik, mint másik kérdésben végét vessük a sok nyughatatlanságnak: — az anyagi erő.

Közismert szegénységünk, a földi javakban való szűkölködésünk azonban nem engedi, hogy az említett nagy kérdéseket közmegelegedésre tudjuk megoldani. Az a segély, amit ez idő szerint az államtól nyerünk, édes-kevés ahhoz, hogy a sok égő sebet orvosolni tudjuk, legfeljebb arra való csupán, hogy az égető kinokat némileg enyhítsük. Az a három millió korona, amit az állam, helyesebben a kormány a prot. egyházaknak ad, amely segély — sajnos — törvényhozásilag biztosítva ez ideig egyáltalában nincs, úgy összezsugorodik a szétosztás után, mint az a kis patak, melyet folyásában folytonosan apaszt a nap heve. Pedig mennyi segítséget váró kéz int felénk? Egyházaink szegénysége, híveink nagy megterhelhetése mennyi áldozatot követelne tőlünk, ha kellő anyagi erővel rendelkezhetnénk? Még csak a kezdet kezdetén vagyunk, még majdnem csupán a szinte elviselhetetlen terhet hordozó egyházak folyamodtak adócsökkentési segélyért s már is azt kell éreznünk, hogy erőnk



a pálya kezdetén fogyni kezd. Hátha majd többen is zörgetnek ajtónkon: mit fogunk akkor cselekedni? Itt csak az segíthet, hogy az állam méltányolva egyházunk helyzetét s nagy történelmi hivatását, az 1848. XX. törvénycikk alapján, hathatósabban siet támogatásunkra.

A másik nagy kérdés, amely szintén sok aggodást, nyughatatlanságot támaszt a lelkekben: a lelkészi nyugdíj-intézet ügye. Anyagi erőink fogyatékosága, mely, mint mindenütt, úgy itt is nyomon kísér bennünket, különösen az idősebb lelkészekre, nagy terheket ró. A különben is szűkös anyagi körülmények között élő papság kénytelen még szűkebb viszonyok közé szorítani magát, hogy nyugdíj-intézeti tagsági kötelezettségének eleget tehessen. Dehát a saját jövődönkről, egyházunk nagy érdekeiről lévén szó, sok bajt el kell érte viselnünk, még többet áldoznunk, cselekednünk. Hiszen ha volna valamelyes forrásunk, amelyből lelkészeink terhén legalább némileg enyhíthetnénk: milyen nemesen cselekedhetnénk akkor egyházunk iránt; vagy ha elérhetnénk azt, ami már egyházi törvénykönyvünkben is be van fektetve, hogy lelkipásztorainknak a magasabb államsegély megnyerése által megfelelő javadalmazást biztosíthatnánk s növelnénk ezáltal lelkészi karunk tekintélyét s egyházunk felvirágozását. Egyházunk nagy érdeke követeli, parancsolja, hogy az egyház munkásainak megélhetését úgy biztosítsuk, hogy a mindennapi kenyérért való örökös küzdelem ne vonja el őket egy pillanatra sem az egyházunk iránti munkás szeretet gyakorlásától.

Közös érdekünk tehát, hogy az anyagi erők megszerzése által szilárdabbá tegyük egyházunkat, fogékonyabbá tegyük annak hiveire való külső hatását is, épen ezért válllvetve, egyetértéssel kell küzdenünk a törvény által is biztosított jogainkért. A jó egyetértést, a testvéri szeretetben összeforrott közös munkálkodást különösen hangsúlyoznom kell épen most napjainkban. Építeni, védekezni akarunk s a legtöbbször önmagunkat támadjuk meg. Az elvekért való küzdelem sokszor a személyek közötti ádáz tusakodássá fajul, ahelyett, hogy egymásnak testvéri jobbot nyújtva, az egyéni hiúságokat kiirtva, egy nagy táborba szállanánk s így építenők anyaszent-egyházunkat, ki-ki a neki adatott talentumok mértéke szerint.

Testvéri szeretetre, egyetértő munkára van szükségünk különösen most, mikor — hiába tagadnók — olykor fel-fel lobban a felekezetieskedés lappangó lángja. Szervezkedés, kiélezett vallási színezettel, melyet olykor-olykor tapasztalunk kell: mind-mind arra int, hogy legyünk résen mi is minden pillanatban, álljuk meg

helyünket s egymással vetélkedve védjük, oltalmazzuk, építjük anyaszentegyházunkat.

\*

Ami közelebről egyházkerületünket érinti, elsősorban is általában egyházi beléletünkről kívánok megemlékezni. Hála Istennek erről csak megnyugtató képet adhatok. A lelkészek, tanítók s általában az egyházak összes tényezői kötelességeiknek tehetségök szerint igyekeztek megfelelni. Ha merült is fel ottan-ottan némi baj, kellemetlenség, azok lehetőleg orvosoltattak s egy két kivétellel sohasem vált szükséggé az erősebb rendszabályok alkalmazása. Az esperesi jelentések bizonyosságot tesznek arról, hogy pásztoraink hűségesen vezérlik a gondjaikra bízott nyáját s tőlük telhetőleg igyekeznek fokozni a hívek lelki buzgóságát, áldozatkészségét. Örömmel jelezhetem, hogy a prot. egyház éltető forrása, mely a híveknek áldozatkészségében rejlik, dacára a vallás iránt közönyös korszellemnek, az elmúlt évben is áldást hozóan buzogott. A jótékony-ságra kész lelkek egész serege keresett most is magának gyönyörűséget az egyház felsegélésében, templomok, iskolák építésében. A kegyes adományok és az építkezésekre fordított összegek részletes kimutatásából, amelyet jelentésemnek végéhez csatolok, e helyen csak a nagyobb adományokat, építkezéseket és azoknak végösszegét tüntetem fel, bizonyosságául annak, hogy az egyházunk iránt való tisztelet, szeretet erős lánggal ég nemcsak a saját híveink, hanem a más vallást követők szívében is.

Nagyobb adományok a következők: Ardüzer Keresztélyné hagyott a kassai egyháznak 5000 koronát, gróf Károlyi László róm. kath. vallásu nagybirtokos a füzérradványi templomépítésre adott 400 koronát, Miskolcon az avasi templom renoválására a múlt évben összegyűlt 16,305 kor. 03 fillér; Lossonczy Gyula a mályinkai egyház részére ajándékozott 4000 koronát, Szekrényessy Árpád Borsodon orgonát építtetett 1460 korona költséggel, gróf Andrassy Dénes, a jótékonyágáról országszerte ismert főúr, ki szegény egyházainknak mindig kész szívvel siet segítségére, a bánóci és szádélői egyházak részére 1000—1000 koronát ajándékozott, özv. Záborszky Vincéné Magyarizséken orgonát építtetett 2240 korona költséggel; a dunamelléki kerület egyházairól is hálával és köszönettel kell megemlékezni azon nagyszerű tényőkért, hogy a tűzvész által sújtott szádélői gyülekezet részére saját kebelökben csaknem 2000 koronát gyűjtöttek. Nem mulaszthatom el felemlíteni s különösen kiemelni a borsodgeszti gyülekezet híveinek azt az egyházunk iránti mélyes szeretetről tanuskodó buzgóságát sem, hogy

hatóságilag bezárt templomuk újraépítéséhez egy év leforgása alatt 32,757 koronát adtak össze. Az alig öt-hatszáz lelket számláló, többnyire vagyontalan hívekből álló gyülekezet valósággal példányképeül szolgálhat az egyházáért minden áldozatra kész keresztyéni buzgóságnak.

Egyházaink közül nagyobb építkezéseket végeztek: Beret, Felsődobsza, Krasznokvajda, Füzérradvány, Szászfá templomot renováltatott, Abaujnádasd, Csobád és Györke új iskolát építtetett, Szirma templomot, tornyot javíttatott, Miskolc építkezésre fordított 10966 kor. 52 fillért, Sajóvelezd, Disznóshorvát új iskolát emelt, Lak templomot javított, Sajólénárt, Rozsnyó, Rudna, Bátka, Alsó-Szuha, Hubó, Harmac, Kelemér templomot javított, Szín templomot javított, Szögliget iskolát épített.

A kegyes adományok összege egyházmegyénként a következő:

Abaujban	44039	kor. 99	fillér.
Alsóborsodban	25327	„ 74	„
Alsózemplénben	31838	„ —	„
Felsőborsodban	19643	„ 32	„
Felsőzemplénben	7572	„ 66	„
Gömörben	11045	„ 42	„
Tornában	16678	„ 74	„
Ungban	15425	„ 67	„

Összesen 171571 kor. 54 fillér.

Építkezésre fordítottat:

Abaujban	98871	kor. 93	fillér.
Alsóborsodban	46111	„ 30	„
Alsózemplénben	96258	„ 71	„
Felsőborsodban	94211	„ 87	„
Felsőzemplénben	33667	„ 79	„
Gömörben	137093	„ 54	„
Tornában	29277	„ 61	„
Ungban	45045	„ 52	„

Összesen 580538 kor. 27 fillér.

Mindezek beszélő bizonyosságai a lefolyt évben is megnyilatkozott prot. áldozatkészségnek, hithűségnek, az egyházunk iránt való munkás szeretetnek.

Iskoláinkról, nevelő-intézeteinkről is elismeréssel kell megemlékezni. Úgy középfokú, mint elemi iskoláink ebben az évben is megfeleltek szép hivatásuknak. Mint örvendetes tény emlitem meg, hogy az állam, méltányolva azokat a szolgáltatásokat, amelyeket

ref. tanárságunk és tanítóságunk a magyar nemzeti művelődés, a hazafiúi és vallási erények ápolása, fejlesztése által teljesített a multban s teljesít a jelenben is, — államsegéllyel sietett a tanügy munkásainak anyagi helyzetét kedvezőbbé tenni. Sajnos azonban, hogy tanáraink e nemű segélye törvényhozásilag biztosítva még nincs, de remélhető, hogy az akadémiai tanárok fizetésének rendezésével kapcsolatosan a kormány ezt is rövid idő alatt pótolni fogja. A tanítók helyzetének javítása, amely halasztást tovább már valóban nem tűrhetett, az 1907. évi XXVIII t.-c. megalkotása által végre teljesebbé ment. A sok nélkülözés, a kitartó munka, ha nem teljes is, de legalább elfogadható méltánylásban részesült. A magasabb államsegély folyósítása iránt a minisztériumhoz felterjesztett kérvények jórésze már elintéztést is nyert.

A tanügyről szólva, nem hagyhatom említés nélkül azt a tényt, hogy a sárospataki főiskolában jelenleg feltűnő sok a tanári helyettesítések száma, ami míg egyrészt a tanítás jó sikerét is könnyen veszélyeztetheti, addig más részről egyes tanárok vállaira nagy terheket rak s főiskolánk anyagi erejét fogyasztja. Multhatatlanul intézkedéseket kell tennünk a baj orvoslására. Jelentésem keretében őszinte elismeréssel jelzem azt az örömdetes tényt is, hogy főiskolánk kitűnő tanárát, dr. Finkey Ferencet, ki egyházkerületünket, szorosabb értelemben vett hivatási körén kívül is, mint annak egyik világi aljegyzője, példás munka-készséggel, odaadó hűséggel szolgálja, fáradhatatlan irodalmi munkássága s elért szép sikerei alapján a Magyar Tudományos Akadémia levelezőtagjává választotta.

Ami a hivatalommal járó kötelességeket illeti, igyekeztem azokat hiven teljesíteni s a mindinkább szaporodó irodai teendőket törvényeinknek megfelelőleg, lelkiismeretesen végezni és végeztetni. Az intézkedésem körébe utalt ügyek nagy számát igazolja a püspöki irodai igdtatókönyv, amelynek tanúsága szerint a lefolyt 1907. évben összesen 3167 ügy került elintézés alá; ehhez jön még a sok csomagküldés, pénzutalványozás stb. Különösen feltűnő a polgári hatóságokkal, főként a minisztériummal folytatott levélváltások nagy száma.

A szorosabb értelemben vett hivatalos teendőknél kívül élénk figyelemmel kísértem a közegyházunkat közelebbről érdeklő fontosabb mozzanatokat is, minők voltak dr. Bartók György erdélyi püspök halála s hivatali utódjának, Kenessey Bélának püspöki székébe történt beigtatása. Annak a nagy veszteségnek, mely hazai refomatús egyházunkat a dr. Bartók György halálával, annak az őszinte fájdalomnak, mely szívünket e kiváló férfiú sírbadóltével áltáljárta,

— személyesen, vagy küldöttség útján részint a szigorú téli idő miatt, részint azért, mert a karácsonyi ünnepektől csak alig pár nap választott el bennünket — élőszóval nem adhatván kifejezést, sürgőnyileg s később levélileg fejeztem ki egyházkerületünk részvétét a gyászolóknak.

A dr. Bartók György halálával megüresedett püspöki székbe az erdélyi egyházkerület ritka egyértelműséggel Kenessey Béla egyházkerületi főjegyzőt ültette. Eddigi gazdag eredményű munkálkodása méltán kelthet bennünk nagy reménységet jövődjő működése iránt. Beigtatásán, amelyet a dr. Bartók György emlékezetére szentelt kegyeletes gyászünnepély előzött meg, egyházkerületünk képviselőjében Révész Kálmán abauji esperes vett részt.

Meg kell emlékezmem végül azokról a veszteségekről, amelyek közelebbről egyházkerületünket érték. A lefolyt egyházi évben — különösen lelkipásztorainkra nézve — bő aratása volt közűnk a halálnak. Elhunytak a lelkészek közül: Új József felsőkázsmárki lelkész, abauji egyházmegyei főjegyző, Szaniszló Pál felsőnovaji, Dékány Lajos csenyétei, Fűry Lajos tiszatarjáni lelkészek, Kónya András hernádnémetii lelkész, alsözempléni egyházmegyei tanácsbíró, Sohajda János királyhalmeci, Soltész Gyula kisazari, Jakab János bódvalenkei és Magyar József bezői lelkészek. Elhunytak továbbá: Dr. Finkey József jogakadémiai tanár, egyházkerületi aljegyző, Budaházy József petőszinyei énekvezér, Juhász György és Riczko Dániel nyugalmazott tanítók. Hű és igaz munkások voltak, legyen érte jutalmok Istennél.

Midőn ezekben püspöki évi jelentésemet előterjesztettem, tisztelettel ajánlom magamat a főtiszteletű egyházkerület bizodalmas jóindulatába.

\* \* \*

Az egyes egyházmegyékben az 1907. év folyamán történt adakozások és építkezések az illető esperesek jelentése szerint a következők:

## 1. Abauji egyházmegye.

### A) Adakozások.

*Csobád.* Az úrvacsorai jegyeket sorban adják. Berta András 5 kor., Silberger Ármin az iskolára 25 kor.

*Onga.* Apróbb adományok összege 136 kor. 95 fillér.

*Aszaló.* A templom keramit-burkolatára a hívek 278 korona 63 fillért, Benke Károly Amerikában gyűjtött 95 koronát, P. Nagy

János orgona-alapra 10 kor. A gyülekezet nő-tagjai egy keresztelő edényre 142 kor. 66 fillért. Ehez egy csinos ládát Farkas Ferenc 50 koronáért, Bodnár Lajosné, Dakó Lidia és Mezey Juliánna egy-egy keresztelő edénytakarót, Csontos József úrasztali kelyhet 150 koronáért, Pethő Károly egy régi kelyhet tűzben aranyoztatott 40 koronáért.

*Szentistvánbaksa.* Nyilas Györgyné, Szabó Erzsébet egy fehér vászon úrasztali terítőt, a hívek úrvacsorai kenyeret.

*Nagykinizs.* Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Felsődobsza.* A hívek orgonára és harangra az 1907. évben 1616 koronát, templomi székekre 1375 kor., dr. Bárczay Gábor főgondnok a lelkészlak villamvilágítását 120 gyertyafénnyel állandóan szolgáltatja.

*Kiskinizs.* Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Hernádszentandrás*on szintén.

*Fügödön* szintén; továbbá Hallgató Imre 4 koronát, Melegh Károly tanító iskolai fogásra 4 koronát.

*Fülöké.cs.* Kovács Jánosné egy úrasztali terítőt 4 koronáért. A hívek úrvacsorai kenyeret.

*Novaj.* ifj. Orto István és Varga Dániel úrvacsorai jegyeket.

*Felsőméra.* Varga Pálné, Buda Mária egy szószék takarót 20 koronáért s egy kék posztó úrasztali terítőt 10 koronáért, Kőszegi János és neje Fejes Berta egy bordóbársony szószék takarót 30 koronáért.

*Alsóméra.* Benke István és neje Pallaghy Erzsébet egy fehér karrarai márvány úrasztalát 130 koronáért, Szilágyi József és neje Szenczi Zsuzsanna egy alpakka-ezüst keresztelő készletet 42 koronáért, Pecsénye János s neje Szabó Erzsébet 200 korona alapítványt tettek.

*Szend.* A hívek haranglábra 21 kor. 21 fillért, Bolobás István, Büdös András, Tóth Mihály, id. Kardos István és ifj. Kis Pál együttl Isten dicsőségére 50 koronát.

*Szala.* A hívek a templom díszítésére 21 kor., Kádas Lajos Isten dicsőségére 10 kor., Tóth Andrásné sz. Pap Katalin egy aranyrojtos bársony szószéki takarót.

*Szemere.* Bucsi Borbála és Zsuzsanna testvérek Amerikából egy kehelyre 35 kor., Gazsi János Isten dicsőségére 10 koronát, Kardos Mihály A. 10 kor., Iglai Zsuzsanna 4 kor., Kis József 4 kor.

*Csenyété.* özv. Molnár Péterné 10 koronát. Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Gagybátor.* Jakabfalvy Gyula iskolai jutalmakra 20 koronát,

Urbán Istvánné, Szücs Klára (A.) egy úrasztali pamut-terítőt, özv. Vendégly Gáborné (r. kath.) az úrvacsorai jegyeket.

*Szászfa.* Járdánházy Gábor 20 kor., Szabó János (A.) gyűjtött 237 kor., Márta Józsefné 25 kor., Sándor Borbála 2 koronát, ifj. Gönczy Pál 2 kor., Barta Imréné 2 kor., Virág Jánosné 2 kor., Vanczák János (A.) gyűjtött 226 koronát. Egyéb adományok 74 kor. 94 fillér. Pap Katalin papszéket csináltatott. Az urasztalára a presbíterek kenyeret adtak, Pál István presbíter pedig bort.

*Zsujta.* Egyesek adománya 29 korona. Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Vilmány.* A hívek templomépítésre 2561 kor. 90 fillért, más vallásuak 91 kor. 20 fillért, más községbeliek 123 kor., Amerikai gyűjtés 1491 kor. Ugyancsak onnan könyöradomány 1780 kor. 21 fillér. Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Göncruszka.* Isten dicsőségére Patay Etelka 15 kor., Szendrey András 10 kor., Fűry András 10 kor., Fűry Béla 10 kor., Buda Mária 10 kor., Szalka András (A.) gyűjtött 113 kor., Boldizsár Mihályné 4 kor., Lengyel Zsuzsánna 4 kor., Jósavay Ferencné 5 kor., Varga János 20 koronát. Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Gönc.* Az énekkar tagjai saját alapítványukra 20 koronát.

*Abaujár.* Isten dicsőségére 40 koronát.

*Pányok.* Isten dicsőségére 124 koronát.

*Hernádsadány.* Isten dicsőségére 38 koronát.

*Hernádsány.* Isten dicsőségére 140 koronát.

*Eszkáros.* Az úrvacsorai bort a főgondnok, a kenyeret a hívek sorban adják.

*Telkibánya.* Király András és neje Balla Johanna (A.) 100 koronát.

*Nyíri.* Rendk. kivetésből 156 kor. 40 fillért, ifj. Alsó Iván János (A.) 20 kor., Koncsol János (A.) egy énekeskönyvet a lelkész részére (II.) 10 korona. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adták, egy alkalmon kívül.

*Komlós.* Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

*Nagybózsva.* Makó Ferenc (A.) gyűjtése 120 kor., Kovács Sándor (A.) gyűjtése 190 kor. lelkészlakra. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

*Kovácsvágás.* Adakozás többektől 276 kor. 61 fillér. Az új templomtetőre kivetésből 3930 korona. Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Felsőregmec.* Rendk. kivetésből 766 kor. 04 fillér.

*Vily.* Orosz Józsefné (A.) gyűjtése 210 kor. 78 fillér, Fejti

András (A.) gyűjtése 70 korona 75 fillér, adománya 10 korona, Radácsi Pandák János (A.) 20 kor., Lipcsey István (r. kath.) 5 kor. Rendk. kivetésből 720 kor. 87 fillér. Az úrvacsorai jegyeket a hívek adják.

*Füzérradvány.* Gróf Károlyi László 400 koronát, B. Hörcsik János (A.) gyűjtése 205 kor., Danyi János (A.) 100 koronát. A templom renoválásánál teljesített közmunka 1600 kor. Úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Pálháza.* Az úrvacsorai jegyeket sorban adják. A polgári község a templomépítéshez szükséges homokot ingyen adta.

*Kajata.* Urbancsek Mihály 3 kor. 63 fillért. Úrasztali kenyeret a hívek; a bor árát és a tőkesegély  $1\frac{1}{8}\%$  kamatát kivetették.

*Biste.* Úrvacsorai jegyeket a hívek, Szarvas Mihály 2 koronát.

*Pusztafalu.* Isten dicsőségére 7 kor. 23 fillért. Az úrvacsorai jegyeket a hívek. Az építkezéseknél 300 kor. közmunka.

*Füzér.* Jakab András 5 kor., Horváth T. Mihályné 5 koronát.

*Tarcavajkóc.* Isten dicsőségére 200 kor. 34 fillért.

*Beszter.* Szinyei András (A.) gyűjtése 250 kor., Mihók György (A.) gyűjtése 43 kor., Beszter község 200 koronát.

*Győrke.* A hívek 34 kor. 66 fillért. Az úrvacsorai jegyeket 4 ízben Pető István és neje Medve Anna adták. A lelkész a parokhia szobáit 100 koronáért kifestette. A második iskola építésére Győrke község 7000 koronát adott.

*Felsőcsáj.* Isten dicsőségére 175 kor. 70 fillért. Az úrvacsorai jegyeket a hívek.

*Petőszinye.* Isten dicsőségére 178 kor. 10 fillért és úrvacsorai jegyeket.

*Alsókemence.* Isten dicsőségére 69 korona 70 fillért, Márton Jánosné egy rózsaszin selyemkendőt 5 koronáért.

*Magyarböd.* Isten dicsőségére 323 kor. 50 fillért és az úrvacsorai jegyeket.

*Kassa.* Néhai Ardüzer Keresztély ref. vallású egyháztág szintén már néhai, r. kath. vallású özvegye, Ambrus Adél, Ardüzer Ambrus-alapítvány cím alatt 5000 kor. alapítványt tett. Egy magát megnevezni nem kívánó úrinő, vallásos estélyek rendezésére 60 kor., dr. Fejér Kálmán ugyan-e célra 20 koronát. Több hívő Isten dicsőségére 29 koronát. Az úrvacsorai bort mindig a hívek, a kenyeret többször adják. özv. Bessenyei Bertalanné s leánya Gabriella az orgonakarzatra egy aranyrojtos piros plüss-takarót. Az énekvezér 40 éves jubileumára a hívek 250 koronát.

*Eperjes.* A hívek adakozása 244 korona.



*Bárca.* Isten dicsőségére 123 kor. és az úrvacsorai jegyeket.  
*Nagyszalánc.* Isten dicsőségére 725 kor. 30 fillért. Rendkívüli kivetésből a paplakra 2324 kor. 23 fillért.

*Garbócbogdány.* Isten dicsőségére 441 kor. 60 fillért. Adósságtörlesztésre 381 kor. 68 fillért.

*Alsóhutka.* Isten dicsőségére 107 kor. 20 fillért. Új templomra 900 koronát.

*Hernádbüd.* Néhai Szepessy Zsigmond főgondnok 10 kor. Úrvacsorai jegyeket többen.

*Abaujszántó.* Az egyház szegényei számára a helybeli takarékpénztár 70 kor., egyesek 21 koronát. Úrvacsorai jegyeket többen.

*Abaujkér.* Bárczay Ferencné sz. Szathmári Király Ida egy sajátkezüleg himzett úrasztali terítőt 250 koronaértékű, Bárczay Ferenc az úrasztali kelyhet 18 kor. költséggel kijavíttatta.

*Bodóköujfalu.* Tóth János gondnok egy igen becses régi úrasztali kelyhet 60 K költséggel újra aranyoztatott. Tamás József (A) 232 K-t gyűjtött.

*Céce.* Szepessi Istvánné szászéki és úrasztali terítőt ajándékozott 50 K-értékben.

*Vízsolly.* Vereb István 40 K, ifj. Takács Pál 20 K, Takács András 15 K, Takács István 20 K, id. Takács Pál 20 K új úrasztala beszerzésére, Iglai Klára cselédleány egy alkalomra úrv. jegyeket adott.

*Fony.* Kovács András 2 K. A nők a szászék díszítésére 41 K 80 f. Báljövedelem 66 K. Bodnár Endre lelkesz neje egy úrasztali boroskancsót, Kállay Juliska egy sajátkészítésű úrasztali terítőt. Úrv. jegyeket többen adtak.

*Korlát.* Isten dicsőségére 18 K 80 f.

*Arka.* Knogler Sámuel 4 K és úrv. bor. Molnár András és neje Lukács Mária egy kék bársony szászékterítőt és egy fehér selyem úrasztali terítőt.

*Tornyosnémeti.* Horváth Pál úrv. bort, Sontsa Lajosné kenyeret. Keresztesi János iskolaépítési alapra gyűjtött 127 K-t.

*Hidasnémeti.* Dobozy Pál és ifj. Fűrjész András úrv. kenyeret és bort. Farsangi báljövedelem 40 K.

*Miglécnémeti.* Pataky József és Pál (A) 20 K. Albert János (A) gyűjt. harangra 160 K. Albert Ferenc (A) 100 K.

*Abaujszina.* Orgonára a helybeliektől 264 K 66 f. Amerikából 212 K 94 f. Teleky László és Meti József úrv. jegyeket.

*Nagyida.* Kegyes adományok 169 K.

*Szeszta.* Isten dicsőségére 45 K 70 f.

*Komárom.* Isten dicsőségére 23 K 26 f.

*Csécs.* Barkóczy Ilona (ág. h. ev.) egy szószéktakarót 30 K-ért. Szaniszló Dániel (A) 404 K. Szekeres Dániel (A) 242 K-t gyűjtöttek az egyh. épületek javítására.

*Szepsi.* A hívek villámhárítóra 248 K 50 f.-t. Csizmadia ipartársulat 52 K.

*Péder.* Dora István (A) 20 K. A hívek az úrv. jegyeket.

*Alsólánc.* Molnár Gyula 10 K. Hangácsi Imréné 5 K.

*Felsőlánc.* Szitás Bertalanné egy úraszt. terítőt.

*Alsó-Felsőlánc, Buzita és Reste* hívei az úrv. jegyeket.

*Szikszó.* Özv. Sipos Pálné 10 szegény gyermeket ruházott fel. Urvacsorai jegyeket a hívek adnak.

*Tomor.* Zombor Gáborné úrasztali terítőt 30 K-ért. Téglássy Ferencné harmoniumra 521 K-t gyűjtött. Az úrv. jegyeket a helybeli urak adják.

*Kupa.* Kutas Ferenc (A) lelkészlak-alapra 100 K-t gyűjtött. Az úrv. jegyeket Bartha Pál adta.

*Selyeb.* Isten dicsőségére 88 K 79 f.

*Abaujbakta.* A hívek iskolai kútra 96 K 96 f. Nagy Imréné hagyománya 40 K. Báljövedelem 14 K. Petálik Zsuzsánna és Mária egy 40 K. értékű szószékterítőt.

*Beret.* Szalay Antal a templomot kikeramitoztatta 300 K költséggel; özv. Kádas Sámuelné kifestette 150 K költséggel; szószék és karzat festésére a nők adtak 149 K 52 f. Fábián Józsefné egy szószékterítőt 30 K-ért.

*Rásony.* Csoma István kamatelengedésben 36 K.

*Kázsmárk.* Geczi József és neje (A) kehelyre és keresztelőkészletre 160 K. Ugyancsak Amerikából Nagy András, Juhász Ferenc, Nagy János, Burchard József, Rigó József, Simkó György, Nagy György, Kökény József összesen 80 K. Péchy Gáspár főszolgabíró édesanyja emlékére egy szószéktakarót.

Az adakozások értékének összege 44,039 K 99 f.

### B) Építkezések, beruházások.

*Csobád.* Új iskola, a hívek munkáján kívül 3213 K 77 f.

*Onga.* Pótépítkezés a lelkészlakon 301 K 70 f.

*Szentistvánbaksa.* Kisebb javítások 134 K 90 f. A lelkész egy szekérszint építtetett, saját költségén, 109 K 46 f.

*Felsődobsza.* Templomújítás 5096 K 51 f. Új orgona 2439 K. Szőlőföldújítás 122 K 50 f.

*Kiskinizs.* Javítások 255 K 20 f.

- Hernádszentandrás.* U. az 405 K 99 f.  
*Füged.* U. az 42 K.  
*Fulókércs.* Lelkész és tanítói lak bővítése, javítása 965 K.  
 Az iskolába tanítószek 40 K.  
*Novaj.* Javítások és építkezési anyag 490 K 95 f.  
*Szend.* Kisebb javítások 141 K 76 f.  
*Szala.* U. az 234 K 52 f.  
*Szemere.* Lelkészlakon és iskolánál 270 K.  
*Gagybátor.* Kisebb javítások 294 K 18 f.  
*Szászfa.* Templomújítás és kerítés 10,943 K. Javítások 254 K 52 f.  
*Krasznokvajda.* Templomújítás 3500 K.  
*Pamlény.* Javítások 271 K 54 f.  
*Zsujta.* U. az 436 K 13 f.  
*Vilmány.* Templomújítás 6287 K 56 f. és a hívek ingyen munkájában 700 K. Kisebb javítások 99 K.  
*Göncruszka.* Kisebb-nagyobb javítások 62 K.  
*Gönc.* U. az 625 K.  
*Abaujvár.* U. az 378 K.  
*Pányok.* U. az 931 K.  
*Nádasd.* Egy külön álló tanterem 3000 K.  
*Hernádsadány.* Javítások 175 K.  
*Eszkáros.* A lelkészlaknál 425 K.  
*Telkibánya.* Javítások 261 K 66 f.  
*Nyiri.* U. az 38 K 12 f.  
*Nagybózsva.* U. az 58 K 92 f.  
*Kovácsvágás.* Lelkészlak melléképületei, templomfedés 4716 K 16 fillér.  
*Felsőregmec.* Javítások 79 K 94 fillér.  
*Vily.* U. az 33 K 28 f.  
*Füzérradvány.* Templombővítés, új torony 7000 K. Kisebb javítások 55 K 80 f.  
*Pálháza.* Javítások 9 K 10 f.  
*Füzérkajata.* U. az 20 K.  
*Pusztafalu.* Lelkészlak melléképületei 1065 K.  
*Tarcavajkóc.* Építkezések és javítások 963 K. A hívek közmunkája 500 K.  
*Beszter.* Javítások 265 K 95 f.  
*Györke.* Új iskola és tanítólak 7388 K 22 f. Javítások 78 K.  
*Felsőcsáj.* Javítások 24 K 72 f.  
*Petőszinye.* U. az 168 K 82 f.

*Alsókemence.* U. az 109 K.

*Magyarböd.* U. az 309 K.

*Kassa.* U. az 600 K.

*Nagyszalánc.* Lelkészlak átalakítása, bővítése 11,679 K 41 f.

*Alsóhutka.* Javítások 60 K.

*Gibárt.* U. az 53 K 83 f.

*Abaujszántó.* U. az 587 K 89 f.

*Céce.* U. az 14 K 06 f.

*Vizsoly.* U. az 356 K 44 f.

*Hejce.* Szőlőépítés 1489 K 40 f.

*Fony.* Javítások 37 K 70 f.

*Korlát.* U. az 150 K 96 f.

*Hidasnémeti* egy úrasztali kelyhet vett 28 K-ért.

*Tornyosnémeti.* Javítások 35 K 38 f.

*Miglécnémeti.* Kút a tanítói lakon 112 K 02 f.

*Abaujszina.* Javítások 360 K 10 f.

*Nagyida.* U. az 802 K 14 f.

*Szeszta.* U. az 241 K 48 f.

*Csécs és Pány.* U. az 21 K 22 f.

*Szepsi.* U. az 567 K 84 f.

*Lánc, (Alsó felső) Reste, Buzita.* U. az 190 K 01 f.

*Hernádszurdok.* U. az 19 K 02 f.

*Szikszó.* Nagyobb átalakítások a lelkészlakon és egyik iskolán  
8989 K 26 f.

*Alsóvadász.* Különféle építkezések 2421 K 63 f.

*Tomor.* Javítások 93 K 44 f.

*Kupa.* U. az 424 K 74 f.

*Selyeb.* Lelkészlak javítása s egyéb 1235 K 98 f.

*Abaujbakta.* Iskolaudvari kút és javítások 239 K 60 f.

*Beret.* Templomrenoválás és javítások 1575 K 58 f.

*Rásony.* Csűrépítés és kisebb javítás 525 K 62 f.

*Kázsmárk.* Javítások 169 K 30 f.

Az építkezések, beruházások összes értéke: 98,871 korona és 93 fillér.

## II. Alsó-borsodi egyházmegyében.

### A) Adakozások.

*Emőd:* Az úrvacsorai jegyeket adták: Bódogh Tamás, Szabó Sándor, Kósa Lajos, Tóth Lajos, Tóth Benjámin.

*Mályi:* Az úrvacsorai jegyeket adták: Bánrévi Mihály, Takács

József, Nagy István Ládházáról, Mészáros Lajos Ládházáról egy-egy alkalommal.

*Ládháza:* Molnár Györgyné 10 korona az egyház céljaira. Úrvacsorai kenyeret és bort adtak: Danko István, ifjú Bizony Miklós, Dálnoky Béla, Papp István, Szabó Dániel, Mészáros Lajos, Nagy István.

*Kis-Tokaj:* Az úrvacsorai jegyeket adták: Váradi Sándorné, özv. Szécsi Ferencné, Négyessy Lajos, ifj. Szalánczi József.

*Szirma:* Dr. Kérészy Barna ügyvéd az egyház céljaira 10 koronát adományozott. Úrvacsorai jegyeket adtak: Gönczi Bálintné, ifj. Szabó József, id. R. Szabó József, G. Szabó Ferenc, V. Szabó Borbála.

*Csaba:* Az úrvacsorai jegyeket a presbyterium tagjai adták.

*Sajó-Keresztur:* —

*Diós-Győr:* Az úrvacsorához kenyeret adtak: Székely István, Teplinki István, Lévai Pál, Barna Jánosné fia, id. File Sándor, Virág József. *Borra adakoztak:* Dr. Derczeni Imre 6 kor., Zartl Istvánné 6 kor., özv. Szűcs Istvánné 3 kor., id. Kovács Jánosné 3 kor., Debreczeni Mihályné 2 kor. 20 f., Geller István 2 kor., özv. Ádám Andrásné 2 kor., Kecskeméti Gáborné 2 kor., özv. László Istvánné 2 kor., Danavár Mihály 2 kor., Geller Sándor 2 kor., ifj. File Sándor 2 kor., Szilágyi József 2 kor., Szakos Györgyné 2 kor., File Sámuel 2 kor., Tóth Lajosné 2 kor., Csontos István 2 kor., ifj. Rózsa Sándor 2 kor., idős Székely István 2 kor., Székely Sándor 2 kor., Székely Andrásné 2 kor., Kiss András 2 kor., ifj. Szűcs Sándor 2 kor., Virág István 2 kor., özv. File Andrásné 1 kor. 60 f., Vas Mihály 1 kor. 40 f., Lévai Pál 1 kor., Papp István 1 kor., Borai András 1 kor., özv. Varga Mihályné 1 kor., Pápai János 1 kor., Kiss József 1 kor., idős Frigyik Sándor 1 kor., Frigyik János bort adott, ifj. László Sándor 1 kor., M. Tóth János 1 kor., özv. Egerszegi Istvánné 1 kor., ifj. Székely István 1 kor., Tóth István 1 kor., özv. Szilágyi Jánosné 1 kor., Kornvald Imréné 1 kor., özv. Rózsa Sámuelné 1 kor., Szilágyi Lajos 1 kor., Jenei Sándor 1 kor., özv. Egerszegi Sándorné 1 kor., Julos Jánosné 1 kor., ifj. Tóth Mihály 1 kor., Tóth Erzsébet hajadon 1 kor., B. Tóth István 1 kor., Görcsön Sándor 1 kor., ifj. Jenei András 1 kor., özv. Szilágyi Andrásné 60 fillér. Összesen 89 korona 80 fillér.

*Miskolc:* Jótékony adományok összes értéke 18,655 kor., 03 f. Úrvacsorához adományoztak: Bartha Józsefné, Bizony Ákos. Cseh István, Csiky Béla, Gönczi Józsefné, Gázso Istvánné (Hangács),

Gálffy Ignác, Dr. Fodor Pál, Gombos Imre, Gubás Ferenc, özv. Kun Jánosné, özv. Kun Kálmánné, Dr. Mitrovics Gyula, Dr. Németh Imre, Dr. Rácz György, Rácz János, özv. Kardos Istvánné, Sárkány Istvánné, Ternyik Mihály, Dr. Tóth Dániel, Dr. Tüdös Istvánné, Dr. Tüdös István, Izsó István és a Bató István s neje úrvacsorai alapítványa. Hagyomány: Kun Árpád: örökös egyház-bér-váltás: 2000 kor. Adomány elemi iskolai célokra: miskolci Hitelbank 50 kor., miskolci takarékgylet: 100 kor. Az avasi templomra gyűlt 16.305 kor. 03 fillér.

*Egerlövő:* Özv. báji Patay Gyuláné a szegények számára 40 koronát adományozott. Az úrvacsorai kenyeret a presbyterium tagjai felváltva adják.

*Tiszavalk:* Az úrvacsorai kenyeret a gyülekezet tagjai felváltva adták, úrvacsorai bort Fodor Lajos, Fodor István, Szabó György és D. Szűcs József egy-egy alkalommal adtak. Beton-alapra Tóth György 40 koronát, Isten dicsőségére egy öreg özvegy asszony 10 kor.-t és egy kis leány 6 kor.-t adományoztak.

*Poroszló:* Confirmandusok adománya 15 kor. 60 fill. Gál Ferenc lelkész 10 kor., Zsolnai Ferencné 10 kor. Isten dicsőségére többen 5 kor. — Az úrasztalára kenyeret adtak: Czövek Imre, Csonth József, K. Tóth Péter, Gacsal Imre, Oláh János, Szabó János. Bort adományozott: Márki Géza közs. jegyző.

*Újlőrincfalva:* Az úrvacsorai kenyeret a gyülekezet tagjai adományozták.

*Tiszánána:* Kovács Gábor és neje 400 koronás alapítványt tettek az egyház javára. — Vajda Bálint gondnok az egyház kiadásának fedezéséhez 48 kor. adománnyal járult.

*Átány:* Papp-Szász Lajos, Puky Miklós úrvacsorai kenyeret és bort adtak, Papp-Szász Lajosné a karácsony ünnepek alkalmából húsz iskolás gyermeknek jutalomkönyvet s két árva gyermeknek téli felöltőt és jutalomkönyvet ajándékozott. Tóth Sándor Amerikából Isten dicsőségére 10 koronát, Nyerges Mihály Mosonmegyéből szintén 10 koronát küldött.

*Heves:* özv. Fáy Györgyné egy alkalommal kenyeret és bort, Aher Rezső róm. kath. pékmester öt alkalommal, mint az előző években is, kenyeret adott. A hevesvidéki Takarékpénztár 20 kor.-t, és Erdélyi András lasztóci ref. lelkész szintén 20 kor.-t adott az egyház céljaira.

*Maklár:* Az úrvacsorai kenyeret és bort Mocsáry Lajos főgondnok adományozta.

*Andornak:* Az úrvacsorai kenyeret és bort Mocsáry Lajos

adományozta. Mészáros Istvánné asszony egy szövet úrasztali terítőt adományozott 18 kor. értékben; ugyancsak a gyülekezet nőtagjai egy kisebb és nagyobb úrasztali terítőt adományoztak egy szószék takaróval együtt 18 kor. értékben.

*Eger:* Az egyház aranykönyvébe Hüse István 20 kor., Izsák János és Lajos 6 kor., Balogh Sándor 10 kor., Szöllősy Alfréd 1 kor., Gaál Lajos 2 kor., Varrók Endre 1 kor., Fűköh István 2 kor., Fekete Béla 3 kor., Harsányi László 2 kor., Lukács Margit 1 kor., Simon Mariska 1 kor., Orbán Gizella 60 fillér, Györke József 1 kor., Szarvas Sándor 1 kor., Varga János 1 kor., Harangi Zoltán 1 kor., Juresó Lajos 30 fillér, Banke Lujza 1 kor., Szórád Károly 1 kor., Rádler István 40 fillér, Altorjai Erzsike 20 kor., Balogh síroki szövetkezeti üzletvezető 5 kor., Kovács Sándor mérnök 20 kor., Baróthy István 4 kor., Török Zoltán 8 kor. Petykó András 5 kor., Szóják Sándor és Zsivora Gizella 10 kor., Zsivora György és Remenyik Pólika 10 kor. kegyes adománnyal jegyezték be nevüket. — Templom-alapra adakozott: Mátray Sándorné 10 koronát, Zsivora Sámuel főgondnok a cist. rendi főgimnáziumi protestáns tanulók között a vallásban legjobb előmenetelt tanúsított növendékek számára 1 drb 10 koronás aranyat, a konfirmándus növendékek részére 1 drb 10 koronás aranyat adományozott, dr. Lipcsey Péter egyháztanácsos az elemi iskolai ref. növendékek részére 2 drb tizkoronás aranyat; ugyancsak e célra Farkas Sándor százados 4 koronát, Szilágyi Zoltán százados 4 koronát adakoztak. Gönczy Károly szegény gyermekek fölsegélyezésére 10 koronát adományozott. Az úrvacsorai kenyeret és bort adományozták: Fekete Árpád két ízben, Tóth Ágoston, Nagy Bernát, György János és Bajczer Miklós egy-egy alkalommal. Szegények karácsonyi segélyezésére adakoztak: Zsivora Sámuel főgondnok 5 kor., Tóth István lelkész 5 kor., Horváth Lajosné 1 kor., Orosz Mihály 3 kor., Isaák Gyula 2 kor., Orosz Ernő 1 kor., B. E. 1 kor. 40 fillér, Farkas Károlyné 30 fillér, N. N. 5 kor., Szutor Mihály 20 fillér, Bors Dánielné 20 fillér, Szász Géza 5 kor., Fűköh István 20 fillér, Teleky Györgyné 30 fillér, Szarvas Lajos 1 kor., Garai György 30 fillér, Bohati Józsefné 1 kor., Lieber Antalné 1 kor., Járó Sándor 1 kor., dr. Lipcsey Péter 5 kor., Szentkirályi Ödön 1 kor., Okos Béni 60 fillér, Szabó Lászlóné 30 fillér, Dunky Károly 1 kor., Török Zoltán 1 kor., Kiss Imre 50 fillér, Mecséry József 1 kor., Szathmáry József 50 fillér, Záboly József (Amerikából) 5 kor., Gyurik Mihály 1 kor., Varrók László 40 fillér, Farkas Sándor 40 fillér, Alföldi Gyula 1 kor., Nagy László 1 kor., Banke

Antalné 1 kor., Elek István 1 kor., dr. Kozma Endréné 1 kor., Harsányi Jánosné 1 kor., N. N. 80 fillér, Csik Imre 3 kor., Egri Nyomda Részvénytársaság 5 kor., Veszelővszky Gusztávné 1 kor., Ferber János 80 fillér, Szreb Antalné 40 fillér, Deák Mihály 2 kor., N. N. 30 fillér, Tóth Ágoston 1 kor., Johanidesz Imre 1 kor., Bajczér Miklós 1 kor., Farkas Lajos 2 kor., Tomory István 1 kor., Kaja István 1 kor., Farczady László 1 kor., Egey Gyula 1 kor., Kovács Sámuel 50 fillér, Tankó Istvánné 1 kor., Zubor István 1 kor., Fekete Árpád 1 kor., André László 2 kor., Hrabéczy Géza 50 fillér, Demuth Sándor 50 fillér, dr. Philipp Ödön 2 kor., Nánássy Imre 1 kor., Petykó András 1 kor., Virga Lajos 2 kor., Gy. K. 2 kor., Gaál Ferenc 40 fillér, Csányi Bálint 2 kor., Krivóss Árpád 2 kor., Domokos Vilmos 60 fillér, Bóka János 40 fillér, Kolossy Mór 50 fillér, Szondy Lajos 1 kor., Mátray Sándorné 2 kor., Veress István 5 kor. Befolyt összesen 109 kor. 30 fillér.

*Igrici*: Az úrasztalát kenyérrrel és borral a presbiterium tagjai látják el; Antalfy Lászlóné 2 koronát adományozott Isten dicsőségére.

*Tisza-Tarján*: Gróf Andrassy Dénesné 27 kötet könyvet adományozott az iskolai könyvtár részére 40 kor. értékben. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Özv. Édes Vincéné, özv. Horváth Istvánné, idősb. Somodi János, ifj. Zsóry József 1—1 alkalommal; kenyeret adtak: B. Nagy János és özv. Molnár Dánielné 1—1 alkalommal, özv. Édes Vincéné 30 koronát adott az egyház szükségeinek fedezésére.

*Tisza-Keszi*: Az énekkar orgona javításra 155 kor. 14 fillért adott, néhai Garas Sándor egy beltelket hagyományozott 600 kor. értékben; Deák Gyula főgondnok iskolás gyermekek jutalmazására 40 kor.-t, egy özvegy asszony Isten dicsőségére 10 kor.-t Úrvacsorai kenyeret és bort adtak: Deák Gyula főgondnok, özv. Komjáthy Józsefné, Karácsondy József, Tornaallyay József, Szabó Ignácné, özv. Bogoly Józsefné.

*Ároktő*: Kotta Miklós legationális-alap növelésére adományozott 200 koronát. Úrvacsorai kenyeret és bort a hívek adtak. Mindszenti Imre lelkész a legationális-alapra 60 koronát hagyományozott.

*Dorogma*: Úrasztali készletre begyűlt közadakozásból 51 kor., Halászy József lelkész 10 kor. Úrasztali kenyeret és bort mind a hat alkalommal az egyház hívei adtak.

*Mező-Csát*: Az egyház a szegény iskolás gyermekeknek elengedett 700 kor. tandíjat, szegény gyermekek felruházására fordított 70



koronát, Kubik Béláné, szül. Bónis Sarolta úrnő egy talpas úrasztali kelyhet adományozott 300 kor. értékben, Skoberda Antal ügyvéd iskolai célokra 12 kor. 40 fillért, néhai Gulyás Benő 329 kötetből álló könyvtárát és az általa készítettet lelkészi könyvtárszekerényt az egyháznak adta.

*Gelej:* Úrvacsorai kenyeret és bort adtak: Kovács Károly gondnok, Jóczik Márton, Kékedi Lajosné, kenyeret Kovács Ferenc, Eröss Kiss Mihályné, özv. Pásztor Sámuelné, bort özv. Tóth Sámuelné 1—1 alkalommal. A gazda-ifjúság az új iskolára az általa rendezett bál jövedelméből 15 kor. 44 fillért adott.

*Mezőnagymihály:* Úrvacsorai kenyérral mind a hat alkalommal, egy alkalommal borral a hívek látták el az úrasztalát.

*Mezőkeresztes:* Özv. Gaál Károlyné, Szűcs Erzsébet egy diszes szószéket készítettett 630 korona értékben. Az úrasztalát kenyérral és borral a hívek látták el.

*Böcs:* Úrvacsorai jegyekre Kerekes István 4 kor., özv. Gyűlker Józsefné bort és öt koronát, Dudás Lajos bort és 6 koronát, Szabó Teréz egy himzett fehér kendőt adtak. Orgona-alapra gyűlt 156 kor. 72 fillér.

*Alsó-Zsolca:* Orgona-javításra br. Vay Elemér 121 kor. 20 fillér, a hitelszövetkezet 14 kor. 98 fillért adtak. Úrvacsorai jegyeket a bárói és grófi család adományozta.

*Ónod:* Valkó Lászlóné kenyeret és bort, Tíri Sámuel bort, Sólyom Lajos kenyeret, Német Andrásné kenyeret, L. Nagy Zsuzsanna kenyeret, Sós Károly bort, Sós István bort, Kovács Gyuláné, Kis Juliánna kenyeret adtak az úrasztalára.

*Szederkény:* Turóczi János 50 koronás alapítványt tett, az úrasztalát a presbiterium tagjai s a hívek látták el.

*T.-Oszlár:* A község 64 kor. iskolai segélyt, a presbiterium tagjai az úrvacsorai kenyeret és bort adták.

*T.-Palkonya:* Az úrasztalára Tóth Károly, Ispán Jánosné, Szabó András, Hatvani Ferenc, Varga Ferenc, D. Nagy András kenyeret, Daruka János, Szabó András, D. Nagy András, Kovács Károly bort adtak.

*N.-Bükk:* Dudás István 5 kor.-t, Paulik János 1 koronát, Maklári Pap Ernőné egy úrvacsorai kenyérosztó tányért adtak.

*H.-Bába:* Bay Barnabás főgondnok 60 kor.-t, Lángi Gyula 10 kor.-t adtak. Az úrvacsorai jegyeket főgondnok és a presbiterium tagjai, egy esetben pedig özv. Bakó Andrásné Polgári Erzsébet adta.

*H.-Papi:* A konfirmándus növendékek 8 kor., idősb Pány János 5 kor.-t adtak.

*H.-Szalonta:* A presbiterium tagjai úrvacsorai jegyeket, a harmonium-alapra az egyház 100, Kőrösi Dániel 100, Tauszig Jakab 2 kor., Petykó László 4 kor., Szegő Rudolf 10 kor., Tóth Sándor 2 kor., Kovács András 1 kor., Singler János 3 kor., Singler Juliánna 1 kor., Kovács Károly 2 kor., Újvári Ferenc 1 kor., Gönczi Imre 2 kor., Gönczi Pál 2 kor., Varga György 2 kor., Kardos Mihály 1 kor., Réz András 1 kor., Tirpák Jánosné 1 kor., Bársony György 5 koronát, Varró János 60 fillér és Bocs József 40 fillért adtak.

*Kisgyőr:* a jótékony adakozások összege 251 kor. 11 fillér. És pedig: I. Úrvacsorai célokra adakoztak: id. Bihary Márton, Bihary Gy. Károly, özv. Csenge Andrásné, özv. Fegyverneki Jánosné, K. Bihary Imre kenyeret, b. Bihary Sámuel, Bihary M. József, Lábos Bertalan oktató és Kékedi Sámuel bort, L. Csenge Károly kenyeret és bort adományoztak, ifjú Máté Györgyné szül. Bihari Juliánna kisgyőri, szül. sályi lakos az úrasztalára 2 drb díszes boros kancsót csináltatott 20 kor. értékben. Bihary M. Károlyné, Faragó Eszter bársony keresztelési edénytakarót ajándékozott 10 kor. értékben. Id. Török György, Kékedi Sámuel, Tóth István, d. Horváth Mihály, Barsy Gergely, gy. Barsy Sámuel, Czeglédy Mihály, özv. c. Éles Józsefné, a. Csenge Sámuel, u. Barsy József, Barsi Lajos, özv. Csenge Andrásné, Bihari Gy. Károly, Kun Imre, Székely Lajos, v. Kovács Károly, Bordás János, id. Bihari Márton, Faragó Lajos, a. Késely János, Varga János, k. Csenge János, ifj. G. Horváth József, özv. Velko Józsefné, a. Bordás József, Horváth Lajos, g. Barsi Károly, a. Pap Lajos, d. Veres János és Dienes Károly szőlőtulajdonosok az úrasztalára összesen 149 liter mustot adományoztak. Az úrasztalára befolyt adományok pénzbeli értéke 154 kor. 39 fillér. II A jól tanuló iskolás gyermekek megjutalmazására Nagy Sámuel községi jegyző 8 drb díszkötésű könyvet adományozott 6 kor. 72 fillér értékben. III. Az orgona-alapra néhai özv. n. Barsi Istvánné 20 kor., özv. Győri Jánosné 5 kor., a. Csenge János 2 koronát adományozott. IV. Az Isten dicsőségére c. alapra Czeglédy Mihály gondnok és özv. Győri Jánosné 1—1 kor.-t, Elek József, a. Pap Lajos, Czeglédy Márton, gyurcsi Bihari János, özv. a. Barsi Andrásné Éles Zsuzsánna és a. Kétely János 2—2 kor., néhai özv. Pásztor Dániel asszony emlékére fia: Pásztor Dániel presbíter 4 kor.-t, özv. Bordás Istvánné szül. Szabó Zsuzsánna, Barsy Lajos és Kis gy. János Amerikában lakó hitfelünk

5—5 kor.-t, Geröcs János és felesége 10 kor.-t, néhai idősb Dienes Károly emlékére neje: Török Erzsébet 20 kor.-t. Az Isten dicsősége című alapra tehát befolyt összesen 63 korona.

*Bükkaranyoson*: úrvacsorai célra kenyeret és bort adakoztak 14 kor. 80 fillér értékben.

*Harsány*: a jótékony adakozások értéke 208 kor. 40 fillér. Adakoztak: Tóth Lajos Amerikából 100 kor., Dolinka János és neje a templomépítésre 25 kor. Orgonára: Szabó József 10 kor., Hege-düs András 4 kor., Balázs János 20 kor., Dudás István r. kath. 2 kor., özv. Fodor Andorné 1 drb harsányi fogyasztási szövetkezeti részvényt 10 kor. értékben, Fodor Károlyné 1 drb úrasztali kendőt. Az úrasztalára kenyeret adtak: Dolinka Péter, Valko János idb., Barczy András, Dolinka János, Szabó Sándor, Barczy Sándorné, bort adtak: Dolinka Péter, Dolinka András, Kis gy. János 1—1 alkalommal.

*Vattán* az úrasztalát a presbiterium tagjai kenyérrrel és borral látták el 40 kor. értékben.

*Borsodgeszt*: a jótékony adományok értéke 69 kor. 40 fillér és pedig: Csillik József 2 kor., gy. Barsi Sámuelné Boncsér Erzsébet Kisgyőrből 2 kor., K. Csenge Jánosné Barsi Erzsébet Kisgyőrből 1 kor., Barsi Lidia Kisgyőrből 1 kor., öreg Tóth József 3 kor., Cseh József 2 kor., Nagy József 2 kor. A karácsonyi úrvacsorához Nyitrai István 12 liter bort adott 8 kor. 40 fillér értékben. Az úrvacsorai kenyeret a presbiterium tagjai adták 12 kor. értékben. Geszt község az egyházi épületek tűzbiztosítására ez évben is 36 kor.-t adományozott.

*Sály*: az egyház tagjai az úrvacsorához kenyeret és bort adtak 12 kor. értékben.

*Tibold-Daróc*: Adakoztak Seres Tamás Amerikából 20 kor.-t, Csizmadia Ferenc Amerikából 10 kor., dévaványai Halassy József r. kath. vallású földbirtokos, mint minden évben, úgy ez idén is 30 koronát adott iskolás gyermekek segélésére. Bottlik István úr az úrvacsorához mind a 6 alkalommal kenyeret és bort adományozott 60 kor. értékben. Adakozások összege 120 korona.

*Felső-Ábrány*: Balassa János 2 alkalommal kenyeret és bort, Menyhért Ábrahám, Novák Sándor, Menyhért Lajos és Tokaji Nagy Lajos lelkész 1—1 alkalommal kenyeret és bort adományoztak 31 kor. 56 fillér értékben.

*Cserépfalu*: Értelmes Gyula s.-jegyző 5 kor., tubujka Tóth Lajos Amerikából 4 kor. 10 fillért. Kenyeret adtak: Jakab Istvánné, Csont Zsuzsánna, Csont Istvánné, Kósik Erzsébet, Mizser Lajos,

b. Mizser Istvánné, Bojtár Zsuzsánna, K. Hüvelyes István, Boldizsár Andrásné, Mizser Juliánna. Bort adtak: rozsnó Lukács István, Kósik János Gergely, Mizser Lajos, K. Hüvelyes István és Mogyoróssi Imre jegyző. Adakozások értéke 79 kor. 10 fillér.

*Bükkzsérc:* Isten dicsőségére adakoztak: alsó Pócik Jánosné 4 kor., d. Tóth Sándor 1 kor., cs. Pócik Sándor Amerikából 10 kor., h. Lénárt Jánosné 1 kor., Hák Zsuzsánna 1 kor., Tóth Eszter 1 kor., Lénárt Borbála 1 kor., Kovács Rebeka 1 kor., Lénárt Sándor 1 kor., Lukács Gábor 1 kor., Pap Zsuzsánna 1 kor., Pap Sándor 1 kor., kisPócik István 1 kor., Boldizsár István 1 kor., Pócik Dávid 1 kor., Vindisch Gábor 1 kor., Karcagi István Amerikából 5 kor., gy. Tóth Sándor Amerikából 5 kor., p. Csattos András Amerikából 5 kor., j. Tóth Pál 2 kor., kis Póczik Sándor Amerikából 5 kor., cs. Jakab Sándor 1 kor., Boldizsár Mihály 2 kor., v. Pap Jánosné 1 kor., b. Csattos András 1 kor., összesen 59 kor. Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: özv. v. Pap Gáborné, Molnár János r. kath. vall., Vadászi Pál, Marton András, h. Lénárt János és Vadászi András 50. kor. 40 fillér értékben, Kovács Pálné a papszékre egy terítőt csináltatott 5 kor. értékben. Az adakozások összege 114 kor. 40 fillér.

*Noszvaj:* Özv. Szepesi Józsefné az új temető kerítési költségeire 20 kor., g. Magyar Sándor Isten dicsőségére 2 kor., a lelkészt beigtató küldöttség napidiját: 8 koronát az egyház javára visszautalta. Az úrvacsorájához a kenyeret a hívek adták, bort pedig Galassy Gyula r. kath. vallású földbirtokos 60 litert. Adakozások értéke 90 korona

Jótekmény adományok összege 25327 kor. 74 fillér.

### B) Építkezések.

*Ládháza:* az iskola udvaron melléképületek építésére 750 korona fordítatott.

*Kistokaj:* építkezés történt, mintegy 183 korona értékben.

*Szirma:* templom s toronyjavításra 7029 korona 02 fillér fordítatott.

*Csaba:* az iskola ujonnan fedetett, a tanítói kert körülkerített mintegy 800 korona értékben.

*Miskolc:* építkezésre fordítatott 10,966 korona 52 fillér.

*Tiszakeszi:* javítások történtek 1562 kor. értékben.

*Dorogma:* épület-javításokra fordítatott 205 kor. 72 fillér.

*Mezősáth:* épület-javításokra fordítatott 1300 korona.

*Mezőkeresztes*: szövetkezeti bérházat építtetett az egyház 12,863 korona 81 fillérért. Ingatlant vásárolt 777 korona 37 fillér értékben.

*Egerlövő*: építkezésre fordított 266 korona 89 fillér.

*Kisgyőr*: építkezési és javítási célokra 1018 korona 20 fillér fordított.

*Bükkaranyos*: építkezés történt 542 kor. 22 fillér értékben.

*Harsány*: 181 kor. 51 fill. értékű javítások eszközöltettek.

*Vatta*: épületfenntartásra 87 korona adatott ki.

*Borsodgeszt*: a templomépítés még nem fejeztetett be.

*Sály*: 171 kor. 50 fill. értékű építkezés történt.

*Tibolddaróc*: épületjavításra 40 korona költetett el.

*Felsőbrány*: kisebb javításokra 68 kor. 08 fill. fordított.

*Cserépfalu*: épületfenntartásra 200 koronát adtak ki.

*Bükkzsérc*: épületjavításra 74 korona 50 fillért fordítottak.

*Noszvaj*: épületfenntartás címén 254 kor. 24 fill. kiadás volt.

*Böcs*: Iskoláját fedette s kerítést készíttetett 820 kor. költséggel.

Építkezések összege: 46,111 korona 30 fillér.

### III. Felső-borsodi egyházmegyében.

#### A) Adakozások.

*Mályinkán*. Lelkészlak építésére: Lossonczy Gyula főgondnok 4000 kor., f.-borsodi egyházmegye segélye 110 kor., Lovas Pál tardonai lakos Amerikában 86 kor.-t gyűjtött, Hebrony József orsz. képviselő 50 kor.-t. Isten dicsőségére Pataki Jánosné úrasszony 10 kor., N. N. 5 kor.-t. Özv. Csernely Zsigmondné egy díszes úrasztali terítőt 84 kor. értékben. Losonczy Gyula főgondnok, lelkész, tanító és az énekkar részére 65 méter fát 130 kor. értékben. A dédesi hitelszövetkezet az iskolás gyermekek részére 7 drb. jutalmi könyvet adott. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Mihály István, Pál János, Kakszi Pál István, özv. Kulcsár Istvánné, id. Mihály András, Pál József. Összesen 774 korona.

*Tardona*. Isten dicsőségére adakoztak: Özv. Kónya Jánosné 2 kor., özv. Tóth Józsefné 10 kor., Nagy Lajos lelkész 10 kor., Lovas Pál Amerikából 45 kor. A dédesi hitelszövetkezet 100 kor., özv. Balla Mihályné egy ezüstözött kelyhet 27 kor. értékben, Kónya Mihályné egy fehér csipke kendőt. A dédesi hitelszövetkezet iskolás gyermekek részére 7 drb. diszkötésű jutalmi könyvet. Az úrasztalára kenyeret: Lovas István, Tóth Pál, Kónya Bálint, Anga András,

Pogány Lajos, m. Gőr Istvánné, Nagy Lajos egy alkalommal bort adott. Összesen: 194 korona.

*Nagyvisnyón* Isten dicsőségére Latinák Márton 32 kor., Fazekas László körjegyző 15 kor. 20 fillért, Nagy G. Istvánné 1 kor., Antal Mária 1 kor., Toldi Molnár József Amerikából 10 kor., Lovag Vessely az iskola részére 16 méter fát, az iskolás gyermekek részére íróeszközöket, néhai Latinák Vilmos a lelkési könyvtár részére a „Magyar nemzet története“ című 10 kötetes munkát. Az úrasztalára lelkész egy alkalommal bort adott. Összesen: 59 korona 20 fillér.

*Szilvásvárad.* Az énekkar a templomba egy díszes orgonát állíttatott 3500 kor. értékben. Isten dicsőségére adakoztak: Varró Borbála 4 kor., B. Varró Mihály 3 korona. Berecz Lajos, Czakó János, Antal Erzsébet, Molnár Jánosné, id. Pocik József, Nagy Brassó Zsigmondné, Czakó Lászlóné, Brassó Amália, Boross Györgyné, Nyitrai V. Juliánna, Boros Márton, ifj. Verbai Józsefné, Boros Józsefné, Brassó Gáborné, Brassó Lajosné, Varró Mártonné, Boros Istvánné 2—2 kor.-t. Az úrasztalára kenyeret és bort adtak: Brassó András, Brassó Zsigmond, Bak Zsigmond, Szabó István, Ezer Varró Zsigmond, Grünbaum Ábrahám izr. három alkalommal bort. Összesen 3539 korona.

*Dédesen* egyesek Isten dicsőségére 33 kor. 40 fillért, a templom csinosítására 77 koronát. Az úrasztalára a presbiterium kenyeret és bort. Összesen 110 korona 40 fillér.

*Tapolcsány.* Isten dicsőségére egyesek 2 kor. 40 fillért. Az úrasztalára kenyeret és bort a presbiterek adtak.

*Nekézsenben* egyesek Isten dicsőségére 43 koronát adtak. Az úrasztalát kenyérral és borral a presbiterek látják el.

*Bánfalva.* Orgona-alapra a putnoki takarékpénztártól 40 kor., Vladár Ervin főgondnok a konfirmandusok részére kis bibliákat adott. Az úrasztalára 5 alkalommal Vladár Ervin főgondnok, Tóna Zsigmond egy alkalommal kenyeret és bort adtak.

*Bánhorváth.* N. N. 1 kor. Az úrasztalát kenyérral a presbiterium látja el.

*Nagybárca.* Az úrasztalát kenyérral a presbiterium látja el.

*Sajóvelezd.* Isten dicsőségére Balog Péterné 6 kor., Kalinka Andrásné 4 kor., Pál Lajosné 3 kor., Gönczy Zsuzsánna, Gadva András, Varnai Gyula 2—2 kor., Tóth László 4 kor., Márton Gábor 10 kor., Zsóri György 25 kor., Héthi Dezső 5 korona, Fövenyessy Béla tanító az új iskolára egy ajtót csináltatott 30

korona értékben. Az úrasztalát kenyérrel és borral a presbiterium látja el részben. Balog Péter egy alkalommal kenyeret, Fövényessy Béla egy alkalommal bort adott. Összesen 93 korona.

*Szakácsi.* Az úrasztalára Kiss Zsuzsánna Amerikából egy úrasztali terítőt; Vajda János gondnok egy alkalommal kenyeret és bort; Zajzon Mihályné, Nagy István, Kis Lajos, Kis József, Fekete Sámuel egy-egy alkalommal kenyeret adtak.

Isten dicsőségére: Vajda Ferenc Amerikából 25 kor., Nagy Zsuzsánna Amerikából 5 kor. Ugyanonnan Tözsér Lajos 4 kor., Tömösi Ferenc 4 kor., Kecskeméti János 2 kor., Kecskeméti Jánosné 2 kor., Török János 2 kor. Helyben: Ruskó Lászlóné róm. kath. 2 kor., özv. Sallai Andrásné 2 kor., özv. Török Jánosné 1 kor., id. Almási István 1 kor., Almási Miklós 1 kor., Bótha Sándor tisztartó 3 kor. 20 fillér. Összesen 54 kor. 20 fillért adakoztak.

Építkezési célokra: Vajda Ferenc gyűjtött Amerikában 141 kor., Hadházi András és neje Vajda Zsuzsánna 125 kor., Tömösi Ferenc 57 kor., a Nagyt. Egyházmegye 80 kor. Vajda János gondnok 41 kor. 80 fillér, id. Almási András 43 kor. 28 fill. Fűzi Gábor 18 kor. 02 fill., Nagy István 32 kor. 17 fillér, Almási Lajos 15 kor. 23 fillér, Szarka István 33 kor. 08 fillér, Fekete Sámuel 23 kor. 09 fillér, Nagy Károly 12 kor. 78 fillér, Diczházi András 18 kor. 63 fillér, Kiss József 36 kor. 23 fillér, Madarasi János 27 kor. 74 fillér, Laczkó Jánosné 5 kor. 74 fillér, ifj. Almási András 14 kor. 04 fillér, Cs. Almási István 18 kor. 18 fillér, Fűzi Pál 10 kor. 02 fillér, Madarasi Jánosné 7 kor. 47 fillér, Madarasi László 31 kor. 15 fillér, Almási Sámuel 37 kor. 78 fillér, Bogoly Pál 26 kor. 46 fillér, Kis János 24 kor. 70 fillér, Kis Lajos 33 kor. 28 fillér, özv. Selyben Józsefné 6 kor., P. Almási István 6 kor. 46 fillér, Kiss Miklós 16 kor. 62 fillér, özv. Főzi Jánosné 16 kor. 25 fillér, Tömösi 5 kor. 74 fillér, Hattyár Illyésné 5 kor. 74 fillér, Kecskeméti János 5 kor. 31 fill., Török János 8 kor. 83 fillér, összesen 996 kor. 04 fillért adományoztak. Ezen kívül Vajda János gondnok az egyháznak kisebb kiadásait sajátjából fedezte 100 korona értékben. Összesen 1050 korona 24 fillér.

*Lak.* Istvánfi Piroska Miskolcra egy alkalommal kenyeret; Kajtor János egy alkalommal bort adtak az úrasztalára. Adakozók hiányában a szükséges kenyeret a presbiterium tagjai adják.

*Hegymeg.* Nagys. Ragályi Béla e. m. gondnok úr 5 drb gerendának való fát 40 kor. értékben; Újj József b. e. kázmárki

lelkész 8 kor., Stépán András hagyatéka 50 kor., Farkas József lelkész 10 kor., a Nagyt. Egyházmegye 50 kor., egy alkalommal Nagy Lajos bort, Kis Andrásné 1 kor., Hunyadi Lajos kenyeret és bort, Szabó Lajosné Lazsik Borbála egy fehérvarrottas abroszt, Almási Józsefné Lazsik Zsófia egy fehérvarrottas kendőt, Nagys Polonkai András róm. kath. úr 10 öl kemény követ adtak. Összesen 159 korona.

*Damak.* Az úrasztali kenyeret a presbiterium tagjai adják, Gróf Pallavichinyi Adolf 200 kor., Gróf Desewffy Dénes 200 kor., Nosztitius Árpád 100 kor., Molnár Zsuzsánna Amerikából egy díszes úrasztali terítőt 150 kor. értékben, Molnár István Amerikából 70 kor., Birinyi József és Molnár Zsuzsánna ugyancsak Amerikából 270 kor. Méltóságos Bárczay László úr 36 öl követ; Nagys. Szekrényessy Árpád úr 25 öl követ, Nagy Ferenc lelkész a szobák kifestésére 100 kor.-t adományoztak. Összesen 1090 kor.

*Hangács.* Kerekes András, Fazekas Pál, Hajdú Pál, Szegő János és Amerikából Gadóczy József egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára.

*Nyomár.* Ifj. Kulcsár István, Molnár János, id. Kulcsár István, Bacso István, Kis István kenyeret, Lukács János pedig kenyeret és bort adtak az úrasztalára egy-egy alkalommal.

*Ziliz.* Konkoly András és neje Gyuricsko Mária Amerikából 30 kor., Ongai András 10 kor.-t hagyományozott. Egy magát megnevezni nem akaró egyén egy alkalommal kenyeret és bort, Sebő József kenyeret és bort, Szilva József bort adtak az úrasztalára. Összesen: 40 korona.

*Sajóvámos.* A vámosi ref. egyház ez idő szerinti őrangyala, Herceg Odescalchi Gyuláné, a tőkesegély évi törlesztésére 120 kor., konfirmandus gyermekeknek kis biblia és énekes könyvre 28 kor. Szegény gyermekek és felnőttek felruházására 270 kor., szegény gyermekek tandíjába 22 kor., szegények heti segélyezésére 692 kor., egyszer s mindenkorai segélyekre 480 kor., az egész évi úrvacsorázáshoz ajánlat hiányában bort 40 kor. értékben, a lelkészlakra egy itatóvalút 10 kor. értékben, összesen 1662 kor.-t ajándékozott. Ezen kívül Varga Dániel 10 kor. úrvacsorázáshoz, Járdánházi Sámuel egyszer kenyeret és bort 10 kor. értékben. Lipták Sámuel egy alkalommal bort 7 kor. értékben. Összesen: 1687 korona.

*Boldva.* Kocsis István és Gubányi József egy-egy alkalommal bort adtak az úrasztalára.

*Sajó-Ecseg.* Visnyai Molnár Károlyné és leánya Zsófia, kenyeret és bort, G. Váradí József és neje kenyeret és bort,



Magyar Pál és neje 3 ízben kenyeret, Vági Kovács Sámuel 3 ízben bort adtak az úrasztalára, G. Váradi József és családja orgonaaalpra 200 kor. és id. Kazai János végrendeletileg 50 kor. hagyományozott. Összesen : 250 korona.

*S.-Bábony.* Özv. Kelemen Bálintné, Juhász Zsuzsánna Isten dicsőségére 3 kor., Tóth Ferenc, Király János, özv. Kalas Jánosné, Bakos István, Tóth Lajos, id. Tékes József és Váradi Sámuel az úrasztalára kenyeret és bort ajándékoztak egy-egy alkalommal. Összesen : 3 kor.

*Rudobánya.* A hívek 6 communio alkalmával 94 kor. 48 fillért. Helybeli hitelszövetkezet 20 koronát. Egy-egy alkalommal Cseha-csek Sándorné kenyeret, Ivocs Andor bort adott az úrasztalára. Összesen 114 kor. 48 fillér.

*Szuhogy.* A hívek 6 communio alkalmával 77 kor. 40 fillért adományoztak. Összesen : 77 kor. 40 fillér.

*Felső-Kelecsény.* Szegő Mihály 10 kor., Andó István 4 kor., Imri István 3 kor., Nagy Jánosné 1 kor., Szabó István 2 kor., Andó Sámuel 1 kor., Dézsik András 1 kor., Andó Miklós 2 kor., Nagy István 1 kor. Összesen : 25 kor. Gál János Amerikából egy úrasztali poharat 38 kor. értékben és egy alkalommal kenyeret és bort. Bartha József lelkész rakodó színhez anyagot 60 kor. értékig. Nagys. Ragályi Gyula úr egy alkalommal kenyeret és bort. Összesen : 123 korona.

*Felső-Nyárád.* Karla Bertalan 5 kor., Kárpi Györgyné 5 kor., Szentmiklóssy Ödön iskolai padokra 40 kor., Kun Pál, Réthi József és Szabó Lajos egy-egy alkalommal kenyeret és bort adományoztak az úrasztalára. Összesen : 50 kor.

*Dövény.* Skinta Ignácné 2 koronát.

*D.-Horváth.* Timár Zsuzsánna 1 kor., Kovácsné Nagy Erzsébet 3 kor., Özv. Hegyi Józsefné 1 kor., Vécsey István bíró 10 kor. Összesen 15 korona. Az úrasztalát kenyérral ellátták a presbiterek, 1 alkalommal bort. Özv. Sárkány Kornélné róm. kath. úrnő adott. Összesen : 15 korona.

*S.-Kaza.* Özv. Rehá Jánosné orgonaaalpra 5 kor. és egy szép csipke szószékterítőt. Úrvacsorai bort minden alkalommal, kenyeret egy alkalommal a Báró Radvánszky-család Diószeghy Zoltán két, Sáfrány Gy. József, Bukó János, Simon Pál jegyző egy-egy alkalommal úrasztali kenyeret adományoztak, Gróf Batthyáni Istvánné, Radvánszky Ella bárónő minden évben a konfirmandusokat bibliával látja el. Összesen : 5 kor.

*S.-Vadna.* Az úrvacsorához kenyeret adtak : Szabon József,

Válint György, kenyeret és bort adtak: özv. Zs. Szabon Józsefné, özv. Szabó Pálné, özv. Válint Gergelyné és Sütő János. Szabon S. József Amerikában munkálkodó egyháztag egy segélykérő íven gyűjtött toronyjavítási alapra 250 kor.-t. Összesen 250 korona.

*Sajóivánka.* Az úrasztalát kenyérrel a presbiterium tagjai látták el, s egy alkalommal bort Terge Lajos presbiter ajándékozott.

*Barcika.* A hívek új harangra adakoztak összesen 492 kor.-t. Berzi Jánosné szül. Géczy Erzsébet az általa vett úrasztali poharat bearanyoztatta 10 kor értékben. A leányok a szószéket kék bársony terítővel bevonták 36 kor. értékben. Összesen: 558 korona.

*Ózd.* A hívek adakoztak 89 kor. 90 fillért; egy jótékony célra rendezett multság tiszta jövedelméből 40 kor. A lelkész a konfirmandus növendékeket újtestamentummal ajándékozta meg. A kerületi missiói bizottság adományából a szórványokban levő iskolás gyermekek vallásitanítási kézikönyvvel láttatnak el. Összesen: 129 kor. 90 fillér.

*Martonyi.* Az egyház hívei a toronyépítésre önként megajánlottak 1034 koronát. Ugyanezen célra Amerikából küldtek: Papp István 80 kor., Czakó János 210 kor., Bóna Pál 122 kor., Sajti Gábor 67 kor. 25 fillér, Bak Ferenc 50 kor., Kádár István 200 kor., Sípos Mária 54 kor. 95 fillér, Zsóry Gusztáv főszolgabíró úr gyűjtött 26 kor.-t, Erényi Ármin és Vadas József adtak 5—5 kor.-t. Az egyház hívei a torony építésénél 2000 kor. értékű közmunkát teljesítettek. Úrvacsorai kenyeret és bort adtak: id. Kovács József, Bukó Eszter, Simko József, Kiss Miklós gondnok, Bak Sándor presb. és a lelkész egy ízben kenyeret, Ésik János egy ízben bort. Összesen 3854 kor. 20 fillér.

*Rakacszend.* Isten dicsőségére Kertész József 20 kor., idős Gönczy István Debrétéről 3 kor. Úrasztali kenyeret és bort minden alkalommal a hívek adományoztak. Összesen: 23 korona.

*Szentjakab.* Isten dicsőségére: özv. Kacs Már Györgyné Eperjes 1 kor., Benedospoly Mihály 2 kor. Úrasztalára: Sallai János Amerikából egy fekete selyemkendőt 30 kor.-ért, s egy ízben kenyeret és bort; továbbá ifj. Pásztor István Amerikából, Jakab Ferenc Debrétéről és Jakab András egy egy ízben kenyeret és bort. Összesen: 33 kor.

*Meszes.* Keresztesi Ferenc, Horváth József, Nagy József, özv. Kóródi Gáspárné, Nagy Mihály, Konyha Imre és Máté István részben kenyeret, részben bort az úrasztalára.

*Abod.* Úrasztali kenyeret az egyháztanács tagjai, 3 ízben bort

Remenyik Lajos tanító adtak. Ugyanő Isten dicsőségére 35 koronát, továbbá 60 korona értékben kútat csináltatott a tanítói udvaron. Összesen 95 korona.

*Szendrő.* Isten dicsőségére Dusza Jánosné 40 fillért. Néhai özv. Pap Jánosné hagyományozott 20 kor., Gombkötő Ferenc Amerikában gyűjtött 252 kor., Szabó Lidia, Istenes Sámuelné egy csinos keresztelő edényterítőt adott. Úrvacsorai kenyeret egy-egy ízben özv. Beregszászy Jánosné, Jósvai Jánosné, Lázai Jánosné, a lelkész és Kőcze Miklósné, bort egy ízben Zsebik István egyházi adott. Összesen 272 korona 40 fillér.

*Szendrőlád.* D. Jó Mária és Kelemen János presbiter egy-egy ízben úrasztalára bort adtak. G. Nagy Miklós egy keresztelő kannát és tálat adományozott 20 kor. értékben. Összesen 20 korona.

*Ládbessenyő.* Novák József és Tóbiás Károly Amerikában gyűjtöttek 261 kor., Bencze Sámuel és Fehér József 230 kor., Novák Ferenc és Fodor János 50 kor., Ráki József tanító házassága alkalmából 10 koronát. Úrasztalára Tóbiás József egy ízben kenyeret és bort, Ráki József tanító és Csiki Zoltán lelkész egy-egy ízben bort, Tóbiás György, Labancz Dániel, Szabó József és Nagy Ferenc egy-egy ízben kenyeret, Csiki Zoltán lelkész 26 kor. értékű épüleffát. Összesen 577 korona.

*Balajt.* Az úrasztalára minden alkalommal Ragályi Béla úr adott kenyeret és bort. Isten dicsőségére özv. Almássy Bertalanné 2 kor. Összesen 2 korona.

*Borsod.* Szekrényessy Árpád főgondnok úr egy új orgonát építtetett 1460 korona értékben. A kart megerősítette 270 korona értékben. A felszentelési költségeket sajátjából fedezte. Ének-mutató táblát készíttetett 42 korona értékben. A borsodi ref. nők márvány úrasztalát készíttetek 110 kor. értékben. Tóbiás Pálné sz. Kiss Lidia kék bársony úrasztali terítőt adott 100 kor. értékben. Barta János és családja Amerikából szőszéki terítőt 76 kor. értékben. Csontos Jánosné kék bársony orgonodiszt adományozott 56 kor. értékben. Dakó Margitka papszékre és szőszéki koronára kék bársonydiszt készíttetett 50 kor. értékben. Mélt. Bárczay Lászlóné úrnő egy ezüst keresztelő kannát és tányért adományozott 200 kor. értékben. Nagy Irma kisasszony úrasztali terítőt adott 50 kor. értékben. Vadászy Miklós és neje Borbély Juliánna egy ezüst úrasztali kelyhet adományozott 110 kor. értékben. A hívek toronyórára adományoztak 573 kor., Melczer Géza orsz. képviselő úr toronyórára 100 kor., K. Kiss János gépész úrasztali sátorramát vasból 10 kor. értékben. Nagy Sándor körjegyző az úrasztalára

kenyértálcát 40 kor. értékben. Tóbiás Sámuel egy ízben úrvacsorai kenyeret és bort. Kubinyi József r. kath. egy ízben bort. Összesen 3247 korona.

*Edelény.* Nemes József Amerikából 10 kor., özvegy Tóth Pálné 3 kor. Az úrasztalára F. id. Fazekas János, ifj. Berentés István, Balog István lelkész, dr. Sáfrány Dezső, Fazekas Sándor és Berentés József egy-egy ízben kenyeret és bort, Balog István lelkész az 1907. évi 7 köből gabona magtári illetményét ezuttal is a magtárnak adományozta. Összesen 13 korona.

*Finke.* Özv. Varró Andrásné 2 kor., Bence Mária és Erzsébet 1 kor., Gábor Jánosné 20 kor., Pető Jánosné 10 kor., Gábor Klára 20 kor., Bence Margit 1 kor., Bakó Ferenc 4 kor., Gábor Lajos 2 kor., Szendi József 1 kor., Márton Ferencné 2 korona, Nagy András gyűjtött Amerikában 111 kor. 70 fillért. Az úrasztalát kenyérrrel és borral egyesek látták el és pedig Domen Gusztávné, Gábor András és özvegy Bencze Jánosné. Összesen 174 korona 70 fillér.

*Sajókazinc.* A sajkazinczi hitelszövetkezet iskolai célokra 100 kor. ajándékozott; Kuttor István az úrasztalára egy alkalommal kenyeret és bort adott. Összesen 100 korona.

*Berente.* Szepessy Gyula főgondnok úr az úrasztalát mind a hat alkalommal ellátta borral.

*Alacska.* Isten dicsőségére Ujlaki Lászlóné 3 koronát adott. Összesen 3 korona.

*Sajószentpéter.* Isten dicsőségére Pogány András Amerikából 20 kor. küldött. Szent kenyérrre adtak Nagy Jenő 4 kor., Körössy Juliánna 4 kor., Csodo Istvánné 4 kor., özv. Szűcs Józsefné 4 kor., Szabó Györgyné egy alkalommal kenyeret adott. Lévay József nyug. alispán úr 20 kor. adott az egyház pénztárának. Összesen 56 korona.

*Sajókápolna.* Csögér Andrásné által tett 100 kor. alapítványt az örökösök kifizették; az úrasztalát kenyérrrel a presbitérium tagjai látták el; Bodnár József és Vas Mihály egy-egy alkalommal bort adott. Összesen 100 korona.

*Sajólászlófalva.* idb. Benes János Isten dicsőségére 2 kor. és egy alkalommal az úrasztalára bort ajándékozott; Veress Sámuel egy alkalommal kenyeret és bort, a Nagyt. Egyházmegye 50 kor. segélyben részesítette az egyházat. Összesen 52 korona.

*Kondó* Varga István Isten dicsőségére 2 kor., Tözsér János gondnok egy alkalommal bort, Kis Pál kenyeret, Száz János egy

alkalommal kenyeret és bort, Drabon István egy alkalommal kenyeret és bort adott az úrasztalára. Összesen 2 korona.

*Radostyán.* Fodor Bálint egy alkalommal bort adott az úrasztalára.

*Parasznya.* Az úrasztalát kenyérrel a presbitérium látta el, Madarász Károly presbiter egy alkalommal bort adott az úrasztalára, Rácz János presbiter elhalt leánya emlékére, az úrasztalát díszes vasráccsal körülkerítette, mintegy 220 kor. értékben, a templom tanítói karzata alatti részt 40 kor. költséggel kideszkáztatta, Botos József lelkész az új lelkészlakra egy vasrácsot készített 35 kor. értékben, az egyház több lelkes nőtagja az egyházmegyei gyűléstartáshoz, mintegy 40 korona értékű élelmicikket ajándékozott, az új harangokra Wagner Gyula r. kath. vallású körjegyző úr 50 kor., Botos József lelkész 50 kor., Kiss Sándor tanító 25 kor., Fodor Lajosné tanító özvegy 20 kor., Szatmári József 1 kor. adott, Kiss Sándor tanító az iskola udvarra, a csatorna alá egy beton vízfogót készíttetett 50 kor. értékben, a padon az egyik kéményre ugyancsak ő hűsfüstölőt készíttetett 25 kor. értékben. Az adományok összege Parasznyán összesen 559 kor. 60 fillér.

*Varbó.* Az úrasztalára kenyeret adtak: Bak István gondnok, Kovács József, Kovács András, Mályi György, Nagy József, Bogdáni József lelkész egy-egy alkalommal.

Összes adakozás 19,643 korona és 32 fillér.

## B) Építkezések.

*Mályinkán* új lelkészlak épült 6700 kor. értékben

*Tardonán* az iskola javíttatott 305 kor. költséggel. Paplak tetőzete körülcsatornáztatott 133 korona 70 fillér értékben. Taneszközök beszerzésére 60 kor. fordíttatott. Összesen 498 korona 70 fillér.

*Nagyvisnyón* kisebb javítások 45 koronáig.

*Szilvásvárakon* új orgona épült 3500 kor. értékben. Templom és paplak körül nagyobb mérvű javítások 900 koronáig. Összesen 4400 korona.

*Dédesben* a templomon nagyobb mérvű javítás eszközöltetett 804 korona. Kisebb mérvű a lelkészlakon 58 korona értékben. Összesen 862 korona.

*Bánfalván* a lelkészlakon 400 korona értékű javítás eszközöltetett. Összesen 400 korona.

*Sajóvelezden* új iskola épült 9350 korona értékben.

*Szakácsiban* 1510 kor. 73 fillér értékben a lelkészlak átala-kittatott s tetővel újból ellátatott. Ezenfelül a hívek 300 korona értékű közmunkát végeztek. Összesen 1810 korona 73 fillér.

*Lakon* 9560 korona értékben a templom kijavítottatott.

*Hegymegei.* új iskola épült melléképületekkel.

*Damakon* lelkészlak épült 11,380 korona értékben. Összesen 11,380 korona.

*Vámoson* az iskola tetőzete újonnan építve horganyozott lemezzel fedve, csatornával körül ellátva, gang betonirozva; ezen-kivül két új melléképület kőből, cserépszindely alatt 21 méter hosszúságban s egyéb melléképületek 9800 korona értékben. Összesen 9800 korona.

*Boldván* kisebb javítások történtek 120 korona értékben.

*Sajóecsegen* 160 kor. fordítottatott tanítói melléképületek javít-ására. Összesen 160 korona.

*Rudobánya.* Az egyházi épületek javítottak 402 korona 22 fillér értékben. Összesen 402 korona 22 fillér.

*Szuhogy.* Templomot és tornyot renoválták 622 kor. 32 fillér értékben. Összesen 662 korona 32 fillér.

*D.-Horváth.* Új iskola épült és a tanítói lak újjítatott köz-munka szolgálattal együtt. Összesen 8182 korona 50 fillér értékben.

*S.-Kaza.* A tanítói portán új csűr épült 574 kor. 60 fillér értékben, ugyanott kerítés készült 50 kor. értékben. Összesen 624 korona 60 fillér.

*S.-Vadna.* A lelkészlakon egy szivárványos kút építettett 249 korona 60 fillér költséggel. Javítások történtek, mintegy 50 kor. értékben. Összesen 299 korona 60 fillér.

*S.-Ivánka.* Kisebb javítások mintegy 78 korona értékben.

*Barcika.* A toronyban új harang készítettett a hívek önkéntes adakozása folytán 492 kor. értékben. A templom renováltatott 460 kor. értékben. A lelkészlakon levő tornác 148 korona értékben. Összes építkezés 1100 korona.

*Ózd.* Főlépített lelkészlakot vett az egyház 11000 korona értékben.

*Martonyi.* A torony felépítettett 4925 korona költséggel.

*Ládbessenyő.* Melléképületek javítása és építése 400 korona értékben. Összesen 400 korona.

*Balajt.* Egyházi pince javítottatott, mintegy 380 kor. értékben. Összesen 380 korona,

*Borsod.* Templom és torony kiujtattott, mintegy 1300 kor. értékben. Összesen 1300 korona.

*Edelény.* Az iskolánál különböző javítások 200 kor. értékben. Összesen 200 korona.

*Finke.* Tanítói lakon sertésöl 120 korona értékben.

*Sajókazinc.* A paróchia teteje új fedél alá került, a templomnál s iskolánál javítások történtek 850 korona értékben. Összesen 850 korona.

*Berente.* Kisebb mérvű javítások eszközöltettek 104 korona értékben. Összesen 104 korona.

*Sajószentpéter.* A templomtető és két cinterem 7687 korona 40 fillér értékben befedettet. Összesen 7687 korona 40 fillér.

*Sajólászlófalva.* Kisebb mérvű javításokat tett 200 korona értékben.

*Kondó.* Az iskolánál javítások eszközöltettek 300 korona értékben.

*Radostyán.* Kisebb javításokat tett 120 korona értékben.

#### IV. Gömöri egyházmegyében.

##### A) Adakozások:

*Kelemér.* Isten dicsőségére gyűlt: Kelemérben 14, Gömör-szöllősen 4 korona.

Keleméren a templom építésére adakoztak:

Újpál Sándor Amerikából küldött 100 koronát,

ifj. Rácsi Mihály Amerikából 25 koronát,

B. Veres József 4 koronát.

Zajczer Terézia 10 korona.

*Gömő szöllősen* az orgona-alapra adott ifj. Babús Sándor 100 koronát.

*Putnok.* Isten dicsőségére egyesektől 46 korona. — Gróf Serényi Béla két ref. ember tanköteles gyermekeit tankönyvekkel ellátta. A „Farkas Gyula harangra“ rendezett műkedvelői előadásból 1897 kor. 10 fill.

*Héth.* Héthy Ferencné szül. Lökös Zsófia egy úrasztalai ezüst poharat, Morvay Istvánné szül. Tóth Terézia egy ezüst úrasztalai tányért ajándékozott.

*Zubogy.* Gróf Andrássy Dénes a templom renoválására 500 koronát adományozott, a helybeli nők pedig egy keresztelő készletre 40 koronát gyűjtöttek.

*Alsószuha.* Amerikában élő hívek az orgona javára 709 kor. 10 fillért, a helybeli éneklőkar pedig 240 koronát adományoztak.

Hubay Lajos lelkész, a helybeli szövetkezettől kapott tisztelteldiját az egyháznak engedte át.

*Beretke.* Hubay Irma asszony, a temető melletti belsőségéből, temető helyül 30 □-ölet ajándékozott. Ugyanő a gömörpanyíti szövetkezettől levő 200 korona értékű részvényét az egyháznak adta, de azzal a kikötéssel, hogy az ott fel nem mondható. Gróf Andrássy Dénes a paróchiaépítésre 500 koronát, egyesek Beretkén Isten dicsőségére 74 kor. 40 fillért, Lekenyén 36 koronát, Csóltón pedig 3 koronát adtak.

*Pelsőc.* Néh. b. e. Szentpétery Sámuel özvegye, földbérleti hátralékos követelését az egyháznak ajándékozta, melyből már ez évben 256 kor. 31 fillér be is fizettetett.

*Páskaháza.* Isten dicsőségére adtak egyesek 20 koronát.

*Rozsnyó.* Isten dicsőségére: a Gömöri takarékpénztár 10 koronát. Egyesek 225 koronát, melyből nagyobb adományok: Dr. Katona Lászlóé 25 korona. Vári László és neje Irányi Emma asszony 25 éves házasságuk alkalmából 100 koronás alapítványt tettek, melynek évi kamatja a confirmált növendékek emlékkönyveinek beszerzésére fordítandó. Rozsnyó városa a maga évi segélyét, 200 koronát ez évben is befizette

*Berzété.* Orgona-alapra 177 korona Isten dicsőségére: Körösön 15 kor. 80 fill., Rudnán 11 kor. Ugyanitt Váry László rozsnyói tanár és neje Irányi Emma asszony egy 20 kor. értékű úrasztalai és szószéki terítőt ajándékoztak. Burdiga Mártonné pedig egy szőnyeget az úrasztala alá.

*Özörény.* Szkárosy Gusztáv a paróchia javításához 277 korona önkéntes adománnyal járult. Az éneklő kar az iskola kipadlózására adott 104 kor. 91 fillért.

*Gice.* Fáy Árpád földbirtokos az úrasztalát évről-évre borral látja el s a megígért 24 méter fát az egyházi hivatalnokok részére ez idén is kiszolgáltatta. Isten dicsőségére Gicén egyesek 13 koronát. Gömör-Nánáson: Szabó Mária az úrasztalára egy lángszínű selyemkendőt ajándékozott.

*G.-Szkáros.* G.-Szkáros és filiái Isten dicsőségére adtak 237 kor. 10 fillért. Szkároson az orgonára 142 kor. 67 fillért. Fölföldi Ottmár a rási iskolára 10 koronát.

*Kálosa.* Isten dicsőségére: 17 kor. 20 fill. Hevessy Boldizsárné, Hevessy Matild úrasszony egy 15 kor. értékű cserépkanocsót ajándékozott az úrasztalára. Hevessy Benedek, Hevessy



János és Hevessy Boldizsárné úrasszony az úrasztalát borral látták el.

*Beje.* Isten dicsőségére: Bejében 92 korona 43 fill, Zsórban 12 kor., Oldalfalán 16 kor. 60 fill., Otrókocsban 2 kor. 60 fill. Szentiványi József földbirtokos a templomot 723 kor. 81 fillér költséggel körülkerítette. Sággy Sándor lelkész a parochiális kályha beszerzéséhez 16 koronával járult. Pálcsó Sándor tanító a népiszkolai könyvtár felállításához 18 koronát adott.

*Rimaszécs.* A parochia építésére a következő adományok folytak be: Az államkincstár által adott anyagok értéke: 250 kor. 29 fill., Kóburg Fülöp Herceg (tégladomány) 513 kor., 80 fill., Rimaszécs úrbéres közönsége (fa) 30 kor., Rimaszécsi ref. nők bokréta-ünnepélyre 70 kor., Rimamurányi vasmű-társaság 180 kor., Kóburg Ferdinánd bolgár fejedelem 500 kor., Lamos Lajos gyógyszerész 35 kor. 26 fill. Az államvasút fuvarbér elengedése 33 kor., 86 fill., Boros József és neje 8 kor., Sósik Barna és neje 5 kor., Rimaszécsi hitelszövetkezet 200 kor., Frics Ferenc járásbíró 20 kor., Nagy József főgondnok 20 kor., id. Orbán János róm. kath. férfi 5 kor., Vattay László lelkész 125 kor., Zádori Gyuláné és Rigó Dánielné 3 kor. Ezenkívül egyesek adománya 98 korona.

A leányegyházak az építkezési munka megváltására 600 koronát fizettek. Zádorházai kegyes adomány 27 korona.

*Hanva.* Isten dicsőségére adakoztak Hanván 49 80 koronát; Csizben orgonára 75 koronát, Sajólénártfalán 191 46 kor., az új templom s toronyra 482 koronát, ezenkívül 600 kor. értékű közmunkát teljesítettek. A templom belső felszereléséhez egyesek a következő adományokkal járultak:

Madarász András és neje az úrasztalára egy selyem bársony terítőt, melynek értéke 160 kor. G. Csizi Pál és neje az úrasztala körül levő rácsot 85 93 kor. értékben. Madarász Józsefné kenyérosztó ezüst tányért 72 50 kor. értékben. Leánya: Arany Lászlóné két aranyozott, ezüst poharat 90 kor. értékben. Harnócz Péterné és menyé egy ezüst boros kannát 200 kor. értékben. Harnócz Jánosné selyem bársony terítőt, 60 40 kor. értékben; özv. Madarász Jánosné a szószéket és papszéket bevonatta 25 kor. költséggel. Molnár Jánosné és Gézáné egy fehér selyem úrasztalai terítőt 61 kor. értékben. Simon Andrásné két kendőt 3 kor. értékben. A férjes nők egy keresztelési edényt készítették 56 kor. értékben. Tóth István az úrasztalai terítőket tartó állványt s perselytartót 15 kor. értékben. Madarász Juliánna elefántcsont kötésű zsolttartót 5 kor. 40 fill. értékben.

*Runya.* Kegyes adomány egyesektől 23 korona.

*Kövecses.* Isten dicsőségére: Kossuth Ferdinándné 20 koronát.

*Recskén:* Czifrus Irma az úrasztalára egy saját himzésű terítőt adott.

*Szentkirályon:* Füköh József és Czakó Zsigmond asztalosok a templomra ablakokat készítettek munkadíj nélkül.

*Hubó.* Temploma javítására 600 koronát ajánlt.

*Tornalja.* Milen Istvánné a szószéket bordó bársony terítővel vonta be. Lenkey György építész a 80 korona értékű iskola-tervet díj nélkül készítette. A hívek az iskola építésnél 400 kor. értékű közmunkát végeztek. Kegyes adomány Tornalján 401 kor. 48 fillér, Sajókirályiban 62 kor., Mőész Miksa földbirtokos 20 koronát, Friedman Ignátz izraelita kereskedő pedig az iskolai felszerelésére 100 koronát adományoztak.

*Bátka.* Templomépítésre 4500 koronát, orgonára pedig 1785 korona 57 fillért fizettek önkéntesen. Ezenkívül Mike Borbála, Szivós Kálmánné a szószéket piros bársony terítővel vonatta be. Lengyel Jolán úrleány az úrasztalára értékes bársony terítőt ajándékozott. Templomszentelés alkalmával az úrasztali kenyeret és bort zsiپی lakos Nagy Józsefné ajándékozta. Kőburg Fülöp herceg 50 koronát. Albertirsai takarékpénztár 20 koronát. Mács Miklós Amerikában gyűjtött 100 koronát. Breznay János és Pál József ugyancsak Amerikában gyűjtöttek 140 koronát. A bátkai énekkar az orgonára adott: 535 kor. 47 fillért, Ifj. Vas János és neje Amerikából küldtek 20 koronát. Id. Vas János és neje 10 koronát. Mács Miklós és neje Rozsnyóról küldött 20 koronát. Bán István oszgyáni lakos 10 kor., Lengyel György abafalvi lakos 20 kor., Farkas Géza 10 kor., Czékus Miklós 2 kor., özv. Bornemisza Istvánné úrasszony 40 kor., Máriássy Andor rakottyási földbirtokos 20 kor., Nagy József g.-panyiti lakos 10 kor., Bornai Márton bugyikfalusi mészégető 16 kor. értékű meszet ajándékozott. Felső-Balog község a kő árából 12 koronát elengedett.

*Zsip.* A csűr építésből kifolyólag a hívek magokat 492 kor. 28 fillérrel rótták meg.

*Nemesradnóth.* Isten dicsőségére egyesek adtak: 94 kor. 80 fillért.

*Balogiványi.* Kegyes adományok Balogiványiban 74 kor., Cakóban 6 kor., Iványiban Balyo János és neje egy khina ezüst kancsót vett az úrasztalára. Cakón egy magát megnevezni nem akaró ugyanarra egy himzett kendőt ajándékozott. A paróchia építése körül a hívek 2700 kor. értékű munkát végeztek.

*Balog.* Isten dicsőségére gyűlt 331 kor. 84 fillér. Bosnyák Mihály egy márvány úrasztalát készíttetett 150 korona értékben. Csapó Józsefné Végh Katalin a szószéket zöld bársony terítővel vonatta be 25 kor. értékben. Tóth Béla építész 24 koronát visszaadott tiszteletdíjából. Bornai Márton 10 kort. A paróchia 24 ezer koronát tevő építési költségből 8000 koronát már a hivek ebben az évben kifizettek.

*U.-panyit.* Isten dicsőségére adtak egyesek 57 kor. 90 fillért, Tamásiban pedig 20 korona 40 fillér gyűlt össze.

*Nemesmartonfala.* Isten dicsőségére Gotthilf Ferenc 7 koronát, a gyülekezet egyes tagjai pedig 31 koronát.

*Harmac.* Isten dicsőségére egyesek 43 koronát adtak. Az úrasztalára felső Nagy Miklósné egy piros bársony aranyrojtos terítőt ajándékozott, Csobo Pálné, Csobo Mária pedig a szószéket vonta be bársony terítővel 20—20 korona értékben. Pongo László, Novák Béni, alsó Csobo Pál három ízben látták el az úrasztalát kenyérral és borral.

*Rimasimonyi.* Kegyes adományok: Simonyiban 112 korona, Darnyán pedig 73 korona.

*Serke.* Kegyes adományúl egyesektől 122 korona 80 fillér gyűlt. Gömöri Jánosné szül. Ragályi Róza úrnő, gróf Üeberakker Frigyes és Dikkman Zoltán urak 33 kor. 20 fillérrel járultak egyenként az úrasztalai kenyér és bor beszerzéséhez. Bottnyik János és neje Kovács Juliánna 200 koronás alapítványt tettek az egyház céljaira. A Balog Béla 800 koronás alapítványából eddig 400 korona fizettetett be.

*G.-Kisfalud.* Isten dicsőségére adtak G. Kisfaludon 19, Felened pedig 53 koronát.

*Jánosi.* Isten dicsőségére: Jánosiban 390 korona gyűlt. Ebből özv. Kinczig Ferencné róm. kath. úrnő 100 koronát adott. Turóczy István hasonnevű atyja emlékére szintén 100 koronát. Az éneklőkar a tanítói lakás két szobáját újra padlóztatta 260 korona költséggel. Rimapálfalán Isten dicsőségére gyűlt 40 korona.

*Rimaszombat.* Baksay István és felesége az úrasztalára hagyományozták azt a díszes, értékes, fedeles, nagy ezüst kelyhet, melyet a rokonságtól aranylakodalomuk alkalmával kaptak. Samarjay János és felesége 25 évi házasságuk emlékére az úrasztalára szintén egy nagy, fedeles, értékes ezüst kelyhet ajándékoztak. Ugyanők 38 ref. vallású iparos tanulót bőséges karácsonyi ajándékokkal láttak el s az inas „Otthon“ számára több kor. értékű felszerelést vásároltak.

Ezenkívül Samarjay János ajándékozott szénbefuvarozásra 21 koronát, Jánosdeák Andrásné úrvacsorai kenyérre 10 kor., Bodon Gyuláné ugyanarra 7 kor. 80 fillért, Rutkay Jenőné úrasztali borra 8 kor., Molnár József vizsgai jutalomra 10 kor., Farkas Zoltán vizsgai jutalomra 10 kor., Szabó Béla Budapestről 20 koronát, Czinke István a pütkösi úrvacsorához bort adott, ifj. Süteő István a szegények gyámolítására adott 20 koronát. Ugyane célra a „Szondy Kenessey-alapítvány“ küldött 84 koronát, Szabó József pedig gondnoki tiszteletdíját, a 100 kort. most is visszaajándékozta.

Templomfűtésre adakoztak: Baksay István főgondnok 1000 kor., ifj. Süteő István 300 kor., Molnár József 300 kor., Baksay József 200 kor., özv. Bánhidy Istvánné 200 kor., Bornemisza László 100 kor., Lukács Géza 100 kor., Dapsy József 100 kor., dr. Szabó Károly 100 kor., Czinke István 50 kor., Bodor István 50 kor., Abonyi Pál 50 kor., id. Süteő István 40 kor., Soós Gyula 40 kor., Marikovszky Emma 25 kor., Baksay Dezső 20 koronát, Stech Kálmánné 20 kor., özv. dr. Szabó Samuné 20 koronát, dr. Zehery István 20 kor., Szabó Elemér 20 kor., Széplaky Lajos 20 kor., Lengyel György 20 kor., özv. Szabó Károlyné 20 koronát, id. Gasko János 20 kor., Máriássy László 20 kor., Koncz Károly 20 kor., Szomolnok Antal 20 kor., Soós Ferenc 20 kor., id. Szabó József 20 koronát, Fekete Pál, Szügyi Zsigmond, Rónay Gyula, Szakall Vince, Róth Lajos, özv. Káposztás Józsefné, özv. Tóth Józsefné, Kemény Bertalan, Borsody József, Eszényi Gyula, Bodon József, Benyó László, Benyó Béla, Fülep Benjámin, id. Csapó János, László János, dr. Kovács László, Percz Samu, Lányi Lajos, Joós Elek, Marton Imre, özv. Szabó Lajosné, Kathona Géza, Szombath Györgyné, Liptay László, Eperjessy József, Sáfrány Imre, Pogány István, Varga Lajos, özv. Benkó Jánosné, Kerekes Dezső, dr. Veres Samu, dr. Veres Samuné 10—10 koronát, ifj. Csapó János 8 koronát, Varga István, Szabó József mészáros, Szabó István, Schulhof Pál 5—5 koronát, X. Y., Fodor Zoltán, ifj. Csapó József, Jakovecz Alajosné, özv. Konyha Kálmánné 2—2 koronát, Rábelyné 1 kor., id. Kovács József 2 kor., Varga Jánosné, Gees Béla, Kovács Jánosné, Tuba Bálint 1—1 koronát, dr. Kálniczky Géza, Vozáry Béla 2—2 koronát, özv. Terhes Pálné 1 kor., Ratkó Margit, Szécsiné Soós Margit, Perjéssy Piroska 2—2 koronát, Nagy Sámuel 1 kor., Varga Imre 2 kor., Herényi Istvánné, Siroki József 1—1 koronát, Maléter Albertné 6 koronát, Bárdos Istvánné, Kovács Péter 1—1 koronát, özv. Gasko Józsefné 4 kor., ifj. Kovács József 1 kor., Kandra János, Komáromy Géza, özvegy

Róth Jánosné 2—2 koronát, ifj. Bikky István 1 kor., özv. Tóth Bábonyi Istvánné 4 kor., Borzy Mihály, Lipcsey József, Simon János 1—1 koronát, Matolcsy Pálné 2 koronát, Rábely Károlyné, özv. Perjési Józsefné, Pál Andrásné 1—1 koronát, Cseh István 5 kor., Konyha Béla 2 kor., Stehlszky Ignácné 1 kor., Pongrácz Pálné, Kovács István, Szüts László, özv. Mindszenty Szabó Bertalanné, Tóth István szabó 2—2 koronát, Homolya Sámuelné, Bodon Sámuel, Takács László, ifj. Tóth János, id. Tóth János, Csizi Kálmán, Káposztás Lajos, Miskolczy Mihályné 1—1 koronát, Runyai György, Turóczy János 2—2 koronát, özv. Szénássy Jánosné, Réthy András, Szathmáry Ferenc 1—1 koronát, Káposztás László 2 kor., Sajabó György 1 kor., Török Pál, Káposztás József, Erdélyi Mihály 2—2 koronát, Kovács Gyula, Majomi József, Tomay Alajosné, özv. Szabó Istvánné 1—1 koronát, Almásy László 2 kor. 40 fill., Cseh János 1 kor., Bodon Gyuláné, id. Újj Lajos, Horváth György, Katona Kálmán 2—2 koronát, Bíró József, Hudicius Ferenc 1—1 koronát, Csintalan Jánosné 2 kor., Horváth Albert 5 kor., Csordás Zsuzsánna 3 kor., Almásy Ilona, Antalfy Zs., Loffay Lajos, Simon János, Csapó József, Balázs József cs., id. Csapó József 1—1 koronát, Vályi Ferenc, Maár Béla 2—2 koronát, özv. Knöpfelné 1 koronát, özv. Soós Ferencné 4 kor., Baczuk Józsefné, Vajda Istvánné, Katona István 1—1 koronát, Lecső Andor, Bábás József, Kohút Lajos 2—2 koronát, Frank Ákos, Máté Jenő, Tarjányi János 1—1 koronát, Kalla Mihályné 4 kor., Róth Zsuzsánna, Bónis Bertalan, Lecső Péter, Králik Józsefné 1—1 koronát, özv. Kriston Györgyné 2 kor., Csordás Teréz, özv. Báthory Istvánné 1—1 koronát, Kálmán János 3 kor., id. Lévy István 2 kor., ifj. Szabó József hentes, Plichta Jánosné, Runyai József 1—1 koronát, Tóth István bábonyi 2 kor., Gombkötő István, özv. Szokolay Nándorné, N. N., N. N. 20—20 fillért, Tóth Mihály 60 fill., Lecső István 20 fill., Herényi Lajos 10 fill., Kovács András, Majoros Istvánné, Magyar Pál, Czakó István 20—20 fillért, Pecsök János 40 fill., ifj. Nagy József özv. Tóth Péterné 50—50 fillért, Kosztra Pálné 40 fill., Török Ferenc, Tóth András 20—20 fillért, Markovits Lajosné 60 fill., Józsa Ignácné 40 fill., Bombik Emilia 20 fill., Derekas János 50 fill., Nyerges János 40 fill., özv. Szabó Józsefné 20 fill., Török Miklós, özv. Káposztás Istvánné 50—50 fillért, Katona Zsigmond 20 fill., Török János 50 fill., Molnár Bálint, Mács István, Mács András 40—40 fillért, Tóth József, Delics Jánosné 20—20 fillért, Lenner Gyula 50 fill., özv. Bodon Ferencné 40 fill., Major János 20 fill., Náray János, Filep József 40—40 fillért, Főző Lajos,

özv. Tóth Józsefné 50—50 fillért, Pecsök József 60 fill., Lakatos János, Bombik Györgyné 40—40 fillért. — A templomfűtésre tett összes ajánlat összege: 3484 korona.

Harsányi István volt rimaszombati lelkész és gályarab emlékének megörökítésére adakoztak: Baksay István, Molnár József 20—20 koronát. Czinke István, Baksay József, Bornemisza László, ifj. Süteő István 10—10 koronát, Lengyel György, Abonyi Pál, Szomolnok Antal, Samarjay János, Bodor István 5—5 koronát, id. Gasko János, Soós Ferenc, dr. Kovács László, Percz Samu, Szabó Elemér, Máriássy László, dr. Szabó Károly, dr. Veres Samu, özv. Bánhidya Istvánné, dr. Baksay Dezső, Fülep Benjámín, Tóth Béla 2—2 koronát, Abonyi Amália, László János, id. Csapó János, Rónay Gyula, Lengyel Samu, Eperjessy József, Frank Ákos, Szakall Vince, Róth Lajos, Schulhof Pál, Sáfrány Imre, Szügyi Zsigmond, Máté Jenő, Kalla Mihályné, Kerekes Dezső, Ethy Frigyes, Lukács Géza, Benyó Béla, Soós Gyula 1—1 koronát. Összes adakozás: 148 korona.

Az összes jótékony adományozás meghaladja a 4300 koronát

### B) *Építkezések.*

Balog paróchia építésre 17879 kor. 56 f.  
 Harmac templom javításra 1963 kor. 18 f.  
 Jánosi javításokra 500 kor.  
 Zeherje torony javításra 737 kor.  
 Rimaszombat épületek javítására 3460 kor.  
 Aggtelek javításokra 150 kor.  
 Imola javításokra 60 kor.  
 Zubogy templom javításra 2078 kor. 06 f.  
 Zádorfala javításokra 400 kor.  
 Szuhafő javításokra 107 kor.  
 Alsószuha templom tetőzetre 1270 kor.  
 Kelemér templom toronyra 11308 kor. 73 f.  
 Gömörszőlős javításokra 54 kor. 72 f.  
 Héth javításokra 443 kor. 52 f.  
 Putnok javításokra 310 kor. 54 f.  
 Dubicsány 18 kor.  
 Beretke paróchia építésre 1503 kor. 98 f.  
 Pelsúc javításokra 678 kor. 49 f.  
 Rozsnyó javításokra 210 kor.  
 Kőrös javításokra 205 kor. 12 f.

Rudna templom építésre 7758 kor. 34 f.  
 Özörény paróchia javításra 1502 kor. 60 f.  
 Gice torony-javításra 1061 kor. 59 f.  
 G. Szkáros javításokra 863 kor. 10 f.  
 Felső Vály javításokra 345 kor. 82 f.  
 Kálóska javításokra 113 kor. 64 f.  
 Naprágy javításokra 210 kor.  
 Sajókeszi torony-javításra 350 kor.  
 Hubó templom-javításra 1690 kor.  
 Tornalja iskola-építésre 5108 kor. 32 fill.  
 Bátka templom-építésre 9200 kor.  
 Nemesradnót csűr-építésre 850 kor.  
 Balogiványi paróchia-építésre 9720 kor.  
 Rimaszécs paróchia-építésre 9213 kor. 88 f.  
 Csíz javításokra 100 kor.  
 Sajólénárdfalva templom s torony építésre 15775 kor. 68 f.  
 Zsíp csűr építésre 702 kor. 47 f.  
 Építkezésre fordítottat az 1907-ik évben összesen 107902  
 korona 95 fillér.

## V. Tornai egyházmegyében.

### A) Adakozások.

*Jabloneczán.* Kovács Dánielné szószékre terítőt adott 14 kor. értékben, Horkai Lidia az urasztalára kenyeret adott. G. Kovács Dániel 20 kor., Mátyus Lajos 5 kor., Kovács Imre 7 kor., Szakal István 3 kor., Iván Pál 2 kor., Vajdicska Jánosné 3 kor., Kovács József 4 kor., Iván Beke Zsuzsanna 10 kor., Szakal István 3 kor. Mátyus János 3 kor., felső Kovács József 4 kor., Kovács Imre 7 kor., Beke Zsuzsanna 3 kor., Iván Pál 2 kor., O csász. és kir. apost. felsége templomra 200 kor., Baldácsy-alapból 50 kor., közrehirdetésből 34 kor. 85 fill., összesen : 362 kor. 85 fillér.

*Körtvélyesen.* áldozati kenyeret adtak Szabados Lajosné, Tóth Illés, Toboz Dániel, Lükő József, Petrik Dániel, Szabados László, lelkész, urvacsorai bort Szabados László lelkész egy izben (4 kor. 80 fill.) Tóth János 10 kor., Szabados István és neje 15 korona, összesen : 25 korona.

*Szádalmáson.* urasztalára kenyeret adtak Cseh János, Hanesz Mária, Pogány Jánosné, özv. Fekete Jánosné, Szabó Andrásné, ifj. Nemes Károlyné ; Isten dicsőségére adakoztak : özv. Pogány Jánosné 5 kor., Kádár Zsuzsanna 2 kor., Molnár József 2 kor.,

özv. Imre Istvánné 5 kor., Porubán Lajos 10 kor., Porubán Dániel 10 kor., Porubán István 10 kor., Die Mária 4 kor., özv. Kádár Istvánné 1 kor., özv. Fekete Jánosné 2 kor., id. Laczó Dániel 1 kor., Gál Péter 1 kor., Kelecsényi János 10 kor., Kelecsényi András és fia 3 kor., Kelecsényi István 1 kor., ifj. Laczó Dániel 1 kor., ifj. Barta István 5 kor., Szabó János 1 kor., Simon Pálné 1 kor., Kovács József 2 kor., Farkas Mihály 1 kor., Szabó Józsefné szül. Pogány Zsuzsánna 2 kor., özv. Szanyi Károlyné 2 kor., Sárogy Zsuzsánna 2 kor., Sárogy József 2 kor., Die Andrásné 1 kor., Bartók Pál 2 kor., id. Kelecsényi Jánosné 3 kor., Barta János 4 kor., Pogány Ferenc 2 kor., Tamás Pál és neje 3 kor., Vég Lajos 2 kor. Összesen 104 korona.

*Tornagörgőn.* urasztalára adott Adorján Jánosné kenyeret, Balázs Jánosné kenyeret, egy ker. nő bort, Demeter József kenyeret; Isten dicsőségére adakoztak: Gyarmathy Gábor 10 kor., perselypénz 11 kor. 50 fill., Körtvély Józsefné 5 kor., Körtvély István 5 kor., Nagy Sándorné 5 kor., özv. Gyarmathy Jánosné 6 kor., Elek Mária 2 kor., Gyarmathy József 5 kor., Agyagos Borbála urasztalára bort, pénzüll 4 kor. 80 fill., Adorján József 4 kor., Adorján István 4 kor., id. Bartók Ferencné 5 kor., ifj. Csabay Pál 20 kor. Összesen 87 kor. 30 fillér.

*Méhészen.* Urasztalára adott özv. Szabó Andrásné kenyeret és bort, Seregély Istvánné egy urasztali terítő-kendőt, ifj. Csabay Pálné kenyeret, Pap Józsefné terítő-kendőt s kenyeret és bort, ifj. Csabay Pálné bor; perselypénz 3 kor. 46 fillér.

*Bódvavendégiben* Mató János 5 kor., Virág Józsefné 1 kor., Cséplő Ferencné 1 kor., Zsóka János, Olasz Anna, Olasz Borbála, Szilasi Erzsébet konfirmálásuk emlékére 2—2 kor. Lelkész egy iktató-könyvet 4 kor. értékben, — lelkész a parókhia csatornázására 32 kor. 80 fill., — lelkész egy cserépkályhát vett a lelkészlakba 90 kor., Turóczi István áldozati kenyérre és borra 5 kor., Mató János ugyan e célra 5 kor., N. N. ugyanerre 5 kor. Összesen 156 kor. 80 fillér.

*Hídvérgárdóban* Szabó Józsefné sz. Balázs Erzsébet orgonalapra 100 kor., Boros József urvacsorai jegyekre 4 kor., Doszpoly Erzsébet, Takács Ilona, Doszpoly Juliánna konfirmációi emlékre 1—1 kor., Kozma Erzsébet ugyanerre 2 kor., Balázs Istvánné sz. Szabó Klára bódvavendégii lakos 2 szép urasztali kelyhet 80 kor. értékben. Összesen 189 korona.

*Zsarnón.* Özv. Kerekes Jánosné 20 fill., id. Kádár Lajosné 3 kor., id. Szabó Istvánné 2 kor., id. Kőrösi Dánielné 4 kor.,



Tóth Ferencné 1 kor., Kerekes Jánosné szépsii lakos 1 kor. 20 fill., Lelkész 2 kor., Nagy Dánielné 5 kor., Kerekes Mihályné 1 kor., Nagy Jánosné 1 kor., Nagy Gedeon-alapból 40 kor., Tahly József 4 kor., perselypénz 11 kor. 86 fill. Összesen 73 kor. 26 fillér.

*Barkán* Icsó Józsefné 5 kor., Szanyi József 2 kor., Gallai Gyula 4 kor., Körtvély József 5 kor., Olajos József 3 kor., Lukács Lajos 2 kor., Gallai István 1 kor. 40 fillér, Szanyi Gyuláné 2 kor., özv. Icsó Jánosné 5 kor., Fehér Béni 2 kor., X. Y. 2 kor., Szabó Lajos 2 kor., Kovács Mihály 2 kor., Laczó Lidia 5 kor., X. Y. 1 kor., Balog Ferencné 2 kor., Körtvély Juliánna 4 kor., ifj. Tóth János 4 kor., Körtvély József 2 kor., Fehér András 6 kor., Szabó Lajos 2 kor., Szanyi Gyula 2 kor., Icsó István 2 kor., özv. Icsó Istvánné 2 kor., perselypénz 54 kor. 84 fillér, iskolai telekvételre a hívek önként adakoztak 586 kor. 70 fillért. Összesen 710 korona 94 fillér.

*Szádelőn* a) Isten dicsőségére: ifj. Józsa Imre úrvacsorai jegyekre 6 kor., Lengyel István m. kir. csendőr 5 kor., Konfirmandus gyermekek 10 koronát, Bábás János és családja díszes úrasztalát készítettett ezuttal másodszer 60 kor. értékben. Összesen 81 korona; b) önkéntes adakozás *templomépítésre*, özv. Demeter Istvánné 10 korona, Polák Mór helyb. izr. iparos 2 korona, Páll Benjámín és neje 10 kor., Strömpl Mihály helyb. r. kath. iparos 5 kor., Petrik Károly 10 kor., ifj. Tűri József 20 kor., Pűri János 20 kor., Tűri István 10 kor., özv. Szabó Andrásné 4 kor., Hajdú József 20 korona. Összesen 111 korona; c) adakozás orgonára: gróf Andrássy Dénes 1000 korona, Keresztury Károly lelkész 40 korona, Tamáska Endre helyb. áll. isk. tanító 10 kor., Ungvári Horváth Károly Szt. Loreinben gyűjtött 138 kor., Helyb. ifj. egyesület 25 kor., Hajdú Lajos 5 korona, Farkas Józsefné 4 korona. Összesen 1222 korona; d) kivetésből befolyt egyesektől 1930 korona; e) gyűjtés utján bejött 1907-ben 8944 korona 32 fillér.

*Ájban* Bartók Béla 4 kor., Farkas József 5 kor., özv. Kulcsár Istvánné 4 kor., konfirmandus gyermekek 15 kor., özv. Kulcsár Istvánné 4 drb. úrasztali terítőt, mintegy 60 korona értékben és Szakal Józsefné 1 drb. úrasztali terítőt 12 korona értékben. Összesen 100 korona.

*Bódvalenkén* Matesz István 3 kor., Kovács István 1 korona, özv. Osváth Illésné 6 kor., Varga Dániel 10 kor., Lengyel János 500 kor. Összesen 520 korona.

*Becskeházán* perselypénz 5 kor. 09 fillér.

*Komjátiban* Samu István 3 kor., Maksa Jánosné 2 korona,

Csörgő András és neje Samu Borbála 10 kor., id. Maksa József 1 kor., özv. Soltész Gáborné 1 kor., Győri János 2 kor., id. Nagy István 1 kor., id. Gyuro János 2 kor., ifj. Gyuro János 1 korona, Pozsga János Ájból 2 kor., id. Darnai Józsefné 1 kor. id. Toboz János 1 kor., özv. Tóth Jánosné 80 fillér, Simko István 60 fillér, Gyuro István 2 kor., Győri Mária 1 kor., Gyenes Béni 1 korona, ifj. Icsó Mihály Nádaskáról 1 kor., Takács Dániel 1 kor., Gyuro Andrásné özv. 40 fillér, Gara Erzsébet 20 fillér, Ráki János 40 fillér, Maksa János 2 kor., egyházkertileti közre hirdetésből 34 kor. 86 fillér, egyházmegyei segély 50 kor., perselypénz 2 kor. 89 fillér, összesen 125 korona 15 fillér. Ezenkívül Tóth Kálmán lelkész a lelkészlakon a konyhát saját költségén kideszkáztatta 32 korona 22 fillér értékben, Balázs Lajos tornai kir. utmester torony-alapra 10 koronát adott; úrasztalára adtak Tömöl Andor tanító és neje kenyeret és bort, özv. Gyuro Andrásné kenyeret, Pongrácz Jenőné úrnő kenyeret és bort, Molnár András kenyeret, Darnai Béni kenyeret.

*Bódvaszilason.* ifj. Szabó István 15 kor., ifj. Lőrincz József, ifj. Jobbágy István 3—3 kor., Simkó István 4 kor., Nagy János, Bajzat István, Kovács István, Lőrincz István, Kovács Béni, ifj. Bálint József, Arday István, Dobos Mihály, felső Szabó János 2—2 kor., Dobronoky Ilona 10 korona, Balázs Lajos tornai kir. utmester, ifj. Szilasi József 3—3 kor., Parti András, Nagy Jánosné, ifj. G. Jobbágy István, ifj. Szilasi Józsefné, özv. Szabó Istvánné, Nagy István, Berki István, Dobos István, Szabó Erzsébet, Parti István, id. Jobbágy István, Jobbágy János, özv. Bents Mihályné, ifj. Bálint János, Szilasi János, Szabó János, Székely István, id. Bents János, deli Szabó István 2—2 korona, Simko József, id. özv. Bents Istvánné, Bents Juliánna, Szabó Borbála, Berki Lidia 1—1 kor., perselypénz 4 kor. 41 fillér összesen 106 korona 41 fillér; úrasztalára adtak Csatáry József tanító és neje kenyeret és bort, Jobbágy János kenyeret és bort, özv. Bents Istvánné kenyeret és bort, Török István kenyeret és bort, Darnai János gondnok kenyeret és bort, alsó Szabó János kenyeret és bort.

*Perkupa.* Isten dicsőségére Pető Sándor gyűjtése Amerikában 200 kor., Gál Erzsébet 2 kor., Pető Józsefné Varbócról 1 korona, Stupák Mihályné 10 kor., Bódi Mária és Erzsébet 4 kor., Gál József és Lajos 2 kor., Pető Pálné 5 kor., M. Pető Samu 2 kor., Gál Magdolna 2 kor., Gál Juliánna 2 kor., Mészáros János 1 kor., Falucskai Lajos 8 kor., Diczházi József 3 kor., Diczházi Mária 3 kor., Gál Ilona 2 kor., Gál Miklós 3 kor., Nagy József 2 kor.,

Simko István 2 kor., Szabados Borbála 2 kor., Daru János s Mária 2 kor., Falucskai István 5 kor., Gál Borbála 1 kor., Pető Juliánna 1 kor., Petro József 1 kor., Gál Imre 1 kor., Husonyicza Zsuzsánna 4 kor., Pető József Varbóc 1 kor., Matolnyi Mártonné 1 kor., Juhász Mária 2 kor., Pető Lajos 2 kor., Gál Jánosné 3 kor., Juhász Ferenc 4 kor., Gál Mária, Erzsébet, Imre 5 korona, Pető Pál és Mária 3 kor., Juhász Borbála és Mária 4 kor., Nagy József 2 kor., f. Pető József 1 kor., 1907. évi perselypénz 19 kor. 19 fillér. Összesen 318 korona 19 fillér.

*Varbóc.* Boros József gyűjtése Amerikában 205 kor., Isten dicsőségére többen adományoztak 59 kor., 91 fillért. Összesen 264 korona 91 fillér.

*Tornakápolna.* Isten dicsőségére többen 5 korona 90 fillért, egy-egy izben Mato Rozália és Mato Juliánna kenyeret, Szőr Zsuzsánna és Szőr Margit bort adtak az úrasztalára. Kivetés útján a hívektől 407 korona gyűlt be harangöntésre.

*Szőllőszárdó.* Péter József miskolci tanító az egyház részére egy pecsétnyomót készíttetett teljes felszereléssel. Isten dicsőségére többen 14 korona 80 fillért adtak.

*Teresztenye.* Isten dicsőségére Domonkos István 3 korona, Szőcs Biró János 4 kor., Kalas Gedeon 2 kor., Biró Lajos 1 kor., Ötvös József 20 fillér. Összesen 10 korona 20 fillér.

*Egerszög.* Kovács Antal 5 kor., Fernyes Kovács Mihályné 40 fillér, Farkas Jánosné 20 fillér. Összesen 5 korona 60 fillért adtak Isten dicsőségére.

*Kánó.* Isten dicsőségére Kovács Pál 5 kor., Oláh Erzsébet 5 kor., Domonkos Erzsébet 3 kor., özv. Osváth Józsefné 70 fill., Osváth József 40 fill., ifj. S. Kovács János 40 fill., Benedek János 1 korona. Összesen 15 korona 50 fillér.

*Jósvafő.* Marek István 1 kor., Dely Terézia 1 korona, Bak István 80 fill., Garan József 60 fillér. Összesen 4 kor. 80 fillér. Az úrasztalára kenyeret özv. Bak Istvánné két izben, Dely Kálmán gondnok, Marek Istvánné s a lelkész egy-egy izben, bort Klein Antal malomtulajdonos és Bak József egy-egy izben adtak.

*Szilice.* Konfirmándus gyermekek 17 kor., Fekete Erzsébet 2 kor., özv. Kovács Istvánné 3 kor., Vincze István Amerikából 15 kor., Maxi Mihály 2 kor. Összesen 39 korona.

*Tek.* Rudnai András m. ág. ev. uradalmi tiszt kedves leánya emlékére egy úrasztalát, az úrasztalára egy megyszínű terítőt adományozott s a szószéket egy diszes, aranyrojtos megyszínű szőnyeggel bevonatta.

*Szadvárborsa.* Isten dicsőségére a konfirmándus növendékek 12 kor. 80 fillért, Vincze István és neje Amerikából 10 koronát. Összesen 22 korona 80 fillért adtak.

*Szinpetri.* Isten dicsőségére Maksa Józsa István 10 koronát adott.

*Szinben* Bene József Amerikában gyűjtött 275 kor., a község iskolai célra adott 125 kor., Kádár Kálmán tanácsbíró úr adománya 200 korona.

*Szögligeten* Isten dicsőségére Gál István és Gál József Amerikából küldött 20 kor., Pásztor Dániel 10 kor., Puruczky István 4 korona 60 fillért.

### B) *Építkezések.*

*Jabloncán* templom ujtitatott, tanítói lakra és tanteremre teljesen új ablakok és ajtók csináltattak 1696 kor. 90 fill., költséggel.

*Körtvélyesen* a lelkész lakhoz fatartó s az iskolához árnyékszék készitetett 201 kor. 38 fill.

*Szadalmáson* a templom ankerozása 215 kor. 66 fill. s a tanítói lak melléképületeinek tetőzete 541 kor. 06 fillérbe került. Összesen 756 kor. 72 fillér.

*Tornagörgön* a lelkész- s tanítói lak és iskola és az egyházi épületeket körülvevő kőfal javításán eszközölt munkálat és anyagok értéke 723 kor. 03 fillér.

*Bodvavendégiben* parókhia javítása. Összesen 281 kor. 33 fillér.

*Hidvégárdóban* iskola körüli javításra összesen 32 kor. 40 fillér.

*Zsarnón* egyházi épületek fenntartására összesen 136 kor. 01 fillér.

*Barkán* iskolai építkezésre 727 kor. 40 fill. s az egyházi épületek fenntartására 17 kor. 64 fill. Összesen 745 kor. 04 fillér.

*Szadelőben* templomépítés, templomi székek, közmunka, két harang. Összesen 19620 kor. 63 fillér.

*Komjátiban* épületekre fordított összesen 132 kor. 56 fillér.

*Szilason* épületekre fordított összesen 101 kor. 42 fillér.

*Perkupa* épületeire 145 kor. 96 fillért fordított.

*Varbócz* iskoláját átalakította 962 kor. 46 fillér költséggel.

*Tornakápolna* épületeire 20 koronát fordított, harangot öntet 241 koronáért.

*Szölősardó* kisebb javításokat eszközölt 138 kor. 59 fillér erejéig.

*Teresztenye* épületeit javitgatta 100 kor. 36 fillér költséggel.

*Égerszög* a tanítói lakot kipadimentomoztatta, csüirt építtetett 994 kor. 30 fillér összeggel.

*Kánó* templomát rendbeszedette s a tanítói lakon kisebb javításokat eszközölt 883 kor. 51 fillér költséggel.

*Jósvafő* a tanítói lakást befedette s kisebb javítást eszközölt 729 kor. 89 fillér költséggel.

*Szilicze* épületeire 684 kor. 07 fillért fordított.

*Szúdvárborsa* épületeire 25 kor. 50 fillért fordított.

*Szinp tri* kisebb javításokat eszközölt 57 koronáig.

*Szin* épületeire 4233 kor. 60 fillért fordított.

*Szögliget* iskolát épített 6012 kor. 64 fillér költséggel.

## VI. Ungi egyházmegyében.

### A) Adakozások.

*Szürtén* Isten dicsőségére adakoztak: Tót György Amerikából, Nagy Lajos Amerikából, Kis Kovács Johan, Pál Eszter hajadon Amerikából 10—10 koronát; Toronyi István Amerikából, Illár János Amerikából 8—8 koronát; Hudák Mihály, Ilko Mária Amerikából, Hajdu István, Kovács Juliánna 6—6 koronát; Nagy István Amerika, Kassai István Amerika, Ádám Jánosné, Béres Erzsébet 5—5 koronát; Gilányi Jánosné, Kovács Julia, Borsó József, Pál Sándor Amerika, Pál Mihály 4—4 koronát; Necze Sándorné 3 koronát; Hajdu György g. kath., Szücs Johanna, Fazekas Jánosné, Toronyi Mária, Nagy Istvánné, Tóth Antal Ferencné, Kenyhercz Erzsébet, Toronyi Istvánné, Ádám Gáborné, Bodák János, Borsó Eszter, id. Fazekas Jánosné, Fazekas János, Nagy Juliánna, Béres Péterné, Kovács Jánosné, Kovács Erzsébet, özv. Toronyi Jánosné 2—2 koronát. Összesen 145 korona.

*Kisráton* Isten dicsőségére adakoztak egyesek 154 koronát; Morovecz Henrik és neje egy china ezüst keresztelők tálcát és hozzá keresztelők pohárt ajándékozott 36 korona értékben. Összesen 190 korona.

*Kisgejőcön* Isten dicsőségére adakoztak: Nagy János, Csonka József Amerika 10—10 koronát; Bálint András Amerikából, Nagy Albert Amerikából, Ur Ambrus Amerikából 5—5 koronát; Szigethy Balázné, Fazekas Ferenc és Krajnyik Erzsébet Amerikából, Egy Pál Amerikából 4—4 koronát. Összesen 47 korona.

*Nagygejőcön* Isten dicsőségére és úrvacsorai borra adakoztak: Kára Imre és neje, Kára G. Sándor, Jenei Zs. György és neje, Varga András és fia, özvegy Kis Simon Andrásné, Kára Mihályné, Jenei Zs. Péter, ifj. Kára György és neje Amerikából, id. Béres Józsefné 10—10 koronát; Kára Kurátor János és Klaczik Imre Amerikából 8—8 koronát; Kára Erzsébet, Balog Erzsébet, Béres Veronika Amerikából 6—6 koronát; Kára Imre, Nagy Ferenc Amerika, ifj. Kára Imre Amerika, Hagymási Mihály Amerika, Bálint Juliánna Amerika, Varga Márton, Klaczik János Amerika, Kára G. Juliánna Amerika, Jenei Zs. István, Jenei Péter Amerika, Kára Varga Eszter Amerika, Szigeti Ignáczné, Kára K. Sándor Amerika, id. Györke Józsefné, Balog Erzsébet Amerika, Kára T. József Amerika, ifj. Kára T. József, Kára T. Márton, ifj. Béres János, ifj. özv. Horváth Istvánné, Kára Estók Sándorné, Molnár János Amerikából 4—4 koronát; Lukács János, néhai Lukács Sándor után 5 kor.; Jenei Zsigmondné, ifj. Györke Józsefné, ifj. Magyar János, özvegy Jenei Zs. Jánosné, Kára Varga Sándor, Varga Lászlóné, Jenei Péter bakter, ifj. Kára János kis, özvegy Jenei Andrásné Ilka, Balla Péter, ifj. Vig János, Bálint Józsefné, Kára K. János, ifj. Magyar Jánosné, id. Györke Józsefné, id. Vig János, özv. Kára K. Jánosné, Bodnár Ferenc, Kára József g., özv. Györke Istvánné, idősb. Bálint Péter, Szalontai Józsefné, özvegy Szalontai Istvánné, ifj. Béres Józsefné, Kára K. Istvánné, Jenei ilka Sándorné, Balla András, Karabély János Amerika, Szalontai Sándor, Szalontai Péterné, ifj. Magyar Jánosné, özvegy Györke Istvánné, Kára K. Sándor, Karabély Istvánné, Gere Józsefné, Kára K. Jánosné, ifj. Magyar Jánosné, özv. Szalontai Józsefné, Kára Imre, özvegy Kis Kára Józsefné, Kára Varga Sándorné, Kára K. Sándor, Györke Imre, Kára Varga Sándorné, Ur Gáborné, id. Kára V. Péterné, Holod Istvánné, Jenei Eszter, Kára V. Sándorné, özvegy Györke Istvánné, id. Vig János, ifj. Vig János, Kára S. József, ifj. Gerék Péter, id. Bálint Péterné, Gere Józsefné, Kára Ferenc, Bálint Bertalan, ifj. Nagy Jánosné, özv. Kára Veres Istvánné, id. Klaczik Pálné, Varga Sándor, Szanyi Jánosné, Gerék Mihályné, Ur Gábor, Varga Andrásné, Jenei Zs. Mihály, özv. Szalontai Istvánné, özv. Kára Kurátor Istvánné, Szanyiszló Sándor, Szanyiszló József, Tóth Mihály, id. Bálint András, Balla Péter, Vig István 2—2 koronát; Úrvacsorai kenyeret adtak: Böjtben ifj. Györke Józsefné, husvétben Varga Lászlóné, pünkösdben Szalontai Józsefné, aratáskor Gere Józsefné, adventben Kára Varga Sándorné, karácsonyban ifj. Györke Józsefné. Összesen 365 koronát.

*Korláthelmezen* Isten dicsőségére adakoztak: Kemecsey Ferenc 10 kor., Ónody Lajosné 6 kor., Mikula Mária 5 kor., Köszörtlü Károlyné, Gulácsy Jánosné, id. Biró József, Gavalecz István és neje 4—4 koronát; Dancs Zsigmondné, Lengyel István, Szemács György 2—2 koronát. Összesen 43 korona.

*Minajon* Isten dicsőségére egyesek adakoztak összesen 474 kor. 25 fillért.

*Ungtarnócson* Isten dicsőségére adakoztak: özv. Nagy Istvánné kistráti lakos, Kis Péter Amerikából 10—10 koronát, Balázs Erzsébet 6 kor., Demes Miklós Amerikából 4 kor., Balázs Károlyné, Nagy Sándorné, Domonyi István, Domonyi Istvánné, Péntek Istvánné, özv. Cserepes Andrásné, Pataki Pálné 2—2 koronát, Domonyi Jánosné, özv. Demes Andrásné, Péntek Sándor, Stinszky Ferencné, Péntek Andrásné 1—1 koronát. Összesen 49 korona.

*Bofalván* Isten dicssőségére adakoztak: Katkó Ferenc Amerikából harangra 50 kor., Csengery Jenő tanító harangra 20 kor., Balázs Erzsébet Amerikából, Berta János Amerikából harangra 10—10 kor., Kovács Dániel Amerikából harangra 20 kor., Berta Miklósné Amerikából 10 kor., Filip János 2 korona. Összesen 122 korona.

*Ungváron* az egyház építkezési költségeire az 1907. év folyamán a következő segélyek és önkéntes adományok folytak be: az 1907. évi június 1-én tartott műkedvelői előadás tisztajövedelme 300 kor. 98 fillér; perselypénz 288 kor. 50 fillér, Mokcsay Béla gyűjtése Amerikában 206 kor. 13 fill., Szabó Lajos főgondnok újabbi gyűjtése 40 kor., Váradai János adománya 40 kor., a baranyai ifjuság által rendezett multság jövedelme 27 kor., ifj. Léko János 40 kor., Galgóczy Károly családja 30 kor., Béres Lajos újabbi gyűjtése 22 kor. 50 fill., N. N. (Lőrinczy Jenő alispán utján) 20 kor., özv. Fedics Istvánné 20 kor., dr. Rátz Dezső 20 kor., Kassai József 20 kor., Plotényi Nándor 20 kor., Balogh Pál 20 kor., Fidy Béláné 20 kor., Katona Zsigmond, Lengyel János, Fűrjész Zoltán, Popé Rozália, Sáfár Sándorné, Kiss József, özv. Boros Mihályné, Arдай Sámuel, Balla Mihály, Nagy Sándor börtönőr-mester 10—10 koronát, Miskey Istvánné 12 kor., Balogh Mária 10 kor., Nagy János hiv. szolgálta 10 kor., özv. Simon Györgyné 7 kor., Arдай István 6 kor., özv. Frankó Györgyné 5 kor., Kalas Zsuzsanna 5 kor., özv. Kaszaniczky Arnoldné 4 kor., Laszota Imre 4 kor., Horosz Jánosné 3 kor., Riczó Jánosné 2 kor., Kiss István nyomdász és özv. Tóth Endréné 2—2 koronát; az uri szent vacsorához kenyeret és bort egyes buzgó egyháztagok adtak. Összesen 1317 kor. 11 fillér.

*Csicser.* Kertész Magdolna 4 kor., Balog Mária szül. Szabó Andrásné az úrasztalára egy fehér selyemkendőt, értéke 10 kor., Szűrös György 2 korona, Fekete Pallai Jánosné 2 korona, Varga András 20 kor., Végesi Bodnár János Amerika 10 kor., özvegy Tóth Jánosné fia János Amerika 5 kor. Összesen 53 korona.

*Bés.* Adakozás nem történt.

*Iske.* ifj. Popéj József 10 kor., Sipos Borbála 10 korona, Tirminszki Mihályné 4 kor., Révész Mária, Varga Istvánné 3 kor., Lévai Sándor 10 kor., ifj. Sipos István 5 kor., perselypéNZ 14 kor. 17 fill. Összesen 56 korona 17 fillér.

*Vaján.* Sipos Jánosné 2 kor., Szallár József 2 kor., Pánti György 2 kor., Ráti Erzsébet 2 kor., Tóth Istvánné 5 kor., Ráti Mihály, Molnár Miklós, özv. Gyüre Istvánné, Gorsola János 2—2 kor., Búza István 4 kor., ifj. Varga János, Varga Sándor, Serfőző András 2—2 kor., Gyüre Miklós Ferenc 3 kor., Popéj Mihály 2 kor. Összesen 36 korona.

Erdélyi János ez évben elhalálozván 2000 koronát hagyományozott az egyháznak. Összesen 2036 korona.

*Mogyorós.* Nagy János 12 kor., Diószegi János Amerikában gyűjtött 123 kor. 96 fillért, Horváth István pályini körjegyző r. k. vallású 100 kor., László Albert csicseri körjegyző 200 kor., Pápai Elek gálócsi lakos 10 kor., Pekári Pál pálóci tisztartó rom. kath. 10 kor., Olcsvári József pálóci körjegyző r. kath. 10 kor., Kiss Ferenc Amerikában gyűjtött 300 kor., idb. Galgóczi János kerézi lakos 200 kor., Egri László Amerikából 30 kor., Lek Gábor 5 kor. 60 fillér, Kovács Ferencné 10 kor., Vajócsik Mihály Amerikából 20 kor., Sebestyén Pál 10 kor., özv. Mokcsai Kálmánné 40 kor., Balázs Mihály 1 kor., Galgóci Ferenc 2 kor., Resán György 1 kor., Hudák Mihály 1 kor., Vojtko János r. k. 1 kor., Mokcsai Dániel Amerikából 10 kor. Összesen 1097 korona 56 fillér.

*Mokcsa.* Egyesek adakoztak összesen 45 koronát.

*Bajánháza.* „Offera“ címen begyűlt összesen 163 korona.

*Nagykapos.* Albert Sándor, P. Kis János 10 kor., Barkóczy Ilma 20 kor., Bolha István 5 kor., Kovács Anna r. kath., Helmeczi József, Kovács Józsefné, Maksa Józsefné 2—2 kor., Mészáros Gábor és neje 20 kor., ifj. Kis István és neje 8 kor., özv. Basa Bertalanné, ifj. Nagy István, Gömöri Péter, Kis István presbiter 5—5 kor., Kovács Anna r. kath. leány 2 korona, Kis Kálmán Amerikából 5 korona, Konfirmándusok 12 korona 50 fillér, Buza Istvánné 2 kor., Eszterhai Antal Amerikából 10 kor., özv. Eszterhai



Istvánné, 5 kor., özv. Nagy Istvánné 3 kor., Palágyi Miklós és neje 20 kor., Végső Istvánné 10 kor., Basa Gyula 5 kor., Balog Ferencné 5 kor., Sarkadi Ferenc 10 kor., Cziáki Gáspár 10 kor., Kovács Károlyné 4 kor., alsó Basa Sándor 4 kor., Kis Lajosné 2 kor., Kelőcsi Jánosné, Varga István, K. Geczi József 4—4 kor., Nagy Pál és neje 10 kor. Összesen 234 korona 50 fillér.

*Nagykapos.* Orgona alapra adakoztak: Albert János 10 kor., Eszterhai József 10 kor., Albert Ferencné 5 kor. Összesen 25 kor.

*Veskóc.* Bosnyák Mátyásné 2 kor., Komonyi Erzsébet 1 kor., Kovács Antalné 3 kor., Morvai Antal Amerikából 10 kor., Czinke János és neje 3 kor., Varjassi Andrásné 2 kor., Varjassi Kálmánné 2 kor. Összesen 23 korona.

*Cseppely.* Nagy Sándor Amerikából 10 kor., Visnyai Sándorné, Móré Erzsébet 3—3 kor., Kosztics Mária, Huszár Jánosné 2—2 kor., Sztropkai István templom festésre 10 kor., Literati Sándorné, Tóth Johanna 5—5 kor. Összesen 30 korona.

*Nagyszeretva.* Isten dicsőségére adakoztak „Offéra“ címen: Groszmann Móric 4 kor., Komarik Zsuzsi 2 kor., Iski s. Borbála 1 kor., Iski Mihály p. 1 kor., Balogh József 2 kor., Tomocsik Anna 50 fill., Ali Zsuzsánna 1 kor., Szabovik András 1 korona, Lehotay Lina, Szentimrey Ferencné 1—1 kor., Nyiszki György 2 kor., Badics János 1 kor., Verboszky János 1 kor., Mihalyo János 2 kor., Kükümezey Jánosné 1 kor., Iski Györgyné, Badics Anna 2 kor., Szentimrey János bíró 5 kor., Takács Anna 2 kor., Iski s. Mária 1 kor., Miho János Amerikából, Samudószki Anna, Kertész Anna, Iski Mária 2—2 kor., Tamaska Julianna, Balyi Anna, Sivi Mihály 1—1 koronát, Szakal Mária, ifj. Badics György, Ubrizsy Zsuzsánna, Iski Borbála 2—2 kor., ifj. Butka János 1 koronát, Szentimrey János 2 koronát, Mátyás Anna, Iski Pál 1—1 kor. Összesen 54 korona 50 fillér.

*Pályin.* Isten dicsőségére adakoztak egyesek „offéra“ címen 222 korona 48 fillért.

*Solymos.* Isten dicsőségére adakoztak „offéra“ címen: Jánosó Mihály 4 kor. 30 fill., Onderkó Pál 80 fill., Kudrócs Mihály 1 kor. 60 fill., ifj. Dzvonyik János 1 kor. 20 fill., Petrécsik János 1 kor. 60 fill., Knyezsó Mihály 1 kor. 40 fill., Knyezsó György közép 1 kor., Duska György 1 kor. 40 fill., idb. Dzvonyik János 2 kor. 20 fill., Dzvonyik György 4 kor. 40 fill., legifj. Dzvonyik János 40 fill., Dzvonyik Mihály 3 kor., Knyezsó György és fia 13 kor. 70 fill., Onderko Anna 1 kor., ifj. Dzsarina Pál 1 kor.

30 fill., Hresán István 40 fill., Kenderes Pál özvegye 3 korona 70 fill., Kenderes Pál 5 kor. 20 fill., Knyezsó Mihály özvegye 1 kor. 60 fill., legifj. Knyezsó György 2 kor. 80 fill., ifj. Dzsarina Mihály 4 kor., Knyezsó Mihály Záh. 2 kor., Onderko György 2 kor., idb. Dzsarina Pál 3 kor. 80 fill., Dzsarina György 1 kor., idb. Dzsarina Mihály 80 fill., ifj. Knyezsó Györgyné Dzs. 2 kor., Knyezsó György Dzs. 40 fill., id. Estók János 2 kor. 90 fill., ifj. Estók János 3 kor. 50 fill., Estók Borbála 2 kor., Verbószki György 2 kor. 80 fill., Elecsko Mihály 1 kor. 20 fill., Knyezsó Pál ifj. Amerikából 3 kor. 20 fill., idb. Estók Mihály 40 fill., Estók Pál 2 kor. 60 fill., Knyezsó János tüzer 2 kor. 80 fill., Hamadé György 40 fill., Jánosó János 3 kor., Jánosó Pálné 40 fill., Kudrócs János 80 fill., Kudrócs Mihály 6 kor., Kudrócs Mária 1 kor., Józsió János 40 fill., idb. Knyezsó Pál 3 kor. 60 fill., id. Knyezsó János 3 kor., Knyezsó Mihályné 80 fill. Petrecz János 2 korona 20 fill., ifj. Estók Mihály 1 kor. 20 fill., Kenderes György 1 kor. 80 fill., Kutas Mihály 3 kor. 40 fill., Tomócsik Mária 40 fillér, Tomócsik Pál 2 kor. 60 fill., Tomócsik Mihály 5 kor., Mráz György özvegye 70 fill., Tomócsik Mihály 80 fill., Géczi György 1 kor., Duska Mihály 2 kor., Ádám Mihály özvegye 1 kor., 40 fill., Mráz János 20 fill., Dzsarina Mária 2 kor., Balázs János 1 kor., Nagy Pál 5 kor., lski Mihály Amerikából 5 korona, Hresán Mihály 1 kor., Tomócsik János Amerikából 2 kor., Nagy Károly 1 kor., Ohrincsák Erzsébet 1 kor., Kovács Károly Amerikából 2 kor., Mráz Ilona 20 fill., Hancsár György Amerikából 3 kor. Összesen 155 korona 70 fillér.

*Vámoslucska.* Néhai Vaszyly Mihályné az egyháznak 200 koronát hagyományozott, Sárík Mihály 400 kor. adott, Kovács Mihály 200 kor., ifj. Szakal István telkész 400 koronát. Ezenkívül ugyanő adta az építkezéshez szükséges forgó tőkét 10,000 koronát kamat nélkül és teljesített 40 igás napot 200 korona értékben. Köröskényi Béla felsőhalasi körjegyző úr a paróchia építésre 100 koronát ajánlott. Ezen adakozásokon kívül egyesek Isten dicsőségére „offera“ címen a következők adtak: Ondejkó János, Janik Anna, Zsobrak Anna, Estók Pál, Kavka Mária 1—1 koronát, Tomasulya Mihály 2 koronát, Moskovics Herman 10 koronát, Karsnyák Mihály, Balog György, Sárík Pálné 1—1 koronát, Balázs György 4 kor., Sárík György 2 kor., Andejka János 1 kor., Andejka György 2 kor., Jencsik János 1 kor., Karsnyák András 2 kor., Kovács Mihály 4 kor., Perruska János 2 kor., Marczin Jánosné 1 kor., Fekete Béláné 3 kor., Estók János 1 kor., Hurik János 4 kor., Körös-

kényi Béla, Köröskényi Elek 1—1 kor., Jencsik János Amerikából 2 kor., Kenderes János Amerikából 4 kor., id. Janik Miklós, Hura Mihály, Kosztré György, Karsnyák András, Janczidák Anna, id. Geczi György, Janó Mihály 1—1 koronát, Kenderes Mihály, Sárík Mihály 2—2 koronát, Bölcstári István 5 kor., Karsnyák János, Kenderes András 1—1 koronát, Jencsik György, Hurik Anna 2—2 koronát, Szóráth János 15 kor., Ancsecsik Anna 2 kor., Lesnyánszki Györgyné, Jencsik János, Kállai Pál, Sárík Mihályné, Csizmár Andrásné 1—1 koronát, Janik János 4 kor., Máté György 1 kor., Hura Pál 10 kor., Kenderes Pál 1 kor., Tomasulya János 2 kor., özv. Knyezs Mihályné 1 kor., Hura György 3 kor., Andejko György, Zsobrák Mihályné, Tomocsik Mihály 1—1 koronát, Kenderes Zsuzsánna 2 kor., Karsnyák Kuder János 1 kor., Tomasulya János 5 kor., Knyezs János 1 kor., Karsnyák György 2 kor., Hura Mihály 1 kor., Luterán András 2 kor., Ruder János (Rarsnyák) 1 kor., Kenderes Erzsébet, ifj. Pavlik Hudák Mihály, Kenderes Mihály 2—2 koronát, Lukács Mihályné 1 kor., Knyersó Mihály 2 kor., Bodnárík György 5 kor., Ondejko János ifj. 2 kor., Dzsarina Pál, Paolík Hudák Mihály 1—1 koronát, özv. Sárík Jánosné, Balázs Zsuzsánna 2—2 koronát, Luterán András, Kenderes Pálné, 1—1 koronát, ifj. Tomasulya János 5 kor., Karsnyák Mihályné 1 kor., Szoláncsik Mihály 2 kor., Karsnyák András 1 kor., Janirdák Ondejka Jánosné 2 kor., ifj. Tomasulya György 3 kor., Palkóczi János, Jencsik János 1—1 koronát, ifj. Juhász Mihály 10 koronát, Szántai György 5 kor., Tomócsik János, Bodnárík Mihály, Kenderes Erzsébet, Kenderes Zsuzsánna 2—2 koronát, Tomócsik Mihály 1 kor., Janirdák Ondejko János 1 kor. 40 fill., Tomócsik Mihály, özv. Kenderes Pálné, Hura András, Kenderes Anna, Knyezs György, Ondejko János 1—1 koronát, Luterán Jánosné 2 kor., Janik Mihály 4 kor., Karsnyák György 2 kor., Janik Pál, ifj. Sárík Mihály 1—1 koronát, Tomasulya Mihály 2 kor. Többen 20—60 fillérével 121 kor. 60 fillér. Összesen 1543 korona.

*Felsőröcse.* Isten dicsőségére adakoztak egyesek „offera” címen: ifj. Balázs Mihály 1—, Tirpák Anna —20, Hudák Pál (Amerika) 2—, Mísák Mária —40, Máté Zsuzsánna —60, Marczincsák János 1-20, Maksim Mihály —40, Stofila György —60, Duszka Mihály 2—, Dzurinka Mihály 1—, legid. Kotora Mihály 1—, Hvesán György 1—, Dzurinka György 1—, Birságolásból (S.-rőcséről) 2—, Tomócsik Mihály 2—, Knyezsó János 1—, özv. Hudákné —50, Sáró György 1—, Lahita Pál —60, Dzurina János —40, Cserépká Mihály —50, Lukács Mihály —40, Pet-

ruska György —50, Hudák András úrv. kenyérre és borra 4.—, Laukó János —30, ifj. Krocskó György —60, Balog Mihály —30, Misák János —40, Hudák Mihály 1.—, Cserépká György —40, id. Kotora Mihály —40, Olcsvári József —60, Tizsa Anna —40, Vahilya János —40, Jencsik Mihály —20, Forgács András —80, Jankovics Borbála —40, Knyezsó György —40, ifj. Cserépká Mihály —40, özv. Gadócsikné 1.—, Hudák György 1.—, Cserépká Mihály —40, ifj. Kotora Mihály 1.—, Cserépká Mihály —40, ifj. Kotora János 1.—, id. Vincz György —40, Gézsény-Balázs Mihály —40, id. Balázs Mihály —40, Balog Mária 1.—, Lahita Zsuzsánna —40, Sáró György 1.—, ifj. Balázs Mihály —60, Marczincsák Borbála —40, Petruska Zsuzsánna —20, Máté János 1.—, Balázs János 1.—, Petrécsik Zsuzsánna 1.—, Cserépká György —40, Kotora Anna 1.—, Dzurinka Anna 1.20, Krocskó János 1.—, Hudák Zsuzsánna —40, ifj. Kotora Mihály 1.—, Sáró Mihály 2.—, Máté Anna (Amerika) 2.—, Olcsvári József —50, Vahilya János —40, Lompé Mihály (Amerika) 4.—, legid. Kotora János —40, özv. Godócsikné 1.—, Bodák Mária —40, Jencsik Mihály —40, ifj. Balázs Mihály 1.—, Galgóczi Ferenc 1.—, Krocskó Mihály —40, Sáró János 1.—, ifj. Sáró György —40, Cserépká Mihály 20, Petruska György —50, Petruska János —20, id. Krocskó György —40, ifj. Krocskó György —40, Máté Mihály 2.—, Szabovik Borbála (Amerika) 3.—, Forgács András 1.—, Hudák Mihály —20, Dzurinka János —40, Máté György (Amerika) 2.—, Jankovics György 1.—, Tomócsik János (Amerika) 2.—, ifj. Hudák Mihály —20, Pasztorcsákné —40, Zsedzulya János —40, Hudák György —20, Laukó János —20, Hresán Pál —28, Misák András —40, Cserépká Mihály —60, Hudák János 1.—, ifj. Dzurinka Mihály —40, Vincz György —30, Klaczik János —40, Misák Anna 1.—, Knyezsó György —40, Balázs Zsuzsánna —50, Jencsik Mihály —30, legifj. Balázs Mihály —60, Hudák Mihály —60, Szabó Anna 1.—, ifj. Kotora Mihály 1.—, id. Cserépká Pál —40, Balázs János 1.—, Lahita Pál —60, id. Kotora Mihály 1.—, Kavka János —40, id. Godócsik György 1.—, Lukács György —40, ifj. Kotora János 1.—, Forgács András 1.—, Jankovics Mihály —30, Jankovics János 1.—, Maksim György —40, Lahita Zsuzsánna 1.—, Cserépká Mihály 1.—, Dzurina János 5.—, Balázs Jánosné 1.—, Krocskó Zsuzsánna —40, Gondoly Pál 1.—, Máté Zsuzsánna 1.—, Dzurinka György —30, Sáró János —40, Tarhoviszki György Amerika 2.—, Misák Mihály Amerika 2.—, Hudák Mária Amerika

2.—, Hudák Mihály —20, legifj. Kotora János 1.—, Sáró György —60, Balog György —40, Lahita Mihály —50, Cserépka Mária Amerika 2.—, ifj. Balázs Mihály —60, id. Misák András —20, Sáró Mihály —60, id. Vincz György 1.—, özv. Godócsikné —40, özv. Hudákné —30, Krocskó Anna Amerika 4.—, Balázs János 2.—, Jankovics György —40, Hudák Mihály 1.—, Hrenyó Pál 1.—, Hresán Pál —40, Stofila György 1.—, Cserépka Anna —40, Gondoly János Amerikából 2.—, Sáró György —40, Sáró János —60, ifj. Sáró György —30, Misák Pál —40, Lahita Pál —40, Misák András —40, Maksim György —40, id. Dzurina Mihály —40, Petruska György —20, Balázs György —80, Balog Mihály —40, Knyezso János 1.—, ifj. Maksim Mihály —40, legifj. Lukács Mihály Amerika 2.—, id. Misák András —20, Jankovics Mihály —30, Hrenyó János —40, Balázs Ilya —40, Hudák Pál —40, ifj. Krocsko György 1.—, ifj. Balázs Mihály —40, Lahita János —40, Olcsvári József úrvacsorai kenyeret, Hudák Mihály 1.—, Krocsko Mihály 1.—, Karnai Antal 2.—, Jankovics János —40, Vincz Anna —40, Balázs Mihály 1.—, Godócsik János —40, Knyezsó György —40, Gondoly Pál 1.—, Jakub János Amerika 2.—, id. Godócsik György —60, ifj. Dzurina Mihály —30, legifj. Balázs Mihály —40, Petrécsik Mihályné —40, Dzurina János —40, Krocsko János 2.—, legifj. Kotora György 2.—, Balázs János Amerika 3.—, ifj. Kotora György 1.—, Hudák Erzsébet —60, Kotora Borbála 1.—, Dzurina János 1.—, Cserépka György 1.—, id. Cserépka Pál —40, ifj. Kotora Mihály 1.—, ifj. Kotora Mihály 1.—, Krocsko Mihály —40, Petruska Mihály Amerika 2.—, Máté György 1.—, Hudák György —30, Forgács András 5.—, Hudák Anna —40, id. Balázs Mihály —40, ifj. Kotora Mihály 2.—, Máté György Amerika 1.—, legid. Kotora János 1.—, Dzurinka György —30, Forgács András 1.—, Ondéko Erzsébet 1.—, Lahita János —40, Balog Anna 1.—, id. Vincz György 1.—, Máté Mihály 1.—, Balázs János —40, Hudák György 1.—, Misák Mária —40, Dzurinó Zsuzsánna Amerika 2.—, özv. Godócsikné —50, ifjú Kotora György 1.—, Kavka Györgyné 1.—, Sáró János 1.—, ifjú Balázs Mihály 1.—, Máté Mária 1.—, Máté György 1.—, özvegy Hudákné —30, Kavka János 1.—, Hudák Mihály 1.—, Knyezso György —40, Hudák Pál —20, ifj. Kotora János 1.—, Máté Mária 2.—, Hudák Mihály —40, Balázs György 2.—, Petrécsik Mihályné —40, Cserépka Mihály —40, Sáró György 2.—, özv. Hudákné 1.—, Olcsvári József 1.—, Sáró Mihály —40, ifj. Kotora György —40, ifj. Kotora Mihály 1.—, Jencsik György Amerikából

10.—, Hresán Mária Amerika 5.—, id. Balázs Mihály —40, özv. Hudákné —20, Barlók György —40, Kirnák Mihály —30, Balázs János —40, Balázs Borbála 1.—, Hrenyó Pál —50, Kavka Pál 1.—, Hresán György 1.—, özv. Godocsikné —40, ifjú Kotora Mihály 1.—, Sárík János 1.—, Ondéka Anna 6.—, Forgács András 1.—, Kavka Anna —20, Jankovics János —30, Sáró János 1.—, Máté György —30, Sáró Mihály 1.—, Dzurinka János —40, Krocsko Zsuzsánna —40, Olcsvári József 1.—, Dzurinka Erzsébet Amerikából úrvacsorai kenyér és borra 4.—, Sáró György —40, ifj. Kotora György —40, Máté György Amerika 1.—, Maksim Pál —40, ifj. Hudák Mihály 1.—, Szabovik Mihály —40, Szabovik Borbála Amerika 2.—, özv. Godócsik Mihályné —60, ifjú Krocsko György —30, id. Cserépká Pál —40, Cserépká Mihály —60, Cserépká György —40, özv. Hudákné —30, Cserépká Mihály Amerika 2.—, ifj. Balázs Mihály —60, Olcsvári József —50, Forgács András —40, Balázs János 1.—, Knyezsó György 1.—, Knyezsó János —40, Máté András 1.—, Balázs János bírságból 4.—, ifj. Kotora Mihály 2·20, Bodák Mária —40, ifj. Kotora János 1.—, ifj. Balázs Mihály —60, Hudák Erzsébet úrvacsorai kenyér és borra 2.—, Hudák Pál Amerika 5.—, Pasztorcsákné —40, Olcsvári József úrvacsorai kenyér és borra 1·60, Galgóczy Ferenc —60, Krocskó György —40, Dzurina János 1.—, Máté Mária 1.—, Balog Mihály —20, Godócsik János Amerika 5.—, Máté Mihály —40, Szabovik Zsuzsánna —20, Máté Zsuzsánna —40, Hresán Pál —40, Dzurinka György —30, Cserépká Mihály —40, Máté Zsuzsánna —40, Cserépká György —40, id. Lukács János —40, Máté Mihály —40, Vahilya János —40, Cserépká György —40, Krocsko Mihály —40, Tirpák Anna —20, ifjú Hudák Mihály —20, Hudák György —20, S. reviscse. Hudák György 1.—, Klaczik János —40, Petrécsik Zsuzsánna —40, legifj. Hudák Mihály 1.—, Máté András —50, Krocsko Zsuzsánna —30, Jankovics György —40, ifj. Maksim György —40, Petruska György 1.—, Duska Mihály —40, Lahita Pál —40, Hudák Zsuzsánna —40, Sáró Mihály —40, Jankovics Mihály —40, Misák János —40, ifj. Forgács András 1.—, Misák András —40, Lahita János —60, Jankovics János —50, ifj. Jankovics Mihály —40, Knyezsó János —40, Máté György —50, id. Krocskó György —40, Misák Pál —30, Dzurina Mihály —40, Petruska János —20, Hrenyó Pál —40, ifj. Kotora György 1.—, özvegy Hudákné 1·10, Kotora Mihály Amerika 4.—, Misák Mária —30, Marczincsák János 1.—, Bodnárík Mihály —30, Bodnárík János —30 kor. Összes offéra 321 korona 48 fillér.

*Vajkóc*: Lékó István 4 —, Erdő Péter 2 —, Riczkó Antalné 1 —, Berczik Imréné 1 —, Pallai Vince veskóci lakos 5 —, Gyöngyösi Jánosné 1 —, Kenyhercz István 3 —, összesen 17 korona. Továbbá Pallay Vince veskóci lakos a templomi székek alá 4 db. tölgyfa gerendát ajándékozott, értéke 16 korona. — Ugyancsak Vajkócon templom renoválásra ajándékoztak: Szücs Gyula, Árvay György, Gyüre Mihály, Felföldy Ödön 10 -10 koronát, Haraszty Gyula 6, ifj. Szücs Károly 5 kor., Urbán György, Erdő Péter 1—1 kor., Galambos Jánosné 4, Varjassy Sándor 3, Tárucz István 4, Zsiró Istvánné 2, Kotis Jánosné 3, Karay József 1, Köröskényi Jánosné 5 koronát, Smajda Mihály, Tobiás János 1—1 koronát, Füzesséry Istvánné 5, Lekk Józsefné 2, Varjassy Lászlóné 4, Manyo Péterné 2, Berczik Imréné 1, Lékó Istvánné 4, Kondor Istvánné 3 koronát, Kondor Jánosné, Kázmér Ferencné, Balog Juliánna 2—2 koronát, Hatvani Antalné 5, Berczik Istvánné 3, Szilágyi Lászlóné 4, Zsiró Lajosné 2 koronát. Összesen 118 korona. Továbbá ugyanezen cétra a más vallásuak név szerint: Szinner Miklós r. kath., 12, Andrejczó Mihály g. kath. 4, Martinovics Sándor izr. 10, Kázmér István r. kath. 20, Berczik István r. kath. 7, Terebessy Józsefné r. kath. 5, Füzesséry István r. kath. 20, Palásthy Sándor r. kath. 20, Suszti Lajos r. kath. 8, özv. Zélig Haszkel 5, Tillinger István r. kath. 5, Filip János r. kath. 15, Filip Péter r. kath. 10, Filip Sándor r. kath. 10, Filip György rk. 8, Rósenfeld Mór izr. 10 koronát. Összesen 169 korona.

*Palló*. id. Bódi Pál, Komlósi Mihályné 2—2 koronát, Danes Istvánné 4, Smajda Jánosné 2, Szakál József és fia Amerikából 5, D. Kenyhercz Istvánné 4, id. Bódi István 4 koronát, Balog István leánya Amerikából, id. Csengeri Jánosné, ifj. Köröskényi Istvánné, id. Ferencz Györgyné 2—2 koronát. Összesen 31 korona.

*Bátfa*. Bus József és neje 4, Bus Ferenc és neje 3, Bus Józsefné 1, Simon Jánosné r. kath. 2, Tóth János és neje 4 koronát. Összesen 14 korona. Továbbá Sutka Kálmán és neje Koji Ilona az úrasztalára egy bordó színű rojtos himzett plüss terítőt ajándékozott, értéke 36 kor., Tóth Jánosné, ifj. Bus Józsefné, Bus Ferencné, id. Pócs Ferencné a szószékre egy bordó színű virágokkal himzett plüss terítőt, értéke 30 korona, — ugyanezek az úrasztalára egy fehér tüll terítőt, értéke 2 kor., Bus Ferencné az úrasztalára egy fehér színű kékes ékítésű kendőt adott, értéke 5 korona.

*Gálocs*. Deák József és társai Isten dicsőségére 27 koronát.

*Palágy*. Varga Mária Amerikából 40, Takács István 2, Urbán

Györgyné 4, P. Nagy István Amerikából 10, Varga Istvánné 10, Nagy Mária 3, Vig Lajos 4, Fejes Györgyné 5, Mészáros Jánosné 4, Balog Eszter 4, Varga Gy. István Amerikából 10, Varga János Amerikából 4, K. Szanyi János 2, Pallay István Amerikából 10, M. Varga István 2, Varga Sándor Amerikából 5, Varga Gyula és József Amerikából 6 koronát, Pallay Istvánné, Urbán Gy. Istvánné, Varga György k. j., Köblös Erzsébet 2—2 koronát, Stépán Géza k. j. 28, Varga Borbála, K. Urbán Erzsébet, Mészáros Jánosné 2—2 koronát, öreg Nagy Istvánné 5, Varga János leánya Amerikából 4 koronát, Szanyi József, Varga Sándor kisvég, Nagy Lajos 2—2 koronát, ifj. Nagy István 5, Énekkar 12, Takács Györgyné 4, Varga Györgyné kisvég 4, Tóth Eszter 2 koronát. Összesen 209 korona.

*Ungnyarád.* id. Köblös Istvánné 2, Hornyák József 2, Köblös János Nyarád 4, Varga Istvánné Kelecsény 4, Lékó András presb. 4 koronát, ifj. Tóbiás István Amerikából, Tóbiás Juli Amerikából hajadon, id. Demjén Ferenc, Timkó István 2—2 koronát, Tóbiás János 4, Tóbiás Ferenc 2, Lékó Erzsébet és Mária Amerikából 4, Horváth Pál Dobóruszka 2, Csörgő Mihály Amerikából 4 koronát, Hajdu József, Lengyel Mária, Mondok István 2—2 koronát, Koleszár Jánosné 1 kor., Budai János, ifj. Köblös István, M. Kovács Erzsébet, M. Kovács József bíró 2—2 koronát, Marincsák János Tusa 5, Molnár Ferenc 4, ifj. Demjén János 4, Horváth Péter Dobóruszka 2, id. Köblös István Amerikából 5, N. Tóbiás Mária Amerika 2, Lékó János 3. Gy. Kovács István 4, Tóbiás Mária 3, Kovács Lajos 2, özv. Lengyel Györgyné 2, Demjén Sándor Kelecsény 5, Persely Sándor 4 koronát, Horváth György, K. Tóbiás Ferenc, ifj. Demjén István, Köblös Erzsébet 2—2 koronát, Szabó Erzsébet 4, özv. Ferencz Istvánné 2, ifj. B. Kovács István 5 koronát, Csörgő István Amerika, Dobos István, Tóbiás Gábor Amerika, Ferencz István és neje Amerika, Mondok István 4—4 koronát, N. Tóbiás Sándor, Tóbiás Mária Amerika, ifj. Köblös Istvánné 2—2 koronát, Fedor Irén Amerika 5, Nagy János 2, id. Köblös Istvánné 2, Tóbiás István Amerika 2, Horváth Péter és Bernát Amerika 20, Varga Sándorné 2, özv. Demjén Istvánné 2, Köblös Jánosné 2, Kelény János Amerika 4, Nagy János Amerika 2, ifj. Balog Károly Amerika 2, M. Kovács Sándor 4, Varga Mihályné 2, Kovács Terézia 2, Kelény József Amerika 5, Ferenc István és neje 10, Dobos Ferenc 5, Persely János Amerika 4, Köblös Sándor 2, Tóbiás Ferencné 2 koronát, Köblös János, Pap Mária és Borbála Amerikából 10—10 koronát, Móre leány Amerika 4, Juhász János 2 koronát, Tóbiás István, M. Kovács Jánosné, Demjén János



8 koronát, Csörgő Mihály Amerika 4, Tóbiás Ferenc 3, Tóbiás István és Juliánna 5, M. Kovács Erzsébet 4, Timkó Sándor 2, Tóbiás Istvánné Amerika 2, Vas Józsefné 10, Tóbiás Andrásné 4, Nagy János Amerika 2, Csörgő István és Persely Sándor Amerika 8, id. Demjén Ferencné, Vas József, ifj. Kovács István 2—2 koronát, Tóbiás Ferenc és neje 4, Kovács Sándor 2, Juhász Jánosné 2, Timkó Istvánné 2, Kovács Miklós 4, ifj. Kelény Ferenc 10, Lékó Mária 2, Önagysága Nyomárkay Sándorné 5 koronát. Összesen 331 korona.

Templom alapra Amerikából egyesek küldtek 735 koronát.

*Szírénfalva.* Kis János, id. Gilányi György, özvegy Jakab Jánosné 2—2 koronát, Jakab J. János 5 koronát, Jakab András, Petre István, Marczai Kálmán 2—2 koronát, Berczik Eszter 3, ifj. Demes Istvánné 2, Takács János Amerika 4, Szanyi János 2, özv. Jakab Jánosné 3, Demes Istvánné 4, Gilányi Rebeka 4, Kis Pál 1 kor., Sallay Gyula lelkész 10, Majoros István 2, özv. Majoros Istvánné 10 koronát, Marczai Péter, Jakab Kálmán, Gilányi István, ifj. Tóth István 2—2 koronát, id. Tóth István 6, Kuni Fáni Amerikából 10, Varga István 2 koronát. Összesen 88 korona.

*Nagyszelmencen* egyesek adtak Isten dicsőségére 122 koronát.

*Sárosmező.* A templomszentelés alkalmával tett adakozások összege: 1078 korona 72 fillér. Ebből 100 koronát Nagys. Patay Gyuláné, 30 koronát Stépán László úr adományoztak. Ezenkívül a helybeli asszonyok az úrasztalára egy fekete rojtos rózsáskendőt ajándékoztak 28 korona értékben.

Isten dicsőségére adakoztak egyesek „offera“ címen 366 kor. 67 fillért.

*Jenke.* Isten dicsőségére adakoztak egyesek „offera“ címen 380 koronát.

*Ungpinkóc* Isten dicsőségére adakoztak „offera“ címen: Szabó Pálné 1—, Dzurina János —40, Kruppa János —40, id. Kruppa György 2—, Szücs Mihály —40, Szemács György —60, Szemács Mária 1—, Stunda Mihály —40, Bilcsik Mihályné 1—, Balogh Ferenc —50, Csomár Józsefné 1—, Milyó Andrásné —60, Szemács Pál —60, Csermák András 1—, Kovács Györgyné 1—, Szücs Mihály 1—, Stunda Józsefné 1—, Kruppa János —60, Kruppa Mihály —40, Nemes Tóth István 1—, André Anna 1—, Korpa István —40, Gödör Mihály —60, Bali János 2—, Szemács István 1—, Kovács Pál 1—, Varga Jánosné —60, Stunda György —40, ifj. Stunda András —60, Stunda Pál 1—, Stunda János 1—, Stunda Mária 1—, Gödör György —60, legifj.

Jencsik Mihály —·60, Molnár Mihály —·30, R. Szemács János —·60, Bali Mihály 1—, Szabó Borbála Fodor Györgyné —·40, Korpa József —·40, özv. Denczi Györgyné 1—, id. Papcsák Mihály 1—, Szabó Andrásné 1—, Stunda Mihály —·80, Szűcs Mihály 1—, Stunda Pál 1—, Stunda János —·50, Balog Ferenc Amerika 2—, Szabó Pál 1—, Kruppa János 1—, Szemács István 1—, Szemács Zsuzsánna 1—, Szemács Juliánna 1—, id. Szemács Mihály —·40, Csiszár Mihályné 1—, Kruppa Anna Hányikné 1—, Kruppa Györgyné 1—, Kovács Mihály Amerikából 1—, Stunda Mária Krályikné 1—, Kovács Pálné 1—, Szabó János Zahar 1—, Kovács János és neje Tóth Mária 10—, Stunda Mihály —·50, Korpa Mihályné —·40, Tóth István 1—, Pótis Pál 1—, Jánosik András —·40, Szemács István 1—, Kruppa Anna Amerika 2—, Szűcs Mihály 1—, Kruppa György Amerika 2—, Szemács György —·50, özv. Zselyer Györgyné —·40, legifj. Szemács Mihály Amerika 1—, Kruppai István 1·20, Tarhoviczki János —·40, Gajdosóczy György 4—, Móré Elekné 1—, Szemács István 1—, Szabó Andrásné —·40, id. Stunda Mihály —·60, Jónai Erzsébet —·60, Szűcs Mihály —·40, özv. Kruppa Mihályné 1—, Kruppa Mihály —·40, Jónai Mihály Zahar —·40, legifj. Jencsik Mihály —·40, Kovács Mária Jencsikné 1—, Kruppa János —·40, Szemács János Amerika 5—, Csermák György —·60, Gödör Mihály —·60, Stunda József —·40, Ngs. Tóth István 1—, Varga Jánosné 1—, Szemács Pál —·40, Szemács Ferenc 1—, ifj. Kruppa György 1—, Stunda János 1—, Stunda Pál —·80 kor. Összesen 95 korona 90 fillér.

*Zahar.* Isten dicsőségére adakoztak „offera“ címen: Helyák György 1—, Helyák János —·50, Helyák Mihály —·50, Szabó P. György —·20, Szabó P. Mihály —·30, Szabó M. György 1—, Molnár János —·40, Kovács János 1—, Szabó Zoró —·20, Korpa Mihály —·20, Korpa J. Mihály —·20, Szabó M. György —·40, Korpa F. András —·40, Pallai Zsuzsánna 1—, id. Korpa Mihály —·40, Szabó György —·40, Király János —·40, legifj. Molnár János —·40, Popcsák György —·40, legifj. Szabó János —·30, ifj. Bálint Istvánné 2—, Korpa ondó András 1—, özvegy Korpa Jánosné —·20, Kovács György —·30, Popcsák János —·30, Popcsák György —·50, Csermák György —·20, ifj. Csermák János —·30, Balyi Hudák Mihály —·30, felső Molnár Mihály —·40, Korpa bili János —·30, Balyi J. János —·30, Balyi J. hátsó —·40, f. Korpa György —·40, id. Molnár János —·40, Molnár György —·30, Molnár András 2—, Balyi Hudák M. —·20, legifj. Balázs Gy. 1—, ifj. Balázs György —·30, Balyi János —·40, Kovács Mihály

—30, Balyi H. Borbála —40, id. Jószai Mihály —20, Jószai Mihály 1.—, Korpa Mária —20, Jószai György —50, Korpa B. János —60, Hornyák Mihály —40, Szabó M. György 1.— ifjú Balázs György —20, Szabó B. János —60, Korpa iló János —20, Denczi Mihály —20, Balyi Mihály —30, Molnár János —30, Molnár András —20, Korpa Vojak Gy. —40, Korpa Vojak János —40, id. Popcsák Mihály —40, Balázs János —40, Szabó boró János —30, f. Korpa András —40, Marczincsák M. —40, Szabó boró Mihály —40, Molnár János —50, Korpa Andrásné —40, Szabó M. András —40, Szabó M. János —40, Jószai János —20, Szabó János —30, Korpa J. Mihály —40, Balyi J. Mária 1.—, Korpa Anna 2.—, Korpa János Mihály —40, Korpa Mihály 1.—, Csermák János —30, Korpakúti Mihály 2.—, Korpakúti György —40, Denczi András —40, Kardos József —30, Kovács Mihály 1.—, Balyi J. Mihály —40, Balyi Jencsik Mihály —40, Kovács György —30, ifj. Popcsák Mihály 1.—, Tamás György —30, Balyi Mihály —30, Balyi György —30, Szabó Balogás Gy. —60, Balog György —40, Balyi Hudák Mihály —40, Molnár Anna —40, id. Balázs György —30, Szabó György —40, Korpa András —40, Korpa János —30, Korpa János B. —30, Balázs János —40, Korpa ondó András —40, Korpa B. János —40, ifj. Molnár Mihály —40, Csermák György —40, Gregus András —60, Szabó Pál Mihály —60, Boró Mihály —40, Korpa János —40, Szabó P. György —40, Balyi H. János 2.—, Bálint István —30, Bálint Mihály —40, Andrej Borbála 1.—, ifj. Balázs Gy. —40, Jószai Anna —30, Andrej János —20, Szabó M. György —40, Kovács Mihály —40, Korpa János J. 2.—, Korpa Mihály János —40, legifj. Korpa György —20, Balyi András firer —40, Szabó Mátyás Mihály —30, felső Korpa András —40, Andrej György —30, Kovács János —60, Korpa Katona János —30, Jószai Mihály —30, Molnár András 1.—, Balyi György —40, id. Popcsák Mihály 1.—, Jószai Mihály 2.—, Hornyák Anna —30, Hornyák Mihályné —20, Korpa f. György —40, ifj. Szabó M. János —40, ifj. Balyi H. Mihály —40, Jószai Mihály —60, Soltész György —80, Balyi hátulsó —40, Balyi János —20, Balyi János hátulsó —40, Balyi Mihály miero —80, Balyi J. József —40, Marczincsák Mihály —20, Tamás György —20, Király János —40, Schmidt János 1.—, Király Jánosné 1.— kor., Korpa János János 40, Balyi András 20, Korpa István 40, Molnár István 40, Molnár György 30, Denczi György 30, Korpa György 40, Korpa János 40, Korpa Hresó Gy. 30,

Korpa Ondó Mihály 40, Molnár Mihály 40, Korpa Hresó János 40, Korpa Hresó András 40, Popcsák János 30, Molnár János 20, Balogás Borbála 40, Bundzsák János 40, Szabó M. János 40, Szabó Mátyás János 40, Hricz János 30, Molnár András 20, Balyi Jencsik János 30, Korpa Ondó György 30, Szabó Boró Mihály 40, Szabó Boró János 30, Korpa Janó Mihály 30, Molnár János 30 fillért, Korpa iló Mihály 1.—, Korpa rokita András —40, Korpa Janó Mihály 1.—, Balyi Mihály katona —30, Balyi Kotora János 1.—, Balyi Kotora Borbála 1.—, Korpa Kuhár Mihály 2.—, Denczi András 1.— kor., Korpa György 40, Korpa János 40, Korpa István 40, Korpa Mihály 40, Korpa Mária 40, Molnár Mihály 40 fillért, Korpa ondó András 1, Popcsák János 1 koronát, Korpa György felső 40, Jósza István 20, Király Jánosné 40, Balyi György felső 20, Csermák György 40, Korpa Anna 30, Jósza Mihály 40, Balyi Hudák Mihály 40, Szabó Pál György 40, Szabó Pál Mihály 40, Korpa János 30, Korpa Voják György 40, Korpa Voják János 40, Balyi György Soltész 40 fillért, Korpa András felső 1, Korpa iló János 1 koronát, Korpa György 40, Korpa Bundzsák J. 40, ifjú Bálint György 20, id. Balyi György 40, Jósza Mihály 20, Kovács György 30, Szabó Balog János 30, ifj. Szabó M. János 30, Hornyák Mihályné 30, Bálint István 40, Kocsányik Mihály 40, Korpa János Mihály 40, Jósza György 50, Csermák János 40, Molnár Mihály 40, Popcsák István 40, Balyi János 30 fillért, Molnár András 1.—, Szabó György —40, Balyi Mihály —30, Balyi András —20, Balyi J. Mihály 1.—, ifj. Balyi J. Mihály —40, Kovács Mihály —20, Balyi Mihály mizsó —40, Denczi Mária 1.—, Balyi János hátulsó 1 koronát, Prednyi Balyi János 20, Balyi György hátulsó 40, Balyi András 20, Korpa András 40, Popcsák János 30, Korpa János katona 40, Korpa András 30, Korpa Hresó András 30, Korpa György 20, Jósza Mihályné 30, Korpa Mihály 30, Korpa István 40, Molnár András 20, Molnár János 20, Korpa Ondó János 30, Szabó Balog György 40, Balyi Hudák Anna 40, Korpa Bili János 30, ifj. Korpa János 40, Balázs János 40, Csermák Mihály 40, Szabó János 40 fillért, id. Popcsák Mihály 1 kor., Óntolcsik Pál 40, Kolyikás Borbála 40, felső Korpa György 40, Korpa H. György 40, Korpa József 40, Szabó Pál Mihály 40, Korpa iló Mihály 40, Szabó Mátyás György 40, Korpa rokita András 40 fillért, Korpa János 2 kor., Korpa Kuhár J. 40, Korpa János 30, Denczi György 30, Molnár János 40, Molnár György 30, Szabó Koró Mihály 40 fillért, Kontra Anna 2 kor., Popcsák György 40, Marczincsák Mihály 40, Balyi Mihály 60, Korpa György 30 fillért,

Balyi Mihály 1, Kontra Mihály 1 kor., Szabó Mátyás János 40, Szabó Mátyás András 40, Balyi Jánosné 40, Korpa János Mihály 20 fillért, Balyi Anna 1 kor., Kardos József 40 fill. Balyi J. Anna 1, Szabó M. György 1 kor., ifj. Korpa Mihály 30, id. Korpa Mihály 30, Korpa András felső 40, Szabó Anna 40, Korpa György 40 Rokita András 20, Molnár János 30, Szabó György 40 fillért, Szabó M. János 1 kor., Korpa István 40, Korpa Hresó András 60, Molnár András 40 fillért, Balyi Mihály 1 kor., Korpa Mihály János 20 fillért, Jencsik Mihály 2, Balyi J. György 2 kor., Molnár Anna 40, Kuhár Erzsébet 40 fillért, Molnár Mihály 2 kor., Szabó György 40 fill., Jencsik b. Mihály 2 kor., Marczincsák Mihály 30, Marczincsák Mária 20, Szabó Pál Mihály 40. Korpa Mihály János 40, Korpa András János 40, Balyi Hudák Mihály 30, Korpa Jano Mihály 20, Balyi András 20, Ontolcsik György 20, Balázs György 20, Szabó Balog János 40, Csermák György 20, Korpa György 20, Kovács György 20, Csermák György 20, Denczi Mihály 40, Balyi András firer 30, Csermák János 30 fillért, Szabó János 2 koronát, Szabó János M. 80, Popcsák György 30, Korpa János B. 80, Popcsák Mihály 40, Korpa iló Mihály 40, Korpa András 40 fillért, Balyi Soltész György 1 kor., Korpa János 40 fill., Helnyák Mihály 1, Korpa János voják 1, Jósza Mihály 1 kor, Balyi György 40, Balyi János 40, Popcsák János 40, Balázs György 40, Szabó Balogás Gy. 40, Molnár György 40, Balyi Mihály 40, Korpa György f. 40, Szabó M. András 40, Tamás György 40 fillért, Csiszár Mihály 1, Jósza János 1 kor., Denczi György 40, Molnár János 40 fillért Korpa Mihály 1 kor., Szabó M. György 30 fill., Schmidt János 1 kor., Csermák János 20, ifj. Balázs György 40, Korpa Hresó János 40 fill., Gregus András 1, Csermák Mihály 2, Korpa ondó András 2, Balyi János 2 kor., Balyi Hudák M. 30, Molnár Anna 20, Kovács György 15, Molnár Mihály 40 fillért, Korpa ondó János 2 kor., id. Molnár Mihály 40 fill., Korpa ondó János 2 kor., Kovács György —15, Popcsák György 1—, Tanczos János 40, Kovács Mihály 40, Csermák György 20, Korpa György 40, Molnár János 40, Denczi Mihály 20, Korpa H. András 40, Molnár András 40, Korpa iló M. 40, Jósza Anna 30, Csermák János 40, Korpa János 40, Balyi György 40, Molnár Mihály 40, Bálint István 20, Popcsák Mihály 60, Balyi János 40, Korpa György 40, Korpa János 40 fillért, Korpa János 1 kor., Balyi J. János 30, Molnár János 20, Balázs György 40, Balázs János 20, Popcsák János 30, Marczincsák Mihály 40, Szabó B. János 30, Molnár György 40, Balyi Mizsó Mihály 40, Hornyák Mihály 40, Korpa Hresó J. 30,

Szabó M. János 40, Szabó M. János 20, Balázs János 40, Korpa György 20, Molnár András 20, Molnár János 20 fill., Verbószki András 1 kor., Korpa Kúh Gy. 40, Jósza János 20, Király János 20, ifj. Korpa Mihály 20, Korpa Mihály 40, Szabó Mihály 40, Szabó B. Mihály 40 fillért, Denczi Mihály 1, Korpa János B. 1 koronát, Csermák Mihály 40, Jósza Mihály 20, Jósza Mária 20, Balyi J. Mihály 40, Kovács Mihály 40, Balyi J. Mihály 40, Balyi Mihály 30, Balyi Mária 30, Balyi János 40, Jósza Jánosné 30, Csernák György 40, Korpa János 40, Korpa György f. 40, Szabó P. Gy. 30, Szabó P. Mihály f. 40, Denczi János 30, Denczi Mihály 30, Korpa János 30, Szabó György 30, Marczincsák Mihály 20, Kovács György 30, Király Mihály 40, Molnár Mihály 40, Popcsák István 40, Korpa János 40, Helyák György 50, Helyák János 50, Helyák Mihály 50, Helyák Mária 50, Korpa János M. 40, Korpa János 20, Korpa János Mihály 30, Korpa Gyula 30, Korpa György 40, Balyi H. András 40, Szabó Balogás György 40, Popcsák György 40, Balyi János 50, Balyi György f. 20, Balázs György 40, Andrej János 20, Balyi H. Mihály 40, Molnár Anna 30 fillért, Korpa András 1 kor., Molnár Mihály 40, Ontolcsik György 20, Denczi Mihály 20, Molnár János 20, Korpa Kuhár M. 40, Korpa Kuhár Gy. 40, Korpa János 40, Balyi András 40, Jósza György 40, Csermák János 30, Molnár György 40, Molnár János 40, Korpa János 30, Szabó M. György 50, Balázs György 20, Korpa Anna 40, Tamás György 20, Balázs János 40, Molnár András 40, Popcsák Mihály 40, Kolyibár János 40, Balyi János 20, Balyi Mihály Mizsó 30, Korpa András f. 40, Balyi Mihály f. 40, Korpa Ondó György 30, Balyi Jencsik Zsuzsi 40, Korpa János J. 60, Korpa Mihály János 40, Balyi János 50, Balyi György 40, Balyi György h. 40, Molnár András 40, Molnár János 40, Korpa György P. 10, Korpa Hresó J. 40, Korpa H. András 40, Korpa rokita A. 40 fillér, Korpa Mihály 1, Korpa I. István 1, Balyi János 1 koronát, Szabó Balog János 40, Andrej György 20, Korpa Voják György 40, Korpa Voják János 30, Király János 30, Balyi Hudák M. 40, Hrécz János 60, Jósza Mihály 40, Balyi András 10, Balyi Mihály 40, Kardos János 40, Szabó M. János 30, Szabó M. Anna 30, Szabó M. János 40, Szabó M. András 40, Balyi Hudák János 30, Korpa Ondó Mihály 40, Szabó Boró János 40, Popcsák János 40, Balyi Jencsik Mária 40, Szabó Boró Mihály 60 fillért. Összesen 257 korona 50 fillért.

*Bezö.* Isten dicsőségére adakoztak egyesek „offera“ címen 449 korona 60 fillért.

Csap 846 kor., 70 fill., *Záhony* 228 kor., *T.-Salamon* 135 koronát, *T.-Ásvány*: Fábíán Mihályné 1, ifj. Imre István 3, ifj. Kertész János 4, n. Varga János 2, j. Kovács Sándor 2, n. Kovács Ferenc 2, k. Varga Eszter 1, Szallár József 1, Szallár Ferenc 1, Sebők Eszter 2, Kovács Erzsébet 1, Kertész András 1, Kára Józsefné 1, Kára Zsófi 1, Jakubát Gábor 1, Bodnár Mihály (abogya tanyai lakos) 4, Sebők János 4, id. k. Varga Ferenc 2, Kovács Istvánné 1, Vizsanzky Jánosné 1, özv. Badó Józsefné 4, Aros Lajos 2, Kovács Eszter 2, Kertész Andrásné 2, özv. n. Kovács Jánosné 1, Csonka Ferenc 1, ifj. Kertész f. János 1, Kun Istvánné 2, ifj. Badó János 5, Malomka József 2, Kovács Mihályné 1, ifj. Badó József 1, Badó Miklósné 1, Kovács Károly 1, Badó Ferenc 1, k. Kovács Imre 1, n. Kovács Béni 5, ifj. Sebők József 1, n. Varga János 1, Sebők Aron fiai 2, Kára Sándor 2, Kovács Eszter 1, Kovács Gábor 1, Kovács Erzsébet (K. J.) 1, Kiseszenyi Malomka János 2, ifj. Kádas Jánosné 1, n. Kovács Ferenc 1, Maczinka Sándor 1, id. Kádas Jánosné 1, özv. k. Varga Józsefné 2, id. n. Varga János 1, ifj. k. Varga Ferenc Amerikából 2, Tóth Mihály Amerika 2, Kertész f. János Amerika 2, Aros Lajos Amerika 5, Sebők János Amerika 4, ifj. Imre István Amerika 2, ifj. k. Varga Ferenc Amerika 2, ifj. Badó János Amerika 5, Malomka József Amerika 2, Kovács Mihályné Amerika 1, Szántai Imre Amerika 2, Tóth Mihály Amerika 2, ifj. Imre István Amerika 2, ifj. Imre Ferenc Amerika 2, Sebők Zsófi és Veron Amerikából 4 koronát. Templom-alapra: ifj. Kovács Károly Amerikából 2, ifj. Kádas János 4, Pócsik Zsófi Amerika 5, Sebők Zsófi és Veron Amerika 16 K., Kőhányással kerestek a hivek 46, ifj. k. Varga Ferenc Amerika 8, Aros Lajos Amerikából 5 koronát. Urvacsorai borra adtak: n. Varga János husvétkor 2, Kertész f. Jánosné pünkösdkor 280, Sebők Mihályné ujkenyérkor 240, n. Varga János ujkenyérkor 160, Balogh Eszter ujborkor 2, ifj. k. Varga Ferenc karácsonykor 3, Kertész f. János karácsonykor 3 koronát. *Eszeny* — — kor., *Szalóka* 5 kor., *Ágtelek* 105 kor., *Kisdobrony* 74 kor., *Nagydobrony* 17070 kor., *Csongor* 230 koronát.

### B) Építkezések.

*Csicser.* a) A tanítói lak és iskola tetőzete vörös cseréppel fedetett és előtornáccal láttatott el 3000, b) a tanítói funduson a káplán részére egy pléhhel fedett különálló lakás épült 2000, összesen 5000 korona.

*Bés.* a) A tanító udvarán csűr, istálló, sertésól egy fedél alatt fehér pléhhel fedve 2220.14, b) ugyanott egy új árnyékszék 120, c) a papi funduson egy sertésól 180, d) ugyanott a magtár tetőzése reperátatott 80, összesen 2600.14 korona.

*Iske.* a) A papilak szobái kifestettek 150, b) egy közös kő-kút építettett a szomszédal 70, összesen 220 korona.

*Vaján.* A tanítói fundus egy oldalról deszka palánkkal bekerítettett összesen 102 korona.

*Mogyorós.* Nagyobb építkezés nem volt.

*Mokcsa.* Nagyobb építkezés nem volt.

*Bajánháza.* a) A parochia pléh-tetőzete újból festetett 51.50, b) a templomon kisebb reperációk tétettek 14, összesen 65.50

*Nagy-Kapos.* Az iskolába az allami iskolából padok vétettek összesen 26 korona.

*Veskócon.* Építkezés nem volt.

*Csepelyben.* Építkezés nem volt.

*Csap.* Templomfedél-festés, csűr, sertésól és fatartó javítása 567.37 korona.

*Záhony.* Építkezés nem történt.

*T.-Salamon.* Iskola-tető javítás 943.72 korona.

*T.-Ásvány.* Építkezés nem történt.

*Eszeny.* Építkezés nem történt.

*Szalóka.* Építkezés nem történt.

*Ágtelek.* Új lelkészlak építésre 6270.68 korona.

*Kisdobrony.* Iskoláját renoválta 1640 korona.

*Nagydobrony.* Kisebb építkezések 666.93 korona.

*Csongor.* Kisebb építkezések 191.26 korona.

Összesen: 10279.96 korona.

*Szűrtében* az iskolába 20 drb. négyülékes pad vétetett, a lelkészlak és magtár tetejét újra fedték; a múlt évi nagy hó vihar által megrongált tanítói lak tetejét kijavították 1200 kor. költségen.

*Botfalván* egy 265 kilogramm súlyú új harangot öntetett az egyház; az iskolában a padlás alá új gerendákat húzatott és kerítést csináltatott összesen 1066 korona költségen.

*Nagygejőcben* a lelkész- és tanítói lakon kerítést húztak, egy sertésólat újonnan építettek összesen 540 korona értékben.

*Minajon* a templom és lelkészlak teteje kitataroztatott 130 korona költséggel.

*Ungtarnócon* a lelkészi belhelyen egy beton-kút építettett 300 korona költséggel.



*Ungváron* a harangozó lakás egészen befedetett és kijavított 535 kor. költségen; a lelkészlak udvarát körülkerítették 400 kor. költségen; összesen 935 korona.

*Nagyszeretva.* Az iskola renováltatott 900 korona értékben.

*Solymos.* A vámoslucskai anyaegyház parochiája építéséhez hozzájárultak a hívek 1350 koronával, s 600 korona értékű fuvarral. Összesen 1950 koronával.

*Vámoslucska.* Új parochiát épített, melynek hossza 24 méter szélessége 11·5 méter; fala: kő és téglá, tetőzete: eternit pala, van benne: 5 szoba, konyha, kamara, zárt és nyitott folyósó. Építési költség a hívek által teljesített munkán kívül 15,000 korona.

*Sárosmező.* A templom körül sodrony kerítést húzatott 276.10 korona értékben.

*Zahar.* A templomot renoválták 1138.38 korona értékben.

Összes építkezés a „szeretvai-körben“ 17,314.48 korona.

*Vajkóc.* Templomát horganizált pléhvel befedette, tornyát, a templom belsejét és a székeket megfestette 1190.46 korona költséggel.

*Bátfa.* A lelkész ólját újból zszindelyezték, mely 361.84 koronába került.

*Palágy.* A lelkészi lak 3 szobáját kipadlózták, bele 2 darab vaskályhát vettek, az ablakokat és az ajtókat újjá alakították 337 korona költséggel

*Ungnyarád.* A lelkészi lakot újból vakolták, a szobákat kifestették 240 korona költséggel. A lelkészi funduson 35 méter hosszú drótkerítést csináltattak, ez 115.80 koronába került. A lelkészi fundusra egy beton-hídat csináltattak 69.80 korona költséggel. A tanítói lak egy részét újból zszindelyeztették, mely 192.30 koronába került. Összesen 617.90 koronába került.

*Nagyszelmenc.* A lelkészi funduson 30 méter hosszú sövényt és 13 méter hosszú palánk-kerítést csináltattak, mely 50 koronába került.

*Szirénfalva.* Az egy évvel ezelőtt épített tanítói lakot melynek északi fala kidőlés veszélyével fenyegetett, leszedték s ankerekkel megerősítve újból felrakták mely renoválás 2130 koronát vett igénybe. Továbbá az istállót újból fedték, mely 579 koronába került.

## VII. Alsózempléni egyházmegyében.

### A) Adakozások.

*Golop* községben: a Fogyasztási szövetkezet adományozott 100 koronát egyházi célra. Úrvacsorai kenyeret és bort minden alkalommal br. Vay Sándor úr adott.

*Mezőzomboron.* Teleky László 618 korona 8 fillért gyűjtött templom-építési alapra. Mándoki Jánosné 6 koronát adott úrvacsorai jegyekre.

*Mádon.* A szőlőműves társaság két bál jövedelméből 261 korona 30 fillért adott az egyház javára. Helybeli Takarékpénztár szegények javára 100, Kresz János 2 koronát.

*Szerencs.* Mádi Takarékpénztár 46 kor. 62 fillért, Sz. Kovács Gábor alapítvány 200, V. Kovács Andrásné 4 koronát. Bál jövedelem 95 korona.

*Tarcal.* Sebő Gyula édes anyja emlékére 1000 koronás alapítványt tett, Derczényi Bertalan 2000 koronás alapítványt tett fele részben iskolás gyermekek könyveinek beszerzésére, fele részben nagynénje sírjának gondozására, melynek kamatát a lelkész kapja. Zemplén vármegyei közművelődési egyesület iskola építésre 700 kor., Szonyás Ferenc r. kath. vallású 100 kor. iskola építésre. Orsz. közalap iskola építésre 200 kor., Szegedi Istvánné 1 koronát.

*Tiszaladány.* Báli jövedelem 82 korona 80 fillér, Várkonyi Ferenc adománya 112 kor. Község adománya 325 korona.

*Csobaj.* Község adománya 300 korona. Losonczy András 5 korona.

*Pthrügy.* Dr. Zsindely István az egyház javára 10 koronát adományozott.

*Taktaharkányban* Isten dicsőségére adakoztak: Román Imréné 3 kor. 50 fillért, Szepesi Józsefné 4 kor. A konfirmándus növendékek 90 fillért, Nagy Bálintné 4 kor. Egy úrasztali terítőt 30 kor. értékben Varga Andrásné, Méltóságos Deréky Gyuláné 10 korona értékű terítőt.

*Taktaszada.* Nsg. Kóczán Miklós úr 500, a szerencsi cukorgyár 200, Kónya János 5, Tóth Sámuel 3 koronát.

*Tiszalúcon* 30 egyháztág, kik jelenleg Amerikában vannak egy nagy harangvétele céljából 2000 koronát küldtek. Árva Mária 4, Szántai Jánosné 4, Szabó Ferenc 4, Onda Sándor 4, Kovács Zsófia 14, Fekete Imre 4, Kis Imre 4, Palumbi Gábor 12, Bata Lajosné 16, Rettegi Géza 32, Sarkadi tiszt 10 korona.

*Sajóhidvég.* Balog György és neje egy úrasztali terítéket 40

kor., Morvai József 12 kor., 08 fillért. Község 7, Munk József 2, K. Kis József 10 kor., Szendrei Gáborné 2 kor. 40 fillért, Nagy Jánosné 2 kor. 40 fillért.

*Berzék.* Ngs. Szemere Miklós úr 5000 koronás alapítványt tett a papi és tanítói fizetések javítására.

*Hernádnémeti.* Béky Endre 50 koronát, Pocsai József, Básthly Barna, Landzsár István, Mészáros István, Bárdos István, Fáber Józsefné az úr asztalához kenyeret és bort adtak.

*Megyaszó.* Cs. Danyikó János 40 koronát adományozott.

*Újcsanáros* Pankucsi Gábor egy nagy harangot adományozott 1500 kor. értékben, Pankucsi András egy fehér márványból készült úrasztalát 220, Juhász István egy úrasztali terítőt 100, Nagy János egy szószéki terítőt 90 kor., Kormos Györgyné és Juhász Miklósné egy úrvacsorai tányért adtak 30 korona értékben.

*Gesztiely.* Zemplén vármegye közművelődési alap 400 kor. A hívek adománya 3149 kor., Ngs. Kóczán Miklós adománya 300, özv. Sisáry Gyuláné 100, Ngs. Kóczán Miklós úr úrvacsorai kenyeret és bort ad 60 korona értékben, Dargai Péter 10, Konfirmandus növendékek 1 koronát.

*Hernádkak.* Sisáry Gyuláné Őnagys. úrvacsorai kenyeret és bort adott 60 korona értékben. A konfirmándus növendékek adtak egy úrasztaláért 36 koronát. A hívek 57 koronát.

*Tokaj.* Takarékpénztár 20 koronát. Perselypénz 212 korona 43 fillér, id. Fehér György 1, Várkonyi András 70, Vécsey Oláh Miklós 5, Zákány Gábor és társai 105 koronát.

*Erdőbénye.* Az úrvacsorához kenyeret és bort az egyháztanács adott.

*Olaszliszka.* Szombathy Pálné az úrasztalát ellátta kenyérral.

*Erdőhorvát.* Az úrvacsorához kenyeret és bort adtak: özv. Farkas Károlyné, Komáromi Ferenc; kenyeret adtak: Borsos János, Szikora György, özv. Farkas Sándorné, özv. Megyesi Andrásné.

*Tolcsva.* Egy úrasztali terítőt adott Abosi Sámuelné 22 kor. értékben. Hívek adománya: 38 korona 45 fillér.

*Sárospatak.* A nőegylet 180 koronát és 4 szegény gyermek ételmezéseért 50 koronát adományozott. Kézi Bálint János 50, Kállay Pálné 100, Hohvart György 4 koronát.

*Bodroghalász.* Tóth János 20, Erdei Endre 10, Tóth Károly 40, id. Molnár Andrásné 10, Lelkészné 30 koronát adományoztak. Úrvacsorai kenyeret és bort az egyháztanács adott.

*Bodrogolaszi.* Matusz István 20, Fazekas Ferenc 10, Dankó János 5, Kis Sándor 4 koronát adtak. Az úrasztalára kenyeret

adtak: Tarhos Erzsébet, Gyurkó Mihály bort, Hagymási Jánosné kenyeret, bort, F. Hegyesi Ferenc kenyeret, bort, Hagymási Károlyné kenyeret, bort.

*Vámosujfalu.* Sipos István, Nagy Sámuel, Tóth István, Béna István, Kostyó Pál, özv. Bodnár Ferencné az úrasztalára kenyeret és bort adtak.

*Vajdácskán* egyesek 30 koronát. Közmunkával keresett az egyház 209 korona 30 fillért. Bodnár András Amerikából küldött 259 koronát gyűjtés utján.

*Berecki.* Kulcsár Ferenc 1, Zúti Ferenc 10, Balog Erzsébet 5, Hangácsi István 5, Balla Mihály 5, Balog Istvánné 2 kor., ifj. Kecskés András 2, Fekete Ferenc 2, Sütő József 10, Tóth Pál 20, Tóth Gyula 10, Bodnár István 4, Csajkovszky András rom. kath. vallású 10, H. Tóth János 10, Tóth Józsefné egy úrasztali terítőt adományozott 10 korona értékben.

*Nagykövesd.* Egyesek adománya 130 korona.

*Kisgéres.* Egyesek adománya 418 korona.

*Perbenyik.* Egyesek adománya 130 korona 80 fillér.

*Bacska.* Egyesek Isten dicsőségére 262 koronát adtak. Csonka János, Mária az egyháznak  $\frac{1}{8}$  telekföldet hagyományozott. Kostyu Jánosné Amerikában elhalt fia emlékére egy úrasztali terítőt ajánlékozott 80 korona értékben.

*Királyhelmeç.* Egyesek adománya 22 korona.

*Szentes.* Isten dicsőségére egyesek 227 koronát adtak. Ngs. Meczner Béla egyházmegyei gondnok úr 50, Szmrecsányi Béla úr 100, Meczner Béláné Önnagysága egy saját-kezüleg készített úrasztali terítőt adományozott, Tárczi Ferenc jegyző úr egy keresztelő kannát, Sóvári Emma egy úrasztali ezüst tányért, özvegy Miskolczi Pálné egy díszes szószék terítőt saját-kezüleg készített. Miskolczi Dezsőné, Erdélyi Róza egy úrasztali korsót, Miskolczi Endre ref. lelkész neje szintén egy úrasztali korsót adományoztak.

*Lelesz.* Isten dicsőségére adakoztak egyesek 124 koronát.

*Örös.* Gecsey Péter egyházmegyei tanácsbíró, tarcali lelkész 1480 korona alapítványt tett.

*Karcsa.* Isten dicsőségére egyesek 112 koronát adományoztak.

*Karos.* Isten dicsőségére egyesek 75 koronát adományoztak.

*Karád.* A közbirtokosság 4000 korona adományával a lelkészlakot javított. Isten dicsőségére egyesek 57 koronát adtak.

*Semjén.* Isten dicsőségére egyesek 117 koronát adományoztak.

*Nagyrosvány.* Isten dicsőségére egyesek 96 korona 50 fillért adományoztak.

*Cigánd.* Isten dicsőségére egyesek 150 koronát adományoztak. Isten dicsőségére befolyt összesen 31,838 korona.

### B) *Építkezések.*

*Szerencs.* Kisebb javításra fordított 979 kor. 56 fillért.

*Tarcal.* Épületek fenntartására és javításokra 2651 korona 41 fillér.

*Tiszaladányban* a templomtetőzet befedése került 1217 kor. 61 fillérbe.

*Csobaj.* Javításokra 464 kor. 68 fillér.

*Báj.* Javításokra 336 kor. 18 fillér.

*Taktakenéz.* Új lelkészlak építése 7000 korona.

*Pthrügy.* Lelkész és tanítói lak befedése 3100 korona.

*Ond.* Épületek fenntartására 288 korona.

*Tállya.* Kisebb javításokra 109 kor. 34 fillér.

*Taktaszada.* Egy új tanítói lakás felépítése 6100 korona.

*Tiszaluc.* Kisebb javításokra 80 korona, és egy harangért 2200 korona.

*Csanálos.* Templomát újból építette 42000 koronáért.

*Gesztely.* Építkezésre fordított az egyház 6729 kor. 68 fillért.

*Tokaj.* Építkezésre kiadott az egyház 1978 kor. 44 fillért.

*Erdőbénye.* Javításokra 90 koronát.

*Olaszliszka.* Temploma újítására 5034 kor. 74 fillért.

*Erdőhorváti.* Építkezés 77 kor. 92 fillér.

*Bodroghalász.* A lelkészlak elébe egy tornácot építettek 174 koronáért.

*Kistárkány.* Javításokra 600 korona.

*Ágcsernő.* Újharangra 797 korona.

*Örös.* Magtár és istálló-építésre 2800 korona.

*Karos.* Melléképületek építésére 1457 kor. 72 fillér.

*Luka.* Építkezésre 380 korona.

*Lúca.* Építkezésre 814 kor. 89 fillér.

*Cigánd.* Orgonát csináltatott 9200 koronáért. Összesen 96,258 korona 71 fillér.

## VIII. Felsőzempléni egyházmegyében.

### A) *Adakozások.*

*Málcán* Isten dicsőségére való adakozás 101 kor. 58 fillér.

*Abarán* Isten dicsőségére való adomány volt 38 kor.

*N.-Ráskán* Isten dicsőségére adtak 7 kor. 65 fillért.

*K.-Ráskán* adakoztak egyesek 117 koronát.

*Hegyiben* adakozásokból befolyt 102 kor. Ebből Jeso János és Mihály 80 koronát adtak.

*Szalókon* adakozásokból befolyt 102 kor. 90 fillér. Ugyanitt Thuránszky Tihamérné Mezőssy Anna úrnő az úrasztalára egy ezüst kelyhet adományozott 85 kor. értékben. Az úrasztalára kenyeret és bort gr. Lónyay Gábor deregnyői nagybirtokos adott.

*Deregnyőn* adakoztak egyesek 63 koronát. Az úrasztalára a bort és kenyeret gr. Lónyay Gábor nagybirtokos adományozta.

*Lasztomérben* adakoztak egyesek 260 kor. 70 fillért.

*Bánócon* adakozásokból befolyt 729 kor. 01 fillér. Ebből Janyinda Mihály és Persely János 340, Tirpák János és Korbulyec Pál 115 koronát, Mata Pál 62 kor. 01 fillért küldtek Amerikából. Gr. Andrassy Dénes az iskola céljaira 1000 kor. adományozott.

*Vásárhelyen* Isten dicsőségére adakoztak 210 kor. 42 fillért.

*Morván* adakozásokból befolyt 27 kor.

*Gálszécsen* Isten dicsőségére begyűlt 59 kor. 70 fillér, munkácsi Süteő István rimaszombati ügyvéd egyházfenntartási alapra adott 500 korona kegyes adományt, Zemplénmegye közművelődési alapja az iskola céljaira 500 koronát adott.

*Lasztócon* Isten dicsőségére begyűlt 40 korona.

*N.-Kázméron* Boros János 100 koronát adományozott.

*Gercselyben* a templomépítés alkalmával gyűjtöttek: Szakácsi Károly 134 koronát, Szakácsi Sándor 40 koronát, Kemecsey Béla r. kath. 44 kor., Simon Károly 32 koronát, Lajos Mihály és Varga János Amerikában gyűjtöttek 300 koronát.

*Kazsóban* Isten dicsőségére adakoztak 11 koronát.

*Miglészen* 111 kor. 80 fillért.

*Tussán* Isten dicsőségére adakoztak 446 koronát. A templomszentelés alkalmával begyűlt 563 kor. 86 fillér.

*Homonnán* Isten dicsőségére adakoztak 67 kor. 60 fillért. Templom-alapra 37 koronát. Egy templomi kályhára 235 koronát. A Mezőlaborcon építendő imaházra 121 kor. 70 fillért. Úrvacsorai bort és kenyeret a hivek adtak. A varannói fiókegyház részére Werner Emma, Werner Ella, Werner Irénke és Strompf Aranka 2 drb értékes úrasztali terített himeztek, Szücs Berta Homonnán az úrasztalára egy szép tálcakendőt adományozott.

*Szerdahelyen* Isten dicsőségére befolyt 59 korona.

*Szöllőskén* Isten dicsőségére gyűjtöttek: Amerikából és a harangszentelés alkalmával befolyt összesen 992 kor. 24 fillér,

amely összegből Dókus Lászlóné harangkeresztanya 100 koronát adományozott.

*Ladamócon* 2 új harangra adakoztak a hívek 800 koronát.

*M.-Izsépen* Isten dicsőségére adakoztak a hívek 76 koronát, a következők: Kanczely Andrásné 2, Németh András (Amerika) 2, Németh Mihály (Amerika) 2, ifj. Bábai Mihály (Amerika) 2, Tudja József 2, Tudja János 2, Kanczely György (Amerika) 2, Breznai András (Kalsa) 4, Tarbaj Mihályné 4, Szokoli György 3, Dula József 3, legifj. Németh János 4, Fonosz András (Amerika) 2, Fonosz Borbála (Amerika) 2, Kanczely András (Amerika) 2, Tarbaly Mihály (Amerika) 5, Bitó András 3, Németh Andrásné 2, ifj. Varga András (Szécsegres) 2, Németh Mihályné 2, Szokoli János 1, Kanczely János (Amerika) 2, öz. Bábai Jánosné 1, id. Tarbaly Andrásné 1, Tarbaj Borbála 1, Fonosz Mihály 1, Dula Mária (Amerika) 2, ifj. Németh János 2, Rahatin András (Amerika) 5, Gutman Mór korcsmáros 8 korona. Összesen 76 korona. Orgona-szenteléskor 100 korona. Öz. Záborszky Vincéné szül. Andorko Ilona r. kath. vallásu, m.-izsépi lakos egy ötváltozatu orgonát csináltatott az egyháznak 2240 kor. értékben.

*Cselej, Szécsegres, Pelejte, K.-Ruszka* leányegyházakban Isten dicsőségére adtak a hívek 54 koronát. Varga András (Szécsegres) 3, Bandi Anna (Szécsegres) 1, Dóczy János (Szécsegres) 1, Micsik János (Amerika) 2, Horváth János (Cselej) 2, Bandi András (Amerika) 2, Hutka Lajosné (Cselej) 2, Sikora Pálné (Amerika) 2, Tóbiás András (Amerika) 4, Malycsiczki János (Szécsegres) 2, Bandi János (Amerika) 2, Malycsiczki András (Szécsegres) 4, Rahatin Jánosné (Szécsegres) 1, Berejcsik Mihály (Szécsegres) 2, Rahatin Andrásné (Szécsegres) 2, öz. Pallay Józsefné (Kis-Ruszka) 2, Szécsegres község (2), Varga András (Szécsegres) 2, Alexi Emil (Pelejte) 5, Tóbiás György (Cselej) 1, Hutka András (Szécsegres) 2, Hutka Andrásné (Szécsegres) 2, Kósa Dániel (Majoros) 2, F. Bandi András (Szécsegres) 2, Hollyár Andrásné (Szécsegres) 1, Gáspár György (Szécsegres) 1 korona.

*Imregen* kegyes adomány 128 kor.

*Szürnyegen* Isten dicsőségére adakoztak 180 koronát.

*Garanyban* Isten dicsőségére adakoztak 293 koronát a következők: Estu János (Amerika) 4, öz. Béres Jánosné 2, Vargaestók Kis János 2, Vargaestók Jánosné Tusai Erzsébet 2, Hresko András 2, Kájel Elemér 5, Béres János huszár (Amerika) 4, Samu Mihály (Amerika) 2, Béres Samu János (Amerika) 2, öz. Szabó Jánosné 2, Szabó János és Mihály testvérek 8, Csanyi Mihály 2, Tóth

Istvánné Toronyi Erzsébet 2, Toronyi András (Amerika) 4, Bakura István 2, Halász Andrásné Hresko Zsuzsanna 4, öreg Toronyi János 1, Halász András 2, Béres András 2, Vargaestók Kis Mihály és neje Juhász Mária 6, Béres Katona Istvánné 2, Bakura András (Amerika) 5, Horosz Mihályné Varkondi Mária (Szürnyeg) 2, Vargaestók Kis András 2, Bakura György 4, legidősb Vargaestók Mihály 6, Béres Mihály és neje Szöcs Mária 4, Nagy Béres János 2, Samu György és neje Szakál Erzsébet 4, Gáspár Mihály és neje Kovács Mária 4, Hajtó Béres István és neje 3, Vargagyuricsko János (Amerika) 2, özv. B. Béres Mihályné 2, Vargaestók József (Amerika) 7, Janoscik Mihály gör. kath. vall. (Amerika) 2, Estu Mihály 2, Tóth János 6, Béres Kis Zsuzsanna (Amerika) 10, Vargapál Mihály és neje Vargapál Zsuzsanna 4, Juhász András (Amerika) 5, ifj. Béres István (Amerika) 4, özv. Estu Mihályné 2, Hajtó Mihály és neje Estu Zsuzsanna 4, Toronyi János és neje Béres Mária 6, Vargaestók N. János 4, Halász Bakura András 1, Karaszói Vargapál János 4, Szakál István 2, Vályószki István 2, Hresko András (Amerika) 2, Tóth István (Amerika) 2, Szakál Valek István 2, Estu András és neje Onder Zsuzsanna 2, özv. Estu Andrásné Tronkos Borbála 2, özv. Vajda Jánosné 2, Kovács Jánosné Nagy Erzsébet 2, Hajtó András és neje Nagy Zsuzsanna 3, Tóth Mihály (Amerika) 6, Hresko János (Amerika) 4, idősb Kovács János 20, Mitro Erzsébet Gönczi Mihályné (Szürnyeg) 3, Mitro Mária ifj. Gönczi Mihályné (Szürnyeg) 2, Halász János 2, Honvéd Béres András 2, B. Estu Mihályné 2, Hajtó Béres Jánosné Béres Erzsébet 2, Kőházi Vargapál János 4, Samu Bakura András 3, Bakura Erzsébet 2, B. Béres András 2, Samu András 2, Bakura Mihály 2, legifj. Szöcs János 2, Szabó Mihály 5, ifj. Juhász János 2, id. Juhász János 2, ifj. Béres János 2, Peti András 4, Béres Kis Mihály 2, legifj. Toronyi János 5, Kovács Mihály 2, Juhász György 3, Gáspár András 2, öreg Vargapál János 2, özv. Vargaestók Andrásné 2, Kovács András 2, Vargaestók N. István 2, Szakál Józsefné 2, özv. Stefán Mihályné 2, Szakál János 2, özv. Vargaestók Istvánné 2, Vargaestók Nagy András 4. Összesen 293 korona.

*Zemplénben* Isten dicsőségére befolyt 128 korona, a következőktől: Szánki György 4, Vajda Andrásné (kenyér úrvacs.), Szalontai Mária 10, Pásztor Ferenczné (bor úrvacs.), Apats János 10, Bordás Zsófi (bor úrvacs.), Vajda András 2, Borsi Mária (kenyér és bor), Szabó Jánosné 4, Szabó István 2, Pásztor Borbála 8, Hegedűs Antal 4, Magyar Jánosné 10, Szabó János 5, Veres Zsófia 5, Parajos Eszter 10, Parajos Józsefné 5. Boók



Mária 4, Tóth Mária 5, Deme Ferenczné 5, Özv. Balogh Jánosné 4, Özv. Lipán Józsefné 5, Özv. Horosz Jánosné 2, Juhász Julianna (bor úrvacs.), Szalontai Mihály (bor úrvacs.), Bajó István ifj. 5, Lipán Erzsébet 2, Sovány János 2, Szokoly Andrásné (bor úrvacs.) Lipán Borbála 5, Csulko Jánosné 2, Zselenák Jánosné 2, Dohányos János 5 és neje Magyar Mária 5 koronát.

*Kisbáriban* Isten dicsőségére adtak 128 koronát, ifj. Butki Tóth János a szószékre adományozott egy kék alapú sárga virágdíszsel kirakott félatlasz terítőt, értéke 8 korona. Györy Elekné szintén fehér atlasz terítőt 6 korona. B. Kiss Jánosné szül. Feke Julianna az úrasztalára egy arannyal hímzett, díszes bársony terítőt adott értéke 25 korona.

*Csarnahon* adtak a hívek 55 koronát.

*N.-Toronyán* 483.42 koronát adományoztak az Amerikában élő egyháztalagok harmóniumra gyűjtöttek 190 koronát Adorján Sarolta, homonnai lakos gyűjtött 71.42, a lelkész 20, Pápai András 10 koronát.

*Kistoronyán* begyűlt 263 korona, mely összeghez a következők járultak: Szathmáry Miklós és Ferenc által Amerikában gyűjtetett 225 korona, Kanczel András és József Amerikából küldtek 10, ifj. Csonka Ferenc 5 koronát adott, Hegyi község ajándéka 13 korona.

*Legenyén* Regéczy Pál adott 100 koronát, Özv. Kigyóssy Istvánné egy értékes úrasztali terítőt 80 korona értékben.

*Alsómihályiban* Lovász János g. kath. vallású 10, Zaicz Gyula r. kath. és neje Záboly Erzsébet 10, ifj. Tóth János ág. ev. 4, Asztalos Károly 2, Hrabovszky János 10, Hrabovszky András 2, Szegedi Dánielné szül. Tüdös Terézia 5, Kövér Péter 5 koronát, összesen 48 korona. Kacsó Mária egy úrasztali terítőt, özv. Szegi Lajosné, Szegi Lajos, Szegi Erzsébet Németpalánkáról egy ezüstözött nickel úrvacsorai kenyértartó, tányért, ugyanolyan keresztelő medencét és keresztelő poharat.

*Kolbásán* kegyes adomány 32 korona.

*Szöllöske.* Amerikából gyűjtés útján harangra 530, Dókus Lászlóné úrnő 50, Szöllöskéről Kassai József 10, özv. Kassai Józsefné 3, Kocsis Ferenc 5, Kocsis János 10, Körnös Jánosné 10, Trója József 5, Trója Tóth József 5, K. Tóth József 10, id. Árvai András 3, Troja András 6, H. Tóth József 10, Csorosz Tóth János 10, özv. Csorosz Józsefné 20, Nagy Sándor 2, Iski Jánosné 2, Illés Jánosné 2, Ferenczi Mihályné 2, B. Tóth József 4, Cs. Tóth János 10, ifj. Iski Jánosné 3, Soltész János 5, Botos Andrásné 2, Mogyoróssy János 10, Bolha András 20, Róth Adolf 5, Fábián Bálint 3,

Kiss Gyula 3, Győri András 5, Filipovics Sámuel 2, Butki Imre 4, ifj. Árvai András 4, Mészáros János v. ör 10, Üveges Ferencné 4, L. Szabó Jánosné 5, Kabai Józsefné 1, Ignác Ilona óvónő 2, Kozesnyik Ferencné úrnő 5, Magyarai János ispán 20, Kónya József 10, Kis Sándorné 2, Ondo Tóth Jánosné 2, Horváth János 2, Pásztor Mihály 1, öz. Dankó Jánosné 1, ifj. Laczkó Jánosné 4, Pleczyik Andrásné 2, Géresi János 2, Tóth Jánosné 1, Kviccsák András 1, Lévy László 2, Matisz Mihály 2, Soltész Mihály 2, Nagy János 10, öz. Kocsis Andrásné 1, öz. Szabó Andrásné 2, Lévai László 4, Üveges József 2, Bodnár Jánosné 2, Főző János (S.-A.-Ujhely) 5, Nyíri László főnök 4, Hollós János tanító 5, Csorosz István 6, K. Szabó János 5, ifj. Ferenci Mihály 4, Butki János 2, Vas János 10 korona, Ferkó János 48, Balogh Mihályné 20, Kára Károly 40, Kocsis Jánosné 40, Kocsis Gyula 60 fillér, Dóbi Mihály 1—, Csira Jánosné —20, Páricsi Józsefné 1—, Csonka Ferenc —80, Páricsi Mihály —20, Szakál József —20, Kócsár János 1—, Zámbo Gáborné —40, Kára János —40, Páricsi András 1—, Balogh Jánosné —40, Latóczki József 1—, Kocsis József 1—, Kozma Margitka (M.-Sas) 3—, Kocsis János 1—, Hutka Jánosné —60, Csonka Jánosné —40, Sajgó Károly vasúti ör 1—, Sarkadi Jánosné (B.-Szög) 1—, Kabai András (B.-Szög) 1—, Sándor István (B.-Szög) 1—, Tóth András (B.-Szög) 1—, Benczo András —50, Bodnár János 120, Vereb József 1—, Iski István 1—, öz. Kocsis Jánosné 1—, Halász Jánosné —50, Gógi Jánosné 1—, Kasko Jánosné —40, Ardó Ferencné 1—, Palágyi Mihályné —30, Szabó Mihályné —40, Hudák Jánosné 1—, Petro Istvánné —40 korona, Kis Ferenc 1, Kakas Jánosné 1, Nagy János 1, Székely József 2, Csorosz János 2, Kis Mihály 1, Veres Jánosné (B.-Szög) 2, Furik János 1, Székely András 1, Kacsó István 1, Kassai Gábor 1, Kis János 1, Székely Ferenc 1, Czompoly János 1, az egyház 5, Kacsó Mihály 1, G. Tóth József 1, Juti János 2, Csorosz Józsefné 2, Nagy Andrásné 1, Andreanszki Ödön felvigyázó 5, Csorosz Györgyné 1 korona, Jesztrebszki Józsefné —40, ifj. Csorosz György 1—, Vinnai Jánosné 1—, Csorosz Györgyné 1—, Kis Jánosné 140 korona, Szovák Jánosné 1, Bodnár Jánosné 1, Kabai Mihályné 1, Vennai József 1 korona. Összesen 992 korona 24 fillér.

### B) Építkezések.

*Szöllőskén* 2 új harangot szereztek 997.10 korona értékben. *Ladamócson* a templom tetőzetét eternittal fedték, a paro-

chiális csürt és istállót javították 6727 korona értékben. Két új harangot szereztek 2811.60 korona értékben.

*Zemplénben* a lelkészlakon kisebb javítások történtek 314 korona költséggel.

*Tussán* a templomot díszesen megújították, tornyot emeltek, 2 boltívet építettek a templomba, az építési költség 14.900 korona. A templomot kifestették 800 korona költséggel. Az új szószék, karzat, szószék famunkája 1600 korona. Két harangot vettek 2100 korona értékben. Az egész építkezés 21,660 koronába került.

*Kisbáriban* a templom kerítésére költöttek 60 koronát.

*Csarnahón* az iskola kerítésére, a lelkészlakon kisebb javításokra kiadtak 166.12 koronát.

*N.-Toronyán* kerítésre és istállóra 160.18, pinczére 26.30, kutat építettek 511.48 korona értékben.

*Kistoronyán* az iskolát javították, a tanítónak konyhát csináltak 750 korona költséggel, ezenkívül a kézi és ígás munka 200 koronát képvisel.

*Legenyén* a templom körülkerítettett 579.70 korona értékben, a villám által sújtott templom tornyának javítására költöttek 410.50 koronát. Apróbb javítások 50 korona. Az egész építkezés 997.47 koronát képvisel.

*Alsómihályiban* lelkészlak javítása, templom kifestése, tanító lakon való kisebb építkezés stb. belekerült 187.64 koronába.

*Abarán* építkezésekre kiadatott 400 korona.

*N.-Ráskán* 155. korona.

*Kisráskán* 50 korona.

*Deregyőn* 150 korona.

Összeg 36,423,89 korona.

8. Olvastatott Kérészy Barna tiszánai lelkésznek, egyházkerületi tanácsbírónak, főiskolai igazgató-tanácsosnak egyházkerületünkhöz intézett következő levele:

*Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!*

Amióta a Főtiszteletű Egyházkerület a sárospataki főiskola igazgató-tanácsának egyik tagjává megválasztani méltóztatott, becsületes lelkülettel igyekeztem mindenkor a főiskola szellemi és anyagi ügyei körül hiven sáfárkodni. Kötelezett erre nemcsak a Főtiszteletű Egyházkerület megtisztelő bizalma, hanem talán méginkább

az a hála, amely örök tűzzel ég a sárospataki főiskola iránt minden jóra való ember lelkében, akit a Gondviselés kegyelme abban a szerencsében részesített, hogy élete egy, vagy más ponton szorosabb viszonyba jöhetett a főiskolával.

És azt hittem, hogy ezt a gyönyörűséges terhet, a főiskolai igazgató-tanácsosságot, viselni fogom, míg a Főtiszteletű Egyházkerület méltónak talál erre az állásra és az isteni jószág nem vonja meg tőlem a szükséges testi és lelki erőt. De, mélységes fájdalommal kell bevallanom, hogy feltevésemben csalódtam. Kénytelen vagyok már ez alkalommal arra kérni a Főtiszteletű Egyházkerületet, hogy a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosi állásától kegyeskedjék felmenteni. Nem a munka megünása intézteti velem ezt a kérelmet, hanem a főiskolánál a viszonyokban egy idő óta beállott szerencsétlen változás.

Már ifjú éveimben, mint a főiskola növendéke, szinte áhitatszerű tisztelettel néztem azt a rajongó szeretetet, azt a majdnem bálványozásig fokozódó ragaszkodást, amellyel tanárai a főiskola iránt kivétel nélkül viseltettek. Szívük, lelkük ehez volt elválaszthatatlanul növe. Szinte versenyeztek egymással, ki tud többet tenni annak emelkedéseért? Ki tudja annak dicsőségét ragyogóbb fényben tündököltetni a világ előtt? Még a személyes ellentétek hullámai is elsimultak, amikor ennek érdekét, jó hírét, nevét kellett védelmezni. Féltve őrzött kincse volt a főiskola az egész tanári karnak és minden egyes tanárnak.

Ha pedig akármilyen kérdés fölött, érintette legyen az bármily közelről is a tanárok érdekét, nézeteltérés, véleménykülönbség állott be az előljáróság és a tanárok között: ez utóbbiak küzdöttek férfias bátorsággal, nyílt szókimondással, azonban mindig a szerénység és a magasabb műveltség által elfogadott fegyverekkel, a maguk úgy vélt igazaiért. És amikor a felsőség döntése bekövetkezett, ha rájuk nézve kedvezőtlen volt is az, alkotmányos tisztelettel meghajlottak az előtt s a szégyen pirja égette volna mindnyájuk arcát, ha csak egy olyan eltévelyedett is akadt volna közöttük, aki, a nem teljesült óhajta miatt, lázongó beszédekkel, piszkolódnó vádakkal állott volna ki a világ elé.

Tehát amellet, hogy lelkük egész melegevel szerették azt a főiskolát, ösmertek felsőséget, előljáróságot is, sőt a köteles tiszteletet sem tagadták meg attól. Pedig nem kisebb egyének foglaltak helyet soraikban, mint Somosi, Szeremley, Emödy, Heiszler, Erdélyi, a Finkey-testvérek, Árvay, Orbán és mások sokan még.

A tanári karnak ez a szelleme áthatotta, foglyává tette aztán

az ifjúság lelkét is és az élet útjára kiinduló ifjak a tudomány összegyűjtött kincsein kívül magukkal vitték s egész életükön át odaadással ápolták a hagyományos ragaszkodó szeretetet a főiskola iránt s az őszinte tiszteletet a felsőséggel szemben.

Igy volt ez az évek hosszú során keresztül.

Csak nem régiben fészkelte be magát az idők gonosz szeleme a sárospataki főiskolába is. Megváltozott, elsötétült az a ragyogó kép, amelyet a főiskoláról ezeren és ezeren szentség gyanánt ápolunk lelkünkben. És elszomorító, sőt megdöbbentő, hogy épen tanárok vállalkoztak arra a sötét munkára, hogy megtépjék a dicsőségnek, a tisztességnek azt a koszorúját, amelyet a nagy társadalom, a világ, olyan méltán font főiskolánk homloka köré. Ahelyett, hogy idehaza összevetett vállakkal építgetve, kifelé jó akarattal takargatnák a netalán létező hiányokat is, mint szerető gyermek szülője gyarlóságait: a világ elé hurcolt főiskoláról egymásután tépik le a tisztas öltönydarabokat s aztán kihíva ellene a sokaság ítéletét, kacagnak, gúnyolódnak fölötte. Felkapott jel-szavakat hamisan alkalmazva, a közönség tájékozatlan részét nagy hangú kijelentésekkel félrevezetik, hogy ők a rettenthetetlen bátorságnak, az igazságnak felkent bajnokai. Vakmerő támadásaikkal megbénítják nemes munkájukban azt a köztiszteletben álló néhány társukat is, akik egész életükön át a főiskola javáért, becsületéért izzadtak, fáradtak, küzdelem és lemondás között.

Kiállanak a piacra és vádolják, rágalmazzák azt az előljáróságot, amely becsületes lélekkel, legjobb tudása szerint igyekszik eljární a reá bizottakban. A durva támadások ellen nem biztosít senkit a legmagasabb előljárói állás, az érdem, a már magában is tiszteletet parancsoló életkor.

Hogy aztán ez az áldatlan szellem milyen nevelő hatást gyakorol az ifjúságra is, szomorú példáját láthattuk a múlt ősszel Sárospatakon tartott kerületi gyűlés alkalmával.

De nem folytatom tovább ezt a szomorú vázlatot, Főtiszteletű Egyházkerület! Fáj a lelkem, hogy ezekből ennyit is le kellett írnom. De kénytelen voltam réámutatni arra az okra, amely miatt kérnem kell a Főtiszteletű Egyházkerületet, hogy legyen kegyes felmenteni a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosi állásától, amelyet évek hosszú során át szeretettel és dicsekedéssel viseltem.

Tudom, hogy az áldásos intézmények mellett épen a nehéz napokban helyt állani a legnemesebb kötelesség. De csak addig, amíg rémélenünk lehet, hogy, ha nehéz küzdelem, verejtékes munka árán is, célhoz juthatunk. Annak a szennyes áradatnak azonban,

amely a sárospataki főiskola életére zúdult, a viszonyok szerencsétlen alakulása miatt nem tudunk gátat vetni. Az igazgató-tanács megvádolva, megrágalmazva ott áll a világ előtt elégtétel nélkül. Mert bármilyen nagy értékűnek ösmerem is el a Főtiszteletű Egyházkerületnek az igazgató-tanács iránt több ízben megnyilvánult bizalmát, mégis, (bocsánat a tisztelettel, de teljes őszinteséggel kimondott igaz szóért) azt kellő elégtételnek nem tekintem, mert a férfiatlan, sőt, mondjuk ki nyíltan, becstelen üzemeket ez nem szüntette meg, sőt azok nagyobb mérveket öltenek. Hiszen legutóbb meg kellett érnünk azt a szégyenletes esetet is, hogy a kalvini egyház nagy alapítóját is a kálvinisták nagyhirű sárospataki főiskolájának tanára gyalázta meg.

Hát ahol ilyen szellem vergődhetik uralomra; ahol egy tekintélyes Egyházkerület, legjobb akarata mellett is, tehetetlenül kénytelen eltűrni, hogy csak egyetlen ilyen vezér, egyetlen ilyen példánykép álljon is a nagyhangú jelszavakkal, hamisan alkalmazott elvekkel könnyen félrevezethető ifjúság előtt: ott én a nevelés feladatát teljes mértékben veszélyeztetve látom. Ezt az állapotot tehetetlenül nézni nem vagyok képes. Ezért kérem a legmélyebb tisztelettel a főtiszteletű Egyházkerületet, hogy legyen kegyes lemondásomat elfogadni és engem a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosi állásától felmenteni.

Hálás tisztelettel maradok a főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek

Tiszanánán, 1908. május 14-én.

alázatos szolgája:  
KÉRÉSZY BARNA<sup>4</sup>

Egyházkerületünk közgyűlése Kérészy Barna működése iránt, amelyet főiskolánk érdekében, mint annak igazgató-tanácsosa, a múltban kifejtett, teljes bizalommal viseltetik s mivel az ő munkabíró erejére, kipróbált hűségére, széles látkörére és kiváló buzgalmára sokat és sokképen ostromolt főiskolánk jövőjének oltalmazása és biztosítása érdekében ezután is nagy szüksége lesz, — az Ő nemes aggodalomból eredt lemondását nem fogadhatja el, hanem amikor úgy őt, mint az egész főiskolai igazgató-tanácsot, biztosítja Egyházkerületünk újból is a legteljesebb bizalmáról s nagy, nehéz munkájok-

ban leendő készséges támogatásáról: Kereszy Barna igazgató-tanácsost lemondásának visszavonására kéri fel.

Kereszy Barna kijelenti, hogy Egyházkerületünknek ekként megnyilatkozott bizalma előtt tisztelettel meghajlik s igazgató-tanácsosi állását megtartja.

9. Olvastatott az egyetemes konventnek az országos parokhiális könyvtárbizottsághoz s ettől egyházkerületi közgyűlésünkhez intézett szám nélküli jkvi pontja, amelyben *Segesdy Ferenc* konventi tag figyelmeztetése alapján megütközéssel értesül a Warga Lajos ker. egyháztörténelem c. műve III. kötetének *Kalvin Jánosra* vonatkozó olyan részletéről, amely egyházunk tanításával ellenkezik s e miatt a parokhiális könyvtár-bizottságtól a június 30-iki rendkívüli ülésére tüzetes jelentést és javaslatot kér.

Olvastatott továbbá az *Országos parokhiális könyvtárbizottságnak* f. évi május 4-én Budapesten tartott gyűlése jkvének 3-dik pontja, amely egész terjedelmében a következő:

3. Tárgyaltatott az egyetemes konvent legutóbbi gyűlése, jegyzőkönyvének a Warga—Zoványi féle műre vonatkozó pontja mely szerint a konvent ez ügyben a parokhiális könyvtárbizottságtól tüzetes jelentést és javaslatot kíván a június 30-án tartandó egyetemes konventi gyűlésre.

A parokhiális könyvtárbizottság, mielőtt ez ügyben érdemleges javaslatot, s ennek alapján a konvent elé jelentést készítené, a konventi jkönyv idevonatkozó határozatának megküldése mellett, átteszi az ügyet a tiszáninneri eh.-kerülethez megfelelő intézkedés, s a parokhiális könyvtárbizottság útján a konvent elé terjesztendő jelentés és javaslattétel céljából. A parokhiális könyvtárbizottság ugyanis 1904. november 22-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének 2. pontja értelmében elfogadta ugyan a tiszáninneri eh.-kerület lelkeszi könyvtárbizottsága részéről tett azon ajánlatot, hogy a Warga Lajos-féle Keresztyén Egyháztörténelem, melynek kiegészítését s újranyomatását a tiszáninneri eh.-kerület elrendelte, vétessék fel a parokhiális könyvtár könyv-

illetményei sorába, de ez ajánlat elfogadásával nem lépett a tiszáninneni eh.-kerület mint szerződő fél helyébe, s így a tiszáninneni egyházkerület és Zoványi Jenő között az 1903. szeptember 29-i kerületi jegyzőkönyv 8. pontja alatt felvett szerződés által stipulált viszony változást nem szenvedett, amit mutat azon körülmény is, hogy az 1906. tavaszi jkőnyv 63. pontja alatt Zoványinak, mint szerződő félnek a munka 2500 példányban nyomatásával szemben támasztott igénye az 1907. tavaszi jkőnyv 73., és illetve ugyanezen évi őszi jkőnyv 26. pontja alatt a kerület ügyészének indítványára, kielégítettettnélkül, hogy erre vonatkozólag a parokhiális könyvtár-bizottság megkérdetett volna. Mindezek alapján a szerzővel, illetve átdolgozóval szemben fellépni, s tőle a szerződés 2. pontja értelmében végzendő munkát megkivánni, s illetve megállapítani azt, hogy a szerződés ezen pontja teljesítettt-e, egyedül a tiszáninneni eh.-kerületnek áll jogában, mely kerületről, mint magas egyházi testületről a parokhiális könyvtár-bizottság joggal feltételezhette, hogy az a munka elkészítésénél kellő körültekintéssel járt el.

Mindkét jkvi pontból mély sajnálattal értesül egyh. ker. közgyűlésünk a reá a Warga Lajos-féle mű újabb kiadásából s a parokhiális könyvtár-ügy iránti kegyeletes és áldásosnak vélt buzgóságából háramló újabb kellemetlenségekről s miután e kellemetlenségek elől az országos parokhiális bizottság jkvi hivatkozásai miatt kitérnie erkölcsi lehetetlenség, felkéri a saját parokhiális könyvtár-bizottságát, hogy még a mai napon gyűlést tartván, az országos parokhiális könyvtár-bizottság elnöksége és az egyetemes konvent által egyaránt sürgősnek jelzett ügyben egyházkerületi közgyűlésünket tájékoztatni és irányítani sziveskedjék.

10. A felsőborsodi, felsőzempléni és ungi egyházmegyék, az 1907. évi tavaszi közgyűlésünk 52. sz. határozata folytán, be-terjesztik *az iskoláztatás hanyatlása tárgyában* bekívánt véleményes jelentéseiket.



Áttétetik az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz, hogy azokat a többi egyházmegye hasonló beadványaival együtt feldolgozva: legközelebbi őszi közgyűlésünkre adja be a bizottság ide vonatkozó munkálatát

11. Az abauji egyházmegye esperese — mult őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 27. 2. számú határozatára — jelenti, hogy az *eperjesi állami tanítónőképző intézetben* úgy a hittani órák száma, mint azok tiszteletdíja, a növendékek számának megfelelően, teljes arányossággal és méltányossággal van rendezve; ott tehát e tárgyban semmi további intézkedésre nincs szükség.

Megnyugtató tudomásul szolgál.

12. Az 1907. évi őszi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 34. 6. alpontjában foglalt felhívás folytán az alsózempléni, felsőborsodi és ungi egyházmegyék beadták a vallástanítás ellenőrzésére vonatkozó jelentéseiket.

Feldolgozás és a többi egyházmegyéről teendő együttes jelentéstétel végett kiadatik az egyházkerületi tanügyi bizottságnak.

13. Olvastatott az egyházkerületi pénzügyi választmányának a *közigazgatási államsegély felosztása* tárgyában beadott következő előterjesztése:

*Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!*

A mult 1907. évi őszi közgyűlésen 34. sz. a. hozott nagybecsű határozatának 7-ik pontjában arra méltóztatott utasítani a tisztelettel alólirott egyházkerületi pénzügyi választmányt, hogy az egyházmegyék által saját közigazgatási szükségleteikről bemutató kimutatások figyelembevételével terjesszünk a folyó évi tavaszi közgyűlés elé véleményes jelentést, illetve javaslatot arra nézve, hogy a három milliós államsegélyből közigazgatási célokra szánt s egyházkerületünket illető összeg miként lenne felhasználandó s egyzersmind tegyünk jelentést arról is, hogy:

1-ször. Mennyit tesz ki ezen összeg 1907 re, 1908-ra és 1909-re?

2-szor. A régibb államsegélyből mennyi fordítatik ez idő szerint az egyházkerületi közigazgatási pénztár szükségleteinek fedezésére s milyen összegre rúgnak a közigazgatási pénztárnak egyéb forrásokból eredő jövedelmei?

3-szor. A közigazgatási célokra jelenleg felhasznált államsegélyből milyen összeg szabadul fel s lesz fordítható hitoktatási célokra és a sárospataki főiskola segélyezésére a hárommillió államsegély vonatkozó részének folyóvá tételével?

Méltóztatott elrendelni azt is, hogy a pénzügyi választmány ülésére nagytitiszteletű Fejes István, Révész Kálmán, Komjáthy Gábor és Czinke István urak, mint a hitoktatási bizottság tagjai is meghívassanak.

A pénzügyi választmány f. év és hó 11-én megtartott ülésében — melyen Nagytitiszteletű Fejes István úr kivételével, kit betegsége nagy sajnálatunkra akadályozott a megjelenésben, a hitoktatási bizottság fentebb megnevezett tagjai is részt vettek — tárgyalás alá vette a hozzáutasított nagyfontosságú ügyet s beható tanácskozás után egyhangúlag abban állapodott meg, hogy a következő javaslat elfogadását ajánlja a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésnek:

Előre bocsátjuk javaslatunk indokolásaképen, hogy a hárommillió államsegélyből a folyó 1908. évben közigazgatási célokra mindössze 27000 kor. lett a konvent által egyházkerületünk rendelkezésére bocsátva, mely összegben már a múlt 1907. évi járuléka is bent foglaltatik, ennyit fogunk kapni a következő években is. Továbbá, hogy a régibb államsegélyből a közigazgatási pénztár általános közigazgatási célokra külön rendeltetés nélkül ez idő szerint évi 14042 koronát kap, tőkéje a beolvasztott tűzkárbiztosítási pénztár tőkéjével együtt 150,000 koronát tesz ki, melynek 6%-os kamata 9000 korona, a tűzkárbiztosítási díjak feleslege évi 4000 kor., az egyházmegyék által a közigazgatási pénztárba évenként befizetett összeg átlagban 3500 kor., rendelkezésre áll tehát évi 30542 kor. bevétel, mellyel szemben a pénztár évi kiadása közigazgatási célokra átlagban 30243 korona.

Ugyde ezenkívül közgyűlési határozat folytán fizet a pénztár évenként a főiskolának 2800 koronát, hitoktatási célokra 3600 koronát, az összes évi kiadás tehát 36643 kor.; évi hiány kerek összegben 6000 kor.; ezen hiánynak egy részét, mintegy 2000 koronát fedezik ugyan a pénztár által kezelt idegen tőkék kamat-

különbözetei, de 4000 koronának fedezéséről mindenesetre gondoskodnunk kell.

Az évi 27,000 koronából tehát 4000 korona a közigazgatási pénztár hiányának fedezhetése céljából mindenek előtt levonandó s csupán az ekként felmaradó 23000 korona fordítható az egyházkerületi hivatalnokok fizetésének rendezésére és az egyházmegyék közigazgatási szükségletének lehető fedezésére.

Ezek előre bocsátása után javasoljuk, hogy a 23000 korona közigazgatási államsegély a következő módon használtassék fel:

1. A püspöki tiszteletdíj emelésére fordítottassék	1000 K — f.
2. Az egyházker. egyházi főjegyző tiszteletdíjának rendezésére	400 „ — „
3. Az esperesek tiszteletdíjának emelésére	3200 „ — „
4. Az egyházker. ügyész fizetésének rendezésére	1200 „ — „
5. Az egyházker. pénztár számára hivatalos helyiség létesítésére — építkezés vagy bérlet útján — fűtéssel és világítással	800 „ — „
6. Pénztári ellenőr és szolga fizetésére	3200 „ — „
7. A nyolc egyházmegyének kizárólag közigazgatási célokra kiadatnék a felmaradó	13200 „ — „
Összesen	23000 K — f.

Fenti javaslatunk részletes indokolása céljából tisztelettel előterjesztjük a következőket:

ad 1. A püspöki tiszteletdíjat, mely az alap kamataival és a báró Baldácsy-alapból élvezett jövedelemmel együtt mintegy 5000 kor., kiegészítendőnek véljük 6000 koronára, e célból szükséges 1000 korona.

ad 2. Az egyházker. egyházi főjegyző 600 kor. tiszteletdíja nem áll arányban nagyfontosságú és terhes hivatalával, kiegészítendő lenne tehát 1000 koronára e célból szükséges 400 korona.

ad 3. Az esperesek jelenleg 1200 kor. tiszteletdíjat kapnak a közigazgatási pénztártól, mely összeg lehető emelése felette kívánatos. e célból hozzuk javaslatba a 3200 koronát oly formán, hogy tekintettel az egyházmegyék népességére, az egyházak és egyházi hivatalnokok számára, az esperesek három osztályba soroztassanak és pedig I. osztály lenne Abauj, A.-Borsod, A. Zemplén egyen-

ként 600, összesen 1800 koronával, II. osztály F.-Borsod és Gömör egyenként 400, összesen 800 koronával, III. osztály F.-Zemplén, Torna és Ung egyenként 200, összesen 600 koronával.

ad 4. Az egyházker. ügyész fizetése ez idő szerint 1200 kor., mely semmi arányban sincs teendőinek jelentékenyen megnevekedett sokaságával s az állás természetéből folyó nagy felelősséggel, a jelenlegi egyházker. ügyész kijelentette ugyan, hogy ő saját személyére nézve fizetésének emelését nem kívánja, de miután az ügyési fizetést a jövőre való tekintetből mindenesetre rendezni kell s ha a szükséges összegről most nem gondoskodunk, annak megszerzése később nehézségekbe ütközhetik, e célra felveendőnek találtunk 1200 koronát.

ad 5—6. Az egyházker. pénztár jelenleg a pénztárnok magánlakásán van elhelyezve, ami több tekintetből helytelen és hosszabb ideig fenn nem tartható; multhatatlanul gondoskodni kell tehát arról, hogy a pénztár részére hivatalos helyiség szereztessék, akár építkezés, akár bérlet útján; az előbbi mód nézetünk szerint az állandóság szempontjából helyesebb lenne.

De mellőzhetlenül szükséges egy pénztári ellenőrről is gondoskodni, aki egyszersmind a könyvvitelt is teljesítené s a pénztárnoki állás megüresedése vagy a pénztárnok betegsége esetén ideiglenesen a pénztárnoki teendőket is végezhetné; a külön hivatalos helyiség egy állandó pénztári szolgáló felfogadását teszi szükségessé, mindezekre felveendőnek vélünk 4000 koronát.

ad 7. Az egyházmegyek fedezetet váró közigazgatási szükségletei kitennének az esperesi kimutatások szerint mintegy 40000 koronát; egyik-másik egyházmegye közigazgatási szükséglete túl magas összegben lett ugyan kimutatva, de átlag 3000 koronát számítva a nyolc egyházmegyére nagyon reá férne 24000 kor., ennyivel azonban nem rendelkezünk és így csakis a felmaradó 13200 koronát javasolhatjuk e célra fordíttatni, mely összeg az egyházmegyek közt a jelenleg élvezett 10000 kor. államsegély arányában lenne felosztandó.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ha a főiskolai igazgatótanács által a theologiai tanárok nyugdíjalapja javára a közigazgatási pénztárból kifizettetni kért állítólagos hátrálék 20000 kor. s a folyó évtől számítva további 2000 kor. az egyházker. pénzügyi választmány felterjesztése ellenére is folyóvá tétetnék, az esetben a 20000 kor. tőke 6%<sub>0</sub> kamatának s az évenként fizetendő 2000 koronának pótlására a közigazgatási pénztár a 4000 koronán felül még további 3200 koronával lenne dotálendő a 27000 kor. állam-

segélyből s ekkor az egyházmegyéknek 13200 kor. helyett csak 10000 kor. jutna.

A fentebb előadottak szerint a régibb államsegélyből semmi nem szabadul fel és így legnagyobb sajnálatunkra azt kell jelen tenünk, hogy hitoktatási célokra a már megszavazott 3600 koronán kívül fedezetet kimutatni nem tudunk, még kevésbbé van mód arra, hogy a sárospataki főiskola az államsegélyből az eddiginél nagyobb mérvben részeltethessék.

Az esperesi kimutatásokat s az egyházker. pénztárnok által készített hozzávetőleges költségvetést — melyből azonban a hitoktatási célokra fordított 3600 kor. kihagyatott — mellékelve

Kiváló tisztelettel maradunk a Főtiszt. Egyházkerületi Közgyűlésnek

Miskolcon, 1908. évi május hó 11 én.

Alázatos szolgálói

az egyházker. pénzügyi választmány nevében:

BIZONY ÁKOS,  
jegyző.

KUN BERTALAN,  
püspök, elnök.

Ezzel kapcsolatban olvastatott az alsóborsodi egyházmegyének folyó évi tavaszi közgyűléséből benyújtott indítványa, hogy mielőtt egyházkerületünk a közigazgatási államsegély felosztása és célja felől véglegesen intézkednék: ezt a felosztási tervezetet küldje le az egyházmegyékhez hozzászólás végett.

Dókus Ernő, a felsőzempléni egyházmegye gondnoka pedig a következő határozati javaslatot terjeszti be:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy a két prot. egyház sürgős szükségeire adott egy, illetőleg két milliónak a tisztáninneri egyházkerület részére eső 27000 koronájából a püspök tiszteletdíjára 1000 kor., az egyházkerületi főjegyző tiszteletdíjára 400 kor., az esperesek tiszteletdíjára 3200 kor. fordítatik s az így felmaradó 22400 kor. az eddigi államsegélynél alkalmazott kulcs szerint osztatik ki az egyházmegyéknek.“

Közgyűlésünk a Dókus Ernő indítványát teszi magáévá s az abban megállapított tiszteletdíjak levonásával felmaradó 22400 koronát az eddigi kulcs szerint azzal a felhívással osztja ki az egyházmegyéknek, hogy a felhasználás

felől őszi gyűlésünkre egyházkerületünknek is jelentést tegyenek.

Kimondja közgyűlésünk azt is, hogy a kiosztás az 1908-ik év január hava 1-jétől értendő, miután a szükséges pénzösszeg immár rendelkezésünkre áll.

14. Olvastatott a *közalapi kérvények* tárgyalására múlt őszi Egyházkerületi közgyűlésünk 56 számú határozatában kiküldött bizottság jegyzőkönyve:

### JEGYZŐKÖNYV.

*A tiszánimeni ref. egyházkerület közalapi kérvények tárgyalására kiküldött bizottságnak 1908. január 28 napján, Miskolcon tartott gyűlésében felvett jegyzőkönyve.*

*Jelenvoltak: Kun Bertalan püspök, mint elnök, Vadász Pál felső-borsodi, Nagy Ignác alsó-borsodi, Csabay Pál gömöri, Kévész Kálmán abaúji, Keresztúry József alsó-zempléni, Hutka József felső-zempléni esperesek, Szűcs István ungi e. m. tanácsbíró, mint espereshelyettes és Vattay László e. kerületi aljegyző.*

1. Kun Bertalan püspök a megjelent bizottsági tagokat testvéri szeretettel üdvözli

s a bizottsági gyűlést megnyitottnak nyilvánítja

2. Elnöklő püspök jelenti, hogy Ragályi Góza tornai esperes betegsége miatt nem jelenhet meg a közalapi kérvények tárgyalásán.

Jelentés tudomásul vétetik.

3. Múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk, a tárgyak nagymérvű összehalmozódása és a tárgyalásra kitűzött idő elégtelensége miatt, a *közalapi segélyért folyamodó egyházak kérvényeire* nem tárgyalhatván le, beadott indítvány alapján, 56 számú jegyzőkönyvében, *azok tárgyalásával és elintézésével, püspök úr elnöklete alatt, az espereseket és egyházmegyei gondnokokat bizta meg, akik az elnöklő püspök meghívására a mai napon megjelenvén, a beadott kérvényeket, Vattay László egyházkerületi jegyző előterjesztése alapján, a következőkben vették tárgyalás alá:*

## I. Tőkesegély kérvények:

Tőkesegélyért folyamodott a 8 egyházmegyéből összesen 103 egyház s ezek kérnek: 666.720 koronát; s ajánlatuk az egyházmegyék által a konventi utasítás figyelembe tartás mellett, a sürgősség szerint, két csoportba osztva, összesen, 99 egyház 601.320 korona segélyre.

A kérvények száma s a kért összeg mennyisége egyházmegyék szerint a következő:

	kér:	az e. m. ajánlja:
1. Az abaúji e. m. 24 egyh.	138.200 kor.	118.800 kor.
2. Alsóborsodból 11	111.200 „	111.200 „
3. Felsőborsodból 13	91.720 „	91.720 „
4. Alsözemplénből 8	67.000 „	67.000 „
5. Felsőzemplénből 11	42.500 „	42.500 „
6. Gömörből 27	174.100 „	128.100 „
7. Tornából 5	19.000 „	19.000 „
8. Ungból 4	23.000 „	23.000 „

Kér: 103 egyh. 666.720 kor.

Ajánlatik: 99 egyh. 601.320 kor. ra.

A kérvényezők között 5 egyház van olyan, amelyik a „Jelentő lap“-ját már a megelőző évben nyújtotta be, s azt most újból nem állította ki, de azért az egyházmegyéje által a segélyezendőkhöz közé felvételre. Ezek: *Bodrogolászai, Nagy-Rozvágy, Tiszaladány, Szilas és Teresztene.*

*Rakaca-Szend* a 104-ik kérvényező az e. megye mellőzésekkel adta be a kérvényét. A 103. kérvényező között 13 van, amelyik egy ízben már részesült tőkesegélyben, s most halaszthatlan szükségére való tekintetből újból folyamodott. De az ilyen egyházaktól a konvent által megkívánt részletes igazolást (1907. évi 83. sz. j. k.) csak: *Edelény, Finke és Tornallya* esatolta be a kérvényéhez.

Egyházkerületünknek a közalapi segély kérvények tárgyalására és elintézésére kiküldött bizottsága a beadott összes kérvényeket elfogadja, s azokat az egyetemes konventre mind felterjeszteni rendeli s kimondja, hogy:

1. a *Jelentő-lapjokat* a korábbi években benyújt-

tott egyházak nevének megemlítésénél ez a körülmény a jegyzőkönyvben külön kiemeltessék ;

2. A *rakaca-szendi* egyház kérvénye szegénységére való tekintetből a segélyezendők sorozatába felvételük ugyan, de az ajánlás fokozata az e. megye utólagosan felterjesztendő véleményétől tétetik függővé.

3. A tőkesegélyért másod ízben folyamodó egyházak csak annyiban ajánlathatnak, amennyiben a konventi 1907. évi 83 sz. jegyzőkönyvben foglalt utasításnak eleget tettek, vagy a hiányt a felterjesztésig még pótolják.

4. Az Egyházmegyék felterjesztéseinek némi csekély módosításával a *kérvényező Egyházak, szikségleteik sürgőssége és fontossága szerint, az egyetemes konvent elé, az alant megállapított sorozatban a következő segélyösszegekre ajánlatnak :*

#### A) Első osztályu sorozat.

##### 1. Az *abauji* egyházmegyéből :

1. Beszter, lelkészlak-építésre	6000	K
2. Csobád, iskola s tanítói lak-építésre	4000	„
3. Felsőlánc, templomépítésre	1000	„
4. Hernádszentandrás, lelkészlak-építésre, templom-javításra	8000	„
5. Hernádszadány, lelkészlak-építésre	6000	„
6. Alsólutka, templom-építésre	6000	„
7. Krasznokvajda, templom-javításra	3000	„
8. Nádasd, iskola-építésre	1000	„
9. Nagybozsva, paplak és templom-javításra	2000	„
10. Nagyszalánc, lelkészlak-újításra	4000	„
11. Füzérradvány, új torony és templom-bővítés	6000	„
12. Tornynosnémeti, iskola-építésre	3000	„

##### 2. Az *alsóborsodi* egyházmegyéből :

13. Borsodgeszt, templomépítés	8000	K
14. Eger. templom és parókhia-építés	20000	„
15. Mályi, iskola, templom javítás	3000	„



16. Ládháza, templom-építés	8000	„
17. Hejőcsaba, tanítói lak-építés és fundus-vétel	6000	„
18. Kisgyőr, 2 iskola és 2 tanítói lak-építés	6000	„

3. A felsőborsodi egyházmegyéből:

19. Nagybarca, templom-építésből eredt adósság	10000	K
20. Meszes, lelkészlak-építés (tőkesegélyt már egy ízben kapott, a fennforgó szükséglet az egyházmegye igazolja)	8000	„
21. Dövény, építkezésekre	8000	„
22. Ziliz. templom s parókhia-építés	8000	„
23. Ládbesenyő, templom, torony, tanítói lak-javítás	8000	„
24. Ózd, adósság és lelkészlak-építés	7000	„
25. Felsőkelecsény, templom-javítás	4000	„

4. Az alsózempléni egyházmegyéből:

26. Semjén, új iskola-építésre és templom-fedésre	12000	K
27. Vámosújfalú, templom-építésre	6000	„
28. Bodrogolászai, templom-építésre, (ez az egyház 1903-ban beadta a „Jelentő lap“-ját)---	8000	„
29. Nagygéres, adósság, templom s paplak-javítás	8000	„

5. A felsőzempléni egyházmegyéből:

30. Gálszécs, adósság-törlesztésre	4000	K
31. Kisbári, lelkészlak-építésre	3000	„
32. Nagybári, tanítói lak-építésre	4000	„
33. Lasztóc, templom, torony, paplak, tanítói lak-javítás	4000	„
34. Geresely, templom-építés	4000	„
35. Kisazar, adósság-törlesztésre	3000	„

6. A gömöri egyházmegyéből:

36. Balogiványi, új paplak, új iskola épí-
--

	tésből eredt adósság törlesztésére ...	12000 K
37.	Aggtelek, új iskola s tanítói lak-építésre templom s lelkészlak renoválására...	10000 „
38.	Sajórecske, iskola-építésre ...	6000 „
39.	Sajókeszi, új iskola-építés, lelkészlak- javítás ...	10000 „
40.	Tornallya, templom s parókhia renoválás	8000 „
41.	Berzéte-kőrös, iskola-építésre ...	4000 „
42.	Rozsnyórudna, templom-építésre ...	1000 „
43.	Trizs, templom, iskola-építésre ...	1000 „
44.	Alsófalu, iskola-építésre ...	4000 „
45.	Sajókirályi, templom, iskola-javítás ...	2000 „
46.	Oldalfala, templom-építés ...	4000 „
47.	Balogújfalú, adósság törlesztésre ...	4000 „
48.	Zsór, templom-építésre ...	2000 „
49.	Beje, adósság-törlesztésre ...	2000 „

7. A tornai egyházmegyéből:

50.	Szin, lelkészlak-építésre ...	5000 „
51.	Szilás, iskola-építésre, (Jelentő lap-ját 1903-ban beadta) ...	2000 „
52.	Szögliget, adósság és iskola-építésre ...	4000 „

8. Az ungi egyházmegyéből:

53.	Gálóc, templom-építésre ...	10000 K
54.	Vámoslucska, templom-építésre ...	8000 „
	Összesen ...	312000 K

B) Második sorozatban.

1. Az abauji egyházmegyéből:

1.	Abaujkér, iskola, templom, lelkészlak- javítás ...	8000 K
2.	Beret, templom és iskolajavítás ...	1000 „
3.	Kiskinizs, építkezés, adósság ...	2000 „
4.	Rásony, iskolaépítés ...	5000 „
5.	Selyeb, adósságtörlesztés ...	5000 „
6.	Szászfa, templomjavítás ...	8000 „
7.	Szikszó, templom, paplak iskolák ja-	



## 6. A gömöri egyházmegyéből:

34. Rakottyás, templom, iskola építésre	2000	„
35. Kelemér, építkezésekre	2000	„
36. Felsővály, építkezésekre	10000	„
37. Kisvisnyó, építkezésekre	4000	„
38. Felsőrás, iskola-építésre	4000	„
39. Csiz, iskola-építésre	4000	„
40. Sajólénárdfala, templom-építésre	2000	„
41. Zeherje, építkezésekre	6000	„
42. Runya, építkezésekre	8000	„
43. B.-Tamási építkezésekre	2500	„
44. Bátka, templom építésre. (Tőkesegélyben már részesült. Igazolójelentést nem adott be)		
45. Berzéte, építkezésekre		
46. Héth, építkezésekre		

## 7. A tornai egyházmegyéből:

47. Teresztene, iskola-építésre. (Jelentőlapját 1903-ban beadta)	2000	K
48. Szádalmás, új iskola és templomjavítás	6000	„

## 8. Az ungi egyházmegyéből:

49. Mokesa-Kerész, új lelkészlak-építés	3000	K
50. Szürte, adósságtörlesztés	2000	„
Osszesen	216800	K

4. Egyszersmindenkori közalapi segélyért folyamodott 19 egyház. Kérnek 29336 koronát. Az egyházmegyék által ajánltatnak 24136 kor. segélyre.

Ezen folyamodó egyházak egyházkerületünk részéről az egyetemes konventnek a következő sorrendben ajánltatnak segélyezésre:

1200 koronára:

1. Szomotorvéc adósságtörlesztésére.
2. Mályinka lelkészlak-építésre.

*1000 koronára :*

3. Tornallya, lelkészlak-építésre.
4. Csarnahó, adósságtörlesztésre.

*600 koronára :*

5. Ungvajkóc, templomtető és paplak-építésre.
6. Biste, iskola-építésre.

*500 koronára :*

7. Sajókeszi, iskola és paplak-építésre.
8. Sárosmező, adósságtörlesztésre.

*Kisebbségi segélyekre :*

9. Ágtelek, paplak-építésre.
10. Céce, adósságtörlesztésre.
11. Csécs, lelkészlak-építésre.
12. Erdőhorváti, templom-építésre.
13. Finke, templomjavításra.
14. Nyíri, adósságtörlesztésre.
15. Reste, tanítói lak s iskolatető-építésre.
16. Szakácsi, lelkészlak-építésre.
17. Taktakenéz, lelkészlak-építésre.
18. Ungmogyorós, templom-építésre.
19. Ungtarnóc, lelkészlak-építésre.

5. A lelkészek közül *Stephán Mihály* csarnahói és *Németh Péter* csongori lelkészek kérnek közalapi segélyt s az egyházmegyék által ajánlatnak is az előbbi 1000, az utóbbi 200 koronára.

Az egyetemes konvent azóta, amióta a lelkészek 1600 korona erejéig állami fizetéskiegészítésben részesülnek, a közalapból a lelkészeknek segélyt nem folyósított, azért a kérelmező lelkészek az egyházkerület részéről segélyre nem is ajánlatnak.

Miskolc, 1908. jan. 28.

VATTAY LÁSZLÓ,  
egyházker. aljegyző.

KUN BERTALAN,  
püspök.

Egyházkerületünk közgyűlése, a közalapi kérvények tárgyalására kiküldött bizottságnak jegyzőkönyvébe foglalt jelentését tudomásul veszi, s

amennyiben a tőkesegély-kérvények az egyetemes konventről újabb megfelelő csoportosítás végett visszaküldettek, egyházkerületünk, az esperesi és gondnoki karnak, mint kiküldött bizottságnak javaslatára, a jegyzőkönyvben foglalt és ott ajánlt összegeknek érintetlen hagyásával, az egyházkerület egész területéről beérkezett segélykérvényeket, az egyházmegyék ajánlatának tekintetbe vételével, az alábbi sorrendben csoportosítva, azzal a kéréssel terjeszti fel az egyetemes konventre, hogy a folyamodó egyházak szükségleteit lehetőleg e szerint a sorozat szerint méltóztassék kielégíteni:

## I.

## A) Első osztályú sorozat.

1. Szin. lelkészlak-építésre ajánltatik	---	---	---	5000 K
2. Nagybarca, templomépítésből eredt adósság				10000 „
3. Beszter, lelkészlak építésre	---	---	---	6000 „
4. Gálszécs, adósságtörlesztésre	---	---	---	4000 „
5. Semjén újjiskola-építés és templomfedés	---	---	---	12000 „
6. Gálocs templomépítésre	---	---	---	10000 „
7. Balogiványi, új paplak, és új iskola építésből eredt adósság-törlesztés	---	---	---	12000 „
8. Borsodgeszt, templomépítésre	---	---	---	8000 „
9. Eger, templom és parókhia-építésre	---	---	---	20000 „
10. Aggtelek, új iskola s tanítói lak-építésre, temp- lom s lelkészlak renoválásra	---	---	---	10000 „
11. Vámos-Lucska templomépítésre	---	---	---	8000 „
12. Vámos-Ujfalu templomépítésre	---	---	---	6000 „
13. Kisbári lelkészlak-építésre	---	---	---	3000 „
14. Csobád, iskola s tanítói lak-építésre	---	---	---	4000 „
15. Meszes, lelkészlak-építésre	---	---	---	8000 „
16. Zilas, iskola-építésre	---	---	---	2000 „
17. Szögliget, adósságtörlesztés és iskola-építés	---	---	---	4000 „
18. Dövény, építkezésekre	---	---	---	8000 „
19. Felsőlánc, templomépítésre	---	---	---	1600 „
20. Nagybári tanítói lak-építésre	---	---	---	4000 „
21. Bodrogolaszi, templomépítésre	---	---	---	8000 „

22. Sajórecske iskolaépítésre --- --- --- ---	6000 K
23. Ládháza, templomépítésre --- --- ---	8000 "
24. Mályi, iskola s templom-javításra --- --- ---	3000 "
25. Sajókeszi új iskola s lelkészlak-építés --- ---	10000 "
26. Nagygéres, adósság templom s paplak javítás	8000 "
27. Lasztóc, templom, torony, paplak, tanítói lak- javítás --- --- --- --- --- --- ---	4000 "
28. Hernádszentandrás, lelkészlak építés, templom- javítás --- --- --- --- --- --- ---	8000 "
29. Ziliz, templom s parochia-építés --- --- ---	8000 "
30. Lábessenyő, templom-torony, tanítói lak-javítás	8000 "
31. Hernádszadány, lelkészlak-építés --- --- ---	6000 "
32. Gercsely, templom-építés --- --- --- ---	4000 "
33. Tornallya, templom s parókhia-renoválás	8000 "
34. Hejő-Csaba, tanítói lak-építés és fundus-vétel	6000 "
35. Kisgyőr, 2 iskola és 2 tanítói lak-építés ---	6000 "
36. Berzéte-Körös, iskola építés --- --- --- ---	4000 "
37. Kis Azar, adósság-törlesztésre --- --- --- ---	3000 "
38. Nádasd, iskola-építésre --- --- --- ---	1000 "
39. Ózd, adósság törlesztés, lelkészlak-építés ---	7000 "
40. Felsőkelecsény, templomjavítás --- --- --- ---	4000 "
41. Alsó-Hutka, templomépítés --- --- --- ---	6000 "
42. Rozsnyó-Rudna, templomépítés --- --- ---	1000 "
43. Trizs, templom és iskola-építés --- --- ---	4000 "
44. Krasznok-Vajda, templomjavítás --- --- ---	3000 "
45. Nagybozsva, paplak és templomjavításra ---	2000 "
46. Alsófalva, iskola-építésre --- --- --- ---	4000 "
47. Sajókirályi templom s iskola-javításra --- ---	2000 "
48. Nagyszalánc, lelkészlak-újításra --- --- ---	4000 "
49. Füzéradvány, új torony és templom-bővítés ---	6000 "
50. Oldalfala, templomépítésre --- --- --- ---	4000 "
51. Balogujfalu, adósság-törlesztésre --- --- ---	4000 "
52. Tornyosnémeti, iskola-építésre --- --- ---	3000 "
53. Zsór, templomépítésre --- --- --- ---	2000 "
54. Beje, adósság-törlesztésre --- --- --- ---	2000 "

Az első sorozat összege --- 312000 K

## II.

## B) Második sorozatban.

1. Teresztene, iskola-építésre	---	---	---	---	2000	K
2. Abod, templomépítésre	---	---	---	---	8000	"
3. Abaujkér, iskola, templom, lelkészlak-jav.	---	---	---	---	8000	"
4. Miglész adósság-törlesztésre	---	---	---	---	3500	"
5. Nagyrozvágy, adósság-törlesztésre	---	---	---	---	2000	"
6. Mokcsakerész, új lelkészlak-építésre	---	---	---	---	3000	"
7. Rakottyás, templom, iskola-építés	---	---	---	---	2000	"
8. Borsodharsány, lelkészlak-építés	---	---	---	---	6000	"
9. Tiszavalk, lelkészlak-építés	---	---	---	---	6000	"
10. Kelemér építkezésekre	---	---	---	---	2000	"
11. Szürte, adósság-törlesztésre	---	---	---	---	2000	"
12. Tiszaladány iskola-építésre	---	---	---	---	3200	"
13. Kistoronya építkezésekre	---	---	---	---	3000	"
14. Beret, templom és iskola-javításra	---	---	---	---	1000	"
15. Varbó, lelkészlak-építésre	---	---	---	---	8000	"
16. Szádalmás, új iskola, templomjavítás	---	---	---	---	6000	"
17. Damak, lelkészlak	---	---	---	---	5000	"
18. Kiskinizs, építkezés, adósság	---	---	---	---	2000	"
19. Nagytoronya, építkezésekre	---	---	---	---	6000	"
20. Kiskövesd, adósság-törlesztésre	---	---	---	---	6000	"
21. Felsővály, építkezésekre	---	---	---	---	10000	"
22. Hejőpapi, építkezésekre	---	---	---	---	6000	"
23. Kisgyőr, adósság-törlesztésre	---	---	---	---	3000	"
24. Kisvisnyó építkezésekre	---	---	---	---	4000	"
25. Ricse, adósság-törlesztésre	---	---	---	---	6000	"
26. Ladamóc, lelkészi tanítói lak-építésre	---	---	---	---	2000	"
27. Tusa, adósság-törlesztésre	---	---	---	---	6000	"
28. Rásony, iskola-építésre	---	---	---	---	5000	"
29. Berente, templom, paplak-renoválás	---	---	---	---	7000	"
30. Finke, tanítói lak-javítás	---	---	---	---	2000	"
31. Selyeb, adósság-törlesztés	---	---	---	---	5000	"
32. Felsőrás, iskola-építés	---	---	---	---	4000	"
33. Dorogma, paplak-építésre	---	---	---	---	6000	"
34. Csiz, iskola-építésre	---	---	---	---	4000	"
35. Szászfá, templomjavítás	---	---	---	---	8000	"
36. Edelény, iskola és tanítói lak-javítása	---	---	---	---	2000	"
37. Szikszó, templom, paplak, iskolák javítása	---	---	---	---	15000	"
38. Sajólénárdfala, templomépítésre	---	---	---	---	2000	"



39. Zeherje, építkezésekre	---	---	---	---	6000 K
40. Tarcavajkóc, adósság-törlesztésre	---	---	---	---	3000 „
41. Runya építkezésekre	---	---	---	---	8000 „
42. B.-Tamási, építkezésekre	---	---	---	---	2500 „
43. Tomor, templom, paplak-renoválás	---	---	---	---	6000 „
44. Zsujta, lelkészlak-építésre	---	---	---	---	1800 „
45. Rakacaszend, építkezésekre	---	---	---	---	4000 „
46. Felsőnyárád, építkezésekre	---	---	---	---	8000 „
47. Bátka, nem ajánltatik	---	---	---	---	
48. Berzéte, nem ajánltatik	---	---	---	---	
49. Héth, nem ajánltatik	---	---	---	---	
50. Felsőregmec, nem ajánltatik	---	---	---	---	
51. Gagybátor, nem ajánltatik	---	---	---	---	
					Összesen
					221000 K

15. A kongruaügyi bizottság múlt őszi közgyűlésünk 30. számú jegyzőkönyvi határozatában nyert megbízatása folytán jelenti, hogy *Némedy József* dédesi lelkész fizetescsonkulás és kongrua felemelés iránti kérvényét vizsgálat tárgyává tette és azt javasolja, hogy a nevezett lelkész arra utasíttassék, hogy panaszos ügyével rendes egyházi közigazgatási úton forduljon a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz.

Kerületünk közgyűlése e javaslat folytán utasítja *Némedy József* dédesi lelkészt, hogy az egyházi és polgári hatóságok bizonylataival felszerelt kérvényét a felsőborsodi esperes és püspökünk útján terjessze fel a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz.

16. Egyházkerületi közgyűlésünk múlt őszi 34/4. számú határozatában, püspök úr elnöklete mellett *Meczner Béla* és *Dókus Ernő* egyházmegyei gondnok urakat megbízta, hogy: a) vizsgálják meg, hogy missziói egyházainkban, u. m. Egerben, Ózdon, Bodrogszentesen, Homonnán, Jenkén, Lucskán, Minajon bevannak-e számítva a missziói segélyek a lelkészi fizetésekbe? b) Amennyiben be vannak számítva, tegyenek előterjesztést az illető miniszternél, illetőleg eszközöljék ki, hogy ezen beszámítás töröltessék és ily módon a hiány a kongrua emelésével pótoltsassék, hogy ekképen a missziói segély felszabadulásával a vallásoktatásról célszerűbben lehessen intézkedni.

Dókus Ernő egyházmegyei gondnok, mint a bizottság egyik tagja jelenti, hogy a megbízatásuk első részében eljárak, az adatokat összeszedték s ezek szerint a missziói segélyek a kérdéses helyeken a lelkészi fizetésbe mindenütt be vannak számítva. A megbízatásuk második részében kívánt előterjesztést ezután fogják eszközölni.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s a kiküldött bizottságot a jelzett előterjesztés megtételére újból szívesen kéri.

17. Az 1904/7. évi egyházi törvények végrehajtására nézve kiadott „*Utasítás*“ 4. §-ának 4. pontja értelmében az egyházkerületi papi jegyzők és a sárospataki theologiai akadémia gyakorlati lelkészeti tanára, azzal bízták meg, hogy a missziói lelkészválasztás módozataira nézve a II. t.-c. 50. §-a értelmében egyházkerületi szabályrendelet-javaslatot készítse nek s azt jelen gyűlésünkre adják be.

A kiküldött bizottság a maga véleményét a következőkben terjeszti elő:

„Amennyiben az új lelkészválasztási törvény (II. t.-c.) 48—59. §§-ai magok megállapítják azt, hogy ahol kevesebb fizetéssel járul a missziói egyház a lelkész fizetéséhez 75, illetve 50<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-nál, ott a püspök nevezi ki a missziói lelkészt; ahol pedig a missziói egyházak részéről adott fizetés a 75, illetve 50<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-ot meghaladja, vagy az egyházak hivei rendszeres egyházi terhet viselnek, ott a rendes lelkészválasztási eljárás foganatosítandó: tehát a missziói lelkészek választására nézve új szabályrendelet alkotásának a szüksége nem forog fel, sőt az 1897-ben hozott e nemű szabályzatunkat is hatályon kívül kell helyezni.“

Egyházkerületünk közgyűlése a kiküldött bizottság véleményét magáévá teszi és az 1897-ben hozott missziói lelkészválasztási szabályrendeletet hatályon kívül helyezi.

18. Az 1904/7. évi egyházi törvények végrehajtására nézve mult tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvében kiadott „*Utasítás*“ 4. §-ának 5. pontja értelmében felhivattak az egyházmegyéket, hogy azon missziói egyházak neveit, amelyek a II. t.-c. 49.

§. alapján választói jogosultságot nyernek, külön indokolás mellett az egyházkerületi közgyűlésre terjesszék fel.

Ezen határozatnak már a múlt ősszel eleget tettek: Felső-Zemplén Homonnára, Alsó-Borsod Egerre nézve. A jelen közgyűlésünkre az ungi egyházmegye azt jelenti, hogy az ott levő három missziói egyház, u. m. Vámos-Lucska, Jenke és Minaj, a felső-borsodi egyházmegye jelentése szerint pedig az ottani missziói egyház: Ózd, mint részben régi, részben állandó és magas egyházi adóterhet viselő egyházak, lelkészválasztási jogukhoz a II. t.-c. 49. §. a) és b) pontja értelmében ragaszkodnak. Míg az abauji egyházmegye az eperjesi egyházat, mint amelynek a hivei a II. t.-c. 49. §-ában előírt feltételeket nem teljesítik, a II. t.-c. 51. §-a alapján a püspöki kinevezés útján betöltendő lelkészi állomások közé kívánja soroztatni.

A rozsnyói, bodrogszentesi és bacskai missziói egyházakra nézve külön jelentés nem érkezett.

Egyházkerületünk közgyűlése, amennyiben a rozsnyói, bodrogszentesi és bacskai egyházak viszonyait az élőszóval adott felvilágosítások alapján megállapíthatja, kimondja, hogy a lelkészi állomások betöltése:

1-ször Homonnán és Eperjesen püspöki kinevezés útján;

2-szor Egerben, Vámos-Lucskán, Jenkén, Minajon, Ózdon, Rozsnyón, Bodrogszentesen és Bacskán a gyülekezeti tagok szavazatával a rendszeres lelkészválasztási eljárás értelmében fog eszközöltetni.

19. Az egyházkerületi papi jegyzőkből és a sárospataki főiskola gyakorlati theol. tanárából álló bizottság bemutatja az elhagyatott szegények, árvák és betegek gondozásáról készített következő szabályrendeletet:

#### SZABÁLYRENDELET

*az elhagyatott szegények, árvák és betegek gondozásáról.*

(Javaslat.)

1. §. Az elhagyatott szegények, árvák és betegek gondozása a szentírás és a törvény értelmében mindenik egyházközség-

nek kötelessége s annak a tiszánfinneri ref. egyházkerület egyházközségeiben való gyakorlási módját, az eljárás és feltigyelet részleteit az E. T. I. c. 128.—130. §-ain alapuló következő szabályrendelet állapítja meg.

2. §. Elhagyatott szegénynek tekintendő az az egyházközségbeli, munkaképtelen egyén, akinek élete fenntartásáról sem maga, sem családja, sem rokonsága, sem a polgári község nem gondoskodhatván, az egyházközség gondozó szeretetére szorúl s ennek igénybevétele végett a lelkésznel vagy maga jelentkezik, vagy bármely egyháztag által bejelentetik.

3. §. Árvak alatt értendők azok az egyházközségbeli vagyontalan kiskorúak, akiknek fenntartásáról, iskoláztatásáról, taníttatásáról, neveltetéséről nincs kinek gondoskodnia.

4. §. Betegeknek tekintendők az egyházközségnek mindazok a tagjai, akikre nézve a gyülekezeti életközösség, különösen az istentiszteletben való részvétel akár testi, akár szellemi, akár erkölcsi erőtlenség miatt húzamosabb időre fennakad.

5. §. A betegek lelki gondozása mindenik egyházközségben a lelkész (lelkészek) kötelessége, melynek teljesítésénél a lelkész mások, mint p. o. a maga felesége, idősb, arra való egyháztagok, rokonok, nagyobb egyházközségekben diakónusok vagy diakoniszák közreműködését is igénybe veheti, de magát húzamosabb időn át nem helyettesítheti.

6. §. Az elhagyatott szegények és árvák gondozása azokban az egyházközségekben, ahol az ilyenek száma a tízet meg nem haladja, szintén a lelkész (lelkészek) kötelessége, de mellé a gyűjtések eszközlése és segédkezés végett a presbiterium által az egyház tagjai közül diakonus választandó.

7. §. Azokban a nagyobb egyházközségekben, ahol az elhagyatott szegények és árvák átlagos, állandó száma a tízet meghaladja, a gondozás intézményesen végzendő, külön gondnok által, az E. T. I. c. 128—129. §-ainak rendelkezései szerint. Az ily egyházközségekben a presbiterium alkotja meg idevágó szabályrendeletét s az az egyházmegye jóváhagyása után válik érvényessé.

8. §. Nagyobb egyházközségekben az elhagyatott szegények és árvák gondozására, a betegek ápolására egyesületek is alakíthatók. Ezek önmaguk tűzik ki céljaikat, alkothatják meg szervezetiüket, állapítják meg eszközeiket, eljárásukat s a presbiterium ajánlatára az egyházmegye által, (esetleg a belügyminiszterium által is) hagyatnak jóvá, de működésükben éppúgy a presbiterium

felügyelete alatt állanak, mint a szegény-, árva- és beteg-ügy többi munkásai.

9. §. Az elhagyatott szegények és árvák gyámolítására minden egyházközségben *segélypénztár* alapítandó a hívek, az egyházközség, polgári község, emberbarátok önkéntes adományaiból. Az adománygyűjtést ott, ahol a lelkész maga a gondozó, a lelkész és a presbiteriek; — ott, ahol külön gondnok alkalmaztatik, ez és segítőtársai eszközlik; ott, ahol egyesületek is működnek, ezek önmaguk gondoskodnak bevételeikről, de bevételeiknek alapszabályszerű felhasználását a presbiterium ellenőrzi.

10. §. A gondozás munkájának megállapítása és irányítása ügyében az egyházközségi presbiterium évenként két ülést tart, u. m. áldozócsütörtökön és advent első vasárnapján. Áldozócsütörtökön megállapítja az elhagyatott szegények, árvák és betegek számát, intézkedik a segélygyűjtésről, az iskolaköteles árvák tanítatásáról, a betegek ki által és mi módon leendő gondozásáról; első adventi ülésén számba veszi a gyűjtés eredményét, megállapítja a segélyezés egyénenkénti és együttes mértékét a következő polgári év tartamára.

11. §. A segélypénztár és az egyesületek számadásait mindig a presbiterium vizsgálja meg az egyházi számadások rendes idejében. A presbiterium pedig minden évben beszámol az egyházlátogatásnak a múlt évi szerelet munkáról, annak valamennyi szellemi és anyagi eredményéről vagy eredménytelenségéről.

12. §. A gondozottak nyilvántartására és a gondozás munkájának feltüntetésére mindenik egyházközségben „*Gondozottak könyve*“ vezetendő. Ebbe jegyzendőek be, külön lapokra mindazok, akik a 2—3. §. beli címekben gondozás alá vétettek, és lapjukon esetről-esetre feltüntetendő a gondozás valamennyi ténye, naplószerűen, tehát úgy, hogy kicsoda, mikor, miként járt el a gondozásban, minő eszközt vagy segítséget használt fel a célra, mennyi segélyt nyújtott az illetőnek, meddig állott gondozás alatt? Megszűnt-e ideiglenesen vagy véglegesen a gondozás munkája s mi miatt?

Ezt a könyvet, ahol szegények gondnoka nincs, a lelkész, ahol szegények gondnoka van, a gondnok vezeti, de utóbbi esetben a lelkész köteles külön beteglátogatási és gondozási naplót vezetni.

Felhívatnak az egyházmegyék, hogy e szabályrendeletre teendő esetleges észrevételeiket,

vagy módosításukat terjesszék legközelebbi őszi közgyűlésünk elé.

**20.** Múlt őszi közgyűlésünk 34. számú jegyzőkönyvi határozatával a vallástanítás rendezésére kiküldött bizottság arra utasított, hogy az Ungváron, Kassán, Egerben szükséges katekhetai, vagy vallástanító segédlelkészi állások szervezésére, vonatkozólag tegyen javaslatot.

A bizottság most jelenti, hogy a szervezésre nézve teljesen megfelelőnek tartja az 1907. évi őszi közgyűlés 35. számú jegyzőkönyvi pontjában foglalt s a sátoraljaujhelyi egyházban felállított vallástanító-lelkészi állásra vonatkozó határozatot, illetőleg díjlevelet s annak alkalmazását ajánlja a többi gyülekezetben is, ahol újabb vallástanítói állások szerveztetnek. Az Ungváron, Kassán, Egerben szükséges katekhetai állások ez idő szerinti létesítésére azonban, anyagi erő hiányában, más módot nem tud ajánlani, mint az egyetemes konvent megkeresését az egyházi VI. t.-c. 88 §-a értelmében, vagy pedig miskolci felsőbb leányiskolánk részére államsegély kieszközlését, hogy így a most részére lekötött egyházkerületi segély felszabaduljon s az állandó vallástanítószágok szervezésére legyen fordítható.

Közgyűlésünk a javaslatot elfogadja s az egyetemes konventet az E. VI. t.-c. 88 §-a alapján nyújtandó segély iránt megkeresi. Egyúttal felhívja a felsőbb leányiskola felügyelő-bizottságát is a már kérelmezett államsegély mielőbbi kieszközlése céljából szükséges lépések megtételére.

**21.** Múlt őszi közgyűlésünk 102 számú határozatával a vallástanítás rendezésére kiküldött bizottsághoz utasította javaslatlattétel végett Tóth Kálmán püspöki titkárnak azt a kérelmét, hogy az egyházkerület eszközölje ki az orsz. lelkészi nyugdíj-intézetbe való felvételét s a fizetendő tagsági járulékoknak egy bizonyos hányadát a saját pénztára terhére vállalja el.

A bizottság véleménye szerint az orsz. lelkészi nyugdíj-intézetbe való felvételnek semmi akadálya nincs, amennyiben az 1906. évi tavaszi közgyűlés 59. sz. jegyzőkönyvi pontjában foglalt s a püspöki titkári hivatal rendszeresítésére vonatkozó

határozat 4. pontja szerint, „a püspöki titkár kötelezett (helyesebben jogosított) tagja lesz az egyetemes lelkészi özvegyárva gyámintézetnek s a létesítendő lelkészi nyugdíjintézetnek,“ azon az alapon, hogy püspöki titkárságra csak „rendes lelkészek, vagy II-ik lelkészképesítő vizsgát tett segédlelkészek“ alkalmazhatók. Tóth Kálmán, tehát lelkészi jellegénél fogva, bekebelezendő az alsóborsodi egyházmegyébe s felavatandó, aminek megtörténte után jelentkezék a nyugdíjintézetbe való felvételre.

A fizetendő tagsági díjra nézve pedig a bizottság azt javasolja, hogy az egyházkerület pénztára fizesse a titkár után a nyugdíjintézetbe azt az évenkénti 2% -ot, amelyet az egyházközségek fizetnek a lelkészi jövedelem után.

Egyházkerületi közgyűlés a bizottság javaslatát elfogadja s az elnökséget megbízza, hogy a 2% nyugdíjintézeti járuléknak az egyházkerületi pénztár részéről való fizetése iránt állítson ki kötelező nyilatkozatot.

**22.** A rozsnyói egyház betérjeszti a kebelében szervezendő énekvezér, vallástanítói állás teendőire és javadalmasására vonatkozó részletes munkálatát és kérelmét. Szüksége volna egyelőre 1550 korona évi segélyre s később öt ízben 100—100 kor. ötödéves korpótlékra, vagyis végösszegben 2050 koronára, amely összeg az Egyetemes Konvent 1906. évi április 24—27 napjain tartott üléséről felvett jegyzőkönyv 44 pontjának 7 számú határozata alapján első sorban missiói segélyből, másod sorban — vallástanítás címén — egyházkerületi segélyből lenne fedezendő.

Felterjesztetik az Egyetemes Konventre, a legmelegebb ajánlással ugyancsak az E. VI. t.-c. 88 §-a alapján nyújtandó segély iránt. Egyházkerületünk — sajnálatára — a legcsekélyebb olyan összeggel sem rendelkezik, amelyből a rozsnyói egyháznak az annyira szükséges énekvezér, vallástanítói állás szervezéséhez ez idő szerint támogatást nyújthatna.

**23.** Olvastatott az abauji egyházmegye múlt őszi köz-

gyűlése 42 sz. jegyzőkönyvében, a lelkeszi értekezlet kezdeményezése folytán, az 1848 : XX. t.-c. életbeléptetése tárgyában múlt őszi egyházkerületi közgyűlésünkre *felterjesztett* s mostani tárgyalásra kitűzött *azon emlékirata*, amely a magyar protestáns, közelebbről a református papság nyomasztó anyagi helyzetével, javadalma emelésének mellőzésével foglalkozván, arra kéri az egyetemes konventet, hogy a nevezett törvény-cikk végrehajtása tárgyában a kormánynál a szükséges lépéseket a legsürgősebben tegye meg.

Ezzel kapcsolatban tárgyalás alá vétetett a gömöri, felsőzempléni, felsőborsodi és ungi egyházmegyéknek ugyancsak *a lelkeszi fizetéseknek és korpótlékoknak az 1848 : XX. t.-c. alapján leendő rendezése*, továbbá az abauji, gömöri, felsőzempléni, felsőborsodi, ungi és tornai egyházmegyéknek az 1848 : XX. t.-c. 2 és 3 §§-ainak végrehajtása tárgyában egyházkerületünkhöz, mint fokozatos egyházi hatósághoz intézett felterjesztése, amelyben arra kéri egyházkerületünket, hogy részben amiatt, hogy a ref. lelkeszek igen nehéz viszonyok közé jutottak, részben azon oknál fogva, hogy hazai ref. egyházunk a magyar nemzeti kultúra fejlesztésére a múltban is nagy áldozatokat hozott, a jelenben is súlyos terheket visel s mégis folyvást sérelmeket szenved: kérje fel az egyházkerületi közgyűlés az egyetemes konventet, hogy vallás-erkölcsi és hazafias értékének egész súlyával és tekintélyének teljes latbavetésével újból keresse és kérje fel az államhatalmat, közelebbről a magyar kir. vallás- és közoktatási kormányt a lelkeszi fizetéseknek és korpótlékoknak rendezésére s általában az 1848 : XX. t.-c. 2 és 3-ik §§-ainak őszinte és sürgős és mentől teljesebb mértékben való végrehajtására.

Egyházkerületünk közgyűlése az egyházmegyék felterjesztéseiben feltárt nehéz viszonyokat ismerve s az azokban megnyilatkozó súlyos aggodalmakat magáévá téve, úgy az abauji egyházmegye emlékiratát, mint a többi egyházmegyék kérvényét és határozatait az egyetemes konventre felterjeszteni rendeli s a maga részéről is teljes bizodalommal kéri az egyetemes konventet, hogy a kérvényekben foglalt s általánosan érzett, nagymérvű szükségletek mielőbbi méltányos és jogos kielégítése érdekében



az államkormánynál a szükséges lépéseket a legsürgősebben megtenni méltóztassék.

Az abauji egyházmegye emlékirata, amelyet némi csekély igazítással, egyházkerületünk magáévá tett, a következőképen hangzik:

*Főtiszteletű és Méltóságos Református Egyetemes Konvent!*

Mély bizalommal és elismeréssel viseltetünk a Főtiszteletű és Méltóságos Református Egyetemes Konvent mindennemű munkálkodása iránt, melyet egyetemes egyházunk úgy szellemi, mint anyagi felvirágoztatása érdekében fokozott buzgósággal mindenkor kifejt. Mély tisztelettel fogadjuk egyetemes egyházunk emelésére és felvirágoztatására célzó minden legkisebb intézkedését is, mivel nagyon jól tudjuk, mert számtalanszor tapasztaltuk, hogy munkálkodásában a nemes buzgóság és kiváló egyszerűtet az egyedüli irányadó. Legkevésbé sem kételkedünk a felől, hogy egyetemes egyházunk, különösen ref. lelkészi karunk úgy szellemi, mint anyagi helyzetének a jelenleginél magasabb színvonalra emelésében a nemes buzgóság és egyszerűtet csak némi buzdításra is szorúlna; de azért mégsem némíthatjuk el lelkünk némi-nemű nyugtalanzkodását, melyet anyagi helyzetünk sanyarúsága napról-napra élesztget. Hiszen állott már egyetemes Konventünk is ennek hatása alatt, midőn nagyon is érezte és bizonyára érzi ma is, hogy egyetemes egyházunk felvirágoztatására halaszthatatlanul szükséges lelkészi karunk anyagi helyzetének mielőbbi megjavítása, a kor követelményeinek megfelelő színvonalra emelése, hogy az egyház örét, vezetőjét az anyagi szükség lelki működésében le ne láncolja; egyházának felvirágoztatására irányult munkálkodásában „ama paizsos ellenség“, a nélkülözés meg ne gátolja, hanem hivatásának megfelelő munkakörében zavartalanul, gond nélkül, egyházának javára élhessen. A Méltóságos és Főtiszteletű Református Egyetemes Konvent már ily irányban tett is lépéseket a múltban, midőn 1902. év novemberi ülésének 26. sz. jegyzőkönyvében felhatalmazást adott a két protestáns egyházat közösen és egyetemenlegesen érdeklő ügyek egyöntetű tárgyalására kiküldött bizottság református tagjainak. A felhatalmazás alapján a közös bizottság, bevonva munkörébe az 1848. évi 20. t.-c 2—3. §-ainak értelmében egyetemes egyházunkat közösen érdeklő ügyeket, 1904. évben egy teljesen kimerítő, összes szükségleteinket a maga egészében feltüntető munkálatot készített és

nyújtott be az egyetemes Konvent útján a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magyar királyi Miniszter Urhoz, melynek II. részében, a „Dotátio“ című harmadik fejezetében a lelkészek korpótlékával is foglalkozik. Ily cím alatt összesen 1,133.100 korona korpótlékot kérve évente a református lelkészek részére „közálladalomból“ államsegélyként megadatni. A Méltóságos és Főtiszteletű Református Egyetemes Konvent megtett annak idejében mindent, nemcsak az egyetemes egyház, de a lelkészi kar érdekében is; hogy annak eredménye még mai napig sincs, hogy a lelkészi kar anyagi helyzetének javítása félre tétetett, annak oka a Méltóságos és Főtiszteletű Református Egyetemes Konventen kívül másutt és másban keresendő. Épen ezért, mert ismerjük és teljes mértékben méltányoljuk az egyetemes református konventnek lelkészi karunk érdekében eddig is kifejtett működését; teljes reménnyel vagyunk afelől, — és hiszszük, hogy a mi reménységünkben nem is fogunk megeszalatoszni — miszerint egyetemes református konventünk nemesen nyugtalankodik továbbra is a közös bizottság által készített memorandumban lefektetett elveknek mielőbbi megvalósítása érdekében és nem fog addig pihenni, míg egyházunk halaszthatatlan érdekei és szükségletei, a lelkészi fizetésnek a kor színvonalára emelésével az 1848. évi 20. t.-c. 3. §-a alapján, teljes mérvben, közálladalomból kielégítést nem nyernek.

Méltóságos és Főtiszteletű Református Egyetemes Konvent! Az idő a maga halaszthatatlan szükségletével napjainkban egyaránt csaknem elviselhetetlenül nehezedik minden ember vállaira. A létfenntartás terhe csaknem elhordozhatatlan. Hazánkban a gazdasági viszonyok — saját kárunkra — nagyon is megváltoztak. A lelkészek használatában levő szántóföldek, melyek eddig — különösen a múltban — a lelkészi jövedelemnek a legnagyobb részét adták, ma már nem javadalom, de majdnem teherként állanak a lelkészek birtokában. A nemzetközi szocializmus eszméi a társadalom minden rétegében tért foglalnak s félünk, hogy nem fogja megkimélni lelkészi karunkat sem, mely pedig hivatva van irányt jelölni, mondhatnánk, már állásánál, értelmiségénél fogva vezérszerepet vinni a társadalomban. Azonban hogyan „fényljék“ ő mások előtt, ha a „paizsos ellenség“, az anyagi szükség, fokról-fokra alább szállítja hivatásos szerepkörében; ha anyagi szegénység miatt mindinkább kiejti kezéből a vezérlő pálcát, melyet mindenkor dicsőséggel kellene hordoznia. Az ilyen állapot még a magyar

hazának sem szolgál javára, melynek fenntartó elemét, kétség-telenül — élén hazafias magyar papságával — épen református magyar híveink képezték és képezik ma is. A magyar hazának, sok szenvedések és üldöztetések dacára is, mi, magyar reformátusok voltunk és vagyunk leghűségesebb fiai; a múltban nyelvének, mondhatnánk, csaknem egyedüli fenntartói; mindenek dacára mégis, úgy a múltban, mint a jelenben, mi vagyunk legmostohábban mellőzött gyermekei. Míg nem ritkán, saját ellenségeit folytonosan dédelgetve, a múltban pazar javakkal halmozta el „közálladalomból”. jelenben is, az államkinestár terhére, különféle címek alatt, a gazdag uradalmakkal és állami eredetű alapítványokkal és alapokkal nagyon is bővülködő római katolikus és görög katolikus egyház szükségének fedezéséhez nagy összegekkel járul hozzá; míg mi, magyar református egyház, megvetett, mostoha gyermekként, koldús fillérrel elégtettünk ki általa. S mind ez miért??! Mert mi mindig fejet hajtó, alázatos, a legcsekélyebbel is megelégedő gyermekei valánk! Hú a hazához mind halálig! Nem tekintgetve túl a haza határain, mint a már bőségben élő, más felekezetek; mert nekünk nemesak ajkunkon van, de szívünkbe is be van vésve a költő szózata: „A nagy világon e kívül nincsen számodra hely!” Nálunk nem volt szükség csengő aranyokkal és messze kiterjedő gazdag uradalmakkal ápolgatni az égő honszerelmet, mert önmagunk, szegénységünkben is, szívünk vérével tápláltuk azt. És nemes hazafiúi önfeláldozásunkért jutalmunk még mindig . . . mellőztetés, sőt nem ritkán megvettetés és gúny!!

Móltóságos és Főtiszteletű Református Egyetemes Konvent! Napjainkban hazánk területén minden hivatalnok kisebb-nagyobb mértékben fizetésjavításban részesült az államkormány részéről. Nem irigyeljük tőlük, hiszen mindnyájan megérdemelték. Azonban a szégyenérzet pírja borúl arcunkra, ha elgondoljuk, hogy a magas kormány egyedül a protestáns papságot tekintette számba sem vehetőnek, mintha csak arra számítana, hogy ezek, a hazának bármely türelmű honpolgárai, a tiszta erkölcs felszentelt hitbajnokai, a divatos betegségbe, az úgynevezett, nemzetközileg szabadalmazott „Szrtájk“-ba úgy sem esnek, mert tiltja ettől erkölcsi jogérzékük és lelkipásztori fennkölt hivatásuk. Miért is a Vallás- és Közoktatásügyi magyar királyi Miniszter Úr a közös bizottság emlékiratára 1906. év június hó 9-én 48,848. szám alatt adott válaszában a lelkészek ügyét

egészen elejti, „mivel a pénzügyi előfeltételek ez idő szerint hiányoznak.“ A protestáns papság várhat tehát tovább! Évről-évre roskadozhat a folyton reá nehezülő terhek alatt. Ha eddig el nem pusztult, ezután sem fog letűnni az élet színpadáról. Hadd tengődjék tovább is „koldús papság“ ként! Hogy ez által is több leend a „koldús szegénység“, miért bántaná ez a magas nemzeti kormány lelkiismeretét?! Az 1898. évben adott kongruával, mely csaknem alamizsna más hitfelekezet dotációjához képest, megsokszorozódott szükségünk egy kis részét sem fedezhetjük. Azóta mennyivel megnövekedtek szükségleteink! Míg jövedelmünk, az életbe léptetett szabadelvű reformok, polgári házasság, állami anyakönyvvezetés behozatalával bizony némely helyen nagyon is megcsappant. Állami adónk, özvegyárvtári, lelkészi nyugdíjintézeti, egyházi közigazgatási terheink, melyek mindenikét jövedelmünkből kell fizetnünk, azóta évenként viselendő terheinket megnégyszerezték. Sőt az 1908. év január havában életbe léptetendő országos református lelkészi nyugdíj oly terhet rak újabban vállainkra, melyet fizetés javítás nélkül el sem hordozhatunk. Ha még mindezek mellett figyelembe vesszük, hogy a református lelkész családot is alapít; annak fenntartása, gyermekeinek társadalmi állásához mért neveltetése, melyet lakhelyétől sokszor nagyon is távol levő, drágasággal küzdő nagyobb városokban kell teljesítenie: olyan teherként nehezedik reá, melynek eleget tenni, jelenben az anyagiak hiánya miatt csakis adósság szerzéssel képes. Már pedig a magyar államnak sem érdeke az, hogy a társadalomban oly fontos szerepet vivő testület, mint a református papság, adósság terhe alatt nyögjön, vagy gyermekeinek hiányos neveltetése folytán növelje a haza hasznavehetetlen proletárjainak számát.

Ütött hát a tizenkettedik óra, Méltóságos és Főtiszteletű Református Egyetemes Konvent! hogy ismételten, semmitől vissza nem riadva kérjük a magas kormánytól, hogy ha már az 1848. évi 20. t.-c. 3. §-ából eredő minden szükségünket most mindjárt nem fedezheti is, ne tarson bennünket félrendszabályokkal; az egyházi adó, közigazgatás és lelkészi nyugdíjintézet segélyezéséhez vegye hozzá még ez év folyamán a protestáns lelkészek korpótlékát is és a közös bizottság 1904. évi javaslata szerint, ha másként nem, „a lelkészi kongrua emelésének, illetve a lelkészi korpótléknak kérdését az állam, általános új rendezéssel, kedvezően oldja meg.“

Ha már egyelőre „fizetésjavítást“ az állam, „pénzügyi előfeltételei hiánya miatt“ ez idő szerint nem is adhat, legalább a korpótlék rendeztessék 1908. évre, hogy az az évvel megújuló terhek a lelkészek által könnyebben fedeztethessenek!

Kelt az abaúji református egyházmegye lelkészegyesületének Kassán, 1907. évi szeptember hó 12-én tartott gyűlésében.

OLÁH PÉTER,  
értekezleti elnök.

KOVÁCS ISTVÁN,  
értekezleti jegyző.

24. Olvastatott a *lelkészi könyvtár-bizottságnak* a tegnapi napon nyert megbízatása alapján készített véleményes javaslata a *Warga L. ker. egyháztörténelem* c. művének III. kötetére s illetőleg annak pótlékaira és függelékére nézve — a következőkben:

„Tegnapi megbízatásunkra vonatkozólag van szerencsénk véleményes javaslatunkat a *Warga--Zoványi* féle ker. egyháztörténelem III. kötetére a következőkben felterjesztenünk.

A Segesdy Ferenc által s majd az ő felszólalása nyomán az Egyetemes Konvent által is különösebben kifogásolt s „Függelék“-nek nevezett részét a szóban forgó műnek lehetőleg tüzetesen, annak a *Zoványi Jenő* sárospataki theol. tanár által pótoltt részeit pedig az idő rövidségéhez képest leginkább a szöveget világosító jegyzeteiben átnéztük, mérlegeltük s a szerződés követeléseivel is egybevetettük és mély sajnálattal győződünk meg, hogy az a tiszáninzeni egyházkerület kegyeletes célját — a *Warga Lajos* nevének tisztes emlékekkel való megörökítését — nem szolgálja szerződésszerűleg, Kálvinról pedig a *Warga Lajos* által alkotott s egész ref. egyházunk köztudatában és kegyeletében élő Kálvinképpel szemben olyan Kálvinképet rajzol, amely kiválóan alkalmas arra, hogy a genfi reformátortól, akiről eddig büszkén nevezgettük magunkat kálvinistáknak is — minden időre visszaborzadjunk, mint olyantól, akit *sem férfiuhi bátorság, sem tudásbeli eredetiség, sem nagy lélek, sem teremtő erő nem avatott reformátorrá, hanem aki csupán közvetítő, eclecticus, sekélyes lelkületű s akinek a legvadabb türelmetlenséggé fajult erkölcsi szigorú a szörnyű kegyetlenségek egész sorában nyilatkozott meg.*

Mély sajnálattal győződünk meg afelől is, hogy *Zoványi Jenő* az általa átnézésre és kipótlásra elfogadott *Warga*-féle mű iránt is ép oly kegyeletlen, mint *Kálvin* emléke iránt. Keresni látszik a legkisebb okot is, hogy abba beleköthessen, rendszerét,

tudományos értékét kifogásolja és kisebbelje, amit mindenki inkább tehetne, mint épen az, a ki a szerződés 2 dik pontja értelmében arra volt kötelezve, hogy mint a Wurga-féle mű átnézésére, kipótlására, nyomda alá rendezésére, korrekturázására és a nyomtatás ellenőrzésére vállalkozott egyén, híven örködjék, hogy az a mű, mint nyomtatvány is, tehát még e tekintetben is, tisztességes emléke legyen a boldog emlékezetű szerző nevének. (1893 őszi gyűlés jkv. 8. p.)

Mély sajnálattal győződünk meg a felől is, hogy az átdolgozó a történetíró fennen hangoztatott szabadságával szemben nem birta gyakorolni a történetíró pártatlanságát és nyugodtságát s a korlátozatlan szabadság érvényesítése mellett sok ponton adós maradt a személyes érzelmeken és indulatokon felül álló igazságszeretettel, ennek rovására Egyéni ízlése és tetszése szerint sorol fel és hagy ki élő írókat vagy méltányol egyeseket a mások rovására s leszüretlen, főképen csak egyéni ítéletekkel sért meg egyeseket s ezzel is rontja azt az összhangot, amelynek az eredeti író és az átdolgozó munkája között lenni kellene.

Mindezek nyomán egyhangú véleménye parokhiális könyvtár-bizottságunknak az, hogy a Wurga-féle mű III. kötete így, amint van, nem foglalhat helyet az országos parokhiális könyvtár-bizottság kiadványai között. A magyar kálvinista egyház szomorú meggyaláztatása volna az, ha e mű a maga mostani minőségében közegyházunk cége alatt jutna forgalomba.

A további teendőkre nézve azonban bizottságunk nem tudott egyértelmű elhatározásra jutni. A többség véleménye — elnöki döntéssel — az, hogy a Wurga-féle mű III-ik kötetéből mindazok a részek, amelyekben az átdolgozó lelke és tolla nyilatkozik és szerepel, kihagyandók és újakkal helyettesítendőek, a kisebbség véleménye pedig az, hogy a mű mostani formájában és terjedelmében meghagyatván, ahoz egy felvilágosító füzet csatolassék, amelyben a Zoványi Jenő megbojtránkoztató történeti tévedéseinek szegyenletes termékei kellő indokolás és erőteljes visszautasítás kíséretében megjelöltesse, illetőleg megbélyegeztesse és ilyen módon az országos parokhiális könyvtár-bizottság a felelősséget magáról teljesen elhárítván, azt egyenesen Zoványi Jenő terhére rójja. A többség nézetét Lévay József, Szinyei Gerzson és Radácsi György, a kisebbség véleményét Révész Kálmán és dr. Tüdős István képviselték.

Bármely vélemény elfogadása esetén, a további eljárást és költségeket illetőleg csak az országos parokhiális könyvtár-bizottság

állásfoglalása s az Egyetemes Konvent döntése után lehet határozni és pedig a költségeket illetőleg a saját egyházkerületi ügyesünk véleményének kikérése mellett.“

Miskolc, 1908. május 20.

RADÁCSI GYÖRGY

biz. előadó és jegyző.

LÉVAY JÓZSEF

h. elnök.

Egyházkerületi közgyűlés a felolvasott véleményes javaslatból megdöbbenve látja, hogy az Egyetemes Konventen, majd az országos lelkeszi könyvtár-bizottságban felhangzott aggodalmaknak a Warga L.-féle mű III. kötetére nézve elvitathatatlan komoly alapjuk van s hogy az a mű nemcsak a Warga Lajos neve tisztességének nem szolgál erősbitésére, de a pártatlan történetírás elemi kellékeit is sajnálatosan nélkülözi és öntudatosan, sőt célzatosan elhanyagolja. Megdöbbenve látja, hogy az átnézéssel és pótlással megbízott szakférfiú visszaélt az iránta táplált feltétlen bizodalommal s nemcsak volt tanárának nem kívánt tisztos-émléket állítani — amit pedig a szerződés is határozottan követel — hanem az eddig okozott anyagi károsodáson felül még erkölcsi károsodásba is kész belesodorni egyházkerületünket, mint szerződő felet és az országos lelkeszi-könyvtárnak szép reményű vállalkozását. Megdöbbenve látja, hogy romboló kéjjel tör Kálvin Jánosnak több század történetírása által igazolt érdemei ellen s minden áron le akarja őt taszítani arról a magaslatról, ahová milliók tisztelete emelte fel s oda kívánja dobni az utánczókat, a mások eszméin élösködők, a hétköznapi lelkek szürke táborába, a féktelen zsarnokok, a vérszomjas fenevadak útálatra méltó szörnyetegei közé. — És teszi és merészli mindezt egy olyan műben, amely nem az övé, amely emlékjellegű s teszi és merészli egy olyan vállalatban, amelynek a történeti igazság és tudomány szolgálata mellett a református egyházi szellem ápolása is elsőrendű feladata.

Mindezt így látván és tudván egyházkerületi közgyűlésünk, mélységes sajnálkozását fejezi ki elsőben is afelett, hogy a szerződés-kötés alkalmával, a jó reménységgel előlegezett nagy bizodalom miatt, az ellenőrzés jogát az átnézővel és pótlékolóval szemben nem biztosította s emiatt utólagosan az átnézővel és pótlékolóval a felelősségben osztoznia kell; mélységes sajnálkozását fejezi ki afelett is, hogy a szépen indult vállalat, amelynek életre keltésében éppen a tisztáninneri egyházkerület járt elől áldozatokra is kész lelkesedéssel, — mindjárt kezdetben országos megbotránkozás okává válik, ahelyett, hogy örömhír lenne minden egyházközség lelkészi lakásán. Nem tud eléggé sajnálkozni egyházkerületi közgyűlésünk afelett sem, hogy midőn a Warga-féle művet az Országos lelkészi könyvtár számára átengedte, ugyanakkor a mű további sorsának intézése felől való gondoskodás mindkét fél részéről elmaradt és ez a senkitől sem ellenőrzött munkálkodás — az egyéni ízlés és korlátolatlan szabadság férges gyümölcsévé fejlődhetett.

Így gondolkozván és így érezvén egyházkerületünk közgyűlése, a lelkészi könyvtár-bizottság véleményes javaslatát köszönettel és elismeréssel fogadja, az abban kifejezett két nézet közül a többség nézetét *egyhangúlag* magáévá teszi s a további teendőkre nézve szintén a bizottsági javaslat értelmében kíván eljárni, amire nézve az Országos lelkészi könyvtár-bizottságot e jegyzőkönyvi határozatának megküldésével tisztelettel értesíti.

25. A parókhialis könyvtár-bizottság jelentésével kapcsolatban *Nemes Lajos* indítványozza, hogy *Zoványi Jenő* sárospataki theol. tanár ellen, mint aki a Warga-féle egyháztörténet átdolgozásából kitetszőleg theologiai akadémiánk kálvinista jellegét veszélyeztetni látszik, vizsgálat rendeltessék el. Ezzel szemben *Nagy Ignác*, a.-borsodi esperes azt javasolja, hogy — bár a parókhialis könyvtár-bizottság javaslatánál szerinte



sem állapodhatunk meg, mert nem lehet közönyös az egyházkerület előtt, hogy olyan ember tanítsa a leendő kálvinista papjainkat, aki Kálvinról oly kicsinylő és visszataszító képet rajzol, mint az átdolgozó, — várja be egyházkerületünk e kérdésben az Egyetemes Konvent határozatát, amikor szilárdabb alapja lesz, hogy Zoványi Jenővel úgyis mint tanárral, úgyis mint íróval szemben eljárhasson.

Egyházkerületi közgyűlés a Nagy Ignác javaslatát egyértelemmel magáévá teszi s kimondja, hogy bevárja a felvetett kérdésre nézve az Egyetemes Konvent f. é. június 30-iki rendkívüli ülésének határozatát s ahoz képest fog a f. é. őszi egyházkerületi közgyűlésen a további lépések iránt határozni.

**26.** Egyházkerületünk közgyűlése előtt, úgy Kérészy Barna lemondó nyilatkozatában, mint másként is, több ízben és több oldalról hangzott el, úgy írásban, mint élőszóval, az az elszomorító és megdöbbenésre indító nyilatkozat, hogy sárospataki főiskolánk az utóbbi időben nagyon súlyos válságok közé jutott, amelynek orvoslásáról egyházkerületünknek a legsürgősebben gondoskodnia kellene.

Egyházkerületünk a hangoztatott bajok mibenlétének megvizsgálására és a teendők iránti javaslatnak még e gyűlésen leendő beadására az espereseket, egyházmegyei gondnokokat és tanácsbírókat kérte fel, akik tanácskozásuk eredményéről jelentést téve, a következő határozat kimondását véleményezik:

„Az egyházkerület semmiféle kivételes intézkedés megtételének a szükségét ez idő szerint nem látja; mert az iskola szellemi és erkölcsi életének a hagyományos Kálvinista és igaz magyar nemzeti irányban való vezetése és ellenőrzése az igazgató-tanács feladatát képezi s annak kötelességében áll minden ezzel ellenkező törekvés megakadályozása és megtorlása, amit az igazgató-tanács annál hatékonyabban teljesíthet, mert az egyházkerületnek teljes bizalmát bírta és bírja, melynek ez alkalommal ismételten és azzal ad kifejezést, hogy az igazgató-tanácsot mindazon intézkedéseiben, melyet a főiskola vallásos és erkölcsi magasztos feladatának betöltésére és hagyományos szellemének fenntartására szükségesnek tart és mindazon javaslataiban, melyeket a fent említett feladatok meg-

valósításának akadályai elhárítására, vagy a roszakaratú ténykedések megtorlására az egyházkerületnek kivételesen ajánlatba hoz: tekintélyének teljes súlyával és erejével támogatására lesz.“

Jelentést az egyházkerület közgyűlése tudomásul veszi s azt határozatképen kimondja.

27. A f.-borsodi egyházmegye f. évi ápr. 29., 30. napjain tartott gyűlésének 5. sz. jkvi határozatával a konventről kihangzott hírek alapján aggodalmát fejezi ki a Warga-féle ker. egyháztörténelem sorsára nézve, amelynek — mint Kálvin-gyalázó műnek — alig lehet helye a ref. egyházközségek könyvtáraiban; kéri egyszersmind, hogy jövőre a közegyház számára készítendő művek előleges átolvasás nélkül ne fogadtassanak el.

Egyházkerületi közgyűlés az Országos lelkesí konyvtár-bizottság jegyzőkönyvére adott feleletével a f.-borsodi egyházmegye beadványát is elintézettnék tekinti.

28. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. é. május 18-án tartott rendkívüli üléséből (14. sz. a.) jóváhagyás végett felterjeszti azt a határozatát, mely szerint a tápintézeti új épület építési költségeinek lebonyolítására a Magyar Földhitelintézetől — a főiskolának Sárospatak község határában fekvő birtokára leendő bekebelezés mellett — 300,000 korona törlesztéses kölcsönt vett fel, a Magyar Földhitelintézet általános feltételei mellett, 91·75 árfolyammal 50 évre, 4·7% évi járadékkal való törlesztésre. A kötelezvény aláírására, valamint a jelzálog bekebelezéséhez, a kölcsönösszeg felvételéhez, nyugtázásához stb. szükséges aláírások eszközlésére az igazgatótanács Dókus Gyula főisk. algonodnokot és Radácsi György gazd. vál. elnököt hatalmazta fel. Kéri továbbá az igazgatótanács, hogy a jóváhagyó egyházkerületi jegyzőkönyvi pont hitelesítésére, a Magyar Földhitelintézet ide vonatkozó feltétele szerint, két egyházkerületi közgyűlési tagot kiküldeni méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács felterjesztését egész terjedelmében jóváhagyja, a Magyar Földhitelintézetől 300000 korona

törlesztéses kölcsön felvételét az igazgató-tanács felterjesztésében körülírt felvételek mellett megengedi s a megkötendő szerződést egyházhatóságilag megerősíti s e jelen jegyzőkönyvi pont hitelesítésére Kun Bertalan püspököt és Meczner Béla a.-zempléni egyházmegyei gondnokot, mint főgondnok-helyettest küldi ki.

**29.** A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. é. márciusi rendes üléséből jelenti, hogy a *főgimnáziumi igazgató-tanári* tisztségre, a f. é. július 1-től számítandó 6 évre, a gimn. szék által ajánlott 3 egyén közül, egyhangúlag *Csontos József* főgim. tanárt választotta meg.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, az újonnan megválasztott igazgatót ezen állásában szívesen üdvözlí, működésére Isten áldását kéri.

**30.** Ugyanazon igazgató-tanács f. é. májusi rendkívüli üléséből jelenti, hogy a *Csontos József* igazgatóvá választásával a folyó iskolai év végével a *tápintézeti felügyelői állás* megüresedik. Ezen állás betöltése végett, ami a kormányzati rendszabályok értelmében a főt. egyházkerületi közgyűlést illeti, igazgató-tanács felhívta a köziskolai széket, hogy szokásos hármas jelölését ejtse meg. A köziskolai szék f. hó 16-án tartott ülésében *Elekes Imre*, *Szilágyi Benő* és *Maller Sándor* főgimn. rendes tanárokat ajánlotta megválasztásra. Ezt az ajánlatot az igazgató-tanács f. hó 18-án Miskolcon tartott rendkívüli ülésében tudomásul vette s a maga részéről első helyen *Szilágyi Benőt*, második helyen *Elekes Imrét*, harmadik helyen *Maller Sándort* ajánlja megválasztásra.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács felterjesztése alapján az 1908 9—1913,4. iskolai évek tartamára tápintézeti felügyelővé egyhangúlag, közfelkiáltással *Szilágyi Benő* főgimn. tanárt választja meg.

**31.** Ugyanazon ig.-tanács u. a. üléséből jelenti, hogy a Dr. Rácz Lajos akadémiai tanárrá választásával egy főgimn.

tanszék megüresedett. A gimn. szék javaslata alapján az igazgató-tanács abban állapodott meg, hogy a tanszék pályázat útján és pedig egyelőre, legalább egy évig olyan helyettes tanárral töltsék be, akinek szakcsoportja a *német-latin* és csak másodsorban olyannal, akinek a német-magyar nyelv és irodalom a szakcsoportja. Ily értelemben a helyettes tanári állásra a pályázatot ki is íratta s a jelentkezett 2 pályázó közül a gimn. szék ajánlata alapján *Weisser Róbert* okleveles tanárjelöltet alkalmazta, mint akinek éppen az első sorban kívánt német-latin szakcsoportból van jeles oklevele, katonai szolgálatát is elvégezte s két évi tanári gyakorlatot mutatott ki. Erről jóváhagyó tudomásvétel végett a főt. egyházkerületi közgyűlést értesíti.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács előterjesztését jóváhagyólag tudomásul veszi.

32. Ugyanazon igazgató tanács f. é. márciusi rendes üléséből jelenti, hogy a főiskolai *igazgató tanács jelenlegi szervezete* az új egyházi VI. t.-c. 98. §-ával teljes összhangzásban állván, azon módosítás szüksége fenn nem forog.

Tudomásul vétetik.

33. Ugyanazon igazgató tanács jelenti, hogy néhai *Varga József* szikszói lelkész végrendeletében 21 szikszói takarékpénztári, egy kassai építkezési, egy tokaj-hegyaljai, egy kassai népbanki részvényt hagyott a sárospataki főiskolának, hogy azok mint tápintézeti tőke kezeltessenek s kamatai első sorban az elhunyt rokonai gyermekeinek, másodsorban a Porzsolt-család utódainak, harmadsorban az abaúji lelkészek gyermekeinek adassanak ki. (A végrendelet teljes szövegét l. az ig. tanács 1907. május 14-iki ülésének 19. sz. jkvi pontjában.) Az igazgató tanács 1907. évi szept. 24-iki üléséből (8 sz. jkvi pont) azzal a javaslattal ajánlja a hagyomány elfogadását, hogy a főiskola a hagyaték kezeléseért 2%-ot számíthasson. A végrendeletet az igazgató-tanács a főiskolai és egyházkerületi egyesített levéltárba helyezte el. Az alapítvány az 1908/9. iskolai évre lenne megnyitható.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentése alapján a néhai Varga József alapítványát a sárospataki főiskola részére — a nemeslelkű hagyományozó emléke iránti hálás kegyeletének kifejezése mellett — elfogadja. Megengedi továbbá, hogy a főiskola a hagyaték kezelési költsége címén az évi kamatokból 2<sup>o</sup>/<sub>o</sub>-ot levonhasson, s felhatalmazza az igazgató-tanácsot, hogy az alapítványt az 1908. 9. isk. évre megnyithassa. A végrendelet elhelyezésére vonatkozó intézkedést tudomásul veszi.

34. Ugyanazon igazgató-tanács f. é. márciusi rendes üléséből (31. jkvi p) jelenti hogy *Debreczeni Bertalan* jogigazgató, szabadságidejének leteltével. hivatalát elfoglalta. Ennek következtében *Végh Bertalan*, aki a jogigazgatói teendőket Debreczeni B. szabadságideje alatt ellátta, gazdasági választmányi rendes tagságát újból elfoglalta, *Dr. Kérészy Sándor* ügyvéd ideiglenes gazd. választmányi tagsága pedig megszűnt.

Az igazgató-tanács jelentése tudomásul vétetik, s egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is szíves köszönetet mond úgy *Végh Bertalannak* a jogigazgatói teendők helyettesi ellátásáért, mint *Dr. Kérészy Sándornak* a gazd. választmányban teljesített buzgó munkásságáért.

35. Ugyazon igazgató-tanács u. a. üléséből (32. jkvi pont) megerősítés végett felterjeszti a *főiskolai háznagy fizetésének javítása* iránt a gazdasági választmány javaslatára hozott határozatát, mely szerint 1. a háznagy fizetése 1908. január 1-től kezdődőleg 200 koronával emeltetvén, évi 1400 koronában állapítatik meg; 2. fizetése, hűséges szolgálata után, a gazdasági választmány javaslatára, öt évenként évi 50 korona pótlékkal emelkedik; 3. évenként 12 köbméter tűzifát kap, beszállítva a főiskola erdejéből. A jelenlegi háznagy részére még visszamenőleg az 1907. évre drágasági pótlék címen 100 korona állapítatik meg.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács határozatát egész terjedelmében elfogadja, és megerősíti.

36. U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (33. sz. jkvi pont) megerősítés végett felterjeszti a főiskolai szolgák fizetésének rendezése iránt a gazdasági választmány javaslatára hozott határozatát, melyszerint: 1. a főiskolai szolgák alapfizetése 1908. január 1-től kezdődőleg évi 600 koronában állapítatik meg; 2. öt évi hűséges szolgálat után 1908. január 1-től alapfizetésük a gazdasági választmány ajánlatára 25—25 korona pótlékkal emelkedik; 3. tíz évi hűséges szolgálat után, netaláni munkaképtelenségük esetére, szolgálati idejükhöz mértén kegydíjat kapnak, melynek összegét a gazd. választmány javaslatára az igazgató-tanács állapítja meg. 4. Egyéb szolgálati viszonyaikat illetőleg az 1876. XIII. t.-c. határozatait az irányadók.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács határozatát egész terjedelmében jóváhagyja és megerősíti.

37. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből (35. sz. jegyzőkönyvi pont) megerősítés végett felterjeszti ama határozatát, amely szerint Szelevény-község javára a főiskola istvánházi-pusztai birtokának 1600 □-öl területű részére egy ott létesítendő iskola céljaira, haszonélvezeti jogot engedett, oly kikötéssel, hogy a haszonélvezeti jog addig tart, míg a felállított iskola a magyar nyelvű tanítás és nevelés érdekeit szolgálja. A haszonélvezetre átengedett terület a főiskola tulajdona marad s Szelevény község a tulajdonjog elismeréséül évenként egy 20 koronás aranyat fizet a főiskolai pénztárnak. A haszonélvezeti jog megszűnte esetén a község által az átengedett területen építendő felépítmények a sárospataki főiskola tulajdonába mennek át. Megengedi végül a sárospataki főiskola, hogy a szóban forgó birtokrészre ez a használati jog az itt felsorolt feltételek mellett Szelevény község javára kebeleztessék. Haraszti Tivadar istvánházi bérlő kárpótlásául az átengedett birtokrészért az igazgató-tanács az istvánházi birtok bérleti összegének az átengedett 1600 □-öl területre eső hányadát állapítja meg.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács határozatát egész terjedelmében helybenhagyja és megerősíti; felhatalmazza az igazgató-tanácsot,

hogy Szelevény-községgel a haszonélvezeti jog átengedése iránt a gazd. választmány, illetőleg a jogigazgató útján írásbeli szerződést kössön s annak alapján Szelevény-község a haszonélvezeti jogot a jelzett területre feljegyeztethesse. A megkötött szerződés a püspöki hivatalhoz lesz bemutatandó a jóváhagyási záradékkal leendő ellátás végett.

38. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből (37. sz. jegyzőkönyvi pont) jóváhagyás végett felterjeszti azt a határozatát, mellyel *Bogyay Zsigmond* sárospataki lakosnak ama kérelmét, hogy a főiskola által tőle 1904. áprilisban megvásárolt, a sárospataki 2. sz. tkvi betétben A l. 1—2. sorsz. 6321/2. és 6321/3. hr. sz. alatt foglalt erdő- és legelő-terület ára fejében — miután az illető terület nem 20,945, hanem a kataszteri mérnökök felmérése szerint 30,275 □-ölet tesz — a többlet-területért utólag még 922 kor. 50 fillér kifizetessék, teljesítette s az egyházkerület utólagos jóváhagyása reményében ezen összeget az eladónak ki is utalványozta.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács határozatát és intézkedését jóváhagyja.

39. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből (38. sz. jkvi pont) jelenti, hogy *Gecsey Péter* tarcali lelkész a főiskolai tápintézet javára 3000 koronás alapítványt tett, melynek kamataiból egy a főiskolában tanuló, az alapító nőtestvéreitől leszármazó, vagy más szegény, jó magaviseletű, „alsózempléni egyházmegyebeli“ tanuló részestüljön ellátásban. Az igazgató-tanács elismerésének és hálás köszönetének kifejezése mellett azzal a javaslattal ajánlja elfogadásra az alapítványt, hogy miután az alapítványi összeg  $\frac{3}{4}$ -e annak az összegnek, melynek kamataiból egy tápintézeti ingyenes hely fenntartható, utasíttassék az igazgató-tanács, hogy az alapítványt addig is, míg kamataival 4000 koronára nőne, vagy az alapító által kiegészítettnek, ilyennek tekintse és kezelje.

Egyházkerületi közgyűlés nagy elismeréssel és hálás köszönettel fogadja el a nemesszívü adományozó alapítványát s az ig. tanács javaslatát helybenhagyja.

40. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből (40. sz. jegyzőkönyvi pont) javasolja a főt. egyházkerületi közgyűlésnek, hogy *Tóth Lajosnak* a főiskolai pénztárral szemben fennálló 3360 kor. és *Juhász Lajosnak* 80 korona tartozásai, mint teljességgel behajthatatlanok, töröltessenek.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács javaslatát magáévá teszi s a jelzett tartozásoknak, mint behajthatatlanoknak, a főiskola számadásaiból való törlését rendeli el.

41. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből (49. sz. jegyzőkönyvi pont) felkéri egyházkerületi közgyűlést, hogy az egyházkerületi pénztári hivatalt a *Vay—Mocsáry-alap után* az 1906. évről hátrálékban levő 2686 kor. és a *Teleky—Szeremley-alap után* hátrálékos 110 korona beküldésére utasítani méltóztassék.

Egyházkerületi közgyűlés mielőtt e kérdésben határozna, felhívja az egyházkerületi pénztárnokot, hogy a hátrálékokra nézve kimerítő felvilágosítást adniszíveskedjék.

42. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből (52. sz. jegyzőkönyvi pont) jóváhagyás végett felterjeszti azt a határozatát, melyben *Bathó János* főiskolai ének- és zene-tanárnak, aki sem a gimnáziumi tanárok részére az államkormány által 1906. július 1-e óta folyósított fizetéskiegészítésben, sem az akadémiai tanárok részére az egyházkerület által megállapított drágasági pótlékban nem részesült, méltányossági szempontból az 1907. évre visszamenőleg 200 kor. drágasági pótlékot szavazott meg s törzsfizetését 1908. jan. 1-től évi 200 koronával felemelte.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács mindkét határozatát jóváhagyja és megerősíti.

43. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből (63. sz. jegyzőkönyvi pont) jelenti, hogy a *felsőborsodi ref. tanító-egylet* néhai Nagy Sándor volt sajkókazai tanító emlékére 500 korona alapítványt tett a főiskolánál, melynek évi kamatai valamely felsőborsodi tanítónak a sárospataki főiskolában jól



tanuló fia részére lesznek kiadandók. Igazgató-tanács köszönetének és elismerésének kifejezése mellett ajánlja az alapítvány elfogadását.

Egyházkerületi közgyűlés örömmel veszi tudomásul a felsőborsodi tanító-egylet kegyeletes és nemes célú tényét, maga részéről is teljes elismerését fejezi ki a tanító-egyletnek, az alapítványt köszönettel elfogadja s felhívja az igazgató-tanácsot, hogy azt az alapítólevél értelmében kezelje és kezeltesse.

44. U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (73. sz. jkv. pont) azt a javaslatot terjeszti a főt. egyházkerület elé, hogy a főgimnáziumban 3 évre felállított az a helyettes tanári szék, melyen ez idő szerint *Dávid Zoltán* helyettes tanár működik, rendes tanári tanszékké szerveztessék, miután a párhuzamos osztályoknak egyházkerületi határozattal történt rendszeresítése folytán erre a tanszékre állandóan szükség van. E javaslat elfogadása esetén ajánlja továbbá, hogy az új rendes tanszékre *Dávid Zoltán*, eddigi helyettes tanár pályázat mellőzésével rendes tanárrá választassék, ki eddigi működése alatt tanári hivatottságáról kész bizonyosságot tett s kinek sikeres tanári működése elé az igazgató-tanács is megnyugtató reménységgel tekint.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács kellően indokolt javaslatát magáévá teszi s a sárospataki főgimnáziumban az eddigi magyarlatin nyelvi helyettes tanári széket az 1908/9. iskolai évtől kezdődőleg rendes tanári székké szervezi s arra pályázat mellőzésével *Dávid Zoltán* eddigi helyettes tanárt rendes tanárrá megválasztja, utasítván a főiskolai pénztári hivaltalt, hogy *Dávid Zoltán* részére f. é. szeptember 1-től a rendes tanári fizetést tegye folyóvá.

45. U. a. igazgatói-tanács u. a. üléséből (78. sz. jkvi pont) azt a javaslatot terjeszti fel, hogy *Szivos Mihály* főiskolai ellenőr fizetése, tekintettel az ő hűséges és lelkiismeretes szolgálataira s a mind súlyosabbakká váló megélhetési viszonyokra, személyi pótlék címén, 1908. január 1-től számítva, évi 200 koronával javíttassék.

Egyházkerületi közgyűlés a maga részéről is méltányolván Szivos Mihály buzgó és pontos szolgálatait, az igazgató tanács javaslatait magáévá teszi s Szivos Mihály főiskolai ellenőr fizetését, személyi pótlék címén, 1908. január 1-től számítva, évi 200 koronával feljebb emeli.

46. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa f. é. májusi rendes üléséből (10. sz. jkvi pont) jóváhagyás végett felterjeszti *a főiskolai pénztárak forgalmi kimutatását* az 1907. évről. E szerint:

1. A közpénztár összes bevétele volt	---	---	422,404·32 K
2. A Mudrány és internátus-pénztár bevétele			40,789·88 „
3. A tápintézeti pénztár összes bevétele			52,122·86 „
		Összesen	---
			515,317·06 K
1. A közpénztár összes kiadása volt	---	---	354,883·94 K
2. A Mudrány és internátusi pénztár kiadása			54,064·97 „
3. A tápintézeti pénztár összes kiadása	---	---	75,393·19 „
		Összesen	---
			484,342·10 K
A három pénztár összes bevétele	---	---	515,317·06 K
A három pénztár összes kiadása	---	---	484,342·10 „
			-----
Különbözet mint pénztári maradék	---	---	30,974·96 K

Jelenti továbbá, hogy a főiskolai pénztári napló a pénztári főkönyvvel és a tőkék könyveivel összevág. A számtételek okmányokkal igazolva vannak. Szinyei Gerzson pénztárnoknak és Szivos Mihály ellenőrnek lelkiismeretes munkásságukért elismerését fejezi ki s javasolja, hogy Szinyei Gerzson pénztárnok a számadásokban feltüntetett tételekre nézve az 1907. évi számadások terhe alól felmentessék:

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács egész jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi, Szinyei Gerzson pénztárnoknak és Szivos Mihály ellenőrnek odaadó munkásságukért elismerését fejezi ki s Szinyei Gerzson pénztárnokot a feltüntetett számtételekre nézve az 1907. évi számadások terhe alól felmenti.

47. U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (11. sz. jkvi pont) jóváhagyás végett felterjeszti az 1907. évre előirányzott bevételek és kiadások összehasonlítását a tényleges bevételekkel és kiadásokkal, melynek eredménye a következő:

I. Az előirányzott bevételek összege	...	289,607·58 K
Az előirányzott kiadások összege	...	237,612·12 „
Különbség, mint pénztári maradvány	---	51,995·46 K
II. Előirányzaton kívüli bevétel	---	132,796·74 K
Előirányzaton kívüli kiadás	---	117,271·82 „
Különbség, mint pénztári maradvány	---	15,524·92 K
III. Az előirányzott bev. és kiad. maradványa		51,995·46 K
Az előirányzaton kívüli bevétel és kiadás maradványa	-- --- --- --- --- ---	15,524·92 „
Összes maradvány	---	67,520·38 K

Egyházkerületi közgyűlés az összehasonlító kimutatást, a bevételi és kiadási különbségeket indokoló magyarázatokkal jóváhagyólag tudomásul veszi.

48. U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (12. sz. jkvi pont) jóváhagyás végett beterjeszti a tőkék állásának kimutatását az 1907. év végén:

Összes kihelyezett tőke 1907. év végén	---	681,670·79 K
Összes ki nem helyezett tőke 1907. év végén		41,807·40 „
A ki nem helyezett tőke összehasonlítva a fedezetül szolgáló összegekkel, a különbség mint szaporulat	---	36,986·04 „

Egyházkerületi közgyűlés a tőkék állásáról beterjesztett kimutatást jóváhagyólag tudomásul veszi.

49. U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (13. sz. jkvi pont) jóváhagyás végett beterjeszti a főiskola jövedelmező vagyonának összeállítását az 1907. év végéről. E szerint:



Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett költségvetést azzal a feltétellel hagyja jóvá és erősíti meg, hogy a feltüntetett hiányt egyelőre a közpénztár fedezze, mely előleg a Mudrány birtok jövedelméből fog a közpénztárnak visszatéríteni.

53. U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből beterjeszti jelentését a múlt évi tavaszi egyh. ker. 21. sz., illetőleg az 1906. évi őszi közgyűlés 22. sz., illetőleg 1906. évi őszi közgyűlés 9. sz. jkvi határozatában foglalt arra a felhívásra, hogy adjon véleményes javaslatot az egyházkerületi pénzügyi választmánynak az Egyh. kerület által a theol. nyugdíj intézet részére kiutalt 18000 kor., a főiskolai tápintézet részére folyósított évi 2234.24 korona és a második vallástanári tanszék fenntartására megszavazott évi 300 kor. kifizetése iránt tett előterjesztésére. Igazgató-tanács e kérdésre adandó felelet megkészítésére bizottságot küldött ki, melynek munkálatát egész terjedelmében magáévá tette. Ez a munkálat a következő:

#### *Nagytiszteletű és Tekintetes Igazgató-Tanács !*

Alólirottak az Igazgató-Tanács 1907. szept. havi gyűlése jegyzőkönyvének 44-ik pontjában azzal bízván meg, hogy az Egyházkerület 1897. évi őszi Közgyűlése 22-ik, illetőleg az 1906. évi őszi Közgyűlése 9-ik pontjára nézve, melyben az egyházkerületi pénzügyi választmány jelentése foglaltatik, véleményes jelentést tegyünk: megbízásunkhoz képest a következő előterjesztést nyújtjuk be a Nagytiszteletű és Tek. Igazgató-tanácsához.

Az egyházkerületi pénzügyi választmány jelentése azzal a három rendbeli segéllyel foglalkozik, melyet az Egyházkerület 1-ször a theol. tanári nyugintézet, 2-szor a tápintézet és 3-szor a gimn. vallástanár fizetése javára megszavazott.

I. A theologiai tanári nyugintézet alapjának nevelése szempontjából az Igazgató-tanács 1906. febr. havi jegyzőkönyvének 17-ik pontjában arra kérte az Egyházkerületet, hogy tekintettel az 1896. évi őszi közgyűlés 21-ik és az 1897. évi tavaszi közgyűlés 23. számú határozatára, a theol. tanári nyugintézet részére megajánlott 2000 korona évi segélyt, mely 9 év alatt már 18000 koronára felszaporodott, utalványozni méltóztassék. Az Egyházkerület 1906. évi tavaszi Közgyűlésének 23. sz. pontjában „*készséggel teljesíti az*

*Igazgató-tanács kérését és utasítja a pénzügyi választmányt, hogy miután a tűzkárbiztosítási alap a közig. pénztárral összeolvasztatott, a hátralékos összeget a közigazgatási pénztárból tegye folyóvá, az esedékes részleteket pedig ezentúl minden évben rendszeresen küldje meg a főiskolai pénztárnak.\** Ezen határozat ellenére egyszer sem kaptuk meg az esedékes részletet, a 18000 korona is elmaradt.

Alólirottak a fenti jegyzőkönyv alapján felkérendőnek tartjuk a főt. Egyházkerületet, hogy a fennhatósága alatt hozott határozatnak érvényt szerezni kegyeskedjék. Alólirottak azt hiszik, hogy a főt. Egyházkerület tudatában lévén annak, hogy a theol. tanári nyugdíjazás ügyében önkormányzati jogai iránti féltékenységből erkölcsi kötelezettséget vállalt magára: készséggel fogja teljesíteni a Nagyt. és Tek. Igazgató-tanács kérelmét és hozzájárul a töképezés eszméjéhez, mert különben egy pár nyugdíjazási eset bekövetkezésével évről-évre tetemes összeg fizetésével lesz megterhelve. Ha a 2000 korona 1897. óta évről-évre rendeltetési helyére küldett volna, most már oly tekintélyes nyugintézeti alappal rendelkezünk, mely mellett semmi aggodalomra nem volna okunk.

II. A tápintézeti segély megszavazása 1898-ból való. Ugyanazon évi őszi közgyűlés jegyzőkönyvének 37-ik pontjában, abból az alkalomból, hogy az Igazgató-tanács a tápintézeti létszámot a költségvetés keretébe akarta szorítani, 3060 koronát ajánl az Egyházkerület a tápintézetre a Mudrány-alap megnyiltáig. Ezen összeg megszavazására az az indok vezette az Egyházkerületet, hogy a tápintézeti pénztár tulterhelése főképen a lelkészképzés érdekében történt. Az 1899-ik évi őszi közgyűlés jegyzőkönyvének 53-ik pontjában, az Igazgató-tanács abbéli jelentésére, hogy a fenti beszámításával is még mindég 2234 kor. 96 fillér hiány mutatkozik a tápintézeti pénztárnál: ezt az összeget is különös tekintettel a theologus ifjak képezése és neveltetése szükségeire és érdekeire, megszavazta az Egyházkerület, utasítván pénztárnokát, hogy azt mindaddig fizesse a hollandi tárból, míg a tápintézet kedvezőbb anyagi helyzetbe nem jut. Ezen jegyzőkönyvi pontok alapján kétrendbeli tápintézeti segély évenkénti megadását vállalta magára az egyházkerület: egy 3060 koronást és egy 2234 koronást. A 3060 koronás segélyt csak egy évben kaptuk meg (1899-ben) és dacára annak, hogy az Igazgató-tanács kérésére, az 1902-ik évi tavaszi közgyűlés 39 ik pontjában az 1902-ik évtől fogva újólág megszavazta azt az Egyházkerület, azóta egyszer sem kaptuk meg. A 2234 koronás segélyt 8 év alatt 5-ször kaptuk meg.

A fentebb idézett jegyzőkönyvek alapján joga lenne a főis-

kolának arra, hogy az elmaradt részleteket is tisztelettel kérje, de mi azt javasoljuk, hogy a 3060 koronás segélyt illetőleg a multra borítsunk fátyolt, de azt ajánljuk, hogy Igazgató-tanács kérje fel Egyházkerületet, hogy a theol. ifjak képzésére való tekintettel, legalább a 2234 koronás segélyt adja meg visszamenőleg az eddig elmaradt 3 évre s jövőben is mindaddig, míg a *Mudrány-alap pénztára a tápintézetnek jelenlegi keretében való fenntartását* nem biztosítja. Igaz ugyan, hogy a Mudrány-szőlő, amint az egyházkerületi pénzügyi választmány is említi, szép jövedelmet hoz, de ám aki költségvetésünket alaposan megvizsgálja, meggyőződhetik, hogy a Zsindely-féle ház megvétele és az új tápintézet emelése, oly tetemes összegbe került, hogy amiatt a Mudrány alapot 108500 koronás folyó-számlás kölcsönnel kellett megterhelnünk.

III. A gimn. vallástanár fizetésének pótlására szolgáló 300 koronát évről-évre, elébb vagy később megkapjuk. Tehát az vita tárgyát nem képezi többé.

Sárospatak, 1908. március 1.

RADÁCSI GYÖRGY  
ELLEND JÓZSEF

E munkálat alapján az igazgató-tanács tisztelettel felkéri a főt. egyh. ker. közgyűlést, hogy utalványozni méltóztassék: 1. azt az évi 2000 korona segélyt, melyet az 1896. évi őszi közgyűlés 21-ik s az 1897. évi tavaszi közgyűlés 23. sz. határozatával a theologiai nyugdíjintézet részére megszavazott és amely azóta 10 év alatt 20,000 koronára szaporodott. 2. azt az évi 2234·96 koronát, melyet az 1899-iki évi őszi közgyűlés 53. sz. határozatával a tápintézet részére folyósított és pedig egyfelől az elmaradt évekre, másfelől jövőre is addig, míg a Mudrány-pénztár a tápintézetnek jelenlegi keretében való fenntartását nem biztosítja.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházkerületi pénztárnok felvilágosítása után az igazgató-tanács felterjesztésének, illetőleg kérelmének azt a részét, mely a főiskolai tápintézet részére folyósított 2234·96 koronára vonatkozik s melyre nézve csupán egy évi járulék van hátralékban, teljesíti s utasítja az egyh. ker. pénztári hivatalt ezen egy évi hátraléknak a főiskola részére való elküldésére.

A theologiai tanári nyugdíjintézet részére kért évi 2000 korona s annak 10 évi hátraléka iránti kérelemre nézve azonban e.-h.-ker. közgyűlés, mielőtt érdemlegesen határozná, felhívja egyh. ker. pénztárnokot, hogy kimerítő felvilágosító jelentést adjon be a f. őszi közgyűlésünkre: vajjon megbírja-e az egyházkerületi pénztár azt a jelentékeny terhet s e jelentését oly időben közölje a sárospataki főiskolai igazgató tanács-csal, illetőleg a gazdasági választmánnyal, hogy az a jelentést még az őszi egyh. ker. közgyűlés előtt tárgyalhassa és arra megjegyzéseit, esetleg újabb javaslatait szintén előterjeszthesse.

**54.** A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa folyó év május 18-án tartott rendkívüli üléséből 8. sz. jegyzőkönyvi pont alatt mély részvétellel jelenti, hogy *Dr. Finkey József*, a sárospataki főiskola jogakadémiájának tanára, folyó hó 15-én, életének 52-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Igazgató-tanács elismerését fejezi ki az elhunytnak főiskolánk iránt tanúsított szereteteért és azért a buzgalomért, mellyel tanári és hivatalos kötelességeit 23 éven át teljesítette.

Egyházkerületi közgyűlés mély részvétellel veszi tudomásul *Dr. Finkey József* elhunytát, aki, míg szervezete bírta, nemcsak a főiskolának volt 23 éven át buzgó és kiváló tehetségű tanára, hanem egyházkerületünknek is, mint világi aljegyző, több mint egy évtizeden keresztül hűséges munkása. Midőn azért egyházkerületi közgyűlésünk az elhunyt férfiú emlékét jegyzőkönyvében megerősíti, hátramaradt családtagjaira s megszorodott szívű hozzátartozóira Isten vigasztaló és megsegítő kegyelmét kéri.

**55.** U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (9. sz. jegyzőkönyvi pont) jelenti, hogy *Dr. Finkey József* elhunytával a polgári perrendtartás s a kereskedelmi és váltójog tanszéke a sárospataki jogakadémián megürült, felhatalmazást kér azért a főt. egyházkerulettől arra nézve, hogy a tanszékre a pályá-



zatot kihirdethesse és pedig oly időben, hogy az állás a folyó évi őszi egyházkerületi közgyűlésen betölthető legyen.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács részére a kért felhatalmazást megadja.

**56.** Dr. Finkey József elhúnytával egyik *egyházkerületi világi aljegyzői állás* megüresedvén,

egyházkerületi közgyűlés ezen állás betöltésére a szavazást elrendeli s felkéri főt. püspök urat, hogy a szavazatok beadását és a szavazatok felbontását oly időre tűzze ki, hogy az esetleg szükségessé váló pótszavazás is még a folyó évi őszi közgyűlés előtt megejthető legyen.

**57.** U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (17. sz. jegyzőkönyvi pont) felhatalmazást kér arra, hogy *Karászy Benő*, tiszatasi segédlelkész részére, aki a múlt 1906—7. évben mint főiskolai szenior és teológiai segédtanár igénnyel bírt 800 korona ösztöndíjra s mely a múlt évi költségvetésbe fel is vétetett, amelyet azonban ő tavaly nem vett fel, az igazgató-tanács ezt a 800 korona ösztöndíjat a folyó évi költségvetésbe utólag beilleszthesse és kiutalhassa.

Egyházkerületi közgyűlés, méltányolni akarván *Karászy Benő*nek a főiskola iránti hű szolgálatát, kivételesen felhatalmazza az igazgató-tanácsot, hogy *Karászy Benő* részére az általa tavaly fel nem vett 800 korona ösztöndíjat a folyó évi költségvetésbe utólag beilleszthesse s annak kiutalását jóváhagyja.

**58.** U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (3. sz. jegyzőkönyvi pont) jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a *sárospataki ref. főiskola tanárainak szolgálati szabályzatát*, melyet a Tanári Kar az új Egyházi Törvények figyelembe vételével hosszú tárgyalások után készített s az igazgató-tanács is rendkívüli ülésében pontonként letárgyalt és helybenhagyott.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett szabályzatot az igazgató-tanács javaslata alapján jóváhagyja és megerősíti. A szabályzat az 1908—9. iskolai évtől kezdve lép életbe.

**59.** U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (5. sz. jegyzőkönyvi pont) jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a főgimnáziumi tanári kar által készített s az ig. tanács által elfogadott, a *főgimnáziumi igazgató hatáskörére* vonatkozó utasítást.

Egyházkerületi közgyűlés a felterjesztett utasítást az igazgató-tanács javaslata alapján jóváhagyja és megerősíti.

**60.** U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (10. sz. jegyzőkönyvi pont) azt javasolja, hogy miután Fejes István, egyházi algonokot egészségi állapota gátolja abban, hogy a folyó tanév végén a sárospataki főgimnáziumban tartandó érettségi vizsgálatokon a vizsgáló bizottsági elnökséget betölthesse, ezzel a tisztséggel a folyó tanév végén tartandó érettségi vizsgálatokra Kérészy Barna igazgató-tanácsos bízzák meg.

Egyházkerületi közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul Fejes István egyh. algonok gyenélkedését s az igazgató-tanács javaslatát elfogadja s Kérészy Barna igazgató-tanácsost felkéri és megbízza, hogy a folyó tanév végén a sárospataki főgimnáziumban tartandó érettségi vizsgálatokon a vizsgai bizottság elnöki tisztét betölteni szíveskedjék.

**61.** U. a. igazgató-tanács u. a. üléséből (12. sz. jegyzőkönyvi pont) jelenti, hogy a főgimnáziumi tanulók létszáma az 1907—8. iskolai évben összesen 447. Ezek közül 441 rendes, 2 önként ismétlő, 4 magántanuló; vallásra nézve: református 356, ág. ev. 6, róm. kath. 42, görög kath. 3, izraelita 30.

Tudomásul vétetik.

**62.** Múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 97. sz. jegyzőkönyvi határozatával a *kesznyéteni egyháznak* az alsó-

zempléni egyházmegye által pártolólág felterjesztett ama kérelmét, hogy *óraalap* címén kezelt 2599 kor. 39 fill. tőkepénzének 500 koronán felüli részét a templomépítés költségeire felhasználhassa, azon okból nem teljesítette, mert a folyamodó egyház az óraalap alapítóinak, illetőleg azok utódainak írásbeli belenyugvását az alap egy részének ily értelmű felhasználásához nem csatolta. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből, a kívánt nyilatkozat csatolása mellett, újból pártolólág terjeszti fel a kesznyéteni egyház kérvényét annál is inkább, mert az egyház presbyteriumi jegyzőkönyvvel is igazolja, hogy az „óraalap“ nem teljesen alapítványi természetű, hanem az egész egyházközség igavonó jószággal bíró tagjainak sófuvarozási jövedelméből keletkezett.

Egyházkerületi közgyűlés a bemutatott nyilatkozat és presbyteriumi jegyzőkönyv alapján a kesznyéteni egyház kérelmét teljesíti s megengedi, hogy az „óraalap“-nak 500 koronán felüli részét a templomépítés céljaira — az alsózempléni egyházmegyére teendő számadás kötelezettsége mellett — felhasználhassa. A megmaradt 500 korona pedig jövőre is mint „óraalap“ kezelendő s kamatai a tőkéhez csatolandók mindaddig, míg a rendeltetésre szükséges összeget el nem éri.

**63.** *Dr. Kovács Gábor miskolci főgimnáziumi igazgató jelenti,* hogy az iskolai élet e tanév folyamán teljesen zavartalanul, csendesén és nyugodtan folyt le. A görögpótló tanfolyam és az egészségtani előadások, amelyek ebben a tanévben lettek beállítva, teljesen beváltak és az iskola fejlődését mozdítják elő.

Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága 1907. dec. 10-én hozott határozatával II. Rákóczy Ferenc fejedelem emlékére 1000 korona alapítványt tett az intézetnél, hogy annak kamatjaiból felekezeti különbség nélkül olyan tanuló nyerjen jutalmat, aki a hazai történelemben legjelesebbnek bizonyul.

Szemere Miklós a céllövő intézet felállítására tett tizezer koronás alapítványát az iskola pénztárába befizette. A lövőház minélelőbbi felállítására vonatkozó intézkedések folyamatban vannak.

Géresi Kálmán tankerületi főigazgató február 20—22-én látogatta meg hivatalosan az intézetet s a felvett jegyzőkönyv igazolása szerint mindent rendben talált.

Jelentés örvendetes tudomásul vétetik s egyházkerületi közgyűlés Borsodvármegye törvényhatósági bizottságának és Szemere Miklós úrnak nemes célú alapítványaikért a maga részéről is hálás köszönetet mond.

64. Loysch Ödön rimaszombati egy. prot. főgimnáziumi igazgató jelenti, hogy a tanév itt is csendes, zavartalan munkában telt el. A tanári testület kebelében változás nem történt; a tanuló ifjúság előmenetele kielégítő, egészségi állapota kifogástalan, erkölcsi magaviselete ellen nagyobb kifogások nem merültek fel; valláserkölcsi és hazafias érzülete kitünő. Az állammal kötött szerződés pontjai végre vannak hajtva. Jankovics Emil ker. főigazgató március 13—16-án, Ádám Gyula torna felügyelő, miniszteri kiküldött május 11—12-én látogatták meg az intézetet s a tapasztaltak felett a legnagyobb elismerésüket nyilvánították.

A miniszterium a múlt évben 40,000 korona rendkívüli beruházási államsegélyt folyósított az iskolának, részben az építkezésből eredt tartozás törlesztésére, részben a felszerelések kiegészítésére. Az összeg rendeltetésére fordított, úgy hogy az iskola felszerelése most már teljes, sőt egyes gyűjteményei és szertárai mintaszerűeknek mondhatók.

A tanári testület az idén is nagyobb szellemi tevékenységet fejtett ki és különösen a húsvéti szünidő alatt Felsőolaszországba rendezett ifjúsági tanulmányi kirándulás céljaira több felolvasást tartott. E felolvasások jövedelme tette lehetővé, hogy a szegényebb sorsú tanulókat összesen 190 korona erejéig segíyezheték a kirándulás alkalmából.

Azután így folytatja az igazgató jelentését: „Vallástanárainknak a múlt évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés alkalmával bejelentett fizetésrendezésében fordulat állott be. Bár a személyi pótléknak első megállapításához szükséges okmányok és kimutatások betérjesztése alkalmával bejelentettük, hogy vallástanáraink nem kizárólag gimnáziumi tanárok, hanem iskolánk speciális helyzetéből kifolyólag kénytelenek voltunk e tanszéket a helybeli két prot. egyház ez időszertinti lelké-

szeivel betölteni: a kultuszminisztérium eddig élvezett fél-fizetésüket mégis teljes rendes tanári fizetéssé egészítette ki és ehhez képest személyenként 2400 kor. fizetéspótlékot utalványoztatott részökre. És bár azóta a vallástanári tanszék nem változott és a személyi pótlék első megállapítása alkalmával fennállott körülmények változatlanul fennállanak most is: a kultuszminisztérium mégis felfüggesztette Czinke István vallástanár személyi pótlékát 1907. július 1-től azzal a megokolással, hogy az mindaddig nem folyósítható „míg hivatalos beigazolást nem nyer az a körülmény, hogy Czinke István kizárólag mint rendes hittanár működik és mint a rimaszombati ref. hitközség lelkésze alkalmazva nincsen“. Ugyanakkor pedig érvényben hagyta Gyürky Pál ág. hitv. ev. vallástanárnak pótlékát, aki azt élvezi mai napig, pedig ugyancsak rendes lelkésze a helybeli ág. hitv. ev. egyházközségnek.

Főgimnáziumunk igazgató-tanácsa ez anomáliának megszüntetése céljából külön előterjesztéssel élt a kultuszminisztériumnál és amikor az hivatalos elintézését nem nyert, egyházkerületeink vezetőit kérte fel, hogy ez ügyben hivatalos lépéseket tegyenek. Mindazonáltal mai napig sem tudunk a dolgok állásáról semmit. Minthogy a vallástanári tanszék fizetésének végleges rendezése iskolánknak eminens fontosságú kérdése, mert személyváltozás esetén ettől függ az önálló 2 vallástanári tanszék beállítása, minthogy továbbá a személyi pótléknak ezen egyoldalú megállapítása és megvonása határozott sérelem Czinke István vallástanárunkkal szemben: mély tisztelettel kérem Méltóságodat és Méltóságod útján a Méltóságos és Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést, hogy a vallástanári tanszéknek a múlthoz hasonló állandó pénzbeli támogatását és Czinke István személyi pótlékának 1907. július 1-ig visszamenőleg kiutalványozását a Kultuszminisztériumnál szorgalmazni kegyeskedjék.

Végül mély fájdalommal kell megemlékezni Fábry János kir. tanácsos, iskolánk egyik nesztorának 1907. dec. 28-án váratlanul bekövetkezett haláláról. A megboldogult 47 éven át szolgálta iskolánkat tanári minőségben és azt követőleg 10 éven át vett részt ügyeinek igazgatásában, mint iskolánk igazgató-tanácsának tagja. Ott volt iskolánk alapításánál az egyesülés esztendejében, 1852-ben és megérte történetének korszakalkotó forduló pontját, az új iskolaépület felavatását 1904-ben. Bámulatos tevékenységgel munkálkodott

iskolánk fejlesztésén; szertáraink nagy részének Ő volt megalapítója és az iskola szegénysége dacára oly arányban gyarapította azokat, hogy természettudományi gyűjteményeink az ország középiskoláinak leggazdagabb gyűjteményei közé tartoznak. Sohasem szünő lelkesedéssel hevült a nevelés ügyéért, lankadatlan szorgalommal dolgozott élete fogytáig a kultúra terén. Halála érzékeny veszteség iskolánkra nézve, mely legjobb barátját és tanácsadóját, munkatársát és mintaképét gyászolja benne. Legyen emléke áldott!

Egyházkerületünk közgyűlése e jelentést tudomásul veszi s annak egyes pontjaira a következőket határozza:

1. Fábry János elhunyt tanár emlékét, mint aki a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium fejlesztése és felvirágoztatása érdekében, több mint félszázadon át, részint mint működő tanár, részint mint igazgató-tanácsos, mindenkor fáradhatlan tevékenységet és a legodaadóbb buzgalmat fejtette ki s kivált az intézet tanszereinek és gyűjteményeinek összeállításában, az ő kiváló képessége és alkotó ereje folytán, elévülhetlen érdemeket szerzett: jegyzőkönyvében örökíti meg Egyházkerületünk s nyugvó poraira az Isten áldásáért esedezik.

2. A ref. vallástanári fizetés ügyében felmerült sérelem orvoslása érdekében Egyházkerületünk a Minisztériumhoz felterjesztéssel kíván élni s ennek a szövegét a jelen gyűlésen megállapítja s felkéri a Püspök urat, hogy az ügy sürgősségére való tekintetből, ezt a felterjesztést a lehető legrövidebb idő alatt a Minisztériumhoz benyújtani sziveskedjék.

Az egyházkerület közgyűlése előtt felolvasott és elfogadott felirat a következő:

*Nagyméltóságú Miniszter Úr!*

A rimaszombati egyesült prot. gimnázium igazgató-tanácsának előterjesztéséből értesülvén, hogy Czinke István ref. vallástanár függőben tartott fizetéspótléka ügyében tett felterjesztést a Minisztériumhoz benyújtani sziveskedjék.

jesztése elvi nehézségek miatt nem nyerhet kedvező elintéztést: tisztelettel legyen szabad nekünk ez ügyben még egyszer tesztületileg szót emelnünk s a fizetéspótlékhoz való jogosultságot az alábbiakban igazolnunk.

Nagyméltóságú Miniszter Úr! Az az elvi nehézség, ameyre a fizetéspótlékot felfüggesztő végzés helyezkedik, hogy t. i. egy egyén két rendes hivatalt nem viselhet s a rimaszombati lelkészek nem lehetnek egyszersmind gimnázumi rendes vallás tanárok is; mi előttünk is fennforgott ez állás betöltésekor. Kénytelenek voltunk azonban elvi scrupulusainktól eltekinteni épen e *kivételes helyzetű s jellegű*, — az egész országban egyedül álló, — intézetünk vallástanítása érdekében s akként intézkedni, amiként intézkedtünk, mert csak így válhatott lehetővé, hogy a vallástanítást *ne csak ideiglenesen*, de véglegesen biztosíthassuk s a rendelkezésünkre álló egy tanári fizetéssel két lelkészjellegű kitűnően képesített tanerőt állandóan alkalmazhassunk s ez által felsőbb egyházi hatóságunk, — Egyetemes Konventünk, — törvényes rendelkezéseinek is — mely gimnáziumainkban csak lelkészjellegű, rendes vallástanárok alkalmazását engedi meg, — eleget tehessünk. E tekintetben segítségünkre jött az a kedvező helyzet is, hogy Rimaszombatban, különösen a ref. egyházban, két rendes lelkész és egy segédlelkész működik s így a gimnáziumi vallástanár a lelkészi teendők által köznapokon soha akadályozva nincs a tanítás pontos teljesítésében.

Ha mégis maradt fel kívánni való és tökéletesítésre váró hiányosság, az nem a tanerőkben, hanem a díjazás elégtelenségében keresendő, ami lehetetlenné tette idáig, hogy minden egyes osztály megkaphassa külön-külön a törvényben megkívánt és biztosított heti 2—2 vallásórát. A csekély díjazásért nem kívánhattunk többet vallástanárainktól heti 8 órai vallástanításnál, ami szükségképen az osztályok összevonására, a tantárgyak megrövidítésére s két évenként váltakozva való előadására vezetett. Tehát egy prot. intézetben épen a prot. vallástanítás szenvedett az anyagi erők elégtelensége miatt rövidséget.

Nagyméltóságodnak 1906. évi böles rendelkezése azonban ez elsőrangú érdekünket kegyesen méltányolta és kielégítette akkor, mikor a fizetéskiegészítési államsegélyt vallástanáraink részére is folyósította s ez által lehetővé tette, hogy teljes díjazásért teljes óraszámot adjanak s így minden osztály meg-

kapván külön-külön a kívánt heti 2—2 órát, legégetőbb szükségünkön valahára segítve legyen.

E felemelt óraszámot végzik vallástanáraink a folyó 1907—8 ik isk. évben is, annak megfelelőleg osztották be a tanítási anyagot ők is, valamint óráikat a többi tanárok is, abban a biztos reményben, hogy a helyzetet őszintén feltáró 1906. évi felterjesztések és *hiteles okmányok alapján egyszer megadott államsegély nem fog megvonatni anélkül, hogy arra bármi újabb indító ok mutatkozott volna.*

Nagyméltóságú Miniszter Ur! A fizetéskiegészítésnek e váratlan és szinte megfoghatatlan felfüggesztése a főgimnáziumot fenntartó egyik felekezet vallástanításával szemben: a vallástanítás ügyét a rimaszombati gimnáziumnál szinte tartthatatlan helyzetbe sodorta. A régi óraszám visszaállítása s ezzel az osztályok és tanrend felforgatása most már lehetetlen s a vallástanítás elsőrendű érdekünk lévén: meg sem engedhető. De lehetetlen volna az is, hogy egyik vallástanárunk a teljesen megvont államsegély mellett is ugyanannyi óraszámra köteleztessék, mint a háromszor annyi fizetést élvező másik vallástanár.

Tisztelettel esedezünk, hogy ebből a lehetetlen helyzetből, amelybe saját hibánkon kívül, a Nagyméltóságod alapintézkedése folytán jutottunk: bennünket kiszabadítani s az államsegélyt Czinke István ref. vallástanár részére is folyóvá tételni méltóztassék. A vallástanítás rendes ellátását a rimaszombati gimnáziumnál csak így lehet biztosítani.

Kérjük ezt annyival inkább, mivel a jelenlegi állapot ref. felekezetünkre határozottan sérelmes; de meg a hangoztatott elvi kifogás itt döntő tényező nem lehet, nemcsak azért, mivel a helyzet Nagyméltóságod előtt kezdettől fogva ismeretes volt s az az államnál annak idején kötött szerződésünkben is sanctionáltatott, hanem főképp azért, mivel annak megítélése, hogy összes felekezeti fórumaink helybenhagyásával alkalmazott vallástanáraink lelkészi és tanári foglalkozása mennyiben egyeztethető össze: kizárólag egyházunk autonómikus hatáskörébe tartozik. Ezt pedig Nagyméltóságod, — meg vagyunk győződve róla, — érinteni nem kívánta.

Mély tisztelettel maradtunk

Miskolcon, 1908. május 20-ikán

*a tiszáninneri ref. egyházkerület közgyűlése.*



## 65. Olvastatott miskolci felsőbb leányiskolánk felügyelő bizottságának a következő jelentése:

### *Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!*

Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy mostani jelentésünket az építkezések zárószámadásával kezdhethetjük meg. A felügyelő-bizottság folyó hó 15. ülésében meghallgatta, tételről tételre átvizsgálta és ellennyugtatóványokkal, valamint a nyugtatóványokkal egybevetette és ezen az alapon elfogadta az építési bizottság számadását; ennek eredményét van szerencsénk a következőkben betérjeszteni:

A kiadás 209,440.54 koronát tevő összegében a „Miskolczi Takarékpénztártól“ a kiadások fedezhetése céljából nyílt számlára felvett, összesen 148,000 koronának időközi kamatai: 13,500 koronával, valamint a telekvétel ára 2,200 koronával, összesen tehát 15,700 koronával szintén befoglaltatnak, mely összegek azonban, mint nem szorosan vett építkezési költségek a végösszezből leütethetők volnának. Így az építkezés, az iskolák felszerelése és berendezése együtt 193,740.54 koronába került.

Általánosságban jelenthetjük, hogy a költségvetésileg előelőírányzott összegektől csak igen csekély mértékben tértünk el az építkezés folyamán szükségesnek mutatózó pótmunkák elrendelésével. Nagyobb összegű kiadást kívánt az iskolatermek általában az intézetnek a kor követelményeihez mért szélesebb körű berendezése és felszerelése. Ez a körülmény tette szükségessé, hogy a számlák végleges lebonyolítása végett 3,510.46 korona a felsőbb leányiskola tőkéjéből használtassék fel.

A kiadások fedezésére szolgáltak a következő tételek:

1. A Miskolczi Takarékpénztártól folyó számlára felvett	148,000.— K
2. Az egyházkerület által megszavazott, azonban az esedékességig félretett államsegélyösszegek	31,537.19 „
3. Időközi kamatokból	264.96 „
4. A szükösi tárból hat évre kölcsön vett összeg, mely azonban a város által felajánlott s évenként 2000 koronával törlesztett segély által kifizettetik	11,000.— „
5. Egyesek, és testületek adományaiból és egyes bevételekből	15,137.93 „
6. A felsőbb leányiskola tőkéjéből felhasználva	3,510.46 „
Összesen	209,440.54 K

Ezek után most már kérjük a főtiszt. Egyházkerületi Közgyűlést, hogy felügyelő bizottságunknak az építkezési számadásokra vonatkozólag a felmentvényt megadni méltóztassék.

Ezzel kapcsolatban jelentjük, hogy — a pénzpiac javulására tekintettel — intézkedtünk amortizációs kölcsön mielőbbi eszközzéséről.

Egyéb folyó ügyekre előterjesztéseink a következők:

*Szombathy Kálmán* helyettes tanár tanári oklevelét megszerzvéen, annak hiteles másolatát egyéb okmányaival együtt I) alatt tisztelettel mellékeljük s egyuttal kérjük a főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést, hogy őt, mivel ennek most már semmi akadályja sincs, a természettan és matematika középiskolai jellegű tanszékre végleges minőségben rendes tanárrá megválasztani méltóztassék, ugyanazon feltételek alatt, a minökkel az 1907. évi tavaszi közgyűlés 37. sz. határozatával Péter Pál választatott meg, rendes tanársága azonban már június elsejétől számíttatván.

Örömmel jelentjük, hogy az 1907. évi tavaszi közgyűlésen rendes tanárrá választott *Péter Pál* fizetését a miniszter 1907/908. sz. rendeletében 600 koronával kiegészítette.

A *Miskolcon* ősz óta uralkodó sarlak és *difteritisz*-járvány miatt egész éven át tartottunk a veszedelemtől s mikor végre már azt hittük, hogy megszabadultunk tőle, az internátusi növendékek közt előforduló esetek miatt az alispán az intézetet hat hétre, március 11-től április 21-ig bezáratta. Hogy az így elő álló idővesztéséget lehetőleg pótoljuk, már a zárlatot követő nap, vagyis húsvét harmad napján a növendékek begyülekeztek s a tanításokat a következő napon megkezdettük.

Még az iskolai év elején több szüle aláírásával kérvény érkezett a püspöki hivatalhoz, az *egyházamos tanítás behozatala* tárgyában. Nem érezvén magunkat illetékeseknek a döntésre, csak a kérdés előkészítéséről és kellő megvilágításáról gondoskodtunk. Első sorban is kiadtuk a tanári karnak véleményes-javaslat tételére. A jelentést a tanári kar egy átlagos órarend kíséretében a felügyelő-bizottsághoz be is nyújtotta s mi azt indokainál fogva el is fogadtuk. Mind a kérvényt — II./ — mind a tanári kar véleményét — III./ döntés végett felterjesztjük. A magunk részéről is kérjük annak elfogadását. Tisztelettel felhívjuk a főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés figyelmét arra a körülményre, hogy az egyházamos tanítás kérdésében egészen más a helyzet a leányoknál, mint a fiuknál. A szellemi megterhelést eltünteti a leányiskolákban tanított sok gyakorlati tárgy és a kevesebb óraszám. A nagyvárosi utcai élet veszedelmei pedig határozottan javalják, hogy a

leánygyermeknek mentől kevesebbszer legyenek azoknak az iskolába menéssel kitéve. Erősen hisszük, hogy az egyhuzamos tanítás az előterjesztésben foglaltak miatt még növendékeink létszámára is kedvező hatása lesz, ami anyagi okokból sem lényegtelen dolog.

Az őszi egyházkerületi közgyűlés 34. sz. jegyzőkönyvi határozatának 2. pontjában a *vallástanítás dolgában véleményadásra* szólította fel a felügyelő bizottságunkat. Ebben a tárgyban azonban sajnálattal kel jelentünk, hogy, mivel a pénzügyi választmány előterjesztése szerint a felemelt államsegélyből erre a célra pénz nem maradt fel, a dolog ez idő szerint tárgytalanná vált s kénytelenek leszünk azért egyidőre még a vallástanítás régi rendszerét fenntartani.

Azt is *szomoruan jelentjük* hogy államsegély iránti kérényünket 117774/1907. sz. a. a miniszter visszautasította. Mivel azonban a miniszter elvben a kérdés elől nem zárkózik el, a fedezetről pedig költségvetésében bármikor gondoskodhatik, kérényünket az egyházkerület nevében és az egyházkerületi elnökség aláírásával újból benyújtottuk és pedig ezúttal már a konvent közvetítésével. Erre még döntés nem érkezhett. Azonban még kedvező válasz esetén is gondoskodnunk kell az ez idén előirányzott és a jövőben is előálló pénztári hiány fedezéséről. Azért elkerülhetetlen az ellátási díjaknak fejenként 100 koronával való emelése úgy, amint azt az 1907 évi őszi jelentésünkben (közölve a jegyzőkönyv 42. pontjában) alternative ajánlottuk arra az esetre, ha az államsegélyt meg nem nyerhetnők. Kérjük azért a főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést, hogy most már ezt a javaslatunkat elfogadni méltóztassék. Abban az esetben, ha az államsegélyt megnyernők, sietni fogunk előterjesztést tenni az ellátási díjak leszállítására.

Előterjesztéseink szives elfogadását kérve, maradtunk a főtiszt. Egyházkerületi Közgyűlésnek

alázatos szolgálai :

Miskolcon, 1908. május 15. üléstünkben

KUN BERTALAN

püspök,

a felügyelő bizottság elnöke

MITROVICS GYULA DR.

igazgató,

a felügyelő bizottság jegyzője.

Egyházkerületünk közgyűlése a jelentést tudomásul veszi s annak egyes pontjaira nézve a következőket határozza :

1. A felügyelő-bizottságnak az építkezési számadásokra vonatkozólag a felmentvényt megadja.

2. Szombathy Kálmán helyettes tanárt, bemutatott oklevele alapján, felsőbb leányiskolánkhoz, a természettan és matematika középiskolai jellegű tanszékére, végleges minőségben rendes tanárrá megválasztja, ugyanazon feltételek és fizetés mellett, mint a minő az 1907. évi tavaszi közgyűlésünk 37 számú jegyzőkönyvében Péter Pál, akkor megválasztott tanárra nézve elfogadott és megállapított, azzal a kijelentéssel, hogy Szombathy Kálmán rendes tanári minősége folyó 1908. évi június 1-ső napjától fog számíttatni.

3. Felügyelő-bizottságnak a délelőtti egyhúzóban való tanítás behozatalára nézve tett felterjesztését és javaslatát elfogadja s annak a folyó 1908. év szeptember hó elsején leendő életbeléptetését megengedi.

4. Egyházkerület, a súlyos gazdasági viszonyok kényszerítő hatása alatt, kimondja és elhatározza, hogy a bentlakó növendékek ellátási díja, addig, amíg az államsegély kieszközölhető nem lesz, fejenként 100 koronával emeltessék fel s ennek a jelen tanévi értesítőben való előzetes közlésével az intézet igazgatóját megbízza.

66. Egyetemes Konventünk 1907. évi októberi ülésének 51. számú jegyzőkönyvi pontjával értesíti az egyházkerületet, hogy a *korcsmáknak vasárnapi napon való csukvatar-tása tárgyában* a tiszántúli egyházkerület kérelme alapján — pártoló felterjesztést intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, egyszersmind pedig felhívja az összes egyházkerületet, hogy e tárgyban — esetleg az egyházmegyék meghallgatása mellett — szintén nyilatkozzanak és felterjesztéseiket az 1908. őszén tartandó konventi ülésre terjesszék fel.

Egyházkerületi közgyűlésünk az Egyetemes Konventnek a korcsmák vasárnapi csukvatar-tása ügyében elfoglalt álláspontját örömmel

üdvözli, mint saját korábban kifejezett óhajta-  
sának teljesedését is s az egyházmegyéket e  
tárgyban nyilatkozattételre hívja fel.

**67.** Az Egyetemes Konvent elnöksége 1907. dec. 30-diki keletű kíséző levelével megküldi a Konvent 1907. okt. ülése jegyzőkönyvének 51. (4.) pontját, amelyben a tiszántúli egyházkerület felterjesztései nyomán állást foglal a debreceni kir. ítélőtáblának 3486—906. és a magyar kir. kúriának 87—1907. sz. határozataiban rejlő sérelmes rendelkezés ellen, amelynél fogva *ref. egyházközségek és ref. egyházi intézetek céljaira szánt alapítványszerű hagyományoknak a hagyatékból való kiutalványozását mindaddig függőben tartani rendeli, ameddig a kormányhatóságilag jóváhagyott alapító oklevelek be nem mutattatnak.*

Midőn ez országos alaptörvényekbe (1790. évi XXVI. t.-c. 10. §. és 1895. évi XLIII. t.-c. 20. §.) és az ezek alapján eddig állandóan kifejlődött törvényes gyakorlatba és királyi jóváhagyással ellátott egyházi törvényeinkbe ütköző határozat ellen állást foglal, ugyanakkor „*felhívja Egyetemes Konvent az egyházkerületeket, hogy saját területükön a hasonló eseteket figyelemmel kísérve, ügyészeik s az egyházmegyék útján gondoskodjanak arról, hogy a bíróságok hasonló sérelmes határozatai ellen mindannyiszor jogorvoslattal éljenek.*“

Egyházkerületi közgyűlés tisztelettel üdvözölvén az Egyetemes Konvent állásfoglalását, felhívja az egyházmegyéket és egyházközségeket, hogy netalán hasonló sérelmes rendelkezések ellen a megfelelő intézkedések gyors eszköz-  
lését egyházi önkormányzatunk megvédése szempontjából elmulaszthatatlan kötelességüknek ismerjék.

**68.** Egyetemes Konventünk múlt évi októberi ülésének 35. sz. jegyzőkönyvi pontjával közli az egyházmegyei adóügyi küldöttségek elnökeinek névsorát, amely szerint a tiszán-  
inneri egyházkerületből Vadászy Pál, Nagy Ignác, Ragályi Béla és Révész Kálmán választottak meg. Miután pedig folyó évi áprilisi Konventünkre Vadászy Pál, Ragályi Béla és Révész Kálmán — többféle akadályoztatásuk miatt — lemondásukat

bejelentették, de különben is a nagy feladathoz a választottak létszáma elégtelennek bizonyult, a lemondottak helyére a létszám megfelelő pótlásával újabban a következők választottak meg: Fodor György a tornai, Idrányi Barna az abaúji, Janka Károly az alsózempléni, Pataky Pál az ungi, Vattay László a gömöri egyházmegyéből.

Egyházkerületi közgyűlés a Konvent eljárását megnyugvással veszi tudomásul s amennyiben az adóügy kívánatos rendezése még külön-külön mindenik egyházmegye részére egy-egy külön egyházkerületi elnök működését is szükségessé teszi: ilyenekül felkéri egyházkerületi közgyűlés az abaúji egyházmegyéből: *Szobonya István* györkei, az alsóborsodi egyházmegyéből *Sólyom Gyula* hejőcsabai, a felsőborsodi egyházmegyéből *Szentmártoni Dániel* martonyi, a gömöri egyházmegyéből *Réz László* rozsnói, a tornaiból *Szabados László* torna-körtvélyesi, az ungi egyházmegyéből *Nagy Sándor* kisdobronyi s az alsózempléniből *Bartha József* vissi s a felsözempléniből *Péter Mihály* gálszécsi lelkészeket.

**69.** Olvastatott az egyházkerületi lelkészvizsgáló-bizottság 1907. novemberi és 1908. márciusi üléseinek jegyzőkönyve, amelyek egész terjedelmökben a következők:

## LELKÉSZVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1907. november hó 2-án.

*Elnökök:* Révész Kálmán h. püspök és Meczner Béla h. főgondnok.

*Jelenvannak:* Debreczeni Bertalan, Novák Lajos, Rohoska József, Nagy Béla, Radácsi György biz. tagok, utóbbi úgysis mint jegyző.

1. Radácsi György biz. jegyző jelenti, hogy a püspök úr, egészségi okokból nem jelenhetett meg a vizsgálatokra, de amint hozzá írott levelében említi: Meczner Béla, Révész

Kálmán, Debreczeni Bertalan és Komjáthy Gábor kültagokat felkérte a megjelenésre. Midőn a megjelenteket tisztelettel üdvözlö, felkéri *Révész Kálmán* esperes urat a püspök úr helyettesítésére, *Meczner Béla* urat pedig a világi elnöki szék elfoglalására.

A felkért bizottsági tagok az elnöki széket elfoglalván, a bizottságot szívélyesen üdvözlök s a biz. jegyzőt jelentéstételre kérik.

2. Bizottsági jegyző jelenti, hogy az őszi egyházkerületi gyűlés néhány folyamodó végzett theol. ifjúnak kivételesen megengedte, hogy a püspök úr által kitűzendő időben rendkívüli lelkészi vizsgálatra állhassanak. Azok közül 5-en a kitűzött időre meg is jelentek és a szokásos zárt-helyi írásbeli dolgozatokat f. hó 1-én elkészítették és pedig

a) egyházi beszéd-vázlatot irtak Jakab IV. 17 felett,

b) hittani értekezést e tétel felett: „*Lehet-e az erkölcsiségre veszedelmes ez a tétel: kegyelemből, hit által igazulunk meg?*” A beadott dolgozatokat a szaktanárok átnézték s személyesen fognak azokról jelentést tenni. A házi dolgozataikat, egy egyházi beszédet és egy értekezést (exegetikai, illetőleg vallásfilozófiai tanulmány) már a júniusi vizsgálatra beadták valamennyien s e tekintetben a szóbeli vizsgálat felvétele előtt semmi akadály sincsen.

Biz. jegyző jelentése tudomásul vétetett.

3. A szaktanárok a zárthelyi írásbeli dolgozatokról jelentéstételre szólíttatván fel, mind az öt jelentkezett ifjú dolgozatait elfogadhatóknak állítják, noha általában alig ütök meg a mértéket.

E jelentés alapján a jelentkezett 5 ifjú szóbeli vizsgálatra becsátása kimondatott.

4. A szóbeli vizsgálat eredménye a következő:

	Ó-sz. ir. m.	Ú-sz. ir. m.	Bibl. vt.	Ker. vallt.	Ker. erkt.	Írásbeli	Ált. oszt.
Éles István	jó	jeles	jó	jó	jó	jó	jó
Háda Sándor	elégtelen	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	kielég.	3 hó múlva javít
Kovács Béla	kielég.	"	"	"	"	"	kielég.
Nagy Lajos	"	"	"	"	"	"	"
Soltész Andor	"	"	"	jó	"	"	"

mely eredmény az illetőknek hivatalosan kihirdettetvén, elnökség a vizsgálatot állott ifjakat

rendes s.-lelkészi hivatalra jogosítottaknak jelentette ki s őket komoly atyai intelmek közt bocsátotta el a nemes harc harcolására.

5. Elnökség és bizottsági tagok a bizonyítvány-könyvet s a vizsgázottak bizonyítványait is aláírván

kölesönös jókívánatok közt osztak szét  
rendes munkálkodási köreikbe.

Sárospatak, 1907. november 2.

RÉVÉSZ KÁLMÁN,  
esperes, egyházi elnök.

RADÁCSI GYÖRGY,  
egyházkerületi főjegyző  
s lelk. vizs. biz. jegyző.

### JEGYZŐKÖNYV.

A Sárospatakon, 1908. március 14 én tartott lelkészvizsgálatról.

*Jelenn vannak:* Révész Kálmán esperes és Debreczeni Bertalan világi biz. tag elnöklete alatt az összes theol. akad. tanárok.

1. Radácsi György biz. jegyző jelenti, hogy Kun Bertalan püspök úr engedélyt adott *Háda Sándornak*, aki a novemberi vizsgálaton egy tantárgyból (ó-szöv. írásmagy.) *elégtelen* érdemjegyet kapott, hogy az igazgató-tanács téli gyűlése alatt (3 hó elteltével) érdemjegyét kijavíthassa. Errol Háda Sándor értesítettvén, ő megjelent s kész a vizsgálat letetésére. Kéri jegyző, hogy az elnöki széket *Révész Kálmán* esperes és *Debreczeni Bertalan* biz. tag urak sziveskedjenek elfoglalni s jelenti folytatólag, hogy Háda Sándor a novembertől elfolyt idő alatti foglalkozását *Szabó Endre* ungi esperes úr bizonyítványával igazolta s így semmi akadály sincs a vizsgálat előtt.

Tudomásul szolgált a biz. jegyző jelentése és a nevezettek az elnöki széket elfoglalván *Háda Sándor* vizsgálatra bocsátása kimondatott.

2. Háda Sándor behivatván, az ó-szövetségi írásmagya-  
rázattól behatóan megvizsgáltatott



s a bizottság az eredményt jó osztályzatban állapította meg, ami az illető lőtt elnöki-  
leg kihirdettetett.

3. Háda Sándor mind leckekönyvét, mind 1 ső lelkészi bizonyítványát elveszítvén, kérdéssé lett, hogy miképen állitassék ki részére bizonyítvány? Ugy — a közmegállapodás szerint — hogy első bizonyítványa hivatalosan megsemmisítendő s mostani vizsgálatáról egy ideiglenes bizonyítványt kap az egyházkerületi főjegyző aláírásával és pecsétjével, amelyben segédlelkészi szolgálátra való jogosultsága feltüntetendő.

Ez határozatilag kimondatván, Háda Sándor efelől értesítettett.

4. A vizsgálat költségei is szóvá tétetvén,

kimondta a bizottság, hogy miután Háda Sándor javító vizsgálata törvényes következménye volt a november havi rendkívüli vizsgálatnak, a vizsgálat költségét az egyházkerület pénztára fedezi.

5. A lelkészi vizsgálat eredményeit tartalmazó bizonyítvány-könyv a vizsgáló bizottság tagjai által alá iratván s Révész Kálmán elnök a bizottság tagjait üdvözölvén,

a bizottsági ülés véget ért.

Sárospatak, 1908. március 15.

RÉVÉSZ KALMÁN  
esperes, egyházi elnök.

RADÁCSI GYÖRGY,  
biz. jegyző.

Egyházkerületi közgyűlés a lelkészvizsgáló-  
bizottság jegyzőkönyvi beszámolását elismerés-  
sel veszi tudomásul.

70. Az egyházkerület pénzügyi válaszmánya Miskolcon 1908. évi április hó 13-án és következő napjain tartott ülésében megvizsgálván a Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnok által vezetett 1907. évi egyházkerületi pénztári számadásokat, e tárgyban felvett jegyzőkönyvét s az alapítványi és egyéb pénztárak számadási eredményét felterjeszti és bejelenti.

A megvizsgált pénztárak állása 1907. év végével a következő:

*I. Közigazgatási pénztár.*

1. Kamatozó tőke	---	---	---	---	517,620 K	11 fill.
2. Kamathátralék	---	---	---	---	19,528 „	31 „
3. Előlegezett tűzkárbiztosítási díjak	---	---	---	---	13,312 „	43 „
4. Vay—Mocsáry-alap tartozása	---	---	---	---	2,371 „	22 „
Összesen	---	---	---	---	552,832 K	07 fill.
Túlkiadás	---	---	---	---	227 „	49 „
Marad	---	---	---	---	552,604 K	58 „
Kell lenni	---	---	---	---	555,871 „	81 „
Apadás	---	---	---	---	3,267 K	23 „

*II. Vay—Mocsáry-alapítvány. A)*

1. Kamatozó tőke	---	---	---	---	459,063 K	37 fill.
2. Kamathátralék	---	---	---	---	26,208 „	03 „
3. Pénztári maradvány	---	---	---	---	1,829 „	77 „
Összesen	---	---	---	---	487,101 K	17 fill.
Levonva a kölcsön-tartozást	---	---	---	---	2,371 „	22 „
Marad	---	---	---	---	484,729 K	95 fill.
1906. évben volt	---	---	---	---	484,425 „	59 „
Szaporodás	---	---	---	---	304 K	36 fill.

*III. Vay—Mocsáry-alapítvány. B)*

1. Kamatozó tőke	---	---	---	---	275,410 K	31 fill.
2. Kamathátralék	---	---	---	---	4,519 „	12 „
3. Pénztári maradvány	---	---	---	---	278 „	61 „
Összesen	---	---	---	---	280,208 K	04 fill.
1906. évben volt	---	---	---	---	266,572 „	36 „
Szaporodás	---	---	---	---	13,635 K	68 fill.

*IV. Teleky—Szeremley-alapítvány.*

1. Kamatozó tőke	---	---	---	---	35,284 K	— fill.
2. Kamathátralék	---	---	---	---	1,896 „	64 „

3. Pénztári maradvány	---	---	---	1,135 „ 15 „
Összesen	---	---	---	38,315 K 79 fill.
1906. évben volt	---	---	---	38,107 „ 14 „
Szaporodás	---	---	---	208 K 65 fill.

#### V. Papi özvegy-árvatár.

1. Kamatozó tőke	---	---	---	430,060 K 70 fill.
2. Kamathátrálék	---	---	---	21,626 „ 97 „
3. Pénztári maradvány	---	---	---	1,280 „ 17 „
Összesen	---	---	---	452,967 K 84 fill.
1906. év végén volt	---	---	---	449,924 „ 20 „
Szaporodás	---	---	---	3043 K 64 fill.

#### VI. Szükösi—Hollandi tár.

1. Kamatozó tőke	---	---	---	268,778 K 18 fill.
2. Kamathátrálék	---	---	---	10,722 „ 55 „
3. Pénztári maradvány	---	---	---	206 „ 81 „
Összesen	---	---	---	279,707 K 54 fill.
1906. évben volt	---	---	---	278,312 „ 86 „
Szaporodás	---	---	---	1,394 K 68 fill.

#### VII. Tolcsvai—Nagy Gedeon-alapítvány.

1. Kamatozó tőke	---	---	---	55,962 K 48 fill.
2. Kamathátrálék	---	---	---	2,720 „ 90 „
Összesen	---	---	---	58,683 K 38 fill.
Levonva túlkiadást	---	---	---	581 „ 87 „
Marad	---	---	---	58,101 K 51 fill.
1906. évben volt	---	---	---	57,175 „ 87 „
Szaporodás	---	---	---	925 K 64 fill.

#### VIII. Alamizsna-pénzek.

1. Bevétel	---	---	---	1,006 K 38 fill.
2. Kiadás	---	---	---	1,006 „ 38 „

#### IX. Missiói alap.

1. Bevétel	---	---	---	6,400 K — fill.
2. Kiadás	---	---	---	6,400 „ — „
3. Eperjesi missiói alap tőkéje	---	---	---	17,616 K 88 fill.

## X. Államsegély.

Bevétel	---	---	---	---	---	K	---	fill.
1. 1907. évre utalványoztatott	---	---	---	---	---	49,742	„	---
Kiadás	---	---	---	---	---		„	---
1. Egyházmegyéknek	---	---	---	---	---	10,300	„	---
2. Sárospataki főiskolának	---	---	---	---	---	4,000	„	---
3. Felsőbbleányiskolának	---	---	---	---	---	21,300	„	---
4. Közigazgatási pénztárnak	---	---	---	---	---	14,142	„	---
Összesen	---	---	---	---	---	49,742	K	---

Egyházkerületi közgyűlésünk a pénzügyi választmány ezen jelentését tudomásul véve, az alapítványi és egyéb pénztárak 1907. évi állását jegyzőkönyvébe igdatja.

Ezzel egyidejűleg a pénzügyi választmány javaslatához képest a Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnok által vezetett 1907. évi egyházkerületi pénztári számadást jóváhagyva, — nevezett pénztárnoknak eme számadások tekintetében a szokásos felmentvényt negadja — s vele szemben ez évben is tanúsítóit buzgó, lelkiismeretes és szakavatott működéséért elismerésének és köszönetének jegyzőkönyvileg is kifejezést ad.

71. Az új egyházi törvény .. életbeléptetésére vonatkozó egyházkerületi „*Utasítás*“ 3. §. 18. pontjaiban felhívtak az egyházmegyék, hogy intézkedjenek az I. t. c. 14. §. i) pontjában (a szavazást elmulasztó egyházközség megbüntetéséről), a 110. és 120. §-okban (az egyházközségi gondnokság vagy más egyházi megbízás, illetőleg az egyházfíság viselése alóli felmentési díjról) előírt szabályrendeleteknek; továbbá az 55. §-ban előírt eljárásnak (az egyházmegyei közgyűlésről elmaradó lelkészek, képviselők irányában) az 57. §-ban előírt tanácskozási szabályzatnak és ügyrendnek és a 151. §-ban előírt időtartamnak (az egyházmegyei ügyész működésének idejére nézve) megállapítása iránt s ez iránti intézkedéseiket az egyházkerületi közgyűlésnek jelentsék be.

A múlt őszi egyházkerületi közgyűlés 64. számú jegyzőkönyvében foglalt felterjesztéseik pótlására az egyes egyházmegyék még a következőket jelentik:

1. Az alsözempléni egyházmegye a szavazatot nem adó egyház lelkészére első ízben 2, második esetben 4, harmadikban 8 korona bírságot; a gyűlésről indokolatlanul elmaradó rendes lelkészre e-tről-csetre 5 korona bírságot; a gondnoki és pénztárnoki hivatalt elfogadni vonakodó egyháztagra 50 korona, az egyházfiságra 10—20 korona felmentési díjat állapít meg. Az egyházmegyei ügyészt 10 évre választja.

2. A felsözempléni egyházmegye szavazat elmulasztásáért 4 korona bírságot szab ki a lelkészekre, az egyházmegyei közgyűlésről indokolatlanul elmaradó lelkészek, tanácsbírók s képviselőkre 12 korona büntetést állapít meg; míg a gondnokságra megválasztott egyháztag 50 korona, az egyházi 20 korona felmentési díjat tartozik fizetni. Az egyházmegye kidolgozott és elfogadott tanácskozási és ügyrendjét tudomásvétel végett felterjeszti.

3. A felsőborsodi egyházmegye elfogadott tanácskozási szabályait és ügyrendjét szintén bemutatja.

Mindezek a bejelentések és intézkedések egyházkerületünk által jóváhagyó tudomásul vétetnek.

**72.** Mult évi tavaszi egyházkerületi közgyűlésünk 62. sz. jkvi határozatával az *iskolai ingatlanoknak* az egyházközségek nevére való telekkönyveztetése ügyében az ennek eszközlése körül felmerült nehézségek eloszlatása céljából feliratot intézett a nagymélt. Vallás- és Közokt. Minisztériumhoz, megnyugtatón kívánván a Minisztériumot afelől, hogy az egyházkerületünk által elrendelt telekkönyvi kiigazítás nem jelenti az iskolai vagyon elidegenítését vagy megrövidítését, csak azt célozza, hogy az iskolai ingatlanok a valódi tulajdonos, az egyház nevében szerepeljenek. E felirat megkészítésére s a nevezett Minisztériumnál az ügy kedvező elintézésének szorgalmazására egyházkerületi közgyűlés Bizony Ákos, egyházkerületi ügyészt kérte fel, aki is a feliratot megkészítve, a főt. püspöki hivatal útján a Minisztérium elé terjesztette.

A felirat egész terjedelmében a következő:

*Nagyreméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Úr!*

A magyar protestáns egyházaknak békekötések és országos törvények által biztosított önkormányzati joga, — mely nemcsak

a vallás szabad gyakorlatára, de iskoláik feletti önálló rendelkezési jogokra is kiterjed, — integrans részét képezi a magyar alkotmánynak és épen azért nemcsak maguknak a protestáns egyházaknak, de minden alkotmány szerető magyar hazafinak is mindenkor egyik legféltettebb kincse volt.

Nagyméltóságodnak általunk jól ismert és nagybecsült alkotmánytisztelete, minden felekezeti elfogultságtól ment, felvilágosodott gondolkozása s páratlan igazságszeretete előre is kétségtelenné teszik előttünk, hogy midőn ref. egyházunk önkormányzati jogának megsértése miatt kell orvoslást kérő szavunkat felemlenünk, Nagyméltóságodnál készséges meghallgattatásra számíthatunk.

Sérelmünk, melynek orvoslását tisztelettel kérjük, a következő:

Még 1904. évi őszi közgyűlésünkön hozott határozatunkkal utasítottuk egyházközségi elöljáróságainkat, hogy azokat az iskolai célokra szolgáló ingatlan javakat, melyek a telekkönyvi helyszínelés alkalmával tévesen „ref. iskola“, „ref. tanító“ vagy más hasonló címek alatt vétettek föl, az iskolafenntartó egyház nevére telekkönyveztessek.

A fenti határozat folytán a telekkönyvi kiigazítási eljárás egyházközségeink részéről folyamatba tétetett s az 1905 és 1906 években akadályokba nem is ütközött, a folyó évben azonban, — mint értesülve vagyunk — egy Nagyméltóságod kezdeményezése folytán kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet a helyzetet egyszerre megváltoztatta.

Egyházmegyéinknek hozzánk felterjesztett jelentéseiből azon sajnálatos körülmény jutott tudomásunkra, hogy az abaúji, felsőzempléni és gömöri ref. egyházmegyék területén székelő telekkönyvi hatóságok a telekkönyvi kiigazítást szorgalmazó kérvényeket rendszerint elutasítják, a felsőborsodi ref. egyházmegye területén fekvő kir. járásbíróóságok a kiigazítási kérvényeknek helyt adtak ugyan, de végzéseiket a kir. kincstári jogügyek igazgatósága felsőbb utasítás folytán felfolyamodásokkal támadta meg, az ungi ref. egyházmegyébe kebelezett egyházak részéről előterjesztett kiigazítási kérvényeket pedig a kir. tanfelügyelők felebezése folytán a kassai kir. ítélőtábla az I. fokú telekkönyvi hatóságok végzéseinek megváltoztatásával már el is utasította.

Annak illusztrálása céljából, hogy a bíróságok milyen téves és tarthatatlan indokból hiúsítják meg iskolafenntartó egyházaink kétségbevonhatatlan tulajdon-jogának telekkönyvi biztosítását célzó szándékunkat, ide csatoljuk a rimaszombati kir. törvényszék telek-

könyvi osztályának 2455/tk. 907. sz. és a kassai kir. ítélőtáblának 411/P. 907. sz. alatt kelt végzéseit.

A rimaszombati kir. törvényszék a „református tanító“ birtokaként telekkönyvezett fekvőségre az iskola fenntartó halogiványi ref. egyház tulajdonjogának bekebelezését azzal az indokolással tagadta meg, hogy a „kérdéses ingatlan mint meghatározott célvagyon csakis az iskola vagyis a tanítói javadalmazás céljaira fordítható és elidegeníthetetlen“, — a kassai kir. ítélőtábla végzése szerint pedig „az egyházi és iskolai főfelügyeleti hatóságok jóváhagyásával ellátott megfelelő okirat nélkül előterjesztett kérelem alapján az 1868: XXXVIII. t.-c. 14. §. c. pontja, valamint a telekkönyvi rendtartás 67. és 69. §§-ai értelmében az egyházat, illetve az iskolai alapot érdeklő telekkönyvi bejegyzés el nem rendelhető.

Nagyméltóságod előtt, azt hisszük, nem szükséges bizonyíthatnunk, hogy ref. egyházunk, — melynek Ő Felsége által szentesített törvényei szerint úgy alsó, mint felső iskolái mindenestől az egyház testéhez tartoznak, — századokon keresztül a legnagyobb odaadással és áldozatkészséggel gondoskodott híveinek nemcsak valláserkölcsei, de hazafias magyar szellemben való neveléséről s a nemzeti művelődés előbbre viteléről is; — fel sem tételezhető tehát, hogy a tulajdonjognak iskola fenntartó egyházaink javára szorgalmazott bekebeleztetésével az iskolai célra szolgáló fekvőségeket rendeltetésöktől elvonni vagy épen elidegeníteni szándékolnók, hiszen 1891-ben szentesített egyházi törvényeink 410. §-a világosan rendeli, hogy „minden anya- és leányegyházközség köteles iskolájának fenntartására alapot alkotni s azt évről-évre lehetőleg szaporítani, ezen vagyon elidegeníthetetlen és mint iskolai alap az egyház tulajdona marad“; — hasonlóképen rendelkezik a folyó évben szentesített egyházi törvények VI. t.-c. 6. §-a is.

Azt sem kell bővebben indokolnunk, hogy felekezeti iskoláink külön jogi személyt nem képeznek s a mindenkori tanítót a javadalmazásra szolgáló fekvőségeknek csupán haszonélvezete illeti, míg a tulajdonjog úgy az iskolai épületekre, mint a tanítói földekre vonatkozólag egyedül az iskolafenntartó egyházaké, melyek egyházi törvényeink értelmében tulajdonjogukat még akkor is tartoznak szerződésileg biztosítani, ha iskoláikat az államnak adják át.

Nem vonjuk kétségbe a kormány főfelügyeleti jogát, de kénytelenek vagyunk tiltakozni az 1868: XXXVIII. t.-c. 14. §-ának olyan értelmezése ellen, mely iskoláink feletti szabad rendelkezési jogunkat illusoriussá tenné.

Ám méltóztassék a kormány főfelügyeleti jogánál fogva ellen-

őrizni azt, hogy az iskolai alapok és alapítványok rendeltetésöktől el ne vonassanak, de annak elhatározására, hogy ezen alapok és alapítványok miként kezeltesse, hogy egyes ingatlanok, ha az célszerűnek mutatkozik, ne adassanak-e el s helyettök más ingatlanok ne vásároltassanak-e vagy épen, hogy a felekezeti iskoláink céljaira szolgáló fekvőségek tulajdonjoga a téves telekkönyvi bevezetés kiigazításával az iskolafenntartó egyház mint kétségtelen tulajdonos javára kebeleztessék be, önkormányzati jogunknál fogva egyedül egyházi hatóságaink lehetnek illetékesek minden kormányi jóváhagyás kikérése nélkül.

Semmi kétségünk nincs az iránt, hogy a kir. tanfelügyelők és a kir. kincstári jogügyek igazgatósága Nagyméltóságod szándékait félreértették s hogy a sérelmes birói határozatok önkormányzati jogunknak s szentesített egyházi törvényeinknek nem ismeréséből keletkeztek.

Az iránt esedezünk tehát Nagyméltóságod előtt: méltóztassék a kir. tanfelügyelőket s a kir. kincstári jogügyek igazgatóságát megfelelőleg utasítani s valódi szándékáról felvilágosítani s egyszersmind a nagyméltóságú Igazságügyi Minisztérium útján intézkedni az iránt is, hogy a kir. bíróságok alkalmas módon felvilágosítsanak arra nézve, hogy a fekvőségek tulajdonjoga az iskolafenntartó egyházközséget illeti, következésképen a téves telekkönyvi bejegyzések kiigazítását szorgalmazó kérvényeik törvényes alapon nyugszanak s kormányi jóváhagyást nem igényelnek.

Kiváló tisztelettel maradván Miskolcon, 1907. évi május hó 28-án és következő napjain tartott tavaszi közgyűlésünkben

Nagyméltóságodnak

alázatos szolgálói

a tiszáninneri ref. egyházkerület nevében

MECZNER BÉLA,  
h. főgondnok.

KUN BERTALAN s. k.,  
ev. ref. püspök.

A nagymélt. Vallás- és Közokt. Miniszter úr e feliratunkra 1907. október 14-én 76982. sz. leiratával a következő választ adta:

76982. szám.

*Méltóságos és Főtiszteletű Püspök Úr!*

A tiszáninneri ref. egyházkerület f. é. május 28-án és következő napjain Miskolcon tartott közgyűléséből 1527. szám alatt a



tisztelettel idemellékelt feliratot intézte hozzám, melyben az igazságügyminiszter úrnak a felekezeti iskolai tulajdont képező ingatlanok telekkönyvi állapotának változtatását érintő körrendeletét, — melyet hivatali elődöm kezdeményezése folytán 1901-ben 6723. sz. a. adott ki — sérelmesnek találja.

Az igazságügyminiszter úr ezen körrendeletének jogosultságát a ref. egyetemes konvent 1904. évi június 26-án hivatali elődömhöz intézett felterjesztésében nemcsak elismerte, hanem egyenesen kérte, hogy annak azon intézkedése, mely szerint:

„valamennyi telekkönyvi hatósággal felruházott kir. törvényszék és járásbírósnak meghagyatott, hogy a felekezeti iskolák alapvagyonát képező ingatlanok tekintetében minden oly esetben, mikor a felekezeti iskola alapja vagy javadalmaként telekkönyvezett ingatlan tulajdonosának személyében, vagy érintett rendeltetésének telekkönyvi kiténtetésében változás történik: a telekkönyvi hatóság a bejegyzést rendelő végzést tudomás végett az illetékes kir. tanfelügyelőnek hivatalból megküldje,“

mint szükséges intézkedés kiegészítették azzal, hogy „necsak a kir. tanfelügyelők, hanem az illető egyházmegye esperese és az egyházkerületet püspöke is értesítették.“

A konvent ezen óhajtságát azzal indokolta, hogy „az által ellen lesz őrizve s meg lesz akadályozva az, hogy egyik-másik telekkönyvi hatóság, az illetékes egyházmegyei vagy egyházkerületi bejegyző határozat nélkül, csupán az illető egyházközség által kiállított átruházási okmány alapján az egyházi főhatóságok tudta nélkül a felekezeti iskola javadalmaként telekkönyvezett ingatlan vagyon tekintetében esetleg soha helyre nem hozható változás foganatosítását rendelje el“.

Mivel pedig az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 14. §-a, melyre a konvent is utal — a szóban forgó iskola-vagyon felügyelete tekintetéből a kötelességet, tehát a felelősséget is — első sorban az egyházi hatóságokkal szemben állapítja meg, akkori hivatali elődöm a konvent ezen óhaját méltánylandónak találta s a ref. egyház konventjének egyenes felkérésére a megfelelő intézkedés foganatosítására az igazságügyi miniszter urat már fel is kérte.

Ennek következtében bocsátotta ki aztán az igazságügyminiszter 44326/906. sz. körrendeletét, melyet különben a 109891/906. sz. köriratomban Méltóságoddal szerencsém volt közölni.

Amint tehát az elmondottakból látni méltóztatik — sem a vezetésem alatt álló minisztérium kezdeményezése nem célozta, sem az igazságügyi miniszter úr intézkedése maga után nem vonta

akár a ref. egyház, akár valamely más felekezet autonóm jogainak a megsértését s ami történt — az történt a ref. egyetemes konvent helyeslése mellett — sőt kértére, azon okból, hogy a felekezeti iskola-vagyon „biztos elhelyezése és rendeltetése céljára fordításának“ ellenőrzése — mi úgy az egyházi főhatóságnak, mint a kormánynak törvény által megszabott szoros kötelessége, teljesíthető legyen.

Az ugyanis kétségen felül áll, hogy a ref. egyház iskola-vagyonának telekkönyvi állapotában történő változáshoz kormányhatósági jóváhagyás nem szükséges: mert a ref. egyetemes egyház önkormányzatánál fogva egyedül jogosult és illetékes arra, hogy felekezeti iskolái céljaira szolgáló fekvőségeinek tulajdonjogát, a téves telekkönyvi bevezetés kiigazításául, az iskolafentartó egyház, mint kétségtelen tulajdonos javára bekebeleztesse, valamint kétségen felül áll az is, hogy a ref. egyház önkormányzatánál fogva egyedül jogosult és illetékes iskolai alapjainak és alapítványainak mikénti kezelésére: s ha az iskola érdekében állónak tartja, egyes ingatlanokat eladhat, helyette másokat vásárolhat. Mivel ezen jogai az egyháznak kétségen felül állanak, azért távol áll tőlem az 1868: XXXVIII. t.-c. 14. §-ának oly értelmezése, mely a ref. egyháznak iskolái feletti szabad rendelkezési jogát illusoriussá tenné; hanem ezen törvény világos rendelkezése szerint kötelességem a főfelügyeleti jognál fogva ellenőrizni azt, hogy az iskolai alapok és alapítványok biztos elhelyezést nyerjenek, rendeltetésüktől el ne vonassanak és rendeltetésük céljára, iskolai célokra fordítottassanak. — A főfelügyeleti jogból s a fentebbi törvényből kifolyólag a kormány előtt tehát közömbös nem lehet a ref. egyház iskolai vagyonának telekkönyvi változása; mert ennek tetszés szerinti megváltoztatása — miként a ref. konvent idézett kijelentésében rámutat, soha helyre nem hozható állapotokat teremthetne s ebből kifolyólag a kormány törvényes ellenőrzését illusoriussá tenné.

Az 1891-ben szentesített E. T. 410. §-a, valamint a f. évben szentesített E. T. VI. t.-c. szoros kötelességévé teszi az egyház-községeknek az iskolai vagyonok feletti gondoskodást. Az egyházi főhatóságoknak törvényből folyó feladatát képezi az iskolai vagyonok feletti felügyelet, ebből kifolyólag az, hogy a telekkönyvi változást szenvedett ingatlanok továbbra is iskolai célokra leendő használása a telekkönyvi változást követőleg feltétlenül biztosítsák. A kormánynak pedig törvényszabta kötelessége ellenőrizni, hogy az egyházi főhatóság ezen feladatát teljesíti-e? Ebből kifolyólag tisztelettel arra kérem Méltóságodat, hogy minden esetben,

mikor iskolai ingatlanok tulajdonjoga az iskola vagy tanító nevére az egyházra iratik át, Méltóságodat terhelő törvényes felelősség folytán az átírás alkalmával gondoskodni méltóztassék arról, hogy azon ingatlanok vagy azon ingatlan megfelelő értékű másik ingatlanok iskolai célra leendő használata okvetlen biztosítottassék és ennek megtörténte velem közöltessék, hogy ilykép az 1868: XXXVIII. t.-c. 14. §-ának Méltóságod és én is eleget tehessek.

A bemutatott bírói végzéseket illetőleg — melyek minden kétségen felül a törvény kiterjesztő értelmezéséből eredtek — leg-helyesebbnek vélem, ha az illetékes egyházkerület, így annak képviselőjében Méltóságod, közvetlenül az igazságügyminiszter úrhoz fordulna, esetleg most közölt kijelentésemre utalással, az ügy újrafelvételének elrendelése végett.

Megjegyzem végül, hogy a kir. kincstári jogügyek igazgatóságát a bírói végzések megfélebbezésére nem utasítottam; — s a kir. tanfelügyelő urakat jelen leíratommal megegyező eljárásra utasítani fogom.

Fogadja Méltóságod őszinte tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1907. október hó 14-én.

APPONYI s. k.

Olvastatik e tárgyban a nagymélt. Egyetemes Konvent 1908. évi 31. sz. átirata, mellyel megküldi a vallás- és közokt. Minisztérium 1907. április 15-iki 109891. sz. rendeletét, mely szerint a m. kir. igazságügyminiszter 1906. évi 448326. sz. körrendeletével elrendelte, hogy „minden oly esetben, amikor a felekezeti iskola-alap vagy javadalmaként telekkönyvezett ingatlan tulajdonosának személyében vagy érintett rendeltetésnek telekkönyvi kitüntetésében változás történik: a telekkönyvi hatóságok a telekkönyvi bejegyzést rendelő végzést tudomás végett ne csak az illetékes kir. tanfelügyelőnek, hanem egyúttal az illetékes egyházi főhatóságnak is (érsekség, püspökség stb.) hivatalból küldjék meg.”

Olvastatik továbbá a vallás- és közokt. Minisztérium 1907. évi november 25-én kelt 130,691. sz. körirata, melyben az 1903. évi 17,364. sz. a. a tanfelügyelőkhöz intézett körrendeletét hatályon kívül helyezi s az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 14. §-ában biztosított állami főfelügyeleti jog gyakorlására nézve a következő új eljárást állapítja meg:

*A m. kir. vallás és közoktatásügyi Minisztertől.*

130691. szám.

Hivatali elődömnök 1903. évi 17364. sz. körendeletét, mellyel arra köteleztetett a Tanfelügyelő úr, hogy amidőn az igazságügyminiszter úr megfelelő intézkedése következtében valamely bíróságnak, mint telekkönyvi hatóságnak végzéséből felekezeti iskolai ingatlan telekkönyvi állapotában történő változásról értesül, a végzést a kellő jogorvoslási lépések megtétele végett a tisztí főügyészhez tegye át, ezennel hatályon kívül helyezem s utasítom a Tanfelügyelő urat, hogy adott esetben szorosán a következőkhöz tartsa magát: Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 14. §-ának világos rendelkezése szerint a kormánynak — a főfelügyeleti jogból kifolyólag — azt kötelessége ellenőrizni, hogy az iskolai alapok és alapítványok biztos elhelyezést nyerjenek, rendeltetésüktől el ne vonassanak és rendeltetésük céljára, iskolai célra fordíttassanak. Viszont a hivatkozott törvényszakaszy egyenesen az egyházi főhatóságoknak teszi feladatává, az iskolai vagyonok oly irányú felügyeletét: hogy vajjon azok rendeltetési céljukra fordíttatnak-e?

Kétségen felül áll tehát, hogy az egyházi főhatóságnak képezi törvényből folyó feladatát a felől gondoskodni, hogy a telekkönyvi változást szenvedett ingatlanoknak továbbra is iskolai célokra leendő használata a telekkönyvi változást követőleg feltétlenül biztosíttassék s a kormánynak törvényszabta kötelessége ellenőrizni azt, hogy az egyházi főhatóság ezen feladatát teljesíti-e?

Ebből folyólag utasítom a Tanfelügyelő urat, hogy a midőn a bíróságnak mint telekkönyvi hatóságnak végzéséből arról értesül, hogy valamely felekezeti iskolai ingatlan telekkönyvi állapotában változás történt: kérje fel az illetékes egyházi főhatóságot, hogy haladéktalanul gondoskodni sziveskedjék arról, hogy azon ingatlanok, vagy az ingatlanból befolyt vételárnak, vagy azzal felérő értékű más ingatlanok iskolai célra leendő használata okvetlenül biztosíttassék s ennek megtörténte a Tanfelügyelő urral közöltessek.

Amennyiben pedig a Tanfelügyelő ur ily irányu felkérésére 60 nap alatt teljesen megnyugtató értesítést nem nyer, hozzám jelentést tenni tartozik.

Budapest, 1907. november hó 25-én.

APPONYI s. k.

Ugyane tárgyra vonatkozólag olvastatik az ungi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlésének határozata, melyben jelenti, hogy a telekkönyvi kiigazításokat a II. és III. fokú bíróságok megtagadják, kéri azért az egyházkerületet, hogy az 1904. évi őszi közgyűlés 20. sz. határozatának foganatosíthatásáról gondoskodjék.

Olvastatik végül a gömöri egyházmegye f. évi tavaszi közgyűlésének 12. sz. jegyzőkönyvi határozata, melyben hivatkozva arra, hogy a kassai kir. ítélőtábla, mint másodfokú bíróság, 17 esetben elutasította az iskolai ingatlanoknak az egyház nevére leendő telekkönyveztetését azzal az indoklással, hogy „az 1868 : XXXVIII. t.-c. 14 §-a értelmében a hitfelekezeti iskolák az állam felügyelete alatt állanak és ez a felügyelet az idézett §. c) pontja értelmében az iskolai vagyon, valamint az azzal egy tekintet alá eső tanítói javadalmazás rendeltetésszerű hovafordítására is kiterjed, amiből következik, hogy az iskolai vagyon elidegenítésére vonatkozó okiratok az államkormány jóváhagyása nélkül a telekkönyvi rendtartás 69 §-ához képest nyilvánkönyvi bejegyzés alapjául nem szolgálhatnak, — a kérelem mellett bemutatott okirat pedig az állam részéről jóváhagyással ellátva nincs“, — a gömöri egyházmegye ezt, mint sérelmet terjeszti fel s különösen abban, hogy a felső bíróságok, a kir. tanfelügyelők elkésetten beadott felebbezései folytán, a törvénykezési gyakorlat ellenére, rendes peres eljárás nélkül változtatták meg, illetőleg az érdemben már ezelőtt 10 évvel is meghozott és végrehajtott elsőfokú jogerős bírósági határozatok érvényen kívül helyezésével az egyházakat kérelmükkel elutasítják, — az állami főfelügyeleti jog helytelen magyarázatát s az államkormány túlterjeszkedését látja, felhívja azért az egyházkerületi közgyűlést, intézzen feliratot az Egyetemes Konventhez, azzal a kérelemmel, hogy törvényes hatáskörében a szükséges intézkedéseket tegye meg, esetleg rendkívüli zsinat összehívása által is, avégből, hogy szentesített egyházi törvényeink érvénye s azon alapuló egyházi önkormányzati jogaink sértetlen gyakorlata biztosíttassék s a bírósági határozatok által okozott sérelmeink teljes orvoslást nyerjenek. A gömöri egyházmegye e határozatát hozzájárulás végett az összes ref. egyházmegyékkel közölte. E közlés folytán a felsőzempléni egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből jelenti, hogy a gömöri felterjesztéshez csatlakozik.

Egyházkerületi Közgyűlés mindenekelőtt köszönetét nyilvánítja az egyházkerületi ügyész úrnak a Nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumhoz intézett felirat megkészítéseért és annak elintézése körül kifejtett fáradozásáért. Megnyugvással veszi továbbá tudomásul, hogy a Nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr 1907. évi október 14-iki leiratában kifejezetten elismeri, hogy *„a ref. egyház iskola-vagyonának telekkönyvi állapotában történő változáshoz kormányhatósági jóváhagyás nem szükséges, mert a ref. egyház önkormányzati jogánál fogva egyedül jogosult és illetékes arra, hogy felekezeti iskolái céljaira szolgáló fekvőségeinek tulajdonjogát, a téves telekkönyvi bevezetés kiigazításául, az iskolafentartó egyház, mint kétségtelen tulajdonos javára bekebeleztesse“*. Megnyugvással értesül, hogy a Miniszter úr a kir. tanfelügyelőkhez intézett 1903. évi 17,364 sz. körrendeletét hatályon kívül helyezte s így a kir. tanfelügyelők részéről többé a telekkönyvi kiigazítás miatt zaklatás nem várható.

Ami a miniszter úrnak az állami felügyeleti jog gyakorlására vonatkozó azt az újabb határozatát, illetőleg rendeletét illeti, mely szerint annak *ellenőrzése* végett, vajjon az egyházi főhatóságok gondoskodnak-e afelől, hogy a telekkönyvi változást szenvedett ingatlanok továbbra is iskolai célokra fordíthatnak-e, — a kir. tanfelügyelőket arra utasította, hogy ily telekkönyvi változások esetén kérjék fel az illetékes egyházi főhatóságot, hogy haladéktalanul gondoskodjanak arról, hogy az ily ingatlanok vagy vételárának iskolai célra leendő használata biztosítható s ennek megtörténte a kir. tanfelügyelővel közöltessék, — egyházkerületi közgyűlésünk hajlandó azt teljesíteni, evégből utasítja az egyházakat, hogy minden oly esetben, midőn az iskola nevében álló ingatlan az egyház nevére íratik át, az egyház vagyoni kimutatásában feljegyzendő, hogy az illető ingatlan, illetőleg annak ára jövőre is *iskolai célokra* fordítandó.

Másfelől sajnálattal és megdöbbenéssel értesül egyházkerületi közgyűlésünk az ungi s főleg a gömöri egyházmegye felterjesztéséből, hogy a felsőbb bíróságok, bizonyára egyházi autonómiánk iránti tájékozatlanságból, az állami főfelügyeleti jog túlzott értelmezéséből s miként a nagymélt. Vallás- és Közokt. Miniszter úr is enyhén kifejti: *kiterjesztő* törvénymagyarozattal, egyházi törvényeinkkel ellenkező s állami törvényekben biztosított autonómiánkat érzékenyen sértő határozatokat hoztak és hoznak ez ügyben. Egyházkerületi közgyűlésünk azért a bíróságok eme téves és sérelmes eljárásának orvoslása és jövőre való meggátlása végett, hivatkozással a Vallás- és Közokt. Miniszter úr 1907. évi okt. 14-iki leiratának utolsó bekezdésére is, feliratot intéz a nagymélt. m. kir. igazságügyminiszter úrhoz, hogy — a bírói függetlenség érintése nélkül — körrendeletben közölje a hazai összes bíróságokkal a Vallás- és Közokt. Miniszter úrnak most hivatkozott, valamint az 1907. nov. 25-iki rendeletét, illetőleg leiratát, amelyekből a bíróságok biztos tájékozódást szerezhetnek az állami főfelügyeleti jognak az iskolai ingatlanok iskolai célra felhasználása tekintetében követendő módozatairól. E felirat megkészítésére s a főt. püspöki hivatal útján leendő felterjesztésére egyházkerületi közgyűlés, az összes iratok áttétele mellett, újból felkéri az egyházkerületi ügyész urat, ezuttal is kérvén, hogy a felirat kedvező elintézése iránt befolyását érvényesíteni méltóztassék.

A gömöri, ungi és felső-zempléni egyházmegyék felterjesztéseire egyházkerületi közgyűlés azt határozza, hogy miután a vallás- és közokt. Miniszter úr két új leirata folytán a telekkönyvi kiigazítások tekintetében az eddig felforgott nehézségek meg fognak szűnni, a további lépések e tárgyban feleslegessé váltak. Utasítja azért egyházkerületi közgyűlés az összes egyházakat, hogy ahol még az 1904. évi őszi

közgyűlés 20. sz. határozatával elrendelt telekkönyvi kiigazítások nem történtek meg, vagy az az iránti eljárás abbahagyatott, ott a kiigazítások iránti eljárás megindítandó, illetőleg folytatandó. E kiigazítási kérvényekhez, melyeknél átíratási illeték fizetésének nincs helye, minden esetben csatolandó a vallás és közokt. miniszterium 1907. évi okt. 14-iki 76982. sz. (fent egész terjedelmében közölt) leírata.

Ahol pedig a telekkönyvi kiigazítási kérelmet akár az alsó, akár a felső bíróságok elutasították, vagy ahol az egyház nevééről az iskola nevére való visszairatás rendeltetett is el, a kiigazítási kérvény ott is a fentebb említett módon, szabályszerűen felszerelve újra beadandó, miután telekkönyvi ügyben, mint perenkívüli ügyben jogerős ítéletről nem lévén szó, az elutasított kérelem is bármikor újból előterjeszthető.

Ez a jegyzőkönyvi pont mihez tartás és alkalmazkodás végett a teljes jegyzőkönyv közrebocsátása előtt, jegyzőkönyvi kivonat alakjában, kinyomtatva megküldendő az összes egyháznak.

**73.** Ugyanazon „*Utasítás*“ 4 §-ának 10 pontjában felhívtak az Egyházmegyék, hogy tegyenek jelentést arról, hogy egyik-másik egyházukba van-e külön *egyházfentartó alap* s ha igen: mennyi az?

Múlt őszi egyházkerületi közgyűlésünk 67 számú jegyzőkönyve szerint erre a kérdésre eddig csak az abauji egyházmegye terjesztett fel részletes jelentést. Most pedig az alsóborsodi és felsőborsodi egyházmegyék azt jelentik, hogy egyházaikban külön egyházfentartási alapok nincsenek. A felsőzempléni egyházmegye azt jelenti, hogy ott három egyházban van (Gercselyen 2000, Gálszécsen 500 és Lasztócon 630 kor.) összesen mintegy 3130 kor. Az ungi egyházmegye a Horváth Mária és Simon hagyományára mutat rá, de azt nem pusztán egyházfentartási alapnak, hanem az egyházak keretében kegyes és kegyeleti célokat szolgáló vagyonnak kívánja tekinteni. Míg az alsőzempléni egyházmegye arról tesz jelentést, hogy



az egyházfeltartási alapok összeírása iránt a szükséges lépéseket már megtette, de a bekívánt adatok még nem érkeztek be hozzá.

Egyházkerület e jelentéseket tudomásul veszi s arra hívja fel az egyházmegyék figyelmét, hogy az egyházak „*Vagyon- leltári íveinek*“ kitöltésénél, a szükséges ellenőrzés szempontjából is, az egyházfentartási alapokra különösebb gondot fordítsanak s azokat mindenütt felállítani és gyarapítani igyekezzenek.

74. Az alsóborsodi egyházmegye múlt őszi egyházkerületi közgyűlésünk 68 számú jegyzőkönyvében azzal bízott meg, hogy az *egyházmegyei számvevőszékek szervezete és ügyviteléről* szabályrendelet-tervezetet készítsen s azt a mostani közgyűlésünk elé terjessze fel.

Az alsóborsodi egyházmegye e megbízatásnak eleget tett és az alábbi javaslatot adta be egyházkerületünkre :

*Szabályrendelet a tervezett egyházmegyei számvevőszékek szervezéséről és ügyviteléről.*

1 §. Minden egyházmegyében számvevőszék szervezendő, melynek első rendű kötelessége az E. T. III. cikk 23 §-a értelmében az egyházközségek számadásait, — a számadás helyességét igazoló okmányokat megvizsgálni s az egyházmegyei közgyűléshez helybenhagyás iránt előterjesztést s így a számadó gondnok felmentése vagy elmarasztalása kérdésében javaslatot tenni.

Másodsorban kötelessége az egyházmegyei pénztárnok kezelése alatt álló pénztárakat s azoknak számadásait évenként megvizsgálni s a pénztárnoknak a felelősség alóli felmentése vagy elmarasztalása iránt az egyházmegyei közgyűléshez javaslatot tenni.

2 §. A számvevőszék az egyházmegyei elnökségen, pénztárnokon és ügyészen kívül, kik hivatalból tagjai a számvevőszéknek legalább 4, legfellebb 10 tagból áll, kiket az egyházmegyei közgyűlés szótöbbséggel felerészben a lelkészek, felerészben a világiak közül 6 évre választ.

3 §. Az elnökség a számvevőszék tagjait lehetőleg az egyházmegyei közgyűlés tartama alatt, vagy utána 15 nap alatt alakuló gyűlésre hívja össze, amelyen az egyházközségek számadásainak

és költségvetéseinek megvizsgálására előadók választatnak, az előadók lévén egyszersmind a számvevőszéki ülések jegyzői is.

4 §. A számvevőszék legalább kétszer ülészik évenként, még pedig egyszer az egyházközségek számadásainak, másodsor az egyházmegyei pénztárak megvizsgálása végett. — Mindkét ülésnek a tavaszi egyházmegyei közgyűlést megelőzőleg kell történnie, hogy úgy az egyházközségek, mint az egyházmegyei pénztárnok számadására nézve beterjesztett javaslatok a tavaszi egyházmegyei közgyűlésen tárgyalhatók — és a végleges határozatok meghozhatók legyenek.

5 §. Az esperes az E. T. III. cikk 23 §-a értelmében az egyházközségeknek a presbiterium által megvizsgált számadásait a megfelelő okmányokkal együtt legkésőbb február 15-én az előadókhöz teszi át, — egy-egy előadónak legfőllebb 20 egyházközség számadásait osztván ki.

6 §. Az előadónak kötelességök a hozzájuk áttett számadásokat tüzetesen megvizsgálni, a tételeket az okmányokkal, a megerősített költségvetés tételeivel összehasonlítani s a megvizsgált számadásra vonatkozólag saját felelősségöknek teljes érvényesülése mellett a számvevőszéknek, az egyházmegye tavaszi közgyűlése előtt tartandó ülésére, javaslatot tenni, hogy a számvevőszék annak alapján kérhesse az egyházmegyei közgyűléstől a számadó gondnokot érdeklő határozatot.

7 §. Az előadónak kötelességök az esperes által részükre kiosztott egyházközségi költségvetéseket tüzetesen megvizsgálni; azokra nézve az esperesnek javaslatot tenni, hogy annak alapján az esperes a megerősítést eszközölhesse, vagy pedig azt megtagadhassa.

8 §. Jogában áll az előadónak a hozzájuk utalt számadásokat és költségvetéseket, illetőleg — az érdekelt egyházközségek előljáróitól felvilágosítást — vagy a szükséges okmányokat kérni, melyeket az egyházközségek előljárói meg nem tagadhatnak. Ha az előadók ily nemű kéréseit az illető előljárók zaklatásnak minősítenék, — a kérés jogos, vagy jogtalan voltára nézve — az esperes dönt.

9 §. A számvevőszéknek, bár első sorban az előadói javaslatok szolgálnak véleménye alapjául, mindenkor jogában s szabadságában áll, az egyházközségi számadásokra nézve, teljesen szabad és független határozatot hozni, mely minden esetben viszonylagos többséggel hozandó; viszont azonban az előadónak is joguk van véleményüket külön jegyzőkönyvbe vezetetni, hogy a számvevő-

széknek az előadói javaslatokkal szemben hozott határozatai mellett meglegyen a nyoma az előadói véleménynek is, amennyiben egyértelmű határozatnál a felelősség első sorban az előadókat terheli; eltérő vagy ellentétes határozat hozatalánál — ez a felelősség megszűnik, illetve elesik.

10 §. Az előadói javaslatok mindenkor úgy szerkesztendők, hogy azoknak alapján, úgy a költségvetések, mint a számadások megerősíthetők legyenek, vagy pedig feltüntetendők azok a feltételek, vagy módosítások, melyek folytán azok a megerősítésre és jóváhagyásra igényt tarthatnak.

11 §. Ugy az egyházközségi költségvetések, mint a számadások az egyházmegye minden községében egyenlő rendszer szerint állítandók össze, hogy az egyenlőség érvényesülhessen. — Egyházkerület megfelelő nyomtatványok előállításáról gondoskodik.

12 §. Az egyházmegyei pénztárak megvizsgálását előadói javaslat nélkül eszközli a számvevőszék — és a saját közvetlen észlelete alapján teszi meg felterjesztését az egyházmegyei közgyűléshez.

13 §. A számvevőszék tagjai a számvevőszéki ülések alkalmával utazási és napidijban részesülnek; az előadóknak pedig ezenfelül, hogy munkájok némileg jutalmazva legyen — bizonyos évi tiszteletdíj is adandó az egyházmegyei közigazgatási pénztárból.

Egyházkerületünk közgyűlése e tervezetet azzal az utasítással teszi le az egyházmegyékre, hogy arra vonatkozó észrevételeiket és javaslatokat őszi egyházkerületi gyűlésünkre adják be.

75. Kérészy Barna egyházkerületi tanácsbíró, mint a múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlés 72. sz. jegyzőkönyvi határozatával az egyházak tulajdonát és az egyházi hivatalnokok és alkalmazottak javadalmát képező ingó és ingatlan javak kezelését és használatát körülíró szabályzat elkészítésére kiküldött bizottság elnöke, jelenti, hogy a bizottság munkálatát jelen gyűlésünkre nem készíthette meg s miután annak elkészítése huzamosabb időt vesz igénybe, annak beterjesztésére a jövő évi tavaszi közgyűlésre kér haladékot.

Egyházkerületi közgyűlés a kért haladékot a bizottság részére megadja, felhívja azonban a bizottságot, hogy munkálatát lehetőleg oly

időben terjessze be a püspöki hivatalhoz, hogy az még a tavaszi egyházmegyei gyűlések elé beküldhető legyen, hogy a jövő évi egyházkerületi közgyűlés a szabályzatot már tárgyalás alá vehesse.

**76.** A „*báró Baldácsy Antal* protestáns-alapítvány“ ügyében a protestáns egyházkerületek meghatalmazottjainak 1908. április 24-én tartott közgyűlése jelenti, hogy az 1907. évi számadást rendben találta. Jóváhagyta a közgyűlés az igazgatóság javaslatát, hogy az 1907. évi jövedelemből az egyházkerületeknek félévi részletekben 10,000 korona fizettesék ki.

Örvendetes tudomásul szolgál.

**77.** Olvastattak a m. kir. vallás- és közokt. miniszter következő leíratai:

1. 1907. október 22-én kelt 108773. sz., mellyel az 1907. évi augusztus 13-án egyházkerületünk részére engedélyezett 49,742 korona államsegélyről szóló számadást elfogadja;

2. 1908. január 13-án kelt 4414. sz., a népoktatási tanintézetek igazgató-tanítóinak adott pótlékok nyugdíjba való beszámítása tárgyában;

3. 1908. február 6-án kelt 13686. sz., a középiskolai igazgatói értekezletek életbeléptetése tárgyában;

4. 1907. november 17-én kelt 126487. sz., mellyel jelenti, hogy a miskolci és sárospataki főgimnáziumok felett az állami főfelügyelet gyakorlásával Géressy Kálmán debreceni tankerületi főigazgatót bizta meg;

5. 1908. február 27-én kelt 20164. sz., a magyar címernek és a magyar nemzeti himnusnak a népiskolákban leendő kifüggesztése tárgyában;

6. 1907. október 25-én kelt 115517. sz., a középiskolai tanárok tanulótartása tárgyában;

7. 1908. március 2-án kelt 26781. sz., a középiskolai szolgák tanulótartása tárgyában;

8. 1908. március 19-én kelt 131485/907. sz., a céllövészet oktatása tárgyában;

9. 1908. január 20-án kelt 80116.907. sz., a felekezeten kívüliek iskolai és óvodai adója tárgyában;

10. 1907. szeptember 14-én kelt 100128. sz., mellyel

jelenti, hogy Ő csász. és ap. kir. Felsége a jabloncai ref. egyháznak magánpénztárából 200 korona kegyadományt küldött.

Mindezen miniszteri leíratok tudomásul vétetnek. A 2. sz. alatt közölt leíratra egyházkerületi közgyűlés a népiskolai igazgató-tanítók pótlékának nyugdíjba beszámításához kívánt feltételt szívesen teljesíti, vagyis a népiskolai tanítók fegyelmi szabályzatába beiktatni rendeli, hogy az igazgatói pótlék az illetőktől csakis szabályszerű fegyelmi határozattal vonható meg. A 10. sz. alatt foglalt kegyadományát Ő csász. és ap. kir. Felségének egyházkerületi közgyűlésünk hálás szívvel köszöni meg.

78. A m. kir. földmívelésügyi miniszter 1907. december 2-án 102641. sz. alatti leíratával a *barkai* ref. iskola építéséhez, 1908. március 28-án 29622. sz. leíratával pedig a *ladmóci* ref. templom helyreállításához szükséges faanyagot kedvezményes áron bocsátotta rendelkezésre.

Egyházkerületi közgyűlés a m. kir. földmívelésügyi minisztérium két leíratát hálás köszönettel veszi tudomásul.

79. Az 1907. évi őszi közgyűlés 36. sz. jegyzőkönyvi határozatának 4. alpontjában a használandó vallástani kézikönyvek kijelölésére kiküldött bizottság a következő munkálatot terjeszti be:

### JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Miskolcon 1908. május hó 18 ikán a tiszán-inneni egyházkerületi közgyűlés által a nem felekezetünkbeli középfokú iskolákban történő ref. vallástanítás céljaira szolgáló 1903. óta megjelent leghasználhatóbb vallástani kézikönyvek kijelölésére kiküldött bizottság üléséről.

Jelen vannak: Révész Kálmán elnöklete alatt Czinke István, Réz László, Csik Dániel és Harsányi István.

1. Elnök felkéri Czinke Istvánt, hogy tegyen javaslatot a főgimnáziumokban és reáliskolákban használható s általa legjobbaknak tartott vallástani tankönyvekre nézve.

Bizottság Czinke István előterjesztése alapján a főgimnáziumok és reáliskolák számára a következő vallástani tankönyveket tartja a leg-  
 használhatóbbaknak:

I. o. Kovácsy Sándor: Bibliai vallástan. S.-patak.

II. o. Kovácsy Sándor: Bibliai vallástan. S.-patak.

× III. o. Kovácsy Sándor: Keresztyén hit-  
 tan. S.-patak.

× IV. o. Kovácsy Sándor: Keresztyén erkölcs-  
 tan. S.-patak.

V. o. S. Szabó József: A keresztyén egy-  
 ház története. I. rész. Debrecen 1903. Vagy  
 Kovácsy Sándor: A keresztyén egyház törté-  
 ténete. S.-patak.

VI. o. S. Szabó József: A keresztyén egy-  
 ház története. II. rész. Debrecen 1904.

× VII. o. Szóts Farkas: Református keresz-  
 tyén hit- és erkölestan Budapest 1905.

VIII. o. Farkas József: A magyarországi  
 protestáns egyházak története. Budapest.  
 Vagypedig Balogh Ferenc: A magyarországi  
 protestáns egyházak története. Debrecen.

A bizottság ajánlja ezeken kívül *Tankó Béla* egyháztörténeti olvasókönyvét a vallás-  
 tanárok számára, hogy az egyháztörténet  
 tanításánál az egyes szakaszokhoz illő olvas-  
 mányokat abból a tanítási órákon, a magya-  
 rázatokkal kapcsolatosan, felolvashassák.

2. A bizottság Csik Dániel előterjesztésére a felsőbbleány-  
 iskolák és kereskedelmi iskolák ref. vallástani tankönyveitől a  
 következőket tartja a leg-  
 használhatóbbaknak:

*I. Felsőbbleányiskolák számára.*

I. o. Kovácsy Sándor: Bibliai vallástan. S.-patak.

II. o. Kovácsy Sándor: Bibliai vallástan. S.-patak.

III. o. Kovácsy Sándor: Keresztyén hittan. S.-patak.

IV. o. Kovácsy Sándor: Keresztyén erköles-tan. S.-patak.

V. o. Gergely—Kovács—S. Szabó József: Keresztyén egyháztörténelem, különös tekintettel a magyar protestáns egyházra. III. átdolgozott kiadás. Debrecen 1904. (*A reformációig*).

VI. o. Gergely—Kovács—S. Szabó József: Egyháztörténelem, különös tekintettel a magyar protestáns egyházra. III. átdolgozott kiadás. Debrecen 1904. (*A reformációtól*).

Ezekon kívül ajánlja a bizottság a vallás-tanárok részére a *Tankó Béla* egyháztörténeti olvasókönyvének beszerzését, hogy abból az egyes szakaszok tárgyalása alkalmával részleteket olvashassanak fel a növendékek előtt.

## II. Kereskedelmi iskolák számára.

I. o. *Gergely—Kovács—S. Szabó József*: Keresztyén egyháztörténelem, különös tekintettel a magyar protestáns egyházra. III. átdolgozott kiadás. Debrecen 1904. (*A reformációig*).

II. o. *Gergely—Kovács—S. Szabó József*: Keresztyén egyháztörténelem, különös tekintettel a magyar protestáns egyházra. III. átdolgozott kiadás. (*A reformációtól*).

III. o. *Farkas József*: A magyarországi protestáns egyházak története. Budapest. Vagypedig *Balogh Ferenc*: A magyarországi protestáns egyházak története. Debrecen.

Bizottság itt is ajánlja a *Tankó Béla* egyháztörténeti olvasókönyvét a vallás-tanár számára, hogy a tanítási órákon az egyes szakaszokhoz fűzött magyarázatok alkalmából abból megfelelő részleteket olvashasson fel a növendékek előtt.

3. Réz László előterjesztésére a bizottság a polgári fiú- és leányiskolák, továbbá az iparostanonciskolák számára a következő vallástani tankönyveket tartja a leghasználhatóbbaknak:

*I. Polgári fiú- és leányiskolák számára.*

A bizottság indítványozza, hogy az egyházkerületi közgyűlés 1903 évi őszi jegyzőkönyvének 13-ik pontjában foglalt ama határozat, mely szerint a polgári fiú- és leányiskolákban az I. osztályban: Biblia-ismertetés; a II. osztályban: Hit- és erkölestan; a III—IV. osztályban: Egyháztörténet tanítandó: hatályon kívül helyezendő, mert az az 1903. évi konventi tantervvel (44. pont) ellentétben áll.

A konventi tanterv szerint ugyanis a következő tantárgyak tanítandók: (felsorolva a leghasználhatóbb tankönyveket):

I—II. o. *Biblia-ismertetés, (ó- és új testamentomi történetek)*. Kovácsy Sándor: Bibliai vallástan. Vagypedig Hamar István: Az isteni kijelentés az ó- és új testamentomban. Budapest 1907.

III. o. *Hit- és erkölestan*. Kiss József: Hit- és erkölestan. Pápa 1905.

IV. o. *Gergely—Kovács—S. Szabó József: Keresztyén egyháztörténelem, különös tekintettel a magyar protestáns egyházra*. III. átdolgozott kiadás. Debrecen 1904. *Azokban a polgári iskolákban, amelyekben a IV. osztályban csak heti 1 óra tartható: Gergely Károly: A keresztyén egyház történelme. (Népiskolák VI. o. számára) tanítandó.*

*Jegyzet:* A III-ik osztály számára ez idő szerint olyan tankönyv, mely a hittant- és erkölestant a polgári iskolák számára magában foglalná, nincs. Fölkéri azért a bizottság az egyházkerületet, hogy a hittant- és erkölestant a polgári iskolák számára magában fog-



láló s egy év alatt elvégezhető tankönyv megíratásáról gondoskodják.

## II. Iparostanonciskolák számára.

Bizottság javasolja, hogy ezek számára maradjon meg az 1903. évi őszi egyházkerületi közgyűlésen (13 pont) megállapított tananyag, nevezetesen;

I. o. Hegyi beszéd és példázatok.

II. o. Egyháztörténet életrajzokban.

III. o. Szerzetásaink és egyházszervezetünk ismertetése.

Bizottság tekintettel arra, hogy országos szükség az, miszerint az iparostanonciskolákba járó ref. növendékek számára egy a fenti tananyagot magában foglaló olvasókönyv készíttessék: felkéri a főtiszt. egyházkerületet, hogy egy ilyen olvasókönyv megírásáról, esetleg az Egyetemes Konventhez intézendő felterjesztés útján, gondoskodják. Ez olvasókönyvre nézve óhajtandó, hogy olcsó áron legyen majd beszerezhető.

4. A bizottság Harsányi István előterjesztése alapján a tanító- és tanítónő-képzők részére a következő vallástani tankönyveket tartja a leghasználhatóbbaknak: [A tantervvel lásd. Harsányi Dr. 1904. 53. pont. és melléklete.]

I. o. Biblia-ismertetés. *Baltzfalvy—Bereczky*: Biblia-ismertetés. Tanító képzők részére. III. átdolgozott kiadás. Budapest 1906. (Kókai).

II. o. Keresztyén hit- és erkölestan. *Szöts Farkas*: Keresztyén hit- és erkölestan. (Gimn. VII. o. számára). Budapest 1905. (Kókai).

III. o. Egyháztörténet. *Gergely—Kovács—S. Szabó József*: A keresztyén egyháztörténelem, különös tekintettel a magyar protestáns egyházra. III. átdolgozott kiadás. Debrecen.

IV. o. a) Vallástanítási módszertan. *Dr. Kiss Aron*: A népiskolai vallástanítási módszertana. II. átdolgozott kiadás. (Kókai).

b) Egyházi szertartástan és szervezattan.  
H. Kiss Kálmán: A ref. egyház kultusza és szervezete. (Kökainál). Budapest 1907.

5. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

RÉVÉSZ KÁLMÁN,  
biz. elnök,

HARSÁNYI ISTVÁN,  
biz. jegyző.

Közgyűlésünk a javaslatot egész terjedelmében elfogadja s az ott kijelölt tankönyvek használatát a tiszáninneri egyházkerület területén fekvő középfokú iskolákban az 1908—1909-ik iskolai évtől kezdődőleg, kötelezően elrendeli.

Az Egyetemes Konventet pedig fölkéri, hogy a polgári iskolák III-ik osztálya számára megfelelő hit- és erkölcsstanról; úgyszintén az iparostanonciskolák számára egy vallástani olvasókönyvről gondoskodni méltóztassék. x)

80. *Antal Gábor*, dunántúli püspök 1907. nov. 24-én kelt levelével, megküldi mint az egyházkerületek közül a dunamelléki, tiszáninneri és dunántúli kerületek megbízottja azt a szerződést, amelyet ő az *Énekeskönyv további nyomtatására nézve Hornyánszky Viktor* budapesti kiadóval és nyomdatulajdonossal, az *Énekeskönyv* eddigi kiadójával kötött, amely is a következő:

#### Szerződés.

Mely egyrésztől *Antal Gábor* református püspök, a dunántúli, dunamelléki és tiszáninneri református egyházkerületek megbízásából és nevében, másrésztől *Hornyánszky Victor* könyvkiadó cég között a következőkben jött létre:

1. *Antal Gábor* püspök, mint a fentirt 3 egyházkerület képviselője, átruházza, *Hornyánszky Victor* könyvkiadó cég pedig elvállalja nevezett egyházkerületek tulajdonát képező „Énekeskönyv“-nek 1908. január 1-től egymásután következő 6 esztendőre, azaz 1913. évi december 31-ig szóló kizárólagos kiadói jogosultságát olyként, hogy a kiadó cég az „Énekeskönyvet“ ezen idő alatt tetszésszerűen példányszámban előállítani jogosult.

2. A kiadó cég köteles az „Énekes könyvet“ *közönséges szépségű* papíroson 8-ad alakban 29 íven és 16-od alakban 25 íven új betűkkel és tisztán, hibátlanul kiállítani, a korekturát is végeztetni, a nyomtatási költségeket viselni.

3. Az „Énekes könyv“ bolti ára kötetlen állapotban 8-ad alakban 84 fillérben, 16-od alakban 64 fillérben állapíttatik meg, mely bolti ár a könyv címlapján kitüntetendő.

4. A kikötött idő alatt köteles a kiadó cég gondoskodni arról, hogy a vevőket elegendő számú „Énekes könyvvel“ elláthassa.

5. A szerződés megkötésével járó költséget és illetéket kiadó cég viseli.

6. Ha az „Énekes könyv“ kiadói jogát átruházó fent megnevezett egyházkerületek bármelyike, avagy mindegyike a jelen szerződés első pontjában meghatározott idő első felének letelte után új átdolgozott „Énekes könyv“ kiadását határozná el, úgy az ezen intézkedést foganatosító egyházkerületre ezen szerződés hatálya az elhatározás évének utolsó napján egy félévi felmondás mellett megszűnik, úgy, hogy a szerződés csupán azon egyházkerületre, vagy egyházkerületekre marad továbbra is érvényben, amely egyházkerület, vagy egyházkerületek az „Énekes könyv“ átdolgozott új kiadását el nem határozták. De viszont a kiadói jog átengedéseért a következő pontban meghatározott díjak fizetése is az átdolgozást elhatározó egyházkerület, vagy egyházkerületekre vonatkozólag megszűnik.

7. A kiadó cég köteles a jelen szerződésben átengedett kiadói jogért a szerződő ref. egyházkerületek mindegyikének külön-külön évi 2200 kor. azaz kettőezerkettőszáz koronát az egyházkerületek pénztárába félévenkénti előleges részletekben mindenkor január 1-én és július 1-én befizetni. Ellenkező esetben az egyházkerületek együttesen, vagy egyenként is jogosultak a ki nem fizetett összeget általuk szabadon választható bíróság útján érvényesíteni és a jelen szerződést azonnal megszüntetni.

8. Amennyiben a jelen szerződés hatálya a kiadó cég hibája miatt a kikötött határidő előtt megszüntetnének és a mással kötendő kiadói szerződésben az egyházkerületek részére fizetendő díj egyenkénti 2200 koronát el nem érhetné, úgy köteles a kiadó cég az ebből kifolyólag előálló különbözetet a hátralékos időre egyszerre és azonnal megfizetni, amint a különbözet számszerűleg megállapítható lesz.

Esetleges új kiadó részéről fizetett nagyobb összeghez, illetőleg az így előálló különbözethez a kiadó cég igényt nem formálhat.

9. Ezen szerződésben elvállalt kötelezettségek biztosítására kiadó cég köteles a dunántuli ref. egyházkerület pénztárába 3300 kor., azaz háromezerháromszáz koronát vagy készpénzben, vagy elfogadható takarékpénztár betétkönyvében, vagy biztosítókra alkalmas más értékpapírban letenni. A készpénzben letett biztosíték után kiadó cégnek 4% kamat térítettik meg és pedig félévenkénti utólagos részletekben. A takarékbetét, vagy értékpapírok jövedelme kiadó céget illeti.

10. Amennyiben ezen szerződés 1913. évi július 1-ig *egyik fél részéről sem mondatnék fel, az további 3 évre érvényben marad és pedig olyképp, hogy a szerződés 3 évről 3 évre automaticamente meghosszabbítatik, hacsak a felek valamelyik 3 évi cycilus utolsó évében legkésőbb július 1-ig felmondási jogukkal nem élnek.* Ezen megállapodás azonban nem korlátozza az egyházkerületek azon jogát, hogy ha maguk akarnak új átdolgozott „Énekes könyvet” kiadni, ezt a jelen szerződés hatályának első 3 éve után mindenkor félévi előleges felmondás mellett megtehessék. Ha pedig a magyar ref. egyház új vagy átdolgozott „Énekes könyv” kiadását foganatosítaná és illetve azt az egész egyház nevében adná ki, azon esetre ezen szerződés hatályát veszti.

Ezen szerződés felolvasás után mindkét fél részéről elfogadtatott és 4 egyenlő példányban aláíratott.

Budapesten, 1907. november 22-én.

Előttünk, mint tanuk előtt:

SVAB LIPÓT

ANTAL GÁBOR,  
dunántuli ref. püspök.

KRAUSZ ANDOR

HORNÝÁNSZKY VIKTOR.

Egyházkerületi közgyűlés az eddiginél jóval előnyösebb szerződést a maga részéről készséggel elfogadja s midőn annak jegyzőkönyvébe való felvételét kimondja, Antal Gábor püspök úrnak az eredményes közbenjárásért forró köszönetét nyilvánítja.

81. Radácsi György egyházkerületi főjegyző a javított énekes könyv ügyében a következő indítványt terjeszti be:

*Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!*

Egyházkerületünk évek óta várja énekes könyvünk megújítását és szívesen üdvözölt minden lépést, amely a javítandó énekes könyv ügyét elébbre segítette.

1904. évi őszi közgyűlésünk — az egyházmegyék felterjesztése alapján — a javított énekes könyvet határozott nyereségnek ítélte abban a formájában és tartalmában is, amint az a hivatalos bíralat alá bocsáttatott (13 jkvi pont) s épen ezért nem tudott hozzájárulni az énekes könyv kiadásának halogatózásához s ezáltal a javított énekes könyv sorsának bizonytalanná tételéhez és felírt az egyetemes konventhoz, hogy a felküldött bíralatok figyelembe vételével eszközölje a művön a még szükségesnek mutatkozó javításokat s minél előbb adja át az újított énekes könyvet a közhasználatnak.

Az egyetemes konvent, noha 1905. évi tavaszi közgyűlésében, az énekes könyvnek a napirendről való levételét monddotta ki, egyházkerületünk kérelmét a zsinatra terjesztette fel (45-dik jkvi pont), amely egyházkerületünk álláspontjára helyezkedett s az énekes könyv javítására egy bizottságot nevezett ki.

A zsinaton elhangzott kijelentésekből nyugodtan következtethetünk az énekes könyv gyors elkészülésére. Egyetemes konventünk 1907. évi áprilisi gyűlésének 84 számú határozatával fel is hívta az egyházkerületeket 2—2 énekügyi bizottsági tag választására, akik a zsinat által választott bizottsági tagoknak lennének munkatársai.

Miután több, mint egy év lefolyása alatt az énekes könyv ügyében semmi látható és hallható mozdulás nem történt s miután az egyházkerületek énekügyi bizottsági tagjai semmi felszólítást sem kaptak a közreműködésre mind e mai napig s miután időközben az erdélyi egyházkerület már kiszakította magát a közösségből, kiadván saját újított énekes könyvét: nem időszerűtlen talán az énekes könyv sorsa iránt melegebben érdeklődök nyughatatlansága.

Mély tisztelettel indítványozom azért — több elvtársam nevében is — méltóztassék a Főt. Egyházkerületi Közgyűlés az énekes könyv javítására kiküldött bizottság elnökségét,

Főtisztelendő Baksay Sándor dunamelléki püspök urat megkeresni avégett, hogy legyen kegyes egyházkerületünket — amelynek az énekes könyv javítási ügye nem személyi kérdés, mint sokan gondolták, hanem isteni tiszteletünk és népiskolai vallásoktatásunk iránt ápolt mélységes szeretet sugallata és parancsolata — az énekes könyv javításának mostani sorsa felől hivatalosan felvilágosítani s illetőleg megnyugtadni, hogy magunkat a továbbiakra nézve idejekorán tájékozhatjuk.

Miskolc, 1908. május 19.

RADÁCSI GYÖRGY.

Egyházkerületi közgyűlés mindenben egyetértvén az indítvánnyal, azt örömmel elfogadja s annak értelmében az egyetemes énekügyi bizottság elnökségét tisztelettel megkeresi, hivatalos tájékoztatást kérvén.

82. Olvastatott a Magyar Prot. Irod. Társaság folyó év május havában kelt s az elnökség és a titkár által aláírott következő felhívása:

*Főtisztelendő Egyházkerületi Közgyűlés!*

Tisztelettel alólirottak a M. P. I. T. választmányának megbízásából azzal az ajánlattal bátorkodunk az Egyházkerületet tisztelettel megkeresni, hogy Kálvin születésének 400-dik évfordulója alkalmából az Egyházkerület körében levő leány és fiókegyházak és szórványok számára a M. P. I. T. népszerű kiadványaiból egyházközségi könyvtárak szervezésére és fejlesztésére a M. P. I. Társasággal szövetkezni méltóztassék.

Ezen irodalmi szövetség följajánlására különösen a következő öt körülmény ösztönöz bennünket:

1. Kálvin születésének 1909. évi 400-dik évfordulója, mely kedvező alkalmul kínálkozik arra, hogy a nagy reformátor nevét és emlékét, az egyházkerületek a magok szórványaiban s fiók- és leányegyházaiban, az Egyetemes Konvent a bel- és külföldi missziói gyülekezetekben s a Parókiális könyvtár-bizottság minden református anyaegyházban egy egy vallásos népkönyvtár alapításával és rendszeres fenntartásával megörökítsék.

2. Az a köztudomású sajnós tény, hogy a szórványokban fiók- és leányegyházakban élő hitfeleink idegen felekezetek közé szorulva s az élőszóval való igehirdetés áldásában ritkán vagy egyáltalában nem részesülve, mint a belterjesebb lelkészi gondozás körén kívül eső egyháztagok az elvallástalanodás és áttérítés veszélyének sokkal inkább ki vannak téve, mint a szervezett anyagyülekezetekben élő hitfeleink. Klerikalizmusnak, szocializmusnak, elvallástalanodásnak ily helyeken van a legbővebb aratása.

3. Az a kétségtelen dolog, hogy idegen hitfelekezetek közé szakadt testvéreink egyházi összetartása s bennök a református vallásosság és egyháziasság rendszeres ápolása és fejlesztése az egyházi hatóságoknak, konventnek és egyházkerületeknek tételes törvényből folyó elsőrendű egyházi feladata, aminek a mai könyves és újságos világban a vallásos irodalom egyik nélkülözhetetlen eszköze.

4. Az a közismert tény, hogy a M. P. I. T. a maga szerény anyagi eszközeihez mérten teljes erővel rajta van, hogy a magyar protestáns közönséget ne csak tudományos egyházi, hanem a népnek és az ifjúságnak való vallásos irodalommal is ellássa, amire bizonyosságul szolgálhat az  $\frac{1}{2}$  alatt idecsatolt *Tájékoztató*, illetőleg kiadvány jegyzék, amelyből bárki meggyőződhetik arról, hogy e kiadványokból szerényebb igényeket kielégítő egyházközségi könyvtárakat lehet szervezni.

5. Az a körülmény, hogy az egyházközségi könyvtárak szervezése és rendszeres fejlesztése révén a M. P. I. T. is némi állandó anyagi támogatást nyerne a közegyházától, amire ennek a társulatnak, hogy fontos hivatását sikeresebben teljesíthesse, egyenesen szüksége van s amire, husz éves áldásos munkáját tekintve, talán-talán rá is szolgált.

Ezeknél az indokoknál fogva úgy egyházi, mint nemzeti szempontból *nagyon hasznos, sőt szükséges dolognak tartjuk, hogy egyházkerületeink a szórványokban, fiók- és leányegyházakban a maguk költségén egyházközségi könyvtárakat szervezzenek és tartsanak fenn s a könyvek megjórására és a nép által való ingyenes használatára a szükséges intézkedéseket megtegyék.* Klerikalizmus, szocializmus és más jelenkori mozgalmak sikerének az az egyik titka, hogy a sajtó útján való propagandára nagy súlyt vetnek és rendkívüli áldozatokat hoznak.

Az egyházközségi vallásos könyvtárak létesítésére a következő módozatot vagyunk bátrak tisztelettel javasolni:

1. A M. P. I. T. a maga kiadványaiból az egyházkerület szórványai, fiók- s leányegyházai számára annyi egyházközségi könyvtárt szervez, ahánynak felállítását szükségesnek tartja és költségét az egyházkerület elvállalja.

2. Az általunk tervezett egyházközségi könyvtár legalább a következő könyvekből és füzetekből álljon, u. m. 1. a *Koszorú* eddig megjelent 150 füzetéből (értéke 12 korona); 2. a *Házi Kincstár* eddig kiadott 9 kötetéből (értéke 19 korona); 3. Masznyik E.: Jézus élete (értéke 6 korona); 4. Drummond-Csizmadia: Természeti törvény (értéke 2 korona); 5. Hastings-Csizmadia: Van Isten (értéke 1 kor. 50 fillér) A följánlott könyvtár tehát összesen 150 füzetből és 13 kötetből áll s összesen 40 korona 50 fillér értéket képvisel.

3. A M. P. I. T. a 2 pont alatt kijelölt könyvekből álló könyvtárak szervezéséhez azzal az anyagi áldozattal járul, hogy a kötetek és füzetek árából 50%-ot elenged, tehát a 40 kor. 50 fillér értékű könyvtárakat egyenként 20—20 koronáért szállítja annyi számban, amennyit az Egyházkerület meghatároz.

4. Az egyházközségi könyvtárak továbbfejlesztése végett az Egyházkerület minden egyes egyházközségi könyvtár után egyenként 3 kor., összesen annyiszor 3 korona évdíjat fizet, ahány könyvtárt fenntart; aminek fejében a M. P. I. T. minden évben megküld a kijelölt fiók- és leányegyházaknak egy-egy új kötet *Házi Kincstárt* és egy-egy tíz füzetes új sorozatot a *Koszorú* füzetekből.

Ime, Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés, ily módon tervezzük és ajánljuk az egyházközségi vallásos könyvtárak szervezését és fenntartását az egyházkerület szórvényaiban és fiók- s leányegyházaiiban, hogy az élőszóval való igehirdetés nélkülöző egyháztagek legalább a nyomtatott igehirdetés áldásában részesülhessenek. Hisszük és reméljük, hogy a Főtiszteletű Egyházkerület áldozatkészsége nem zárkózik el szórvénybeli híveinknek e jutányos, de nem minden haszon nélküli lelki gondozásától. E hitünkben és reményünkben tiszteletteljes bizalommal kérjük a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlést, hogy ajánlatunkat elfogadni és a szórvénybeli egyházközségi könyvtárak szervezését és fenntartását a fentjelzett módozat szerint elrendelni méltóztassék.

Nagybecsű kedvező válaszát s a szervezendő könyvtárak címét és számát bizalommal kérve, fogadja a Főtiszteletű



Egyházkerületi Közgyűlés hittestvéri és hazafias tiszteletünk nyilvánítását.

Budapest, 1908. május havában (Kálvintér 7 sz.)

SZÓTS FARKAS,  
a M. P. I. T. titkára.

ANTAL GÁBOR, ZSILINSZKY MIHÁLY,  
a M. P. I. T. elnökei.

Egyházkerületi közgyűlés örömmel látja a felhívásból a Magy. Prot. Irod. Társaság minden kedvező és kedvezőtlen jelre és alkalomra kiterjedő figyelmét s egyházmentő és egyházépítő törekvéseit. A nemes buzgalmat jutalmazni óhajtván, felhívja az egyházmegyéket, hogy

1. kövessenek el minden lehető *az egyház-községi vallásos népkönyvtárak megalapítására* és rendszeres fentartására s a felhívásban körvonalozott mód szerint való fejlesztésére.

2. A szórványokban felállítandó könyvtárakra nézve jelöljék meg a pontokat, amelyeken a könyvtárak legcélszerűbben felállíthatók és leggyümölcsözőbben használhatók.

3. A koszorú füzeteket — főként a Tolcsvai Nagy Gedeon alapból — igyekezzenek megvásárolni, illetőleg megvásároltatni s lelkészek és tanítók közös jó akarattal buzgólkodjanak a Magy. Prot. Irod. Társaság kiadványainak terjesztése körül.

4. Felkéri a Magy. Prot. Irod. Társaság vezetőségét, hogy a Koszorú füzetek-ből bocsásson kellő számú példányokat az egyes lelkészek és tanítók rendelkezésére, akik azt felelősség terhe alatt készek árúsítani.

83. Az *Országos Ref. Tanáregyesület* folyó év március 7-dikén kelt s egyházkerületünk elnökségéhez intézett iratában eddig kiadott tankönyvek közül az I—III. osztályok számára *dr. Gulyás István* és *dr. Mitrovics Gyula* által szerkesztett *Olvasó könyveket* s a VIII. osztály számára *Kiss Lajos* által

írott *Magyarország történelmet*, mint amelyekben a protes. szellem méltóképen érvényesül, egyházkerületünk támogatásába ajánlja s azokra nézve *jóváhagyását* és az egyházkerületünkbeli középiskoláknál azoknak használatra való felvételét kéri.

Egyházkerületi közgyűlés a *jóváhagyásra* nem érezvén jogot az ajánlott művekre nézve, azokra, mint jó nevű írók alkotásaira a kebelbeli középiskolák tanárkarainak figyelmét felhívja.

84. A gömöri egyházmegye folyó évi április 7-diki közgyűlésének 17 számú jegyzőkönyvi pontjával — a lelkeszi értekezlet felterjesztése alapján — kifogást emel az ellen a divatozni kezdő visszaélés ellen, amely szerint egyes egyházmegyékben a theologus diákokat, mint ünnepi követeket az *úrvacsora kiszolgáltatásánál* kíségetőkül alkalmazták, sőt ilyenmire egyesek felhatalmazást is nyerne. Miután ez sem a gyakorlattal, sem az egyházi törvénnyel össze nem egyeztethető (l. t.-c. 143, 144 §§.): kéri ennek a könnyen elhatalmasodható gyakorlatnak megszüntetését.

Egyházkerületi közgyűlés megütközéssel értesül az *úrvacsora kiszolgáltatása* körül mutatózó s valóban törvényellenes túlkapás felől s kimondja, hogy hivatalosan ki nem bocsátott egyének sakramentomi jegyek kiosztására fel nem használhatók s az e tekintetben netalán előforduló visszaélések fegyelmi eseteket fognak képezni.

85. A tiszai ág. h. ev. egyházkerület püspöke, közgyűlési határozathól kifolyólag, arra hívja fel egyházkerületünket, hogy a *sajógömöri* ev. polgári iskolába járó nagyszámú (40—50) református növendék vallástanításáról a jövő iskolai évtől kezdve a saját hatáskörében gondoskodni méltóztassék.

Miután egyházkerületünknek ez idő szerint még csak kilátása sincs arra, hogy a vallástanítás rendezésére szükséges összeget akár államségélyből, akár más forrásból előteremthesse:

felkéri a tiszai ev. egyházkerületet, hogy prot. középiskoláinkban a vallástanítás körül eddig tanúsított testvéries gondoskodást református növendékeinkkel szemben továbbra is gyakorolni sziveskedjék s közelebbről Sajógömörrre ezt annyival inkább terjessze ki, mivel tudomásunk szerint a szomszédos tornaljai iskolákba járó ág. h. ev. növendékek vallásos oktatását viszont az ottani ref. egyház tanítója is minden ellenszolgáltatás nélkül teljesíti.

E kérelmünk tolmácsolásával és foganatosításával közgyűlésünk Kun Bertalan püspök urat bizza meg.

**86.** Az egyes egyházmegyékből a következő lelkészi és tanítói változások jelentettek be:

a) Megválasztottak és megerősítették az abaúji egyházmegyében lelkészekké: Eröss Károly nádasdi lelkész Tarcavajkócra, Vajthó Lajos füzerradványi lelkész Hernádcsányba, Láng István aszalói segédlelkész Felsőnovajba, Hubay József bodrogkeresztúri lelkész Csenyétére, Baczó Balázs sajókeresztúri segédlelkész Rásonysápra.

b) Az alsóborsodi egyházmegyében tanítókká: Bartha Gábor Cserépfaluba, Gyarmathy Lajos Emödre.

c) Az alsózempléni egyházmegyében lelkészekké: Ölbey János rozvágyi lelkész Cigándra, Janka Károly homonnai lelkész Rozvágyra, Kun Zoltán legyesbényei lelkész Gesztelybe; tanítókká: Varga Mária Gesztelybe, Kocsár István Gesztelybe, Pongrácz Sámuel Bodroghalászbá, Szomolnoki Lajos Simára, Pataky Elemér Nagytárkányba.

d) A felsőborsodi egyházmegyében lelkészekké: Kun József Varbóra, Nagy Barna Kondóra, Zayzon Mihály Szakácsiba; tanítókká: Kövér Gyula Edelénybe, Eperjessy Béla Sajószentpéterre, Farkas Erzsébet Szilvásváradra.

e) A felsőzempléni egyházmegyében sátoraljaújhelyi állandó vallástanító lelkészsze: Marton János segédlelkész; tanítókká: Fidler Nándor Bánócra, Pálúr Mihály Miglészre.

f) A gömöri egyházmegyében tanítókká: Kövér Zsigmond Darnyára, Bálint József Kisvisnyóra, Böszörményi Andor Rimapáifalára, Gáspár Zoltán Ragályra, Palcsó Dezső Bejébe.

g) A tornai egyházmegyében lelkészsze: Ragályi Géza Színbe; tanítókká: Simon Zoltán Tornakápolnára, Szanyi Ferenc Szádellőbe.

h) Az ungi egyházmegyében lelkészekké: Komjáthy István Nagygejőcre, Újlaki Sándor Bajánházára, Ráczkövy János volt barkaszói lelkész Palágyra, Papp János nagykövesdi lelkész Pályinba.

Mindezen választások és beerősítések az egyházmegyék jelentései alapján tudomásul vétetnek.

87. Az egyes egyházmegyékben *tisztviselőkké* választottak:

Az alsóborsodi egyházmegyében: ifj. Mocsáry Lajos andornoki földbirtokos világi aljegyzővé, Dr. Kovács Gábor a miskolci főgimnázium egyházmegyei képviselőjévé, Fogarassy Jenő csáthi, Baksa Lajos alsószolcai, Csiky Béla miskolci, Putnoki István miskolci tanítók egyházmegyei tanítói képviselőkké; az alsózempléni egyházmegyében: Vitányi Bertalan szerencsi ügyvéd fő-, Dr. Szántó Elek sárospataki ügyvéd alügyészsé, Hézsér Emil és Zitás Bertalan papi, Dr. Kovács Gábor világi tanácsbírákká; Fövenyessy Bertalan és Szily József egyházmegyei tanítói képviselőkké; a gömöri egyházmegyében: Bodor István a rimaszombati főgimnázium képviselőjévé, Becske Bálint jánosii, Marcs János sajólénárfalvi, Csizy Béla pelsőci, Szombathy Pál gömörszöllősi, Pósa János keleméri, Litkey György tornallyai tanítók egyházmegyei tanítói képviselőkké.

Mindezen választások örvendetes tudomásul vétetnek.

88. Az egyes egyházmegyékből megerősítés végett a következő *dijlevelek* terjesztettek fel:

A mezőcsáthi négy tanítói, a geleji első és másod tanítói, a karosi tanítói, a ladamóci lelkészi, a kisazari lelkészi, a homonnai lelkészi, a tornagörgői első és másod-tanítói, a serkei lelkészi és tanítói, a hídvégardói tanítói 3—3, a petőszinyei lelkészi, a bánóczi tanítói, a rimaszécsi tanítói, a zádorházi tanítói és bezői lelkészi 4—4, a bési tanítói 3 példányban és a bezői egyház kötelező nyilatkozata szintén 3 példányban, amely szerint az egyház Kálniczky János megválasztandó lelkésznek a rendes fizetésén felül, személyi pótlék címen 1200 koronát ígér.

Egyházkerületünk közgyűlése mindezeket a díjleveleket, valamint a bezői egyház kötelező nyilatkozatát is az egyházmegyék ajánló felterjesztése és záradékolása alapján megerősíti s egy példányukat az egyházkerületi és egyházmegyei irattárba helyezi el, egy példányukat pedig az illetékes egyházak részére küldi vissza.

**89.** Az abaúji egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlésének 43. számú jegyzőkönyvében felterjesztést tesz arra nézve, hogy az abaúji lelkészi értekezlet és maga az egyházmegye is, minő álláspontot foglaltak el a múlt évben alakult „*Országos Református Lelkészi Egyesülettel*“ szemben.

Előadja, hogy az abaúji lelkészi értekezlet már két ízben foglalkozott az „O. R. L. É.“ ügyével, ú. m. 1907. április 16-án és e folyó év tavaszán. Az értekezletnek a múlt tavaszon hozott határozata a következő: „Lelkészegyesületünk nem tartja szükségesnek a magyarországi református lelkészeket egy szociálista színezetű szakszervezetbe csoportosítani. Egyrésztől azért, mert egyházunk erőssége a világi és papi elemnek együttes működésén alapuló szervezetében van. Ennek az alapnak az egyik elem mellőzése által való megbontása veszélyeztetné egyházunk fennállását és virágzását. Az új alakulás eddig még ismeretlen veszélyeket rejthet magában és vonhat maga után. Másrésztől meg lelkészegyesületünk teljes bizalommal viseltetik egyházi felsőbb hatóságaink és vezetőink iránt. Azokat olyanoknak tartja, akik tudnak is, akarnak is az egyház ügyeinek előbbvitelén munkálkodni. Elég bölcssek azok, hogy az adott körülmények között mindig megtalálják a helyes irányt. E bizalom feleslegessé teszi a lelkészi karnak szociálista alapon való szervezkedését stb. stb. Mely okoknál fogva lelkészerkezet ez idő szerint nem csatlakozik a mozgalomhoz, hanem azzal szemben várakozó álláspontot foglal el“.

A folyó év tavaszán a következő határozati javaslatot fogadta el: „Lelkészi értekezletünk semmi okát nem látja annak, hogy a múlt évben teljes egyhangúsággal hozott határozatától eltérjen stb., annyival is inkább, mert a lelkészi fizetések emelése céljából már egy évvel ezelőtt elfogadott egy, az Egyetemes Konventhez intézett emlékiratot, melyet a törvényes úton, az egyházmegyei közgyűlés útján, az egyházkerületi közgyűlésre már fel is terjesztett“.

„Ezzel szemben feltétlenül szükségesnek tartja az eddigi egyházmegyei lelkészi értekezletek feltartását, működésének fejlesztését, különös gond lévén fordítandó a következők művelésére: 1. Cura-pásztorális minden vonatkozásban. ideértve a közéleti szereplést is. 2. Az isteni tiszteleti rendtartás egységesítése. 3. Őrállás, lelkek halászata elleni védekezés, belmissió. 4. Eszmék felvetése s gyakorlati kivitel céljából a felsőbb hatóságok elé felterjesztése. 5. Irodalmi munkálkodás. E célra a világi elem közremunkálása fokozottabb mérvben veendő igénybe.“

„Értekezletünk az egyházi hatóságok iránt teljes bizalommal viseltetik, azért meg van győződve arról, hogy az Országos Református Lelkészi Egyesület törekvését, a lelkészi fizetések rendezését, ezenfelül a szegény egyházak segélyezését is, az 1848. évi XX. t.-c. alapján kieszközleendő magasabb államsegély útján lehetővé fogja tenni.“

Az abaúji egyházmegye a lelkészértekezlet eme határozatát örömmel és helyeslőleg vette tudomásul, ahhoz a maga részéről is hozzájárult és azt álláspontjának jelzése végett felterjesztette egyházkerületünkre.

Egyházkerületünk közgyűlése e felterjesztést tudomásul veszi.

**90.** Az *alsóvadászi* egyház presbiterei azt kérték az abaúji egyházmegyétől, hogy engedje meg az egyháznak, hogy az ottani lelkészválasztás folyó évi október 1-ig elhalasztásuk, mivel ez idő alatt a lelkészlakot és melléképületeit akarják kijavítani, továbbá, mivel *Makay Kálmán* kassai segédlelkésznek, akit lelkészökkül akarnak meghívni, most még minősítése nincsen.

Az abaúji egyházmegye a kérelmet nem teljesítette, abból az okból, mert az építkezést nem akadályozza a lelkészválasztás lefolyása s különben is, a csatolt iratok szerint, az építkezéshez szükséges kölcsön felvételét az egyházközségi közgyűlés nem szavazta meg. De nem teljesítette a kérést azért se, mert az a törvény kijátszása lenne. Ehhez pedig az egyházmegye nem nyújthat segédkezet. Sőt inkább utasítja az alsóvadászi egyházat, hogy a lelkészi állást haladéktalanul töltsse be. Az esperesi hívatalt pedig felhívja, hogy a választási eljárást tegye folyamatba. És ha az alsóvadászi egyház

presbiteriuma az Egyházi Törvény II. t.-c. 9. §-a szerint 15 nap alatt nem jelenti be a meghívandó lelkész nevét, vagy ha a meghívás nem sikerülne, az Egyházi Törvény II. t.-c. 14. §-a szerint hirdesse ki a pályázatot.

Az alsóvadászi egyház e határozat ellen fellebbezéssel élt s a fent említett indokokon kívül azt hozza fel még okúl, hogy a mellözhetlenné vált építkezés költségeinek pótlására az időközi lelkészi jövedelmet óhajtaná az egyház felhasználni és még azt emeli ki, hogy október 1-ig több ideje lenne a gyülekezetnek a komoly megfontolást és nagyobb körültekintést igénylő lelkészválasztási eljárás kedvező keresztülvitelére, mintha azt gyorsan kell végrehajtania.

Egyházkerületünk közgyűlése az abauji egyházmegye határozatát indokainál fogva helyben hagyja.

**91.** A felsőzempléni egyházmegye elfogadás végett fölterjeszti gondnokának, Dókus Ernőnek következő indítványát:

„Egyházmegyei közgyűlés szükségesnek látván azt, hogy az egyházlátogatások mindenütt egyenlő elvek szemmeltartásával eszközöltessenek: fölkerüni határozza a főtiszt. egyházkerületet egy részletes utasítás s ennek megfelelő ürlap kibocsátására, mely az egyházi törvények I. t.-c. 170. §-ának megfelelőleg az egyes egyházak szellemi és anyagi életének, helyzetének minden mozzanatára kiterjedve s azokról hű és részletes tájékoztatást nyújtva: ezek alapján legyen az egyházmegyékről és fokozatosan az egyházkerületekről, sőt a magyarországi egyetemes egyházról tájékoztató és hű kimutatás szerkeszthető.“

Az indítványhoz egyházkerületünk hozzá járul s felkéri és megbízza Szuhay Benedek közgyűlési tagot — mint aki az egyházlátogatás kérdésével és tanulmányozásával irodalmi úton behatóbban foglalkozott, — hogy a javasolt ürlapot és utasítást szerkessze meg s július végeig — az esperesek útján — minden egyházmegyénknek küldje meg, hogy azok már őszi gyűlésünkre véleményt adhassanak s az 1909-ik évi egyházlátogatás idejére már a végleges intézkedés megtétethessék.

**92.** Egyházmegyéik pártoló felterjesztése mellett, szolgálatképtelenség alapján káplántartási jogosultságuk megállapítását és államsegély kieszközlését kéri:

a) *Lükő István* vizsolyi lelkész, aki hosszantartó, súlyos idegbaja miatt vált munkaképtelenné;

b) id. *Virág József* vajáni lelkész, aki 73 éves magas életkora és ebből folyó gyengeségei;

c) *Édes Ábrahám* sályi lelkész, aki 77 éves életkora és ebből folyó tehetetlenségei miatt vált a lelkészi szolgálatokra képtelenné.

Egyházkerületünk Lükő István vizsolyi lelkészt orvosi bizonyítvánnyal igazolt hosszas és nagyon súlyos betegsége, id. Virág József vajáni és Édes Ábrahám sályi lelkészeket magas életkoruk és abból folyó gyengeségeik alapján a lelkészi szolgálatra képteleneknek mondja ki s ennek alapján káplántartási jogosultságukat megállapítja és káplántartási államsegélyre melegen ajánlja.

**93.** Az alsó-borsodi egyházmegye tavaszi gyűlésének 23. sz. jegyzőkönyvében azt kéri, hogy az országos ref. *lelkészi nyugdíjintézetbe való belépési járuléknak* minden tiszáninnyi ref. lelkészre eső 40<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-át az egyházkerület fedezze a „*Szükösi és Hollandi Tár*“-ból. A felsőborsodi egyházmegye arra kéri az egyházkerületet, hogy ezen intézetbe való belépti díjak befizetésének némi könnyítésére bármely rendelkezése alatt levő pénztárból segélyt nyújtani szíveskedjék. A tornai egyházmegye hasonló kérelemmel járul egyházkerületünkhöz, azzal a különbséggel, hogy az 1600 kor. törzsfizetés után eső egész 23<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-ot kéri segélyül s meg is nevezi, hogy erre a célra az egyházkerületi *lelkész-özvegy árvtár felesleges* jövedelme, a „*Hollandi tár*“ kamata és a *Baldácsy*-alap jövedelmének  $\frac{1}{3}$ -ad része volna felhasználandó.

Közgyűlés ezeket a felterjesztéseket az egyházkerületi pénzügyi választmánynak adja ki, azzal a felhívással, hogy véleményes javaslatát őszi közgyűlésünkre adja be.

**94.** A felsőborsodi egyházmegye abból az alkalomból, hogy



esperese a maga jelentésében elítélő hangon emlékezett meg báró Barkóczy Sándor min. osztálytanácsosnak egy polgári házasságkötésnél tanúsított eljárásáról és ennek az ügynek az országgyűlés előtt lefolyt szomorú elintézéséről: arra kéri egyházkerületünket, hogy „mérlegelve a veszedelmes idők jeleit, melyek a klerikalizmus túlhajtásaiból fakadnak és már is elnyeléssel fenyegetik mindazt, ami a szabadelvűség és a protestantizmus éltető levegőjében született, mint főhatóság hozza tudomására, ha kell, a nagymélt. konventnek, ha kell, az országgyűlésnek, hogy ez a sokképen megalázott protestantizmus behunytt szemmel nem nézheti tovább a klerikalizmus veszedelmes túlterjeszkedését, nem nézheti a szentesített törvény meg nem tartását, hanem kérni, követelni fogja, hogy a szentesített törvény mindenki által tiszteletben tartassék, nehogy a békesség temploma széles e hazában lángba borúljon . . .“

Mivel ez a felterjesztés ülésünknek csak a vége felé adatott elő, amikor az elevenebb érdeklődés tárgyalásaink iránt már megcsappant, egyházkerület a felvetett fontos kérdés tárgyalását a jövő őszi közgyűlésre tűzi ki.

**95.** A gömöri egyházmegye jelenti, hogy egyházkerületünknek a missiókra vonatkozó egyik határozata alapján, a *gicei* egyház szorosabb körén kívül eső területeken szétszórta élő ref. vallású híveink számát, a gicei lelkész által összeíratta. E szerint van: Licén 21, Süvetén 8, Miglécpatakon 5, Jolsván 44, Hizsnyóvízen 1, Hizsnyón 5, Lubenyben 3, Baráttelkén 3, Nagyrőcén 35, Murányalján 1, Vashegy—Lászlótelepen 7, Rákos-telepen 63, összesen 196 ref. lélek, akik lelkigondozás nélkül élnek. Nagyrőcén az állami elemi, polgári és felsőbb kereskedelmi iskolákban a kultuszminiszter által kinevezett rendszeres vallástanár, ez idő szerint Szoboszlai Mór, tanítja a ref. vallási növendékeknek a vallástudományt.

Az egyházmegye akként intézkedett, hogy megbízta esperesét, hogy az ottani iskolák igazgatósága útján szerezzen tájékoztatást arról, hogy Nagyrőcén a különböző tanintézetekben mennyi a ref. vallású növendékek száma, milyen tankönyvek alapján, mennyi órán és milyen eredménnyel tanítatnak azok a ref. vallásos ismeretekre s amennyiben szükségesnek fog mutatkozni, vagy közvetlenül maga, vagy meg-

bízottja által szerezzon meggyőződést a nagyrőcei ref. vallásoktatás állapotáról s erről a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésnek jelentést tegyen.

Egyházkerületünk e jelentést és intézkedést helyeslő tudomásul veszi.

**96.** Az abaúji egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből jóváhagyás végett felterjeszti azt a határozatát, mellyel megengedte az *abaújszántói* egyháznak, hogy az egyház — rendkívüli helyzetére való tekintettel — az ideiglenesen betöltendő segédlelkészi állás fenntartására, ha a segédlelkész a hitoktató kötelességeit is fogja teljesíteni, a Vágássy-féle alapítvány kamatainak egy részét, a szükséghez képest, igénybevehesse.

Az abaúji egyházmegye ajánlata alapján egyházkerületi közgyűlés az abaújszántói egyház kérelmét teljesíti, illetőleg az abaúji egyházmegye közgyűlésének erre vonatkozó határozatát helyben hagyja. Felhívja azonban az egyház figyelmét arra, hogy amennyiben az egyház körülményei az állandó segédlelkész beállítását teszik szükségessé, a segédlelkészi kongrua kieszközlése iránt tegye meg a szükséges lépéseket, amelynek elnyerése esetén a Vágássy-alapítvány is vissza lesz adható eredeti rendeltetésének.

**97** Az alsóborsodi egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből jelenti, hogy a *mezőcsáthi* egyház II-ik lelkészi jövedelmének az 1907. április 24-től 1908. április 24-ig terjedő időre eső részéből az egyházkerületi szűkőri tárat 1466 korona 22 fillér, a *sajókeresztúri* egyház lelkészi jövedelméből 450 korona illeti. Az utóbbira vonatkozólag pártolólág terjeszti fel az egyházmegye a sajókeresztúri egyház aziránti kérelmét, hogy a szűkőri tárat illető jövedelem fele része, 225 korona, az egyház felszaporodott adóhátrálékának törlesztésére, az egyház javára átengedtessek.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a sajókeresztúri egyháznak pedig

megengedi, hogy a szűkőri tárat illető járulék fele részét, azaz 225 koronát, adóhátrálékának törlesztésére visszatarthassa.

**98.** A gömöri egyházmegye folyó évi tavaszi gyűléséből pártolólág terjeszti fel a *gömörszöllősi* (poszobai) egyház azon kérelmét, hogy az egyháznak 1000 koronás regále kártalanítási tőkéje egyházkerületi kezelésbe vétessék.

A kérvény érdemleges elintézés végett áttetik az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz.

**99.** *Simon István* harmaci lelkész felebbezést ad be a gömöri egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlésének ama határozata ellen, mellyel az egyházmegye a *Simon István* és *harmaci presbyterium* közt egy topolya fa kivágatása miatt keletkezett vitás ügyben az esperes békés elintézését tudomásul vette s kimondta, hogy élőfát a papi-tanítói földekről papnak, tanítónak saját céljaikra kívágni nem szabad.

Egyházkerületi közgyűlés a *Simon István* felebbezésének elutasításával a felmerült esetre vonatkozólag a gömöri egyházmegye határozatát helyben hagyja; a kérdés elvi oldalára azonban ezuttal nem kíván nyilatkozni, hanem az ügy iratait figyelembevétel végett átteszi ahoz a bizottsághoz, mely az egyházak tulajdonát és az egyházi hivatalnokok javadalmát képező ingó és ingatlan javak kezelését és használatát körülíró szabályzat készítésére a múlt évi őszi közgyűlésünk 72. sz. jkvi határozatával kiküldetett.

**100.** A tornai egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből ajánlólag terjeszti fel a *perkupai* egyháznak azt a kérelmét, hogy a tanítói használatban levő, de az egyház nevére átírt 3 kat. hold 310 □-ölnyi terméketlen földterületet, mely egy hozzáférhetlen hegytetőn fekszik s melyet a tanítók eddig sem használtak, makkal beültethessék. A tanítói fizetésbe ez a terület évi 5 kor. 04 fillérrel volt felvéve, most cserébe az egyház évi 16 koronával járulna a tanító fizetéséhez.

Egyházkerületi közgyűlés a tornai egyházmegye ajánlata alapján a perkupai egyház kérelmét szívesen teljesíti s a tornai egyházmegye közgyűlésének e tárgyban hozott határozatát jóváhagyja.

**101.** Ugyanazon egyházmegye jelenti, hogy a *szinpetrii* egyház presbiteriuma és a lelkész között a csűrös kert használatára feletti vitás ügyet békés uton egyességileg elintézte.

Helyeslő tudomásul szolgál.

**102.** Az ungi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel megerősítés végett a *palágyi* egyház ama határozatát, mely szerint az egyház adósságainak törlesztésére az egyenes állami adó után 1% egyházi adót osztott ki s a kivetett összeg  $\frac{1}{3}$ -ának egy hó alatt,  $\frac{2}{3}$ -ának 1908. év végeig leendő megfizetésére az egyházközség tagjait kötelezte.

Egyházkerületi közgyűlés az ungi egyházmegye ajánlata folytán a palágyi egyház határozatát jóváhagyja és megerősíti.

**103.** Ugyanazon egyházmegye pártolólág terjeszti fel a *palágyi* egyház ama kérelmét, hogy az időközi lelkészi jövedelemnek a szükösi tárat illető része az egyház részére átengedtéssék.

Egyházkerületi közgyűlés az e tárgyban fennálló egyházkerületi határozat értelmében a szükösi tárat illető járulék fele részét — amelynek összegéről jelentés lesz teendő — átengedi a palágyi egyháznak.

**104.** Az abauji egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből megerősítés végett felterjeszti az *ongai* egyház ama kérelmét, hogy az egyház a tulajdonát képező, az ongai 70. sz. tjkvben 56 hrsz. ingatlanból (régi paplak) 300 □-öl területet 1600 korona vételárért eladhasson.

Az abauji egyházmegye ajánlata alapján, egyházkerületi közgyűlés, a kért eladást meg-

engedi s a bemutatott szerződést megerősítési záradékkal látja el, kiköti azonban, hogy a befolyt vételár mint elidegeníthetlen tőke kezeltesék.

Figyelmezteti továbbá egyházkerületi közgyűlés a felterjesztő egyházmegye tisztviselőit, hogy a múlt 1907. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 71. sz. jkvi határozatának 3. pontja értelmében a megerősítendő okiratokra csak az egyházkerületi jóváhagyás vezetendő rá.

**105.** Az alsóborsodi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűléséből megerősítés végett felterjeszti a *mező-csáthi* egyház egy szerződését, illetőleg törlési engedélyét, mely szerint az egyház az u. n. „Somody“-porta taksa jogát, mely évente 4 korona hasznót hozott, 80 korona összegért eladta.

Egyházker. közgyűlés az a.-borsodi egyházmegye ajánlata alapján a mezőcsáthi egyház kérelmét teljesíti, a bemutatott törlési engedélyt jóváhagyási záradékkal látja el, kiköti azonban, hogy a befolyt 80 korona tőke gyanánt kezeltesék.

Az egyházmegyei tisztviselők figyelme felhivatik az 1907. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 71. sz. jkvi határozatának 3. pontjára, mely szerint a megerősítendő okiratokra csak az egyházkerületi jóváhagyás vezetendő rá.

**106.** Ugyanazon egyházmegye megerősítés végett felterjeszti a *mezőkeresztesi* egyház adásvevési szerződését, mely szerint az egyház a mezőkeresztesi 1964. sz. tjkvben A + 1. r. sz., 1154. hrsz. a. foglalt beltelket megvette 760 koronáért.

Az a.-borsodi egyházmegye felterjesztése alapján egyházker. közgyűlés a vételi ügyletet jóváhagyja s a bemutatott szerződést megerősíti.

**107.** A felsőborsodi egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlése megerősítés végett felterjeszti a *nekézsenyi* egyház ajándékozási szerződését, mely szerint a nekézsenyi polgári

község iskolahely céljaira a nekézsenyi egyháznak 600 □-öl területet adományozott.

Egyházkerületi közgyűlés a bemutatott ajándékozási szerződést megerősíti s a nekézsenyi polgári községnek adományáért szíves köszönetét fejezi ki.

**108.** Ugyanazon egyházmegye jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a *felsőnyárádi* egyház azon kérelmét, hogy az egyház a tulajdonát képező a felsőnyárádi 324. sz. telekjegyzőkönyvben A. + 1—3. r. sz., a 33. sz. telekjegyzőkönyvben A. I., 3—7. r. sz., a 34. sz. telekjegyzőkönyvben A. I., 3—7. r. sz. a. foglalt s az ezen ingatlanok után járó a felsőnyárádi 289. sz. telekjegyzőkönyvben található aránylagos úrbéri legelő-illetmény ingatlanai alatti közséntelep kiaknázási jogát kataszteri holdanként 100 koronájával a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulatnak eladhassa.

A felterjesztő egyházmegye ajánlata alapján a felsőnyárádi egyház kérelme teljesítettik s a két példányban bemutatott szerződés megerősítettik, azzal a kikötéssel, hogy a befolyó vételári összeg, mint elkölthetetlen tőke, lesz kezelendő.

**109.** Ugyanazon egyházmegye jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a *sajókazai* egyház azon kérelmét, hogy az egyház a tulajdonát képező, a sajókazai 369., 84., 93. sz. telekjegyzőkönyvben 801., 802., 1278., 875., 804., 803. hrsz. a. foglalt ingatlanai alatt létező közséntelemek kutatási és kiaknázási jogát kat. holdanként 100 koronával eladhassa Diószeghy Zoltán és társai sajókazai lakosoknak.

A felsőborsodi egyházmegye ajánlata alapján egyházkerületi közgyűlés a sajókazai egyház kérelmét teljesíti s a bemutatott szerződést megerősíti, azzal a kikötéssel azonban, hogy a befolyandó vételári összeg, mint elidegeníthetlen tőke, kezeltessek.

**110.** A felsőzempléni egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűléséből megerősítés végett felterjeszti a *magyarizsépi* egyház adásvételi szerződését, mely szerint az egyház a tulajdonát képező, a magyarizsépi 574. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt régi iskolát 2400 korona vételárért eladta.

A felsőzempléni egyházmegye ajánlata folytán egyházkerületi közgyűlés az eladást jóváhagyja s a bemutatott szerződést megerősíti, azzal a kikötéssel, hogy a befolyt vételár csak az új iskolaépítés költségeire fordítható.

**111.** A gömöri egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlése jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a *vályimihályfalvi* egyház adásvételi szerződését, mely szerint az egyház Forgón Ignác jenei lakostól a gömörmihályfalvi 25. sz. telekjegyzőkönyvben A. I., 1. sorsz., 12 hrsz. alatt foglalt 190 □-öl kertet megvette.

Egyházkerületi közgyűlés a gömöri egyházmegye ajánlata alapján a vályimihályfalvi egyház által kötött jogügyletet jóváhagyja s a bemutatott szerződést megerősíti.

**112.** A tornai egyházmegye jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a *szőlősardói* egyház adásvételi szerződését, mely szerint az egyház a tulajdonát képező, a szőlősardói 28. sz. telekjegyzőkönyvben 58. hrsz. tanítói kertből 110 □-öl hasznavehetetlen területet 330 korona vételárért eladott, hogy befolyó vételárból a tanítói kertet kőfalkerítéssel láthassa el.

Egyházkerületi közgyűlés a tornai egyházmegye ajánlata alapján az eladást jóváhagyja s a bemutatott adásvételi szerződést megerősíti, kiköti azonban, hogy a vételár másra, mint a tanítói kert kőfalkerítésének költségeire, nem fordítható.

**113.** Ugyanazon egyházmegye jóváhagyás végett felterjeszti azt a határozatát, mellyel a *jósvafői* egyháznak megengedte, hogy a paplak-építés költségeinek fedezésére az üzemterv szerint 1915-ig vágásra kijelölt erdőterületéből két évi

osztagot megtartva, a többit nyilvános árverésen eladhassa; valamint megengedte, hogy amennyiben a befolyó összeg a paplak-építés költségeit teljesen nem fedezné, e célra évről-évre az egyháznak 1400 koronányi, az egyházfenntartás által le nem kötött földhaszonbérlete is felhasználható legyen.

Egyházkerületi közgyűlés, a tornai egyházmegye ajánlata alapján a jósvafői egyház kérelmét teljesíti s a tornai egyházmegye közgyűlésének e tárgyban hozott határozatát jóváhagyja és megerősíti.

**114.** Az ungi egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlése felterjeszti a *jenkei* egyház kérvényét, melyben engedélyt kér arra, hogy a község szélén fekvő, a lelkész használatában levő 2 holdnyi terméketlen szántóföldjét eladhassa s annak árán ugyancsak a lelkész használatára a község határában jobb helyen 2—3 annyi kiterjedésű földet vásárolhasson.

Egyházkerületi közgyűlés a *jenkei* egyház kérelmét teljesíti s a tervbe vett jogügyletekre előzetes engedélyt ad. A megkötött szerződések azonban annak idején jóváhagyás végett felterjesztendők lesznek.

**115.** Ugyanazon egyházmegye pártolólágg terjeszti fel a *kisdobronyi* egyház az iránti kérelmét, hogy az egyház erdejéből a gyom- és dőlt-fákat eladhassa s a sűrű területeken ritkításokat végeztesse s az eladott fák árából befolyó jövedelmet a lelkészi lakhoz tartozó melléképületek javítására fordíthassa.

Egyházkerületi közgyűlés a *kisdobronyi* egyház kérelmét teljesíti s az ungi egyházmegye határozatában körülírt fák eladását megengedi, azzal a kikötéssel, hogy azok vételára kizárólag csak a lelkészlak melléképületeinek jó karba hozására felhasználható fel.

**116.** A gömöri egyházmegye f. é. tavaszi közgyűlése, mint sérelmi esetet terjeszti fel, hogy a *rimaszécsi* és *jénei* egyházak iskolai ingatlanainak telekkönyvi átíratása, mely még



az 1906. évben indíttatott meg, nem sikerült, sőt a *zádorházi* iskolai ingatlan is, mely az 1898-ik évben az egyházra átíratott, a kir. tanfelügyelőség felfolyamodása folytán az egyházra visszairatott.

Egyházkerületi közgyűlésünk az iskolai ingatlanok átíratása ügyében a nagymélt. vallás-és közokt. miniszterium 1907. évi két rendelete alapján épen most hozott határozatot; felhívja azért a gömöri egyházmegyét, hogy a rimaszécsi, jénei és zádorházi egyházakat is e határozat értelmében utasítsa sérelmeik orvoslására.

117. A felsőborsodi egyházmegye jelenti, hogy az adóügyi vegyes bizottságba rendes tagnak Svingor Józsefet, póttagnak Elek Józsefet választotta meg. Az alsózempléni egyházmegye jelentése szerint pedig ugyanebbe a bizottságba rendes taggá Ölbey János, póttaggá Buza János lett megválasztva.

Az egyházmegyék jelentései tudomásul vétetnek.

118. A múlt őszi közgyűlésünk 86. számú jegyzőkönyvében foglalt felhívásra az ungi és felsőborsodi egyházmegyék jelentik, hogy az egyházmegyei lelkészi nyugdíj-bizottságba a szükséges négy tagot megválasztották. Még pedig Ungban: Virág Józsefet, Szöllőssy Gyulát, Stéphan Gézát és Kovács Dánielt; Felsőborsodban: Botos Józsefet, Dávid Józsefet, Szekrényessy Árpádot, Bárczay Lászlót és pénzkezelőnek: Elek Józsefet. Az alsóborsodi egyházmegye sem a múlt ősszel, sem most nem adta be még a jelentését.

A beadott jelentések tudomásul vétetnek. Az alsóborsodi egyházmegye pedig jelentéstételre utasíttatik

119. Az ungi egyházmegye múlt őszi közgyűlésünk 92. számú határozatában abból az alkalomból, hogy a *csapi* iskola megszüntetését és ott az állami iskola felállítását bejelentette, arra utasíttatott, hogy a csapi egyháznak az állammal kötött szerződését mutassa be, hogy abból megítélhető legyen, hogy

az 1903. évi tavaszi közgyűlés 86. sz. határozatában kikötött feltételeknek elég tétetett-e?

Erre az utasításra az ungi egyházmegye egy kir. tanfelügyelőségi átiratot terjeszt fel, amely az ügyre vonatkozólag tájékoztató adatokat tartalmaz ugyan, de arra, kivált a szolgáltatások szempontjából, teljes világosságot nem derít.

Egyházkerület újból felhívja az ungi egyházmegyét, hogy a kérdés minden részletének helyes megítélhetése végett az állammal kötött eredeti szerződést mutassa be.

**120.** A felsőzempléni egyházmegye felterjesztést intéz egyházkerületünkre az iránt, hogy a homonnai missziói lelkész fizetéséhez, saját pénztárából, nagyobb évi segéllyel járuljon, hogy ekkép feloldatván a lelkész a latin nyelvnek az ottani polgári iskolákban való tanítása alól, amelyet a megélhetés kényszere miatt vállalt magára, inkább missziói hivatásának élhessen.

Egyházkerületünk különböző pénztárai teljesen ki lévén merítve, azokból a homonnai missziói lelkészt ez idő szerint nem segélyezheti.

**121.** Az ungi egyházmegye jelenti, hogy úgy lelkészi, mint világi tanácsbíróinak számát az eddigi 6-ban kívánja megtartani. Ugyancsak az ungi egyházmegye, azt is jelenti, hogy az egyházmegyei tanítói képviselők számát kettőben állapította meg. A felsőzempléni egyházmegye pedig arról tesz jelentést, hogy az egyházkerületi tanügyi-bizottságba Karakó Ferenc szürnyeghi tanítót választotta meg az egyházmegye.

Mindezek a jelentések tudomásúl vétetnek.

**122.** Az alsőzempléni egyházmegye azt jelenti, hogy az egyházmegyei pénztári és dékáni hivatalt egyesítette.

Tudomásúl vétetik.

**123.** A felsőzempléni egyházmegye 1908. május 15-én Sátorajaujhelyben tartott közgyűlése 5 sz. jegyzőkönyvében

jelent, hogy püspökünk, az Egyházkerület 1907. évi őszi közgyűlésének az E. T. II. cikk 54 §-ára vonatkozó 65 sz. határozatából folyó jogánál fogva, a homonnai missziói egyház rendes lelkészévé, 2. pályázó közül *Böszörményi Sándor* sátoraljaujhelyi segédlelkészt nevezte ki, akit az egyházmegye állásába már be is erősített.

Egyházkerületünk közgyűlése a jelentést tudomásul veszi s úgy Böszörményi Sándort, mint Tóth Kálmán püspöki titkárt és Marton János sátoraljaujhelyi hitoktató lelkészt utasítja, hogy az egyházkerületünkben legközelebb tartandó lelkészszentelésre egyházmegyéik útján jelentkezzenek.

**124.** A felsőborsodi egyházmegye pártolólág terjeszti fel a *rakaca-szendi* és *felsőnyárádi* egyházak utólagosan beadott tőkesegély iránti kérvényét. Rakacaszend lelkészlak építésre 6000 koronát, Felsőnyárad építkezésekre, javításokra és adósságtörlesztésre 18,000 koronát kér.

Egyházkerületünk közgyűlése a kérvényeket elfogadja s Rakacaszendet 4000, Felsőnyáradot 8000 korona segélyre ajánlva, a segélyezendők *második (B) sorozatába*, utólag beilleszteni rendeli.

**125.** A tornai egyházmegye, a lucskai egyház foiyamodványa alapján, azt kéri, hogy azon 100 korona egyházkerületi évi segélyt, melyet a múltban a lucskai tanítók élveztek, a mostani oklevéllel még nem bíró, ideiglenesen alkalmazott lucskai tanító: Kiss Béla részére is folyósítani méltóztassék.

Egyházkerületünk a tornai egyházmegye kérelmét nem teljesítheti.

**126.** Egyházkerületi közhirdetésre ajánlottak az egyes egyházmegyékből:

Kér, Zsujta, Szemere, Andornok, Mályi, Vatta, Szöllöske, Kolbása, Szalók, Beretke,

Lekenye, Sajókeszi, Komjáthi, Szőlősardó, Varbóc, Minaj, Bajánháza, Vajkóc.

**127.** Az alsózempléni egyházmegye 1908. április 14-ikén Sárospatakon tartott közgyűléséből jelenti, hogy Keresztúry József megrendült egészsége miatt esperesi hivataláról 12 évi hű szolgálat után leköszönt.

A leköszönést az alsózempléni egyházmegyével egyetemben egyházkerületi közgyűlésünk is őszinte sajnálkozással veszi tudomásul s a neki adatott talentumokkal mindig híven sáfárkodó, még a régi erős, nyílt, egyenes kalvinista nemzedékből s jellemekből való, immár megfáradt szolga mellett a maga részéről is örömmel tesz kedvező tanúbizonyságot; kérve egyszersmind Istentől lelki-testi erejének minél előbb való helyreállítását.

**128.** Ugyancsak az alsózempléni egyházmegye bemutatja a kebelében alakult „ref. tanítói egyesület“ alapszabályait.

A bemutatott alapszabálytervezetet közgyűlésünk megerősíti s végleges jóváhagyás végett a vallás- és közokt. m. kir. minisztériumhoz felterjeszti.

**129.** Az ungi egyházmegye jelentést tesz a Horváth Mária-alap 1907. évi számadásáról és állásáról, amely ez idő szerint tőkében, kötelezvényeken és takarékpénztárban 174,316 korona. Kintlevő kamat 7,902 korona 27 fillér.

Tudomásul vétetik — azzal a megjegyzéssel, hogy jövőre a megelőző évi kimutatásban felmutatott összeg is jelezve legyen s az esetleges eltérések, különbségek indokolandók.

**130.** Múlt őszi közgyűlésünk 91. számú jegyzőkönyvi határozata alapján

az ungvári egyház felhivatik, hogy az ott feltett kérdésekre folyó évi őszi közgyűlésünkre adjon be írásbeli feleletet.

**131.** A felsőborsodi egyházmegye — 1907. évi őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 85. pontja értelmében jelenti, hogy tanügyi bizottsága az E. VI. t.-c. 54. § ának megfelelően van összeállítva.

Tudomásul vétetik.

**132.** A felsőborsodi s ungi egyházmegyék jelentése a ref. vallásoktatásban nem részesülő középiskolai tanulók konfirmálásáról

feldolgozás végett Czínke István előadóhoz utasítatik.

**133.** Az abaúji, felsőborsodi és ungi egyházmegyéknek az Irodalmi Kör kiadványaiból tervezett *vidéki könyvraktár*ról beadott nyilatkozata; továbbá az alsózempléni s ungi egyházmegyéknek az *ismétlő iskoláztatás* ellenőrzése tárgyában; végül az alsóborsodi, felsőzempléni és ungi egyházmegyéknek a *népiskolában használható tankönyvekről és taneszközökről* beterjesztett javaslata

véleményezés végett az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz tétetik át.

**134.** A *taktaszadai* lelkész részére a kocsin is egy órai utat igénylő „Csillag“-tanyai vallásoktatásért az alsózempléni egyházmegye legalább a fuvardíj megtérítését kéri az egyházkerülettől.

Az 1907. évi őszi közgyűlés 33. pontjában foglalt szabályrendelet 6. §-a értelmében a vallás-tanításról a presbiterium gondoskodik, de ha erre fedezete nincs, az egyházkerületnek előterjesztést tehet, a kerület viszont a közalaphoz fordulhat segélyért az E. IV. t.-c. 2. §-a értelmében.

Takta-Szada azonban az összeget nem jelölvén meg, ez a hiány pótolandó. Felhivatik azért az alsózempléni egyházmegye esperese, hogy a takta-szadai lelkésztől határozott nyilatkozatot kívánjon az igényelt fuvardíj összegéről s azt a

püspöki hivatalhoz mielőbb jelentse be a konventhez való felterjesztés végett.

**135.** AZ alsóborsodi ref. egyházmegyei tanító-egyesületnek a phonomimikai ABC készíttetése tárgyában beadott indítványa

javaslattétel végett kiadatik az egyházkerületi tanügyi bizottságnak,

**136.** Kertész István bodroghalászi (Petrahó) lelkész, aki 1901. ápr. 24. jött az erdélyi egyházkerületből a mi kerületünkbe, amióta itt hivataloskodik, még nem fizetett egy fillért se egyházkerületünk lelkészi özvegy-árva-gyámintézetének a pénztárába s most, hogy az alsó-zempléni egyházmegye által ismételten utasított a belépési díjak és évi járulékok fizetésének pontos teljesítésére, egyházkerületünkre azért folyamodott, hogy a díjak fizetése alól a multra nézve mentessék fel s bár a felesége nevében a segélyezési igényéről teljesen lemond, ígéri, hogy az évi díjak legkisebbikét a folyó évtől kezdve fizetni fogja.

Egyházkerületünk a Kertész István kérelmét nem teljesíti s őt gyámintézeti kötelezettségének a terhei alól sem a multra, sem a jövőre nézve a segélyigényről való lemondás dacára fel nem menti, hanem úgy a belépti díjak, mint az évi járulékok s azok kamatainak a fizetésére az alapszabály 3. és 6. §-ai értelmében kötelezi s az alsózempléni egyházmegyét utasítja, hogy Kertész Istvántól az eddigi összes esedékes díjakat folyó évi november 1-ső napjáig hajtassa be.

**137.** A felsőzempléni egyházmegye pártolólag terjeszti fel Soltész Gyula volt kisazari lelkész özvegyének kérvényét, melyben a néhai férje után maradt 122 korona egyházkerületi tartozás elengedéseért folyamodik.

Az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz tétetik át.

**138.** Takaró László heőpapi tanító elhalt édes anyja, özv.

Takaró Istvánné lelkészözvegy árva- gyámintézeti járulékát temetési költség címén saját javára kéri kiutalványoztatni.

Szintén a pénzügyi választmányhoz tétetik át.

**139.** A *berzéki* (alsózempléni) egyház megújítja mult őszi gyűlésünkre hiányosan benyújtott s most már kellően felszerelt ama kérvényét, hogy a „Szemere—Törös“-féle 5000 koronás alapítványi tőkét az egyházkerületi pénztárból házi kezelésre kivehesse, miután azt az egyház jövedelmezőbben tudná kamatoztatni.

Közgyűlésünk — az alsózempléni egyházmege ajánlatára — a folyamodó egyház kérelmét teljesíti, miután az a csatolt alapító levél rendelkezéseivel sem ellenkezik. Kiköti azonban, hogy a kölcsönök mindenkor csak kétszeres biztosíték mellett s első helyen való betáblázásra adassanak s miután az alapító-levél ez alapítványt egyházkerületünk felügyelete alá helyezte: annak állásáról — az alsózempléni egyházmege utján — a kerület tavaszi gyűlésére is minden évben jelentés teendő.

**140.** Felemlítettvén, hogy az Országos Parókiális könyvtár-bizottságban, amely közelebb a mi egyházkerületünket mélyen érdeklő kérdésben fog határozni, Fejes István rendes tag az ő sajnálatos betegeskedése miatt aligha vehet részt, miért is kívánatos volna az ő akadályoztatása esetére helyetteséről gondoskodni:

egyházkerületi közgyűlés Fejes István helyettesül — a netaláni szükséghez képest *Kérészy Barna* egyházkerületi tanácsbirót kéri fel és küldi ki, amiről az Országos Parókiális könyvtár-bizottság elnöksége szokott módon értesítendő.

**141.** Dr. Bartók György, a Bethlen-kollegium tanára, arra kéri egyházkerületi közgyűlésünket; engedné meg neki, hogy ez év június vagy szeptember havában a sárospataki theol. akadémia tanári kara és a Főt. egyházkerület vizsgáló

bizottsága előtt az új szövetségi bibliai tudományokból és a philosophiából theol. magántanári vizsgára állhasson.

Egyházkerületi közgyűlés a folyamodó kérelmét — amennyiben a vizsgai feltételeknek idejében megfelel — szívesen teljesíti s theol. magántanári vizsgáló-bizottságát meghatalmazza, hogy folyamodótól a szeptember havában kitűzendő időben a theol. magántanári vizsgát felvehesse.

Kimondja egyuttal egyházkerületi közgyűlés, hogy amennyiben Fejes István bizottsági elnököt egészségi viszonyai akadályoznák a megjelenésben, az elnöki tiszttet *Révész Kálmán* fogja betölteni, az ő helyetteséül pedig *Czinke István* egyházkerületi aljegyzőt és gimnáziumi vallás-tanárt kéri fel.

142. *Kiss Ferenc* sajókeszii h. lelkész, *Barcsa Endre* hejőbábai segédlelkész, *Czelder Béla* méhtelki segédlelkész, akik részint az első vizsgálatról maradtak el tartósabb betegeskedés miatt, részint a 2-dikra nem jelentkezhetek ugyanilyen okból a kellő időre, engedélyt kérnek arra, hogy 2-dik lelkészi vizsgájukat ez év június havában, illetőleg az egyházkerületi lelkészvizsgáló-bizottság által kijelölt időben tehesék le.

Egyházkerületi közgyűlés, tekintettel a folyamodóknak indokolt elmaradására s még inkább pedig arra, hogy az Ő vizsgára bocsátásukkal az eddig fennállott és az új törvény által megszabott rend között támadt összeütközések teljesen kiegyenlíthetők: — kérelmüket teljesíti s *Czelder Bélának* már a múlt évben beadott írásbeli dolgozatait a jelen alkalomra is érvényeseknek tekinti.

A vizsgai idő végleges megállapítása a lelkészvizsgáló-bizottság jogkörébe tartozván, arra nézve ennek elhatározásához kötelesek a folyamodók alkalmazkodni.

143. Olvastatott 29 sárospataki negyedéves theológus



ifjú folyamodványa, amelyben 1-ső lelkészi vizsgájoknak szeptemberre való halasztását kérik, kérelmüket azzal okadatulván, hogy a júniusi vizsgán csak néhány lenne képes közülök megjelenni, ami a lelkészvizsgáló-bizottságra nézve kettős fáradsággal járna s a vizsga kedvezőbb eredményéhez is több kilátásuk volna szeptemberre, mint júniusra.

Egyházkerületi közgyűlés megiepetéssel értesül a folyamodó ifjak vizsgahalasztó kérelméről, ami rájuk nézve 2 havi veszteséget jelent; sajnálattal látja a IV. éves theológus ifjúságnak a júniusi vizsgától való húzódozását is, ami nem kedvező bizonyítvány egész évi szorgalmatoskodásuk felől; mindamellett is, hogy a törvényes kényszer mentségül ne szolgálhasson a netaláni eredménytelenségre nézve — a szeptemberi vizsgát a folyamodóknak megengedi egyszersmind pedig kimondja, hogy a legközelebbi időben — a vizsgák idejére nézve, — úgy óhajt határozni, hogy azzal szemben folyamodásoknak helye ne lehessen.

**144.** A Budapesti *Bethlen Gábor-Kör*, amely az ország központjában, a kísértéseknek kitett lelkek megmentésére, a ref. egyházi és vallásos szellem ápolására s az ügyefogyott tanuló ifjúság segélyezésére alakult s maga elé tűzött nemes célját már eddig is szép sikerrel szolgálja, anyagi támogatásért folyamodik.

Egyházkerületi közgyűlésünk sajnálattal tudja, hogy mostani pénzvizonyai között a saját ifjaink segélyezésére s a magunk területén alakuló jótékony egyesületek támogatására sem bír csak kisebb összegű adományokat sem fordítani; miért is a nemes célú egyesület kérelmére ezúttal kívánatos választ nem adhat. Tekintettel azonban az egyesületnek a központi ifjúság valláserkölcsei életére jótékonyan ható munkálkodására, melegen ajánlja azt az egyházmegyéék pártfogó szeretetébe, egyszersmind pedig a hirdetés által támogatott célok és címek sorába felveszi.

**145.** *Mizsák András* utrechtai egyetemi hallgató, a sáros-pataki főiskolának jeles növendéke, azért folyamodik, hogy június, július, augusztus és szeptember hónapokra tervezett franciaországi és svájci útjához kegyeskedjék az egyházkerület — ismeretes jó szokása szerint — segílyt nyujtani.

Ugyancsak külföldi tanulmányútra szóló segílyt kér *Papp Ferenc* sáros-pataki IV. éves theológus ifjú, aki — a theológiai dékán által kiállított bizonyítvány szerint „egész theológus pályáját jelesen futotta meg s példás magaviseletével minden jök szeretetére és pártfogására érdemessé tette magát.“

Egyházkerületi közgyűlés — a pénztárnoktól nyert felvilágosítás szerint — ezúttal nincs abban a helyzetben, hogy a folyamodókat segílyezhetné, minthogy a zsinat költségei az egyházkerület pénztárait teljesen igénybe vették, a Vay—Mocsáry-alap összes kamataira pedig a sáros-pataki főiskolának van szüksége. Szívesen elismeri a folyamodó ifjak érdemességét s kedvezőbb viszonyok között — mint a mostaniak — örömmel pártfogolta volna mindkettőjüket nemes szándékaik lehető megvalósításában.

**146.** Az egyházkerület őszi közgyűlése, amely lelkész-szenteléssel is egybe lesz kötve, a sorrendszerint a felső-zempléni egyházmegyére következik. Amennyiben pedig a felső-zempléni egyházmegye a reá eső szentelő gyűlést Sátor-aljaújhelyben kívánta megtartani, a hol az — ezúttal — nagyobb alkalmatlanság nélkül alig lenne megtartható:

egyházkerületi közgyűlés az elnökséget kéri fel, hogy a gyűlés helye és ideje felől legjobb belátása szerint határozzon.

**147.** Több tárgy nem lévén, elnökség a gyűlést Isten segítők kegyelmének s a mindvégig kitartó tagok hűségének megköszönésével

bezárja s a még nem hitelesített határozatok hitelesítése felől való intézkedésre az elnökséget kéri fel.

## 148. Hitelesített

részint a közgyűlés 2-dik napján, részint  
1908. június 14-dikén Miskolcon.

## JEGYZETTÉK:

*Radácsi György* lelkészi főjegyző az 1—4., 7., 9., 24.,  
27., 66—69., 80—84., 140—148.,  
*Szalay László* világi főjegyző a 70.,  
*Czinke István* lelkészi aljegyző az 5., 6., 10—12., 19—22.,  
79., 85., 91., 127—135., 137—139.,  
*Vattay László* lelkészi aljegyző a 8., 14—18., 23., 26.,  
63—65., 71., 73., 74., 86—90., 92—95., 117—126., 136.  
Bír. I., II.,  
*Dr. Finkey Ferenc* világi aljegyző a 13., 25., 28—62.  
72., 75—78., 96—116. pontokat.

## II. Birósági ügyek.

### 1. A mező-csáthi lelkész-választás.

#### JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a tiszáninneni ref. egyházkerület közigazgatási bíróságának, mint másodfokú bíróságnak a mező-csáthi lelkészválasztás ellen beadott panasz tárgyában Miskolcon 1908. évi április hó 9-én tartott időszaki tanács-ülésében.

*Jelenvannak:* Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla egyházkerületi főgondnok, világi elnök, Ragályi Géza tornai esperes, Bornemisza László gömöri egyházmegyei gondnok, Zombory Gedő egyházkerületi lelkészi tanácsbíró, Léway József egyházkerületi világi tanácsbíró, Hutka József felsőzempléni esperes ügy is, mint előadó, Vattay László egyházkerületi aljegyző, mint jegyző.

Egyházi elnök a tárgyat megjelölte és azt főbb vonásai-ban megismertette, azután megállapított, hogy a bírák között érdekeltégi viszony nem forog fenn.

Egyházkerületi bíróság, mint közigazgatási felebbezési bíróság, Márk Gyula és társai mezőcsáthi lakosoknak, egyháztagoknak felebbezése folytán, a mezőcsáthi lelkészválasztás ügyében az alsóborsodi első folyamodású bíróságnak 1907. okt. 3-án hozott ítéletét vizsgálat alá vevén, abban a mai napon szavazattöbbséggel a következőképen ítél:

#### *Ítélet:*

Az alsóborsodi ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1907. okt. 3-án a mezőcsáthi lelkészválasztás ügyében hozott ítélete megsemmisítetik s a mezőcsáthi egyház az 1904/7. évi II-ik t.-cikkben foglalt utasítások értelmében, pályázat útján eszközölnő új lelkészválasztás megejtésére utasítatik s az első bíróságnál felmerült 4 és a második bíróságnál felmerült 95, összesen 99 korona költségnek 15 nap alatt leendő megfizetésére köteleztetik.

#### *Indokok:*

A választást vezető egyházmegyei küldöttség a lelkész-

választási törvény 203. §-ának első kikezdésében foglalt utasítást nem vette figyelembe, a választó gyűlésen jelenlevők számát, vagy azok többségét, hogy vajjon az a megnevezett alkalmas jelölt meghívása mellett nyilatkozik-e, nem vette számba és nem állapította meg és mielőtt a jelenlevők, vagy a többség nyilatkozata megtörtént volna, vagy a helyett, hogy a választást már ezen a ponton eredménytelennek jelentette volna ki, a 203. §. második kikezdésében foglalt utasítás végrehajtásába fogott; tehát a törvény mellőzése miatt és a a miatt, hogy az összes választási iratokból nem tűnik ki az, hogy Szabó András mint jelölt, a választók többségének a bizalmát bírná, mert a presbiterium nyilatkozatában foglalt ide vonatkozó állítás a választás rendjén sehol igazolást nem nyert s ilyen előzmények után, Szabó András ottan leendő békés eredményes működése, bár ő maga erkölcsileg érintetlen maradt, ezen az alapon könnyen veszélyeztetve lenne: a választást megsemmisíteni kellett.

A választást az új törvény alapján azért rendelte el a bíróság, mert most már az új törvény van életbe léptetve s az új választás idején a fennálló törvénynek kell irányadónak lenni.

A pályázat útján való eljárásra azért utasítatik az egyház, mert a meghívási eljárás már egyszer sikertelen maradt s azzal újból élni nem látszott eredményre vezetőnek.

Kelt mint fent.

BR. VAY BÉLA,  
főgondnok.

KUN BERTALAN,  
püspök.

VATTAY LÁSZLÓ,  
jegyzőkönyvvezető.

## 2. Néhai Szabó Dezső szirmai tanító özvegyének és a szirmai egyháznak fizetés-megosztási ügye.

### JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett a tiszáninneni ref. egyházkerület közigazgatási bíróságának, mint másodfokú bíróságnak, 1908. április 9 napján Miskolcon tartott időszaki tanácsában.

*Jelenvannak:* Kun Bertalan püspök, egyházi elnök, báró Vay Béla egyházkerületi főgondnok, világi elnök, Ragályi Géza tornai esperes, Bornemisza László gömöri egyházmegyei gondnok, Zombory Gedő egyházkerületi papi tanácsbíró, Léway

József egyházkerületi világi tanácsbíró, Hutka József felsőzempléni esperes, úgy is, mint előadó, Vattay László egyházkerületi lelkészi aljegyző, mint jegyző.

*Tárgy: néhai Szabó Dezső volt szirmai tanító özvegye és a szirmai egyház közt felmerült fizetés-megosztási ügy.*

Egyházi elnök a tárgy megnevezésével az ülést megnyitván s megállapítván, hogy érdekeltségi eset nem forog fenn, előadót felhívja az ügy megismertetésére.

Előadó ismertetése szerint az ügy abban áll, hogy özvegy Szabó Dezsőné és a szirmai egyház között egyezségileg megállapított ugyan, hogy az egyház az özvegynek a félévi kegyeleti idő tartamára még 310 korona 28 fillérrel tartozik, de az egyház mindaddig nem akarja ezt az összeget kifizetni, míg az özvegy a férjének épen ennyi összeget tevő tartozását, mely adóhátrálékból és kölcsön-vételből ered, ki nem egyenlíti.

Az alsóborsodi egyházmegye időszaki bírósága, mint első fokú közigazgatási bíróság, abból az okból, hogy a kegyeleti idő tartama alatt élvezett s kegydíj természetével bíró fizetés le nem foglalható, a szirmai egyházat az esedékes összeg kifizetésére kötelezte.

A szirmai egyház ezen ítéletet megfelebbezte.

A tiszánineni ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint másodfokú bíróság, ezen megfelebbezett ügyben, az alsóborsodi ref. egyházmegyei bíróságnak 1908. évi január hó 16 napján Miskolcon tartott tanácsülésében hozott ítéletét vizsgálat alá vevén, a mai napon egyhangulag a következőképen ítél:

*Ítélet:*

Az alsóborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának ezen ügyben hozott ítélete indokainál fogva helyben hagyatik.

Kmft.

BR. VAY BÉLA,  
főgondnok.

KUN BERTALAN,  
püspök, mint egyházi elnök.

VATTAY LÁSZLÓ,  
a bíróság jegyzője.

## TÁRGYMUTATÓ.

A gyűlési tagok névsora.

### *I. Közgyűlési ügyek.*

1. A gyűlés megnyitása püspöki imával.
2. Br. Vay Béla főgondnok helyettesítése Meczner Béla legidősebb egyházmegyei gondnokkal.
3. Meczner Béla, mint főgondnok-helyettes az ülést megnyitja s Kun Bertalant, mint huzamosabb betegségéből felüdült vezérférfiút szeretettel üdvözi.
4. A megjelent tagok igazolása s egyes elmaradt tagok öngazolásának tudomásul vétele.
5. Dr. Finkey Ferenc jogakadémiai képviselővé választása.
6. Dr. Finkey Ferenc aggodalmai a megválasztatására nézve s azok elosztatása.
7. A püspöki jelentés, ennek mellékletei s a jelentés alapján hozott határozatok.
8. Kérészy Barna sárospataki főiskolai igazgató-tanácsos lemondó levele s az egyházker. közgyűlés marasztaló kérelme.
9. Az Országos Parokhiális Könyvtár-bizottság irata a Warga—Zoványi-féle Ker. Egyháztörténelem III. kötete ügyében s az Egyházker. Parokhiális Könyvtár-bizottság véleményadásra való felkérése.
10. A felsőborsodi, felsőzempléni és ungi egyházmegyék véleményes jelentései az iskoláztatás hanyatlása ügyében az egyházker. tanügyi bizottsághoz tételnek feldolgozás végett.
11. Az abauji esperesnek az eperjesi állami tanítónőképző intézetbeli hittani órák száma és azok jutalmazása felől adott jelentése.
12. Az alsózempléni, felsőborsodi és ungi egyházmegyék a vallástanítás ellenőrzése felől adott jelentései az egyházker. tanügyi bizottsághoz tételnek.
13. A közigazgatási államscgély felosztása ügyében az egyház-

- ker. pénzügyi választmány javaslata s az egyházker. határozata.
14. A közalapi segély-kérvények sorozatának megállapítása.
  15. Némedy József dédesi lelkész fizetéskiegészítési ügye.
  16. A missziói lelkészek kongrua-ügyében a kiküldött bizottság továbbra is megbizatik.
  17. A missziói lelkészek választásának szabályozása.
  18. A lelkészválasztási jog megállapítása a missziói egyház-községekben.
  19. Az elhagyatott szegények, árvák és betegek gondozására készített szabálytervezet az egyházmegyékhez tétetik.
  20. A vallástanítás rendezésére kiküldött bizottság jelentése.
  21. Tóth Kálmán püspöki titkárnak az orsz. lelkészi nyugdíjintézetbe való felvétele.
  22. A rozsnói egyház segélykérvénye énekvezéri, vallástanítói állás szervezése végett.
  23. Az abauji és több egyházmegye felterjesztése az 1848. XX. t.-c. végrehajtása s a lelkészi fizetések rendezése ügyében az egyetemes konventhez küldetik.
  24. A Parókiális Könyvtár-bizottság véleményes javaslata a Warga L. Ker. Egyháztörténelem III. kötetének Zoványi-féle pótlékairól és függelékéről.
  25. Nemes Lajos és Nagy Ignác indítványai a Warga—Zoványi-ügyben.
  26. A sárospataki főiskola ügyében kiküldött rögtönös bizottság javaslata.
  27. A felsőborsodi egyházmegye nézete a Warga L.-féle mű III. kötetéről.
  28. A sárospataki főiskola 300,000 koronás törlesztő kölcsöne a Magyar Földhitelintézettől.
  29. Csontos József sárospataki főiskolai gimn. igazgatóvá választása.
  30. Szilágyi Benő tápintézeti felügyelővé választása.
  31. Weisser Róbert okleveles tanárjelöltnek a sárospataki főiskolában egy német—latin tanszékre való ideiglenes alkalmazása tudomásul vétetik.
  32. A főiskolai igazgató-tanács jelenlegi szervezete érvényben marad.
  33. Néhai Varga József szikszói lelkész kegyeletos alapítványának elfogadása s további intézkedések az alapítványra nézve.



34. Debreczeni B. jogigazgató szabadságidejének leteltével állását visszafoglalja, Végh Bertalan h. jogigazgatónak s Kérészy Sándor h. gazd. v. tagnak köszönet.
35. Főiskolai háznagy fizetésének javítása.
36. Főiskolai szolgák fizetésének rendezése.
37. Az istvánházi pusztai birtokon egy kat. hold földnek népközségi célokra való átengedése s ennek feltételei.
38. A Bogyay Zsigmond-féle erdőtöbbség megvásárlása a főiskola részére.
39. Gecsey Péter tarcali lelkésznek a főiskolai tápintézetre szóló kegyes alapítványa köszönettel fogadtatik.
40. Tóth Lajos és Juhász Lajos behajthatatlan tartozásai a főiskolai tőkéből töröltetnek.
41. A főiskolát illető s egyházkerület által kezelt alapok után kimutatott hátrálékok ügyében hiv. felvilágosítás kérése.
42. A Bathó János ének- és zenetanár fizetésének javítása s drágasági pótléka.
43. A felsőborsodi ref. tanítóegylet alapítványa néhai Nagy Sándor volt sajkázai tanító emlékére — a sárospataki főiskolában.
44. Dávid Zoltán sárospataki gimn. helyettes tanárnak rendes tanárrá választása.
45. Szívós Mihály főiskolai pénztári ellenőr fizetésének emelése.
46. A sárospataki főiskolai pénztár 1907. évi forgalmának kimutatása s Szinyei G. és Szívós M. pénztári hivatalnokoknak elismerés.
47. Ugyanazon pénztár forgalmának összehasonlító kimutatása és az eltérések indokolása.
48. Ugyanazon pénztár tőkéinek kimutatása.
49. A sárospataki főiskola vagyonszáma 1907-ről.
50. Ugyanazon főiskola 1908. évi költségvetése.
51. Ugyanazon főiskolában a Mudrány-birtok és internátus költségvetése.
52. Ugyanott a főiskolai tápintézet költségvetése 1908-ra.
53. A sárospataki theol. tanárck nyugdíjintézetének és a főisk. tápintézetnek egyházkerületi segélyezése ügyében az egyházkerületi pénztárnok jelentéstételre hivatik fel.
54. Dr. Finkey József spataki jogtanár s egyh. ker. aljegyző elhunytá s érdemeinek méltánylása.
55. A dr. Finkey József elhunytával megüresedett tanszék betöltésének előkészítése.

56. A dr. Finkey József elhunytja miatt egyik világi aljegyzői szék betöltésére szavazás elrendelése.
57. Karászy Benő volt főiskolai szénior részére 800 korona külföldi segélynek a főiskola költségvetésbe való felvétele.
58. A sárospataki főisk. tanárok szolgálati szabályzatának megerősítése.
59. A sárospataki főiskolában a főgimn. igazgató hatáskörének szabályozása.
60. A gyöngélkedő Fejes István főisk. algondnok helyett az érettségi vizsga elnökévé Kérészy Barna igazgató-tanácsos kéretik fel.
61. A sárospataki főgimnáziumi tanulók létszámának bejelentése.
62. A kesznyéteni egyházközség óraalapjából egy résznek templom-építésre fordítása.
63. A miskolci főgimnáziumról szóló jelentés.
64. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumról szóló jelentés.
65. A miskolci, illetőleg egyházkerületi felsőbb leányiskoláról szóló jelentés s az arra hozott határozatok.
66. Egyetemes konvent a korcsmák vasárnapi zárva-tartása ügyében az egyházkerületeket s egyházmegyéket nyilatkozatra kéri.
67. A ref. egyházközségek és intézetek céljaira szánt alapítványyszerű hagyományok kormányhatósági jóváhagyása ellen való védekezés.
68. Egyházmegyei és egyházkerületi adóügyi-küldöttségek elnökeinek választása.
69. Egyházkerületi lelkészvizsgáló bizottság jegyzőkönyvi jelentései.
70. Egyházkerületi számvevőszék jkve, Pataky S. pénztárnoknak elismerés stb.
71. Egyházmegyék jelentése az Utasítás 3 §. 18 p. alapján hozzájuk intézett felhívásra (szavazást elmulasztó egyházközségek megbírságolása, gondnok, egyházi felmentési díja stb.).
72. Az iskolai ingatlanoknak az egyházközség nevére telekkönyveztetése miatt támadt ellentétek egyengetése.
73. Az egyházfentartó alapok kimutatása.
74. Szabályrendelet-javaslat az egyházmegyei számvevőszékek szervezetére és ügyvitelére nézve.
75. Az egyházi hivatalnokok és alkalmazottak javadalmát

- képező ingó és ingatlan javak kezelését és használatát körülíró szabályzat beadására új határidő adatik.
76. A br. Baldácsy-alapítvány állásáról való beszámolás tudomásul vétele.
  77. Vallás- és közoktatásügyi miniszteri leiratok.
  78. Földművelésügyi miniszteri leirat.
  79. A nem felekezetünkbeli középfokú iskolákban használandó vallástani kézikönyvek kijelölésére kiküldött bizottság munkálata.
  80. Szerződés Hornyánszky Viktor könyvnyomdájával az Énekes könyv további nyomására nézve.
  81. Radácsi Gy. indítványa a revideált énekes könyv ügyében elfogadtatott.
  82. A Magy. Prot. Irod. Társaság kérelme egyházközségi népies könyvtárak szervezése stb. végett.
  83. Az Orsz. Ref. Tanáregyesület egyes kiadványainak ajánlására kéri az egyházkerületet.
  84. Az úrvacsoránál theol. diákok alkalmazása meg nem engedhető.
  85. A tiszai ág. ev. egyházker. püspöke a sajógömöri ev. polgári iskolába járó ref. növendékek vallástanítása ügyében.
  86. Az egyházmegyékben történt lelkészi és tanítói változások.
  87. Az egyházmegyebeli új tisztviselők bejelentése.
  88. Az egyházmegyékből felterjesztett díjlevelek megerősítése.
  89. Az abauji egyházmegye felterjesztése az ORLE-vel szemben elfoglalt álláspontjáról.
  90. Az alsóvadászi lelkészválasztás ügyében az abauji egyházmegye határozata helybenhagyatik.
  91. Az egyházlátogatások egyenlő elvekre alapítása ügyében a f.-zempléni egyházmegye indítványa.
  92. Káplántartási államsegélyért folyamodó lelkészek.
  93. A lelkészi nyugdíjintézetbe való belépés megkönnyítése végett egyházker. segílyt kér az a.-borsodi egyházmegye, Pénzügyi választmány adjon javaslatot.
  94. Felsőborsodi indítvány a terjeszkedő klerikalizmus ellen való óvakodásra.
  95. A gömöri egyházmegye jelentése a N.-Rőce-vidéki ref. hivek számáról és vallásos oktatásáról.
  96. Az *abauj-szántói* egyháznak az ideiglenes s.-lelkészi állás

fentartása megengedett s ha a s.-l. hitoktató is lesz, a Vágássy-alapítvány kamatait részben meghasználhatja. Állandó s.-lelkész tartása esetén tegeyen lépéseket a s.-lelkészi kongruáért.

97. A *mezőcsáti* és *sajókereszturi* egyházközségek a szükösi-tárhoz való viszonyukban.
98. A gömör-szöllősi egyházközség 1000 koronás regále-kártalanítási tőkájének egyházker. kezelése felől az egyházker. pénzügyi választmány adjon jelentést.
99. Simon István harmaci lelkész felebbezése a gömöri egyházmegye határozata ellen s annak egyházkerületi elutasítása s a kérdés elvi jelentősége.
100. A perkupai egyházközség kérelme erdőtelepítés végett.
101. A szinpetri egyház jelentése a presbiterium és lelkész közt támadt félreértések békés kiegyenlítése felől.
102. A palágyi egyházközség intézkedése az egyház adósságainak törlesztése végett jóváhagyatik.
103. A palágyi egyh.-közs. a lelkészi féljövédelmet megkapja.
104. Az ongai egyházk. adásvételi ügye.
105. A mezőcsáti e.-k. taksajogának eladása.
106. A mezőkereszteszi e.-k. adásvételi ügye.
107. A nekézsenyi polgári község adománya az egyházközségnek.
108. A felsőnyárádi e.-k. közsételep kiaknázási ügye.
109. A sajókazai e.-k. közsételep kiaknázási ügye.
110. A magyarizségi e.-k. adásvételi ügye.
111. A vályi-mihályfalvi e.-k. adásvételi ügye.
112. A szőlősárdói e.-k. adásvételi ügye.
113. A jósvafői e.-k. adásvételi ügye.
114. A jenkei e.-k. adásvételi ügye.
115. A kisdobronyi e.-k. adásvételi ügye.
116. A rimaszécsi, jénei és zádorházi e.-k. iskolai ingatlanainak átíratási ügye.
117. Adóügyi vegyes bizottságba választott tagjait F.-Borsod és A.-Zemplén bejelenti.
118. Az ungi és f.-borsodi egyházmegyék a lelkészi nyugdíj bizottságba választott tagjaikat bejelentik. A.-Borsod jelentésre utasíttatik.

119. A csapi állami iskola ügyében kötött szerződés eredeti példánya bemutatandó.

120. a f.-zempléni e.-m. a homonnai missioi lelkésznek nagyobb segílyt kér az e.-kerülettől.

121. Az ungi egyh.-m. jelenti a tanácsbíráinak számát s a tanítói képviselőket; A felső-zempléni e.-m. az e.-ker. tanügyi bizottságba választott tagját.

122. Az a.-zempléni e.-m. a dékáni és pénztári hivatalt egyesítette.

123. Homonnára a püspök Böszörményi Sándor s.-a.-ujhelyi s.-lelkészt nevezte ki r. lelkésszé. ő, Tóth Kálmán és Marton János felszentelésre jelentkezzenek.

124. Utólagosan beadott kérvények a rakacca-szendi és felső-nyárádi e.-községeknek tőkesegélyért.

125. A tornai e.-m. a lucskai új tanító részére a régi segíly kiutaltatását kéri.

126. Közhírdetésre ajánlott e.-községek.

127. Keresztury József a.-zempléni esperes lemondása.

128. Az a.-zempléni ref. általános tanító-egylet alapszabályainak megerősítése és felterjesztése.

129. Az ungi e.-m. jelentése a Horváth Mária alapról ezentúl összehasonlító legyen.

130. Az ungvári e.-község feleljen a múlt évi őszi közgyűlés 91. sz. határozatára.

131. A f.-borsodi e.-m. tanügyi bizottságának megalakulása.

132. A f.-borsodi és ungi e.-megyék jelentései a ref. vallástanításban nem részesült középiskolai tanulók konfirmálásáról.

133. Az e.-megyék az Irod. Kör kiadványaiból vidéki könyvtárak szervezését sürgetik s az ismétlő iskolák ellenőrzését; a népiskolákban használható tankönyvek és taneszközök jegyzékét beterjesztik.

134. A taktaszadai lelkész fuvardijának szabályozása.

135. Az a.-borsodi e. m. a phonomimikai „Abc“ behozatalát sürgeti.

136. Kertész István a lelkészi özvegy-árva gyámintézetbe köteles belépni. A.-Zemplén f. é. november hó 1-éig hajtsa be rajta — ha szükséges — az esedékes összegeket.

137. Soltész Gyula volt kis-azari lelkész özvegyének adósság-elengedésért beadott kérvénye a pénzügyi vál.-hoz tétetett.

138. Takaró László kérvénye szintén oda.

139. A berzéki e.-k. a Szemere—Törös-féle 5000 koronás alapítványi tőkét házilag kezelheti kellő hivatalos ellenőrzés mellett.

140. Fejes I. helyett az Orsz. Par. könyvtárbizottságba Kérészy Barna küldetik.

141. Dr. Bartók György theol. magántanári vizsgára engedélyt kap.

142. Kiss Ferenc, Barcsa Endre, Czelder Béla 2-dik lelk. vizsgát tehetnek júniusban.

143. 29 sárospataki theologus ifjú a szeptemberi lelkészi vizsgára engedélyt nyer.

144. A Bethlen Gábor-kör az egyházmegyék pártfogásába ajánltatik.

145. Mizersák András és Papp Ferenc külföldi segílyt nem kaphatnak a nehéz pénzvizonyok miatt.

146. Az egyh.-ker. őszi közgyűlésének helyét az elnökség állapítsa meg.

147. A gyűlés berekesztése.

148. Hitelesítések.

## *II. Birósági ügyek.*

a) A mezőcsáti lelkész-választás.

b) Néhaj Szabó Dezső szirmai tanító özvegyének a szirmai egyházközséggel való fizetés-megosztási ügye.

## BETŰRENDES NÉVMUTATÓ.

- Abauji egyházmegye 12, 23, 96, 104.  
Abauji esperes 11, 89, 90, 104.  
Abaujszántói egyházközség 96.  
Ág. ev. egyhk. püspöke (tiszai) 85.  
Alsóborsodi e.-m. 12, 74, 93, 97, 105, 117, 118, Bir. 1, 2.  
Alsózempléni e.-m 62, 117, 122, 128, 134, 136, 139.  
Alsózempléni esperes 134, 136.  
Alsóvadászi egyházközség 90.  
Antal Gábor 80.  
Bacskai egyházközség 18.  
Br. Baldácsy-bizottság 76.  
Barcsa Endre 142.  
Bartha József 68.  
Dr. Bartók György 141.  
H. Bathó János 42.  
Becske Bálint 4.  
Berzéki egyházközség 139.  
Bethlen Gábor-kör 144.  
Bizony Ákos 72.  
Bodrogszentesi egyhk. 18.  
Borsodvármegye törvényhatósága 63.  
Böszörményi Sándor 123.  
Buza János 117.  
Csapi egyházközség 119.  
Csontos József 29.  
Czelder Béla 142.  
Czinke István 64, 132, 133, 141.  
Dávid Zoltán 44.  
Debreczeni Bertalan 34.  
Dókus Ernő 13, 16, 91.  
Dunamelléki egyházkerület 7.  
Édes Ábrahám 92.

- Egri egyházközség 18, 20.  
 Egyetemes énekügyi-bizottság 81.  
 Egyetemes konvent 14, 20, 22, 23, 24, 66, 67, 68, 124.  
 Egyhk. felsőbb leányiskola felügy. biz. 20, 65.  
 Egyházkerületi főjegyző 13.  
 Egyh.-ker. parokh. könyvtár-bizottság 9, 24.  
 Egyházkerületi pénztár 21, 53, 69, 70.  
 Egyh.-ker. pénzügyi választmány 70, 93, 98, 137, 138.  
 Egyh.-ker. tanügyi bizottság 10, 12, 132, 133, 135.  
 Egyházközségek általában 7, 14, 19, 23, 67, 68, 69, 72, 77,  
 80, 82, 84, 126.  
 Egyházmegyei új tisztviselők 87.  
 Egyházmegyék általában 7, 13, 14, 17, 19, 23, 66, 67, 68, 69,  
 71, 72, 74, 82, 86, 87, 88, 89, 91, 126, 149.  
 Elekes Imre 30.  
 Elek József 117.  
 Ellend József 117.  
 Eperjesi egyházközség 18.  
 Esperesek általában 13, 17, 18, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72,  
 74, 77, 82, 84, 86, 87, 88, 91.  
 Fábry-család 64.  
 Felsőborsodi egyhm. 27, 93, 94, 108, 109, 117, 118, 124, 131, 132.  
 Felsőborsodi tanító-egylet 43.  
 Felsőnyarádi egyházközség 108, 124.  
 Felsőzempléni egyhm. 12, 91, 110, 120, 121.  
 Dr. Finkey Ferenc 5, 6, 7.  
 Dr. Finkey József örökösei 54.  
 Fodor György 68.  
 Földművelési miniszter 78.  
 Gecsei Péter 39.  
 Gicei lelkész 95.  
 Gömöri egyházmegye 12, 95, 98, 99, 111, 116.  
 Gömör-szöllősi egyházközség 98.  
 Haraszi Tivadar 37.  
 Homonnai egyházközség 18, 120.  
 Hornyánszky Viktor 80.  
 Idrányi Barna 68.  
 Janka Károly 68.  
 Jenkei egyházközség 114, 116.  
 Jósvafői egyházközség 113.



- Karakó Ferenc 121.  
 Karászy Benő 57.  
 Kassai egyházközség 20.  
 Kenessey Béla 7.  
 Keresztúry József 127.  
 Kérészy Barna 8, 60, 75, 99. 140.  
 Kérészy Sándor 34.  
 Kertész István 136.  
 Kesznyéteni egyházközség 62.  
 Kisdobronyi egyházközség 115.  
 Kiss Béla 125.  
 Kiss Ferenc 142.  
 Dr. Kovács Gábor 63.  
 Közhirdetésre ajánlott egyházközségek 126.  
 Kun Bertalan püspök s egyházkerületi elnökség 1, 7, 13, 17,  
 18, 20, 21, 25, 28, 37, 56, 64, 69, 85, 92, 94, 134, 146, 147.  
 Lelkészek általában 7, 65, 68, 69, 71, 72, 77, 79, 80, 82, 84, 86, 89.  
 Lelkészvizsgáló bizottság 69, 143.  
 Lévay József 24.  
 Magyarizsépi egyházközség 110.  
 Magy. Prot. Irod. Társ. 82.  
 Makay Kálmán 90.  
 Maller Sándor 30.  
 Marton János 123.  
 Meczner Béla 2, 3, 16, 28.  
 Mezőcsáthi egyházközség 97, 105. Bir. 1.  
 Mezőkeresztesi egyházközség 106.  
 Miskolci főgimn. igazg. 63, 79.  
 Mizsák András 145.  
 Nagy Ignác 25, 68.  
 Nagy Sándor 68.  
 Nekézsenyi egyházközség 107.  
 Némedy József 15.  
 Nemes György 35.  
 Nemes Lajos 25.  
 Ongai egyházközség 104.  
 Orsz. Parokh. Könyvtárbizottság 9, 24.  
 Országos ref. tanáregyesület 83.  
 Ózdi egyházközség 18.  
 Ölbey János 117.

- Palágyi egyházközség 102, 103.  
 Papp Ferenc 145.  
 Pataky Pál 68.  
 Pataky Sándor 70.  
 Perkupai egyházközség 100.  
 Péter Mihály 68.  
 Porzsolt család 33.  
 Radácsi György 24, 81.  
 Ragályi Béla 68.  
 Rakaccaszendi egyházközség 124,  
 Révész Kálmán 24, 68, 141.  
 Rimaszécsi egyházközség  
 Rimaszombati főgimn. igazg. 64, 79.  
 Rozsnyói egyházközség 18, 22.  
 Sajókazai e.-k. 109.  
 Sajókereszturi e.-k. 97.  
 Sárospataki főiskolai gazd. vál. 34, 35, 36, 37, 40, 42,  
 43, 53.  
 Sárospataki főiskolai gimnázium 79.  
 „ „ igazg. tanács 8, 26, 28, 29, 30, 31,  
 32, 33, 34, 35., 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 45,  
 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 59.  
 Sárospataki főiskolai pénztár 35, 36, 41, 44, 45.  
 „ „ szolgák 36.  
 „ „ tanárok általában 58.  
 „ „ theol. dékán 14, 142, 143.  
 Simon István 99.  
 Soltész Gyula özvegye 137.  
 Sólyom Gyula 68.  
 Svingor József 117.  
 Szabados László 68.  
 Szabó András Bír. 1.  
 Szabó Dezső özvegye Bír. 2.  
 Szabó Sándor dr. 5.  
 Szádellői e.-k. 7.  
 Szemere Miklós 63.  
 Szentmártoni Dániel 68.  
 Szilágyi Benő 30.  
 Szinpetrii e.-k. 101.  
 Szinyey Gerzson 24, 46. ✓

- Szirmai e.-k Bír. 2.  
Szívos Mihály 45, 46.  
Szobonya István 68.  
Szombathy Kálmán 65.  
Szőlős-ardői e.-k. 112.  
Suhay Benedek 91.  
Takaró László 138.  
Takta-szadai e.-k. 134.  
Tanítók általában 7, 72, 79, 80, 82, 86, 89.  
Tornai egyházmegye 12, 100, 101, 112, 113, 125.  
Tóth Kálmán 21, 123.  
Tüdős István dr. 24.  
Ungi egyházmegye 102, 103, 114, 115, 118, 119, 121, 129, 130.  
Ungvári e.-k. 20.  
Zoványi Jenő 24.  
Vadászy Pál 68.  
Vallás- és közokt. miniszter 77.  
Vályi-mihályfalvi e.-k. 111.  
Varga József örökösei 33.  
Vattay László 68.  
Vay Béla br. 2.  
Végh Bertalan 34.  
Végzett theol. ifjak 143.  
Virágh József id. 92.  
Weiszer Róbert 31.

